

STUDIUM NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Filozofia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Philosophy
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i robotyka, Cyberbezpieczeństwo, Elektronika, Informatyka techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy, ogólnouczelniany
Kod przedmiotu:	FLEW12001
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	0				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. W zakresie wiedzy – nie ma
2. W zakresie umiejętności – nie ma
3. W zakresie innych kompetencji – nie ma

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zapoznanie słuchaczy ze specyfiką myśli filozoficznej ze szczególnym uwzględnieniem metod wnioskowania
- C2 Przystwojenie wiedzy na temat podstawowych metod uprawnionego wnioskowania regulującego i porządkującego nasze myślenie

C3	Przedstawienie uwarunkowań działalności inżynierskiej oraz ukazanie problemu społecznej odpowiedzialności nauki i techniki
----	--

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 - Student uzyskuje wiedzę na temat uprawnionych metod wnioskowania (indukcji, dedukcji, abdukcji)
- PEU_W02 - Student ma wiedzę niezbędną do rozumienia i interpretowania społecznych oraz filozoficznych uwarunkowań działalności inżynierskiej

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Główne zagadnienia i kierunki filozoficzne	2
Wy2	Podobieństwa i różnice między filozofią a religią	2
Wy3	Podobieństwa i różnice między filozofią a nauką	2
Wy4	Podstawowe założenia epistemologii	2
Wy5	Podstawowe założenia ontologii	2
Wy6	Podstawowe założenia etyki	2
Wy7,8	Panorama współczesnej myśli filozoficznej	4
Wy9,10	Podstawowe założenia filozofii społecznej	4
Wy11, 12	Podstawowe założenia filozofii, nauki i techniki	4
Wy13, 14	Problemy społecznej odpowiedzialności nauki i techniki	4
Wy15	Społeczne i filozoficzne uwarunkowania działalności inżynierskiej	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1	Prezentacja multimedialna
N2	Wykład informacyjny
N3	Wykład interaktywny

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 PEU_W02	Praca pisemna przygotowana na podstawie wykładów i zalecanej literatury
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] S. Blackburn, *Oksfordzki słownik filozoficzny*, Warszawa, 2004;
- [2] T. Buksiński, *Publiczne sfery i religie*, Poznań, 2011;
- [3] A. Chalmers, *Czym jest to, co zwiemy nauką*, Wrocław, 1997;
- [4] R. M. Chisholm, *Teoria poznania*, 1994;
- [5] Ch. Frankfort – Nachmiast, D. Nachmiast, *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań, 2001;
- [6] A. Grobler, *Metodologia nauk*, Kraków, 2004;
- [7] M. Heidegger, *Budować, mieszkać, myśleć*, Warszawa, 1977;
- [8] M. Heller, *Filozofia przyrody*, Kraków, 2005;
- [9] T. Kuhn, *Dwa bieguny*, Warszawa, 1985;
- [10] B. Latour, *Polityka natury*, Warszawa 2009;
- [11] M. Martens, H. Schnädelbach, *Filozofia. Podstawowe pytania*, Warszawa 1995;
- [12] K. P. Popper, *Wiedza obiektywna*, Warszawa, 1992;
- [13] J. Woleński, *Epistemologia*, Warszawa, 2005;
- [14] M. Tempczyk, *Ontologia świata przyrody*, Kraków, 2005

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] A. Anzenbacher, *Wprowadzenie do filozofii*, Kraków, 2000;
- [2] R. Goodin, P. Pettit, *Przewodnik po współczesnej filozofii politycznej*;
- [3] B. Depré, *50 teorii filozofii, które powinieneś znać*, Warszawa, 2008

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Marek Sikora; M.Sikora@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: **Fizyka 3.1**
 Nazwa przedmiotu w języku angielskim: **Physics 3.1**
 Kierunek studiów (jeśli dotyczy): **Informatyka Techniczna, Teleinformatyka**
 Specjalność (jeśli dotyczy): .....
 Poziom i forma studiów: **I stopień/ stacjonarna**
 Rodzaj przedmiotu: **obowiązkowy**
 Kod przedmiotu: **FZP002079**
 Grupa kursów: **NIE**

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)			15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)			60		
Forma zaliczenia			Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS			2		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)			2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Kompetencje w zakresie kursów: Analizy matematycznej, Algebry, Fizyki 1.3A

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Opanowanie umiejętności przeprowadzenia prostego eksperymentu
- C2 Uzyskanie umiejętności opracowanie eksperymentu w postaci raportu
- C3 Uzyskanie umiejętności szacowania niepewności uzyskanych rezultatów

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - zna metody pomiarów podstawowych wielkości fizycznych

PEU_W02 - zna zasady BHP obowiązujące w laboratoriach pomiarów wielkości fizycznych

PEU_W03 - zna metody opracowania wyników oraz liczenia niepewności pomiarowych wielkości prostych i złożonych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - umie posługiwać się prostymi przyrządami pomiarowymi (do pomiaru długości, czasu oraz innych wielkości fizycznych)

PEU_U02 - potrafi zaplanować i wykonać pomiary podstawowych wielkości fizycznych z wykorzystaniem instrukcji stanowiska pomiarowego

PEU_U03 – potrafi, z wykorzystaniem narzędzi inżynierskich, opracować wyniki pomiarów oraz przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do LPF: sprawy organizacji i przebiegu zajęć, zapoznanie studentów: a) z zasadami bezpiecznego wykonywania pomiarów (krótkie szkolenie z zakresu BHP), b) z zasadami pisemnego opracowania sprawozdań/raportów, c) z podstawami analizy niepewności pomiarowych. Wykonanie prostych pomiarów.	1
La2	Wykonanie pomiarów za pomocą mierników analogowych i cyfrowych układu elektrycznego. Statystyczne opracowanie otrzymanych wyników pomiarów prostych i złożonych, szacowanie niepewności pomiarów prostych i złożonych, graficzna prezentacja rezultatów pomiarów i niepewności pomiarowych, opracowanie sprawozdania.	2
La3	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La4	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La5	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La6	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La7	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Praca własna – przygotowanie do przeprowadzenia eksperymentu (zapoznanie się z instrukcją roboczą stanowiska pomiarowego, sposobem przeprowadzenia eksperymentu ćwiczeń oraz metodami opracowania rezultatów)

N2. Kilkuminutowe sprawdziany pisemne poprzedzające pomiary

N3. Samodzielne wykonanie eksperymentu

N4. Strona internetowa laboratorium z informacjami dotyczącymi regulaminu laboratorium, regulaminu BHP, spisu ćwiczeń, opisu ćwiczeń, instrukcji roboczych, przykładowych sprawozdań, pomocy dydaktycznych

N5. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U03	Odpowiedzi ustne, dyskusje, pisemne sprawdziany, ocena raportów z każdego wykonanego ćwiczenia
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Ćwiczenia Laboratoryjne z Fizyki, Tomy 1-4, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej (dostępne wraz z instrukcjami roboczymi na stronie <http://lpf.wppt.pwr.edu.pl>)
- [2] Opisy eksperymentów oraz instrukcje robocze dostępne na stronie <http://lpf.wppt.pwr.edu.pl/>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] D. Halliday, R. Resnick, J. Walker: *Podstawy Fizyki*, tomy 1-2, 4, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa 2003.
- [2] I.W. Sawieliew, *Wykłady z Fizyki tom1 i 2*, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa, 2003.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. Ewa Rysiakiewicz-Pasek; ewa.rysiakiewicz-pasek@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Fizyka 3.1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Physics 3.1
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka Techniczna, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	FZP002079
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)			15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)			60		
Forma zaliczenia			Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS			2		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)			2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Kompetencje w zakresie kursów: Analizy matematycznej, Algebry, Fizyki 1.3A

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Opanowanie umiejętności przeprowadzenia prostego eksperymentu
- C2 Uzyskanie umiejętności opracowanie eksperymentu w postaci raportu
- C3 Uzyskanie umiejętności szacowania niepewności uzyskanych rezultatów

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - zna metody pomiarów podstawowych wielkości fizycznych

PEU_W02 - zna zasady BHP obowiązujące w laboratoriach pomiarów wielkości fizycznych

PEU_W03 - zna metody opracowania wyników oraz liczenia niepewności pomiarowych wielkości prostych i złożonych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - umie posługiwać się prostymi przyrządami pomiarowymi (do pomiaru długości, czasu oraz innych wielkości fizycznych)

PEU_U02 - potrafi zaplanować i wykonać pomiary podstawowych wielkości fizycznych z wykorzystaniem instrukcji stanowiska pomiarowego

PEU_U03 – potrafi, z wykorzystaniem narzędzi inżynierskich, opracować wyniki pomiarów oraz przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do LPF: sprawy organizacji i przebiegu zajęć, zapoznanie studentów: a) z zasadami bezpiecznego wykonywania pomiarów (krótkie szkolenie z zakresu BHP), b) z zasadami pisemnego opracowania sprawozdań/raportów, c) z podstawami analizy niepewności pomiarowych. Wykonanie prostych pomiarów.	1
La2	Wykonanie pomiarów za pomocą mierników analogowych i cyfrowych układu elektrycznego. Statystyczne opracowanie otrzymanych wyników pomiarów prostych i złożonych, szacowanie niepewności pomiarów prostych i złożonych, graficzna prezentacja rezultatów pomiarów i niepewności pomiarowych, opracowanie sprawozdania.	2
La3	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La4	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La5	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La6	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La7	Wykonanie pomiarów wybranych wielkości fizycznych, opracowanie pisemnego sprawozdania	2
La8	Repetitorium	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Praca własna – przygotowanie do przeprowadzenia eksperymentu (zapoznanie się z instrukcją roboczą stanowiska pomiarowego, sposobem przeprowadzenia eksperymentu ćwiczeń oraz metodami opracowania rezultatów)

N2. Kilkuminutowe sprawdziany pisemne poprzedzające pomiary

N3. Samodzielne wykonanie eksperymentu

N4. Strona internetowa laboratorium z informacjami dotyczącymi regulaminu laboratorium, regulaminu BHP, spisu ćwiczeń, opisu ćwiczeń, instrukcji roboczych, przykładowych sprawozdań, pomocy dydaktycznych

N5. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U03	Odpowiedzi ustne, dyskusje, pisemne sprawdziany, ocena raportów z każdego wykonanego ćwiczenia
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Ćwiczenia Laboratoryjne z Fizyki, Tomy 1-4, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej (dostępne wraz z instrukcjami roboczymi na stronie <http://lpf.wppt.pwr.edu.pl>)
- [2] Opisy eksperymentów oraz instrukcje robocze dostępne na stronie <http://lpf.wppt.pwr.edu.pl/>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] D. Halliday, R. Resnick, J. Walker: *Podstawy Fizyki*, tomy 1-2, 4, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa 2003.
- [2] I.W. Sawieliew, *Wykłady z Fizyki tom1 i 2*, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa, 2003.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. Ewa Rysiakiewicz-Pasek; ewa.rysiakiewicz-pasek@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ Elektroniki	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Miernictwo w informatyce i telekomunikacji 2
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Metrology in computer engineering and telecommunications 2
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka Techniczna
Poziom i forma studiów:	I stopień / stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	ETEW00016
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)			15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)			60		
Forma zaliczenia			zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS			2		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)			0,5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Wykład Miernictwo w informatyce i telekomunikacji 1

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie umiejętności planowania i wykonywania pomiarów
- C2 Nabycie umiejętności doboru metody i sprzętu pomiarowego w pomiarach wielkości elektrycznych
- C3 Nabycie umiejętności zestawienia stanowiska pomiarowego, pomiarów i analizy wyników
- C4. Nabycie umiejętności pomiarów napięć i prądów w obwodach prądu stałego i przemiennego
- C5. Nabycie umiejętności wykorzystania oscyloskopu w pomiarach wielkości elektrycznych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi wykorzystywać i obsługiwać podstawowe analogowe i cyfrowe przyrządy do pomiarów wielkości elektrycznych

PEU_U02 - Potrafi dobrać i uzasadnić metodę pomiaru podstawowych wielkości elektrycznych i oszacować niepewność wybranej metody

PEU_U03 - Potrafi zestawić stanowisko pomiarowe, dokonać pomiarów i przeanalizować wyniki tych pomiarów

PEU_U04 – potrafi zastosować oscyloskop do obrazowania i podstawowych pomiarów sygnałów elektrycznych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
La1	Spawy organizacyjne, przepisy BHP i regulamin laboratorium	1
La2	Pomiary rezystancji i impedancji	2
La3	Pomiary napięcia i prądu stałego przyrządami analogowymi i cyfrowymi	2
La4	Pomiary wartości średniej, szczytowej i skutecznej sygnałów okresowych	2
La5	Pomiary seryjne i statystyczna analiza danych	2
La6	Oscyloskop – obsługa, dobór nastaw, obrazowanie i pomiary wybranych przebiegów elektrycznych	4
La7	Termin odróbczy lub ćwiczenie dodatkowe	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych
- N2. Sprawdzanie wiadomości przed lub w trakcie zajęć (pisemnie lub usnie)
- N3. Ćwiczenia laboratoryjne – zestawianie stanowisk i pomiary
- N4. Opracowanie wyników – protokoły z pomiarów
- N5. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U04	Sprawdzanie wiadomości do poszczególnych ćwiczeń, ocena poprawności i sprawności realizacji pomiarów, protokoły z pomiarów i analiza wyników
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Chwaleba A., Poniński M., Siedlecki A.: Metrologia elektryczna. WNT, Warszawa 2003.
- [2] A. Marcyniuk „Podstawy miernictwa elektrycznego dla kierunku elektronika”, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2002
- [3] J. Parchański: Miernictwo elektryczne i elektroniczne, WSiP, Warszawa

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Praca zbiorowa „Współczesna metrologia. Zagadnienia wybrane”, WNT, Warszawa 2004.
- [2] Dusza J. Gortat G., Leśniewski A.: Podstawy miernictwa. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1998.
- [3] Jaworski J., Morawski R., Olędzki J.: Wstęp do metrologii i techniki eksperymentu. WNT, Warszawa 1992.
- [4] Piotrowski J.: Podstawy miernictwa. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 1997.
- [5] Nadachowski M., Kulka Z: Przetworniki analogowo cyfrowe i cyfrowo-analogowe.
- [6] Taylor J.: Wstęp do analizy błęd pomiarowego. PWN, Warszawa 1995.
- [7] Międzynarodowy słownik metrologii. Pojęcia podstawowe i ogólne terminy z nimi związane (VIM); PKN-ISO/IEC Guide 99:2010
- [8] Wyrażanie niepewności pomiaru. Przewodnik. Główny Urząd Miar, Warszawa 1999

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

dr hab. inż. Paweł Bieńkowski, prof. uczelni, pawel.bienkowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Fizyka 1.1A
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Physics 1.1A
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Cyberbezpieczeństwo, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	FZEW00100
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	15			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90	60			
Forma zaliczenia	Egzamin	Zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		2			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	3	2			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Znajomość podstaw analizy matematycznej i algebry.

CELE PRZEDMIOTU

C1. Słuchacz ma ogólną wiedzę w zakresie fizyki niezbędna do rozumienia zjawisk fizycznych wykorzystywanych w studiowanej dyscyplinie.

C2. Potrafi poprawnie i efektywnie zastosować poznane zasady i prawa fizyki do jakościowej i ilościowej analizy zagadnień fizycznych o charakterze inżynierskim.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Zna i potrafi wyjaśnić podstawowe prawa związane z ruchem, ruchem drgającym i zjawiskami falowymi, także w ujęciu optycznym.

PEU_W02 Zna i potrafi wyjaśnić podstawowe prawa termodynamiki fenomenologicznej i statystycznej.

PEU_W03 Zna i potrafi wyjaśnić podstawowe zagadnienia elektryczności oraz fizyki współczesnej i zna przykłady ich zastosowań.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi ilościowo i jakościowo opisywać zjawiska i procesy z zakresu praktyki inżynierskiej, posługując się podstawowymi prawami ruchu, ruchu drgającego i falowego.

PEU_U02 Potrafi ilościowo i jakościowo opisywać zjawiska i procesy z zakresu praktyki inżynierskiej, posługując się podstawowymi prawami związanymi z termodynamiką fenomenologiczną.

PEU_U03 Potrafi ilościowo i jakościowo opisywać zjawiska i procesy z zakresu praktyki inżynierskiej, posługując się podstawowymi prawami fizyki współczesnej i elektryczności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie: zakres i metodologia fizyki; metoda naukowa.	1
Wy2	Podstawowe prawa i zasady fizyki.	2
Wy3	Praca, moc i energia mechaniczna. Zasada zachowania energii mechanicznej.	2
Wy4	Zasady termodynamiki, energia wewnętrzna, elementy teorii kinetyczno-molekularnej gazu doskonałego.	4
Wy5	Oscylator harmoniczny, drgania harmoniczne i swobodne, analiza Fouriera.	2
Wy6	Drgania tłumione, wymuszone (rezonans) oraz składanie drgań.	1
Wy7	Fale mechaniczne, fale stojące, interferencja, dyfrakcja.	2
Wy8	Ruch falowy – podstawowe prawa i definicje, paczka falowa.	2
Wy9	Elektryczność: prąd stały, zmienny, elementy RLC, rezonans.	4
Wy10	Zjawiska i prawa optyki geometrycznej, elementy optyczne.	4
Wy11	Zjawiska i prawa optyki falowej, model kwantowy.	2
Wy12	Elementy fizyki fazy skondensowanej, struktura pasmowa ciał stałych.	2
Wy13	Fizyka w zastosowaniach inżynierskich.	2
Suma godzin		30

Forma zajęć - ćwiczenia

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Rozwiązywanie zadań: wielkości wektorowe	1
Ćw2	Rozwiązywanie zadań: podstawowe prawa i zasady fizyki	2
Ćw3	Rozwiązywanie zadań: energia w problemach fizycznych	2
Ćw4	Rozwiązywanie zadań: ruch drgający i fale	2

Ćw5	Rozwiązywanie zadań: elektryczność	2
Ćw6, 7	Rozwiązywanie zadań: optyka geometryczna i falowa, przetwarzanie sygnałów optycznych	4
Ćw8	Sprawdzian końcowy	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych	
N2. Ćwiczenia rachunkowe – metoda tradycyjna, dyskusja nad rozwiązaniami zadań	
N3. Ćwiczenia rachunkowe – sprawdziany pisemne	
N4. Ćwiczenia rachunkowe – zadania domowe	
N5. Ćwiczenia rachunkowe – praca na zajęciach	
N6. Konsultacje	
N7. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń	
N8. Praca własna – wskazana lektura dodatkowa	
N9. Praca własna – przygotowanie do egzaminu	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W03	Aktywność na wykładach, zaliczenie sprawdzianów pisemnych, egzamin pisemny
F2	PEU_U01 - PEU_U03	Aktywność na ćwiczeniach, ocena z pracy na zajęciach i sprawdzianów
P=0.6*F1+0.4*F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u></p> <p>[1] D. Halliday, R. Resnick, Podstawy fizyki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003 [2] J. Orear, Fizyka, Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa 2008 [3] I.W. Sawieliew, Wykłady z fizyki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003 [4] Listy zadań publikowane przez wykładowcę</p> <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>[5] H.D. Young, R.A. Freedman, University Physics, Pearson-Addison Wesley 2014 [6] W. Korczak, M. Trajdos, Wektory, pochodne, całki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013</p>
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
dr inż. Ewa Frączek, ewa.fraczek@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Programowanie obiektowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Object Oriented Programming
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka Techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	INEW00030
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	120		90		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zna podstawy inżynierii i metodologii programowania obiektowego
 C2. Umie samodzielnie tworzyć programy zorientowane obiektowo

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - Zna filozofię podejścia obiektowego

PEU_W02 - Zna podejście obiektowe jako sposób pojmowania otaczającej rzeczywistości

PEU_W03 - Zna podstawy zunifikowanego języka modelowania (UML)

PEU_W04 - Zna podstawy inżynierii i metodologii programowania obiektowego

PEU_W05 - Zna podstawowe narzędzia obiektowo zorientowanego języka programowania na przykładzie języka C++

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - Potrafi uzasadnić i stosować techniki obiektowe w programach.

PEU_U02 - Potrafi konstruować kod modelujący zadany problem z wykorzystaniem hierarchii klas

PEU_U03 - Potrafi konstruować i wykorzystywać związki pomiędzy obiektami w oparciu o polimorfizm

PEU_U04 - Potrafi wykonać dokumentację kodu źródłowego

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie. Omówienie idei podejścia obiektowego. Wsparcie obiektowości we współczesnych językach programowania. Główne zastosowania i motywacja użycia paradygmatu obiektowego	3
Wy2	Zapoznanie z podstawami składni wybranego obiektowo zorientowanego języka programowania.	2
Wy3	Modelowanie graficzne związków między pojęciami dziedziny problemu. Elementy języka UML.	2
Wy4	Klasa jako programowa reprezentacja pojęcia z dziedziny problemu. Podstawowe cechy klas, deklarowanie pól danych i operacji składowych, ograniczenie dostępu do danych i operacji składowych. Obiekt jego tworzenie, niszczenie i kopiowanie. Graficzne reprezentowanie klas i obiektów w UML.	2
Wy5	Dziedziczenie jako mechanizm wielokrotnego wykorzystywania kodu. Wsparcie abstrakcji, klasy interfejsowe, funkcje wirtualne, polimorfizm. Dziedziczenie a hermetyzacja informacji. Przedstawienie dziedziczenia w języku UML.	4
Wy6	Program jako złożony scenariusz realizowany przez zbiór współpracujących obiektów odpowiedzialnych za częściowe zadania. Dziedziczenie i składanie. Składanie a hermetyzacja. Graficzne przedstawienie relacji między klasami oraz współpracy obiektów w języku UML.	4
Wy7	Tworzenie oprogramowania za pomocą techniki <i>Test Driven Development</i> . Tworzenie dokumentacji oprogramowania	2
Wy8	Wybrane koncepcje składniowe obiektowo zorientowanych języków programowania: argumenty domyślne, przeciążanie operacji, automatyczne określanie typu obiektów, aliasy typów, typ wyliczeniowy, specyficzne rodzaje pętli wspierające abstrakcję iteracji.	2
Wy9	Zaawansowane konstrukcje składniowe. Obsługa błędów za pomocą wyjątków.	2
Wy10	Wybrane obiektowe biblioteki programistyczne. Obsługa kontenerów.	1
Wy11	Rozwiązywanie często powtarzających się problemów projektowych -- wzorce projektowe.	6
	Razem	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Informacje organizacyjne, zasady pracy w laboratorium, zasady oceniania. Przedstawienie narzędzi wykorzystywanych podczas zajęć.	2
La2,3	Zapoznanie się ze środowiskiem programistycznym. Realizacja prostego programu z użyciem podejścia strukturalnego	4
La4	Projektowanie prostych klas. Tworzenie obiektów zaprojektowanych klas.	2
La5	Agregacja obiektów.	2
La6	Tworzenie i kopiowanie złożonych obiektów.	2
La7	Dziedziczenie. Projektowanie prostej, dwupoziomowej hierarchii klas.	2
La8	Klasy abstrakcyjne i interfejsy. Projektowanie wielopoziomowej hierarchii klas. Polimorfizm.	2
La9	Projektowanie prostego, obiektowo zorientowanego systemu.	2
La10	Wykorzystanie istniejących, obiektowo zorientowanych bibliotek.	2
La11	Wykorzystanie techniki <i>Test Driven Development</i> . <i>Testy jednostkowe</i>	2
La12	Obsługa błędów za pomocą wyjątków.	2
La13-15	Implementacja wybranych wzorców projektowych.	6
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
<p>N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych</p> <p>N2. Wykład problemowy</p> <p>N3. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym</p> <p>N4. Konsultacje</p> <p>N5. Dyskusja</p> <p>N6. Praca własna – przygotowanie się do zajęć laboratoryjnych</p>	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu <u>uczenia się</u>
F1	PEU_W01- PEU_W05	Kolokwia zaliczeniowe
F2	PEU_U01 - PEU_U04	Ocena z zajęć laboratoryjnych
$P = (1/3)F1 + (2/3)F2$, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] G. Booch, *Object-oriented analysis and design with applications*. Redwood City, Calif: Benjamin/Cummings Pub. Co, 1994.
- [2] B. Meyer, *Object-oriented software construction*. Upper Saddle River, N.J: Prentice Hall PTR, 1997.
- [3] M. Weisfeld, *The object-oriented thought process*. Upper Saddle River, NJ: Addison-Wesley, 2009.
- [4] B. McLaughlin, *Head first object-oriented analysis & design : Edycja polska*. Gliwice: Wydawnictwo Helion, 2008.
- [5] E. Freeman, *Head first design patterns*. Gliwice: Wydaw. HELION, 2005.
- [6] K. Beck, *Test-driven development : By example*. Boston: Addison-Wesley, 2003.
- [7] E. Gamma, *Design patterns : Elements of reusable object-oriented software*. Reading, Mass: Addison-Wesley, 1995.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [8] S. Wrycza, *Język uml 2.0 w modelowaniu systemów informatycznych : Diagramy języka uml, modelowanie biznesowe, metodyki projektowe oparte na uml, narzędzia case*. Gliwice: Wydawnictwo Helion, 2005.
- [9] M. Fowler, *UML w kropelce*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza LTP, 2005.
- [10] B. Eckel, *Thinking in Java : Edycja polska*. Gliwice: Helion, 2017.
- [11] B. Eckel, *Thinking in C++ : Edycja polska*. Gliwice: Helion, 2002.
- [12] M. Lutz, *Learning python*. Sebastopol, CA: O'Reilly Media, 2013.
- [13] R. Taher, *Hands-on object-oriented programming with C# : Build maintainable software with reusable code using c*. Birmingham, UK: Packt Publishing, 2019.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Paweł Trajdos, pawel.trajdos@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Analiza matematyczna 1.2A
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Mathematical Analysis 1.2A
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Cyberbezpieczeństwo, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	MAEW00110
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	30			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	100	200			
Forma zaliczenia	Egzamin	Zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	10				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		3			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	4	3			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Zalecana jest znajomość matematyki odpowiadająca wymaganiom na egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zapoznanie z podstawowymi funkcjami elementarnymi i ich własnościami.
- C2. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami i twierdzeniami rachunku różniczkowego funkcji jednej zmiennej.
- C3. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami i twierdzeniami rachunku różniczkowego funkcji wielu zmiennych.
- C4. Zapoznanie z pojęciem całki oznaczonej, jej podstawowymi własnościami, metodami Obliczania i jej zastosowaniami.
- C5. Zapoznanie się z pojęciami całki podwójnej i potrójnej oraz jej zastosowaniami

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy student

PEU_W01 zna wykresy i własności podstawowych funkcji elementarnych,
 PEU_W02 zna podstawowe pojęcia i twierdzenia rachunku różniczkowego funkcji jednej zmiennej,
 PEU_W03 zna podstawowe pojęcia i twierdzenia rachunku różniczkowego funkcji wielu zmiennych,
 PEU_W04 zna pojęcie całki oznaczonej, jej własności i podstawowe zastosowania.
 PEU_W05 zna pojęcie całki podwójnej i potrójnej, jej własności i podstawowe zastosowania.

Z zakresu umiejętności student

PEU_U01 umie rozwiązywać typowe równania i nierówności z funkcjami elementarnymi,
 PEU_U02 umie badać zbieżność szeregów liczbowych.
 PEU_U03 umie stosować elementy badania przebiegu zmienności funkcji do rozwiązywania typowych zadań,
 PEU_U04 umie stosować pochodne cząstkowe, wyznaczać gradient i pochodną kierunkową oraz wyznaczać ekstrema lokalne i warunkowe funkcji dwóch zmiennych.
 PEU_U05 umie obliczać typowe całki oznaczone i nieoznaczone,
 PEU_U06 umie obliczać typowe całki podwójne i potrójne,
 PEU_U07 umie stosować rachunek różniczkowy i całkowy do rozwiązywania wybranych zagadnień praktycznych.

Z zakresu kompetencji społecznych student

PEU_K01 mieć świadomość konieczności systematycznej i samodzielnej pracy w celu zdobycia wiedzy

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Pojęcie funkcji, funkcji odwrotnej i złożonej. Wykres funkcji. Dziedzina, obraz i przeciwobraz funkcji. Podstawowe własności funkcji: monotoniczność, okresowość, różnowartościowość, „na”. Funkcje elementarne (wielomianowa, wymierna, trygonometryczna, cyklometryczna, wykładnicza, logarytmiczna).	2
Wy2	Ciągi liczbowe. Granica ciągu. Twierdzenia o granicach ciągów liczbowych. Wyrażenia nieoznaczone. Liczba e.	2
Wy3	Szeregi liczbowe. Podstawowe rodzaje i własności. Szereg harmoniczny. Zbieżność szeregów (podstawowe warunki).	2
Wy4	Granica funkcji. Asymptoty. Ciągłość funkcji w punkcie i w przedziale. Podstawowe własności funkcji ciągłych. Zastosowania.	2
Wy5	Definicja pochodnej funkcji, jej interpretacja geometryczna i fizyczna. Styczna. Różniczka. Wzory na obliczanie pochodnych funkcji elementarnych. Pochodna funkcji złożonej.	2
Wy6	Ekstrema funkcji: lokalne i globalne. Twierdzenia o monotoniczności i wypukłości funkcji. Punkty przegięcia. Twierdzenie de l'Hospitala. Ekstrema funkcji: lokalne i globalne.	2
Wy7	Przebieg zmienności funkcji jednej zmiennej. Przykłady zastosowań rachunku różniczkowego.	2
Wy8	Funkcja dwu i trzech zmiennych. Granica i ciągłość funkcji dwu zmiennych.	2

Wy9	Pochodne cząstkowe funkcji dwu i trzy zmiennych. Różniczka zupełna.	2
Wy10	Pochodne cząstkowe wyższych rzędów. Ekstrema lokalne i globalne funkcji dwu i trzy zmiennych.	2
Wy11	Definicja całki nieoznaczonej i jej własności. Wzory na obliczanie całek funkcji elementarnych. Całkowanie przez podstawienie i przez części.	2
Wy12	Całkowanie funkcji wymiernych i trygonometrycznych.	1
Wy13	Definicja całki oznaczonej i jej własności. Twierdzenie Newtona-Leibniza. Przykłady zastosowań całki oznaczonej (np. średnia wartość funkcji na przedziale, pole obszaru, objętość bryły obrotowej, długość krzywej, etc).	2
Wy14	Całki podwójne. Interpretacja geometryczna. Własności całek podwójnych. Zamiana całek podwójnych na iterowane, Zamiana zmiennych w całe podwójnej. Zastosowania: objętość bryły, pole powierzchni.	3
Wy15	Całki potrójne. Zamiana całki potrójnej na iterowaną. Zamiana współrzędnych prostokątnych na współrzędne biegunowego, sferyczne i walcowe. Obliczanie całki potrójnej Zastosowania w technice.	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Badanie podstawowych własności funkcji, składanie funkcji, wyznaczanie funkcji odwrotnej, przekształcanie wykresów,	2
Ćw2	Obliczanie granic ciągów liczbowych.	1
Ćw3	Badanie zbieżności szeregów	1
Ćw4	Obliczanie granicy funkcji. Wyznaczanie asymptot. Badanie ciągłości funkcji w punkcie i w przedziale.	2
Ćw5	Wyznaczanie z definicji pochodnej funkcji. Obliczanie różniczki. Obliczanie pochodnych funkcji elementarnych z wykorzystaniem podstawowych wzorów oraz pochodnych funkcji złożonych.	2
Ćw6	Wyznaczanie przedziałów monotoniczności i wypukłości funkcji. Obliczanie granic funkcji korzystając z reguły de l'Hospitala. Wyznaczanie ekstremów funkcji.	2
Ćw7	Badanie przebiegu zmienności funkcji jednej zmiennej. Zastosowanie rachunku różniczkowego do rozwiązywania zadań optymalizacyjnych.	3
Ćw8	Obliczanie granic i badanie ciągłości funkcji dwu zmiennych.	1
Ćw9	Wyznaczanie pochodnych cząstkowych funkcji dwu i trzy zmiennych. Obliczanie różniczki zupełnej. Wyznaczanie ekstremów funkcji dwu i trzy zmiennych.	3
Ćw10	Kolokwium	1
Ćw11	Obliczanie całek nieoznaczonych funkcji elementarnych. Całkowanie przez podstawienie i przez części. Całkowanie funkcji wymiernej i trygonometrycznej.	3
Ćw12	Obliczanie całek oznaczonych. Rozwiązywanie zadań z zastosowaniem całki oznaczonej (np. średnia wartość funkcji na przedziale, pole obszaru, objętość bryły obrotowej, długość krzywej, etc).	3
Ćw13	Obliczanie całek podwójnych. Zamiana całek podwójnych na iterowane, zamiana zmiennych. Obliczanie objętość bryły i jej pola powierzchni. Rozwiązywanie zadań z zastosowaniem całek podwójnych.	2
Ćw14	Obliczanie całek potrójnych.	2

	Zamiana całek potrójnych na iterowane, zamiana współrzędnych prostokątnych na współrzędne biegunowego, sferyczne i walcowe. Obliczanie całki potrójnej Zastosowania w technice.	
Ćw15	Kolokwium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład – metoda tradycyjna. N2. Ćwiczenia problemowe i rachunkowe – metoda tradycyjna. N3. Praca własna studenta. N4. Konsultacje.	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W05	Aktywność na wykładach, egzamin pisemny
F2	PEU_U01 - PEU_U07, PEU_K01	Aktywność na ćwiczeniach, zaliczenie prac pisemnych (kolokwiów)
P=0.6*F1+0.4*F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u> [1] M. Gewert, Z. Skoczylas, Analiza matematyczna 1. Definicje, twierdzenia, wzory, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2015. [2] M. Gewert, Z. Skoczylas, Analiza matematyczna 1. Przykłady i zadania, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2015. [3] M. Gewert, Z. Skoczylas, Analiza matematyczna 2. Definicje, twierdzenia, wzory, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2015. [4] M. Gewert, Z. Skoczylas, Analiza matematyczna 2. Przykłady i zadania, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2015. [5] W. Krysicki, L. Włodarski, Analiza matematyczna w zadaniach, Cz. I i II, PWN, Warszawa 2006. [6] F. Leja, Rachunek różniczkowy i całkowy, PWN 2012.
<u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u> [7] R. Leitner, Zarys matematyki wyższej dla studiów technicznych, cz.1-2, WNT, Warszawa 2006. [8] M. Zakrzewski, Markowe wykłady z matematyki. Analiza, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2013.
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Dr Joanna Jureczko, joanna.jureczko@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Podstawy programowania
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Programming principles
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i Robotyka, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	INEW17001
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	15	15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	40	40	40		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	1	2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1	1	1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie podstawowej wiedzy z zakresu algorytmów komputerowych oraz sposobów ich przedstawiania i analizowania.
- C2 Poznanie podstawowych konstrukcji programistycznych wspólnych dla większości języków algorytmicznych: typów, zmiennych, warunkowych rozgałęzień, pętli, funkcji z argumentami, rekurencji, tablic, list, plików.
- C3 Nabycie umiejętności programowania strukturalnego i proceduralnego w języku C lub C++.
- C4 Poznanie standardowych algorytmów przetwarzania dużych ilości danych: przeszukiwania, agregowania i sortowania.
- C5 Zapoznanie się z wybranymi formami dynamicznych i złożonych struktur danych: listą, stosem, kolejką, drzewem.
- C6 Nabycie umiejętności konfigurowania i posługiwania się wybranymi środowiskami programistycznymi w celu usprawnienia procesów edycji, kompilacji i testowania wieloplikowych projektów programistycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 Posiada podstawową wiedzę na temat nowoczesnych języków i paradygmatów programowania.
- PEU_W02 Zna język reprezentacji oraz zasady konstruowania schematów blokowych
- PEU_W03 Zna składnię i typowe konstrukcje programistyczne języka C lub C++.
- PEU_W04 Zna zasady programowania strukturalnego i proceduralnego.
- PEU_W05 Rozumie pojęcia: iteracji, rekurencji, organizacji pamięci, arytmetyki wskaźników oraz dynamicznego rezerwowania i zwalniania zasobów.
- PEU_W06 Zna podstawowe algorytmy wyszukiwania, agregowania i sortowania danych.
- PEU_W07 Posiada wiedzę na temat wybranych dynamicznych i złożonych struktur danych.
- PEU_W08 Zna narzędzia programistyczne wspomagające pracę informatyka.

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 Umie zapisać algorytm w postaci schematu blokowego.
- PEU_U02 Potrafi skonstruować rozwiązanie prostych zadań programistycznych wymagających użycia kilku rozgałęzień, pętli lub rekurencji.
- PEU_U03 Umie zdefiniować funkcję oraz dobrać sposób przekazywania parametrów wejściowych i wyniku działania funkcji.
- PEU_U04 Potrafi definiować, inicjalizować oraz przetwarzać podstawowe reprezentacje danych: tablice, łańcuchy znakowe, struktury oraz ich kombinacje.
- PEU_U05 Umie poprawnie strukturalizować kod oraz dane programu w języku C/C++, zgodnie z zasadami programowania strukturalnego i proceduralnego.
- PEU_U06 Potrafi oprogramować operacje przechowywania danych w pamięci trwałej wykorzystując strumienie plikowe.
- PEU_U07 Potrafi wykorzystywać wskaźniki i instrukcje alokacji do dynamicznego zarządzania pamięcią wykorzystywaną przez program.
- PEU_U08 Potrafi zaprojektować i oprogramować zestaw funkcji ukrywających szczegóły implementacyjne wybranych złożonych i dynamicznych struktur danych.
- PEU_U09 Potrafi zaproponować oraz przeprowadzić procedurę symbolicznego lub dynamicznego testowania poprawności wykonanego oprogramowania.
- PEU_U10 Umie wykorzystać zintegrowane środowisko programistyczne do skonfigurowania, edytowania i testowania projektów jednowątkowych programów konsolowych.
- PEU_U11 Potrafi pozyskiwać informacje dotyczące programowania z dokumentacji technicznej, literatury, Internetu oraz innych źródeł w języku polskim i angielskim.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 Rozumie potrzebę ustawicznego poszerzania swojej wiedzy, w tym systematycznego zapoznawania się z nowymi publikacjami z zakresu informatyki i dokumentacją nowych produktów.
- PEU_K02 Jest świadom prawnych i społecznych aspektów informatyzacji oraz potrzeby przestrzegania zasad etycznych w działalności zawodowej informatyka.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Algorytmy i sposoby ich przedstawiania. Dominujące paradygmaty programowania. Język schematów blokowych. Etapy i narzędzia wykorzystywane podczas tworzenia oprogramowania. Standardy języków programowania. Ogólna struktura programu w języku C lub C++. Przykłady kodów źródłowych programów konsolowych oraz podstawowe konstrukcje programowe.	2
Wy2	Dane i ich komputerowe reprezentacje. Typy danych i zakresy ich wartości. Zmienne programowe, deklaracje zmiennych i inicjowanie wartości. Zasięg widoczności identyfikatorów. Klasy pamięci. Identyfikatory typów (typedef). Operatory i wyrażenia: arytmetyczne, relacyjne, logiczne, bitowe. Obliczanie wartości wyrażeń algebraicznych. Standardowe funkcje matematyczne. Podstawowe operacje wejścia/wyjścia oraz dialog z użytkownikiem w trybie znakowym. Formatowane wejście i wyjście z wykorzystaniem standardowych bibliotek <stdio.h> <iostream>.	2
Wy3	Podstawowe instrukcje: przypisania, warunkowa i wyboru. Sterowanie wykonaniem programu, składanie i zagnieżdżanie instrukcji rozgałęziających. Przykłady algorytmów przetwarzających nieduże ilości danych (bez wykorzystania pętli). Pojęcie iteracji w programie. Rodzaje pętli: while, do while, for. Warunki zakończenia pętli i zagnieżdżanie pętli. Instrukcje break i continue. Proste algorytmy iteracyjne: zliczanie, sumowanie i poszukiwanie ekstremum w ciągu danych pobieranych ze strumienia.	2
Wy4	Tablice w języku C/C++: deklaracja oraz inicjalizacja, dostęp do elementów za pomocą operatora indeksu. Operacje na tablicach z wykorzystaniem pętli for. Tablice wielowymiarowe. Podstawowe algorytmy przetwarzania tablic.	2
Wy5	Funkcje i procedury w językach programowania. Pojęcia: prototypu, definicji i wywołania funkcji. Funkcje bezparametrowe. Zwrotanie wartości funkcji. Jawne przekazywanie danych przez listę argumentów. Przekazywanie argumentów przez wartość i przez referencję. Argumenty domniemane. Funkcje przeciążone. Funkcje inline. Funkcje rekurencyjne.	2
Wy6	Wskaźniki zmiennych i ich adresy, arytmetyka wskaźników. Związek pomiędzy wskaźnikami a tablicami. Praca z tablicami w zapisie wskaźnikowym. Przekazywanie argumentów funkcji przez adres. Funkcje standardowe operujące bezpośrednio na pamięci: biblioteka <mem.h> (memset, memcpy, memcmp, memmove, itp.)	2
Wy7	Tablicowa reprezentacja tekstów w języku C/C++. Standardowe funkcje łańcuchowe z biblioteki <string.h> (strcpy, strcmp, strcat, strlen, itd.) Przykłady własnych funkcji przetwarzających dane tekstowe.	2
Wy8	Kolokwium połówkowe (formujące) Specyfikacja programu, testowanie, obsługa błędów, dokumentowanie.	2
Wy9	Rekurencja i algorytmy rekurencyjne. Przeszukiwanie binarne i sortowanie tablic.	2
Wy10	Typ strukturalny - pojęcie struktury w języku C/C++. Definicja, deklaracja i inicjalizacja zmiennych strukturalnych. Zagnieżdżanie typów złożonych (struktur i tablic). Przykład prostej bazy danych wykorzystującej reprezentację w postaci tablic struktur.	2
Wy11	Obsługa plików zewnętrznych. Pliki o dostępie swobodnym i pliki tekstowe. Proceduralne i obiektowe biblioteki operacji plikowych. Standardowe funkcje do obsługi plików z biblioteki <stdio.h>. Wejście i wyjście dla znaków, łańcuchów i danych formatowanych. Wejście i wyjście blokowe (binarne). Przenaszalność danych pomiędzy różnymi systemami operacyjnymi.	2
Wy12	Dynamiczne przydzielanie pamięci. Alokacja i zwalnianie pamięci przydzielonej dynamicznie (funkcje malloc, calloc, free, operatory new i delete). Kontrola zajętości sterty. Dynamiczne tworzenie i realokacja tablic oraz łańcuchów znaków o zadawanej	2

	wielkości.	
Wy13	Złożone struktury wskaźnikowe. Tablica wskaźników na zmienne proste, tablica wskaźników na tablice / łańcuchy o stałej wielkości, dynamiczna tablica wskaźników na dynamiczne łańcuchy. Wskaźniki na funkcje. Funkcja qsort.	2
Wy14	Tworzenie dynamicznych struktur danych: lista wskaźnikowa, stos, kolejka, kolejka priorytetowa, drzewa binarne i ich własności.	2
Wy15	Repetytorium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć – ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Omówienie programu oraz organizacji zajęć ćwiczeniowych. Zapis algorytmów za pomocą języka schematów blokowych.	1
Ćw2	Reprezentacja danych różnego typu. Dobór typu zmiennych, ograniczenia reprezentacji. Dialog z użytkownikiem z wykorzystaniem printf i scanf Formatowanie danych (budowa łańcuchów formatujących zawierających różnorodne sekwencje sterujące % \ ) Zapis wyrażeń matematycznych w języku C/C++. Zapis wyrażeń logicznych (operatory logiczne)	2
Ćw3	Pojęcie iteracji. Rola i dobór zmiennych sterujących oraz pomocniczych pętli. Budowanie warunków końca pętli. Algorytmy iteracyjne (zliczanie, sumowanie, maksimum, minimum, obliczanie szeregów). Równoważność pętli. Programowanie proceduralne - podział zadania na podprogramy-funkcje, menu sterujące. Zakres widoczności i przesłanianie identyfikatorów	2
Ćw4	Podstawowe algorytmy przetwarzania tablic (wypełnianie, porównywanie elementów, wyszukiwanie, przesuwanie, usuwanie, dodawanie elementów) Tablica pseudo-dynamiczna (statyczna tablica z licznikiem wykorzystywanych elementów). Parametryzacja algorytmów. Dobór sposobu przekazywania argumentów wejściowych oraz wyników funkcji.	2
Ćw5	Funkcje przetwarzające teksty. Analiza funkcji z biblioteki <string.h>. Oprogramowanie własnych funkcji przetwarzających łańcuchy znaków. Dynamiczna alokacja i realokacja pamięci – tablice jednowymiarowe o zmiennym rozmiarze. Arytmetyka wskaźników, konwersja (rzutowanie) wskaźników. Ćwiczenia z dostępu do dowolnego obszaru pamięci.	2
Ćw6	Strukturalna dekompozycja dużych programów oraz złożonych reprezentacji danych. Omówienie i ćwiczenia z reprezentacją problemu prostej bazy danych za pomocą tablicy struktur. Kodowanie danych "nienumerycznych" - typ wyliczeniowy. Kodowanie danych za pomocą słownika. Operacje składowania danych w pamięci zewnętrznej za pomocą strumieni plikowych. Tekstowa i binarna reprezentacja danych liczbowych. Wykrywanie błędów operacji wej/wyj. Sterowanie położeniem wskaźnika pliku. Podstawowe algorytmy sekwencyjnego przetwarzania plików tekstowych i binarnych.	2
Ćw7	Analiza wzorcowych implementacji złożonych-dynamicznych struktur danych: listy wskaźnikowej, stosu, kolejki, kolejki priorytetowej. Analiza wzorcowych implementacji wybranych rekurencyjnych algorytmów sortowania tablic.	2
Ćw8	Repetytorium	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Omówienie programu oraz organizacji zajęć laboratoryjnych. Szkolenie stanowiskowe BHP. Konfiguracja środowiska programistycznego (np. Windows/Visual Studio lub Linux/Emacs/gcc). Przykład programu konsolowego z użyciem zmiennych prostych, instrukcji przypisania i konsolowe operacje wejścia wyjścia. Edycja, kompilacja, uruchomienie i debugowanie programu.	1
La2	Ćwiczenia z tworzeniem programów ilustrujących zastosowanie podstawowych instrukcji i konstrukcji programowych języka C/C++: przypisania, rozgałęzienia warunkowego (if, if/else), wyboru (switch, case, break, default). Zagnieżdżanie instrukcji rozgałęziających. Obliczanie wyrażeń matematycznych.	2
La3	Ćwiczenia z tworzeniem programów ilustrujących zastosowanie instrukcji pętlowych (while, do while, for). Standardowe algorytmy iteracyjne: zliczanie, sumowanie, szukanie maksimum i minimum. Ćwiczenia z tworzeniem własnych funkcji. Funkcje bezparametrowe i zmienne lokalne. Przekazywanie parametrów przez zmienne globalne.	2
La4	Ćwiczenia z tworzeniem programów ilustrujących wykorzystanie reprezentacji tablicowej. Przetwarzanie tablic za pomocą pętli. Wybrane algorytmy przetwarzania tablic: wyszukiwanie liniowe i binarne, sortowanie bąbelkowe i przez wstawianie. Funkcje z jawną listą argumentów. Przekazywanie argumentów przez wartość, referencję i adres. Debugowanie i testowanie poprawności programów.	2
La5	Ćwiczenia z tworzeniem programów ilustrujących przetwarzanie danych tekstowych reprezentowanych w postaci tablicy znaków. Dostęp do zmiennych za pomocą wskaźników. Programy wykorzystujące dynamiczną alokację i realokację tablic jednowymiarowych. Debugowanie i testowanie poprawności programów.	2
La6	Oprogramowanie prostej bazy danych wykorzystującej reprezentację w postaci tablicy struktur lub tablicy wskaźników na struktury. Rozbudowanie programu o operacje archiwizacji danych w pamięci zewnętrznej w postaci plików tekstowych lub binarnych.	2
La7	Oprogramowanie wybranej dynamicznej struktury danych: listy wskaźnikowej, kolejki, kolejki priorytetowej lub drzewa. Ćwiczenia z tworzeniem programów wykorzystujących rekurencję.	2
La8	Repetitorium	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora.
- N2. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń poprzez rozwiązywanie zadań
- N3. Praca własna – samodzielne wykonanie zadanych programów laboratoryjnych
- N4. Inspekcje kodu wykonanych programów przez prowadzącego laboratorium
- N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium
- N6. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U02, PEU_U08 – PEU_U09, PEU_U11, PEU_K01 – PEU_K02	Ocena odpowiedzi ustnych. Ocena rozwiązań przykładowych zadań ćwiczeniowych. Kolokwium zaliczeniowe na ćwiczeniach.
F2	PEU_U03 – PEU_U07, PEU_U10	Obserwacja wykonywania ćwiczeń laboratoryjnych. Inspekcja kodu wykonanych programów z udziałem prowadzącego laboratorium.
F3	PEU_W01 – PEU_W04 PEU_W05 – PEU_W08	Pisemne kolokwium na wykładzie. W przypadku przeprowadzenia dodatkowego kolokwium w połowie semestru, ocena F3 jest sumą ważoną ($1/3 * F4 + 2/3 * F5$) ocen: F4 – z pierwszego kolokwium, F5 – z drugiego kolokwium

$P = 1/4 * F1 + 1/4 * F2 + 1/2 * F3$,
warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen z wszystkich form zajęć prowadzonych w ramach kursu

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Kernighan B.W., Ritchie D.M., Język ANSI C, WNT, Warszawa,
- [2] Grębosz J., Symfonia C++, Standard, Editions 2000, Kraków,
- [3] Stroustrup B., Język C++, WNT, Warszawa,
- [4] Eckel B., Thinking in C++, Helion, Gliwice,
- [5] Wróblewski P., Algorytmy, struktury danych i techniki programowania. Helion

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Wirth N., Algorytmy + struktury danych = programy, WNT,
- [2] Segewick C., Algorytmy w C++. W.N.-T., Warszawa,
- [3] Lippman S. B., Lajoie J., Podstawy języka C++, WNT, Warszawa,
- [4] Neapolitan R., Naimipour K., Podstawy algorytmów z przykładami w C++. Wyd. Helion,

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Marek Piasecki, marek.piasecki@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Analiza matematyczna 2.3A
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Mathematical Analysis 2.3A
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Cyberbezpieczeństwo, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	MAEW00111
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15	15			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90	60			
Forma zaliczenia	Egzamin	Zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		3			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2	2			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Znajomość podstawowych własności funkcji.
2. Znajomość podstawowych własności ciągów i szeregów liczbowych.
3. Znajomość rachunku różniczkowego i całkowego funkcji jednej zmiennej
4. Znajomość rachunku różniczkowego i całkowego funkcji wielu zmiennych

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zapoznanie z funkcjami zespolonymi, ich pochodnymi całkami.
- C2. Zapoznanie z równaniami różniczkowymi, ich podstawowymi typami i metodami ich rozwiązywania.
- C3. Zapoznanie szeregami funkcyjnymi i rozwijaniem funkcji w szeregi: Taylora, Maclaurina i Fouriera
- C4. Zapoznanie z transformacją Laplace'a i zastosowaniem jej do rozwiązywania równań różniczkowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy student

PEU_W01 zna pojęcie funkcji zespolonej

PEU_W02 zna pojęcie równania różniczkowego zwyczajnego oraz podstawowe typy równań różniczkowych,

PEU_W03 zna metody rozwiązywania podstawowych typów równań różniczkowych zwyczajnych

PEU_W04 zna pojęcie szeregu funkcyjnego, pojęcie szeregów: Taylora, Maclaurina i Fouriera

PEU_W05 zna pojęcie transformacji Laplace'a

Z zakresu umiejętności student

PEU_U01 umie obliczać pochodne i całki funkcji zespolonych

PEU_U02 umie rozwiązywać podstawowe równania różniczkowe zwyczajne

PEU_U03 umie badać zbieżność szeregów funkcyjnych i rozwijać funkcje w szeregi Taylora, Maclaurina i Fouriera.

PEU_U04 umie rozwiązywać zadania związane z transformacją Laplace'a

Z zakresu kompetencji społecznych student

PEU_K01 rozumie konieczność samodzielnej pracy

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Pojęcie równania różniczkowego zwyczajnego. Równania różniczkowe zwyczajne rzędu pierwszego o zmiennych rozdzielonych. Równania różniczkowe zwyczajne rzędu pierwszego rozwiązywane metodą podstawienia.	1
Wy2	Równanie różniczkowe liniowe. Przykłady równań różniczkowych nieliniowych.	2
Wy3	Równania różniczkowe zwyczajne rzędu drugiego sprowadzalne do równań rzędu pierwszego. Równania różniczkowe liniowe o współczynnikach stałych. Układy dwu równań różniczkowych rzędu pierwszego.	2
Wy4	Elementy teorii funkcji zmiennej zespolonej. Pochodna i całka funkcji zespolonej.	1
Wy5	Transformacja Laplace'a. Całka Laplace'a. Transformacja odwrotna Laplace'a.	2
Wy6	Transformata pochodnej. Zastosowanie transformacji Laplace'a do rozwiązywania równań różniczkowych zwyczajnych i układów równań różniczkowych.	2
Wy7	Szeregi funkcyjne. Podstawowe rodzaje i własności. Zbieżność. Szeregi potęgowe. Rozwijanie funkcji w szereg Taylora i Maclaurina.	2
Wy8	Transformata Fouriera. Transformata odwrotna Fouriera. Szereg Fouriera. Szereg Fouriera funkcji okresowej. Kryterium Diniego. Funkcje o wahanii skończonym. Kryterium Jordana.	3
Suma godzin		15

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Rozwiązywanie równań różniczkowych zwyczajnych rzędu pierwszego o zmiennych rozdzielonych. Rozwiązywanie równań różniczkowych zwyczajnych rzędu pierwszego metodą podstawienia.	1
Ćw2	Rozwiązywanie równań różniczkowych liniowych. Rozwiązywanie układów dwu równań różniczkowych rzędu pierwszego.	2
Ćw3	Rozwiązywanie równań różniczkowych rzędu drugiego sprowadzalnych do równań rzędu pierwszego. Rozwiązywanie równań różniczkowych liniowych o współczynnikach stałych.	2
Ćw4	Obliczanie pochodnych i całek funkcji zespolonej.	1

Ćw5	Rozwiązywanie zadań związanych z transformacją Laplace'a. Zastosowanie transformacji Laplace'a do rozwiązywania równań różniczkowych zwyczajnych i układów równań różniczkowych.	3
Ćw6	Badanie zbieżności szeregów. Rozwijanie funkcji w szereg Taylora i Maclaurina.	2
Ćw7	Rozwiązywanie zadań związanych z transformacją Fouriera. Rozwijanie funkcji w szereg Fouriera i badanie zbieżności otrzymanych rozwinięć.	2
Ćw8	Kolokwium	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład - metoda tradycyjna.
 N2. Ćwiczenia problemowe i rachunkowe - metoda tradycyjna.
 N3. Praca własna studenta.
 N4. Konsultacje.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W05	Aktywność na wykładach, egzamin pisemny
F2	PEU_U01 - PEU_U04 PEU_K01	Aktywność na ćwiczeniach, zaliczanie prac pisemnych (kolokwiów)
P=0.6*F1+0.4*F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] J. Długosz, Funkcje zespolone. Teoria, przykłady, zadania, GiS 2005.
 [2] M. Gewert, Z. Skoczylas, Analiza matematyczna 2. Definicje, twierdzenia, wzory, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2015.
 [3] M. Gewert, Z. Skoczylas, Analiza matematyczna 2. Przykłady i zadania, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2015.
 [4] M. Gewert, Z. Skoczylas, Równania różniczkowe zwyczajne. Teoria, przykłady, zadania, GiS 2002.
 [5] W. Kryszicki, L. Włodarski, Analiza matematyczna w zadaniach, Cz. I i II, PWN, Warszawa 2006.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [6] R. Grzymkowski, R. Wituła, Wybrane zagadnienia z funkcji zespolonych i transformaty Laplace'a, Wydawnictwo Pracowni Komputerowej Jacka Skalmierskiego, 2001.
 [7] E. Kącki, L. Siewierski, Wybrane działy matematyki wyższej z ćwiczeniami. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Informatyki w Łodzi, Łódź 2002.
 [8] F. Leja, Funkcje zespolone, PWN 1973.
 [9] F. Leja, Rachunek różniczkowy i całkowy, PWN 2012.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr Joanna Jureczko, joanna.jureczko@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Rachunek prawdopodobieństwa
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Probability Theory
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Telekomunikacja, Teleinformatyka, Informatyka techniczna, Cyberbezpieczeństwo
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	MAEW00300
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Poznanie podstawowych pojęć i metod rachunku prawdopodobieństwa.
 C2 Poznanie klasycznych rozkładów probabilistycznych, ich własności i zastosowań w zagadnieniach praktycznych w różnych dziedzinach nauki i techniki.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 zna podstawowe pojęcia i metody rachunku prawdopodobieństwa

PEU_W02 zna klasyczne rozkłady probabilistyczne i ich własności

PEU_W03 wie, jak stosować podstawowe metody rachunku prawdopodobieństwa w celu rozwiązywania zagadnień teoretycznych i praktycznych w różnych dziedzinach nauki i techniki

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 potrafi wyszukiwać i korzystać z literatury zalecanej do kursu oraz samodzielnie zdobywać wiedzę

PEU_K02 rozumie konieczność systematycznej i samodzielnej pracy nad opanowaniem materiału kursu

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykłady		Liczba godzin
Wy1	Elementy statystyki opisowej (szereg rozdzielczy, momenty). Przestrzeń zdarzeń elementarnych. Zdarzenia losowe, działania na zdarzeniach. Aksjomatyczna definicja prawdopodobieństwa. Własności prawdopodobieństwa. Prawdopodobieństwo klasyczne i geometryczne.	2
Wy2	Prawdopodobieństwo warunkowe, zdarzenia niezależne i wzór Bayesa.	1
Wy3	Definicja zmiennej losowej (dyskretnej i ciągłej). Przykłady. Rozkład zmiennej losowej. Dystrybuanta i jej własności.	2
Wy4	Zmienne losowe dyskretne. Przegląd rozkładów dyskretnych: dwupunktowy, Bernoulliego oraz Poissona. Przykłady i zastosowania.	1
Wy5	Zmienne losowe typu ciągłego. Gęstość prawdopodobieństwa i jej związek z dystrybucją. Przegląd rozkładów ciągłych: jednostajny, normalny, wykładniczy, t-Studenta, χ^2 kwadrat. Przykłady i zastosowania.	1
Wy6	Momenty zwykłe i centralne zmiennych losowych (wartość oczekiwana, wariancja, mediana i kwartale). Standaryzacja zmiennej losowej o rozkładzie normalnym. Tablice rozkładu normalnego.	2
Wy7	Zmienne losowe dwuwymiarowe. Definicja dystrybuanty i gęstości. Rozkłady brzegowe i warunkowe. Niezależność zmiennych losowych. Współczynnik korelacji.	3
Wy8	Ciągi zmiennych losowych. Sumowanie niezależnych zmiennych losowych (momenty). Prawa wielkich liczb, centralne twierdzenie graniczne- Metoda Monte Carlo. Kolokwium.	3
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład – metoda tradycyjna.

N2. Listy zadań.

N3. Konsultacje.

N4. Praca własna studenta – przygotowanie do kolokwium.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W03 PEU_K01, PEU_K02	Kolokwia, kartkówki
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] W. Feller, Wstęp do rachunku prawdopodobieństwa, T. I, PWN, Warszawa 2006.
- [2] M. Fisz, Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna, PWN, Warszawa 1967.
- [3] H. Jasiulewicz, W. Kordecki, Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna. Przykłady i zadania, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2001.
- [4] A. Plucińska, E. Pluciński, Probabilistyka, WNT, Warszawa 2006.
- [5] W. Krywicki, J. Bartos, W. Dyczka, K. Królikowska, M. Wasilewski, Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna w zadaniach, Cz. I-II, PWN, Warszawa 2007.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] D. Bobrowski, Probabilistyka w zastosowaniach technicznych, PWN, Warszawa 1986.
- [2] A. A. Borowkow, Rachunek prawdopodobieństwa, PWN, Warszawa 1975.
- [3] T. Inglot, T. Ledwina, Z. Ławniczak, Materiały do ćwiczeń z rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej, Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1984.
- [4] J. Jakubowski, R. Sztencel, Wstęp do teorii prawdopodobieństwa, Script, Warszawa 2001.
- [5] W. Kordecki, Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna. Definicje, twierdzenia, wzory, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2002.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. Mieczysław Wodecki, prof. nadzw. PWR mieczyslaw.wodecki@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Matematyka dyskretna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Discrete mathematics
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	MAEW00400
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	30			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	20	100			
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		3			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1	3			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Zalecana znajomość matematyki odpowiadająca maturze na poziomie podstawowym

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Poznanie podstawowych pojęć logicznych: zdania, funkcje zdaniowe, dowód; nabycie umiejętności posługiwania się tymi pojęciami.
- C2 Poznanie podstawowych pojęć matematycznych: zbiór, funkcja, relacja; nabycie umiejętności posługiwania się tymi pojęciami.
- C3 Poznanie aparatu rachunkowego kombinatoryki i nabycie umiejętności zliczania struktur i obiektów kombinatorycznych.
- C4 Zdobycie umiejętności matematycznych z zakresu matematyki dyskretnej pomocnych w praktyce inżynierskiej i programistycznej: dostrzeganie rekurencji, posługiwanie się procedurami formalnymi, opanowanie podstaw konstrukcji algorytmów.
- C5 Poznanie pojęć i podstawowych faktów teorii grafów i nabycie umiejętności interpretowania zagadnień praktycznych przy pomocy teorii grafów.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy student:

PEU_W01 ma podstawową wiedzę w zakresie logiki i teorii mnogości

PEU_W02 ma podstawową wiedzę w zakresie kombinatoryki

PEU_W03 ma podstawową wiedzę w zakresie teorii grafów

Z zakresu umiejętności student:

PEU_U01 umie formalizować rozumowania przy użyciu logiki oraz posługiwać się zapisem teoriomnogościowym, w szczególności zbiorami, funkcjami, relacjami, formułowaniu i rozwiązywaniu problemów matematycznych

PEU_U02 umie formalizować problemy natury kombinatorycznej i teorio-grafowej pojawiające się w zagadnieniach technicznych

PEU_U03 umie rozwiązywać podstawowe problemy kombinatoryczne typu zliczanie struktur

PEU_U04 umie korzystać z twierdzeń teorii grafów dla rozstrzygnięcia pytań dotyczących własności danego grafu

Z zakresu kompetencji społecznych student:

PEU_K01 potrafi przekazać posiadaną wiedzę, zwłaszcza uzasadniając stosowanie metod matematyki dyskretnej w zagadnieniach technicznych

PEU_K02 umie samodzielnie pracować z materiałami naukowo-dydaktycznymi.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykłady		Liczba godzin
Wy1	Elementy logiki: Rachunek zdań - spójniki logiczne, walucje, tautologie. Języki pierwszego rzędu - funkcje zdaniowe, kwantyfikatory.	2
Wy2	Iloczyn kartezjański. Relacje. Porządki częściowe, diagram Hassego, element największy, maksymalny. Relacje równoważności, klasy abstrakcji. Przykłady i zastosowania.	2
Wy3	Pojęcie dowodu w teorii aksjomatycznej. System dedukcyjny, formalne pojęcie dowodu. Reguła Modus Ponens, metoda rezolucji.	2
Wy4	Zliczanie. Zasada szufladkowa Dirichleta. Zasada włączeń i wyłączeń.	2
Wy5	Liczby naturalne. Zasada indukcji matematycznej. Rekurencja. Proste równania rekurencyjne (równanie charakterystycznie). Ciąg Fibonacciego. Funkcje tworzące. Liczby Catalana.	3
Wy6	Kombinatoryka: Podstawowe pojęcia kombinatoryki: wariacje, permutacje, kombinacje.	2
Wy7	Związki kombinatoryki z dyskretnym rachunkiem prawdopodobieństwa - przykłady (przypomnienie). Dwumian Newtona, trójkąt Pascala. Liczby Stirlinga pierwszego i drugiego rodzaju. Generatory liczb losowych.	2
Wy8	Podstawowe pojęcia teorii grafów (stopień wierzchołka, graf prosty, skierowany, graf pełny, dwudzielny). Drogi w grafach, cykle	3
Wy9	Cykl Eulera oraz Hamiltona. Izomorfizm grafów (niezmienniki).	1
Wy10	Drzewo, drzewo spinające, drzewa binarne i ich zastosowania w informatyce.	2

	Grafy z obciążonymi wierzchołkami lub połączeniami.	
Wy11	Algorytmy rekurencyjne na drzewach i grafach. Przeglądanie drzewa, algorytmy wyznaczania drzewa spinającego grafu.	2
Wy12	Algorytmy wyznaczania najkrótszych dróg w grafie. Porządek topologiczny wierzchołków.	2
Wy13	Grafy Eulera, Hamiltona oraz ich uogólnienia (problem listonosza, komiwojażera). Złożoność, algorytmy.	3
Wy14	Kolorowanie (wierzchołków, krawędzi grafów), liczba chromatyczna. Grafy planarne (twierdzenie Kuratorskiego).	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Zadania ilustrujące materiał prezentowany na wykładzie. Tautologie, tabele prawdy. Budowanie zdań z użyciem kwantyfikatorów.	2
Ćw2	Przykłady relacji, porządków częściowych i funkcji w różnych kontekstach: geometrycznym, analitycznym, algebraicznym.	2
Ćw3	Przykłady relacji i porządków częściowych i funkcji w różnych kontekstach: geometrycznym, analitycznym, algebraicznym –c.d.	2
Ćw4	Zadania na dowodzenie twierdzeń przy pomocy indukcji matematycznej: tożsamości arytmetyczne, nierówności, fakty kombinatoryczne.	2
Ćw5	Elementarne zadania na dowody formalne.	2
Ćw 6	Elementarne zadania na zliczanie obiektów kombinatorycznych.	4
Ćw7	Zadania na zliczanie z użyciem zasady włączeń-wyłączeń	2
Ćw8	Zadania o ciągach rekurencyjnych z użyciem równania charakterystycznego i funkcji tworzących	4
Ćw9	Rozpoznawanie podstawowych własności grafów	4
Ćw10	Algorytmy na grafach	2
Ćw11	Zastosowanie twierdzeń Eulera, Orego i Diraca. Algorytm Fleury’ego	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
1. Wykład – metoda tradycyjna
2. Ćwiczenia problemowe i rachunkowe – metoda tradycyjna
3. Konsultacje
4. Praca własna studenta

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P - podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F-1	PEU_W01 - PEU_W03 PEU_U01 - PEU_U04 PEU_K01 - PEU_K02	Kolokwia, odpowiedzi ustne, kartkówki
F-2	PEU_W01 - PEU_W03 PEU_U01 - PEU_U04 PEU_K01 - PEU_K02	Kolokwium zaliczeniowe

P: określony przez wykładowcę (student otrzymuje pozytywną ocenę z kursu tylko jeśli obydwie oceny F-1 i F-2 są pozytywne)

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] W. Lipski, Kombinatoryka dla programistów, WNT, Warszawa 2007.
- [2] W. Lipski, W. Marek, Analiza kombinatoryczna, PWN.
- [3] R.J. Wilson, Wprowadzenie do teorii grafów, PWN.
- [4] Z. Palka, A. Ruciński, Wykłady z kombinatoryki

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] K. A. Ross, C. R. B. Wright, Matematyka dyskretna, PWN, Warszawa 2008.
- [2] R. Graham, D. Knuth, O. Patashnik, Matematyka konkretna, PWN, Warszawa 2006.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. Mieczysław Wodecki, prof. nadzw. PWr mieczyslaw.wodecki@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Algebra liniowa 2
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Linear algebra 2
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Cyberbezpieczeństwo, Informatyka Techniczna, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	MAEW00211
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	1				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	0,5				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowa wiedza o przestrzeniach liniowych nad ciałem liczb rzeczywistych. 2. Znajomość rachunku macierzowego nad ciałem liczb rzeczywistych. 3. Podstawowa wiedza o układach równań liniowych nad ciałem liczb rzeczywistych. 4. Znajomość liczb zespolonych.

CELE PRZEDMIOTU
<ol style="list-style-type: none"> C1. Poznanie pojęcia kongruencji działań w zbiorach modulo n (reszt z dzielenia przez n). C2. Poznanie pojęcia grupy, grupy permutacji. C3. Poznanie pojęcia ciała Z_p. C4. Poznanie pojęcia podciała, rozszerzenia ciała. C5. Poznanie pojęcia ciała Galois. C6. Poznanie pojęcia przestrzeni liniowej nad ciałami skończonymi. C7. Poznanie pojęcia przekształcenia afinicznego i jego zastosowań do grafiki komputerowej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ**Z zakresu wiedzy student:**

PEU_W01 zna pojęcie grupy, pierścienia i ciała algebraicznego

PEU_W02 zna pojęcie podciała, ciała rozszerzonego i ciała Galois.

PEU_W03 zna pojęcie przestrzeni liniowej nad ciałem skończonym

PEU_W04 zna pojęcie przestrzeni afinicznej i reprezentacji macierzowej przekształceń afinicznych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Liczby całkowite, Algorytm Euklidesa. Rozszerzony algorytm Euklidesa.	1
Wy2	Kongruencje. Grupa. Podgrupa. Grupa C_n . Grupa permutacji S_n .	2
Wy3	Pierścień. Pierścienie klas reszt. Pierścień Z_n , Funkcja Eulera. Małe twierdzenie Fermata. Chińskie twierdzenie o resztach.	3
Wy4	Pierścień wielomianów	1
Wy5	Ciało. Ciało Z_p . Rozszerzenia ciał. Ciało Galois proste i rozszerzone.	2
Wy6	Przestrzenie liniowe nad ciałami skończonymi. Reprezentacja macierzowa przekształcenia liniowego.	2
Wy7	Przestrzenie afiniczne. Przekształcenia afiniczne.	2
Wy8	Kolokwium	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład – metoda tradycyjna i z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych

N2. Praca w grupach i indywidualna – samodzielne rozwiązywanie zadań

N3. Praca własna studenta – samodzielne rozwiązywanie list zadań

N4. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W04	Aktywność na wykładach, zaliczenie prac pisemnych (typu praca w grupach).
P=F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] A. Białynicki-Birula, Algebra liniowa z geometrią, PWN Warszawa 1979.
[2] A. Białynicki-Birula, Algebra, PWN Warszawa 1980. [3] J. Rutkowski, Algebra abstrakcyjna w zadaniach, PWN
[3] J. Rutkowski, Algebra liniowa w zadaniach, PWN 2008.
[4] J. Rutkowski, Teoria liczb w zadaniach, PWN 2018.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [5] J. Browkin, Wybrane zagadnienia z algebry, PWN 1968.
[6] M. Bryński, Elementy teorii Galois, Wyd. Alfa, 1985.
[7] M. Ch. Klin, R. Pöschel, K. Rosenbaum, Algebra stosowana dla matematyków i informatyków, WNT 1992.
[8] Zbiór zadań z algebry, red. A. I. Kostrikin, PWN 1995.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr Joanna Jureczko, joanna.jureczko@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ Elektroniki	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Miernictwo w informatyce i telekomunikacji
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Metrology in computer engineering and telecommunications
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka Techniczna
Poziom i forma studiów:	I stopień / stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	ETEW00015
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	120				
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	0				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Poznanie i zrozumienie istoty pomiarów ze szczególnym uwzględnieniem roli pomiarów, ich niepewności i rzetelności na koszty jakości w jednostkach gospodarczych
- C2. Poznanie zasad pomiarów i nabycie wiedzy dotyczącej niepewności pomiarów i umiejętności jej szacowania
- C3. Nabycie wiedzy dotyczącej parametrów sygnałów elektrycznych, metod pomiarów i przyrządów pomiarowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – Zna podstawowe zasady pomiarów, teorię niepewności pomiarów i techniki pomiarów wybranych sygnałów elektrycznych

PEU_W02 - Zna metody pomiarowe i sprzęt stosowany w pomiarach sygnałów elektrycznych. Jest w stanie scharakteryzować potrzeby pomiarowe pod kątem oceny parametrów sygnałów elektrycznych, wskazać wielkości mierzone, dobrać metodę pomiaru i określić miarodajność wyników

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia metrologii – definicja pomiaru, wielkości mierzonej, metodyki pomiarów, jednostki i układy miar.	2
Wy2	Spójność pomiarowa, wzorce wielkości elektrycznych, metrologia prawna i techniczna – uwierzytelnienie, wzorcowanie	2
Wy3	Teoria błędów, rodzaje błędów, niepewność pomiaru, budżet niepewności, zasady zapisu wyników i podstawy statystycznej analizy wyniku	3
Wy4	Metody pomiaru – pomiary bezpośrednie i pośrednie, rodzaje przyrządów pomiarowych	3
Wy5	Miary liniowe i logarytmiczne (decybele)	2
Wy6	Wybrane wielkości elektryczne i ich parametry – amplituda, wartość średnia, skuteczna, widmo sygnału (szereg Fouriera).	2
Wy7	Pomiary prądu i napięcia stałego oraz przemiennego małych częstotliwości	4
Wy8	Przetworniki pomiarowe – przetwarzania A/C i C/A, wpływ parametrów wejściowych przetwornika na wynik pomiaru.	2
Wy9	Przetworniki sygnałów zmiennych na sygnały stałe (peak, average, RMS), scalone przetworniki TRMS	2
Wy10	Pomiary impedancji elektrycznej i mocy dla sygnałów stałych i przemiennych	2
Wy11	Obrazowanie sygnałów elektrycznych - oscyloskop analogowy	2
Wy12	Pomiar okresu, częstotliwości i fazy	1
Wy13	Systemy pomiarowe. Interfejsy pomiarowe	1
Wy14	Podsumowanie wiadomości	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- N2. Ćwiczenia rachunkowe – dyskusja rozwiązań w trakcie wykładu
- N3. Konsultacje
- N4. Praca własna – powtórzenie wyłożonego materiału

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W02	Kolokwium
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Chwaleba A., Poniński M., Siedlecki A.: Metrologia elektryczna. WNT, Warszawa 2003.
- [2] A. Marcyniuk „Podstawy miernictwa elektrycznego dla kierunku elektronika”, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2002
- [3] J. Parchański: Miernictwo elektryczne i elektroniczne, WSiP, Warszawa

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Praca zbiorowa „Współczesna metrologia. Zagadnienia wybrane”, WNT, Warszawa 2004.
- [2] Dusza J. Gortat G., Leśniewski A.: Podstawy miernictwa. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1998.
- [3] Jaworski J., Morawski R., Olędzki J.: Wstęp do metrologii i techniki eksperymentu. WNT, Warszawa 1992.
- [4] Piotrowski J.: Podstawy miernictwa. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 1997.
- [5] Nadachowski M., Kulka Z: Przetworniki analogowo cyfrowe i cyfrowo-analogowe.
- [6] Taylor J.: Wstęp do analizy błęd pomiarowego. PWN, Warszawa 1995.
- [7] Międzynarodowy słownik metrologii. Pojęcia podstawowe i ogólne terminy z nimi związane (VIM); PKN-ISO/IEC Guide 99:2010
- [8] Wyrażanie niepewności pomiaru. Przewodnik. Główny Urząd Miar, Warszawa 1999

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

dr hab. inż. Paweł Bieńkowski, prof. uczelni, pawel.bienkowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Algebra liniowa z geometrią analityczną A
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Linear algebra with analytic geometry A
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Cyberbezpieczeństwo, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	MAEW00210
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	30			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	80	100			
Forma zaliczenia	Egzamin	Zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	2			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2,5	2			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Znajomość matematyki odpowiadająca wymaganiom na egzaminie maturalnym na poziomie rozszerzonym.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Przedstawienie podstaw teorii liczb zespolonych, wielomianów i funkcji wymiernych.
 C2. Przedstawienie podstawowych struktur algebraicznych: przestrzeń liniowa, grupa, pierścień, ciało.
 C3. Przedstawienie podstawowych twierdzeń i technik o charakterze algorytmicznym dotyczących teorii układów równań liniowych.
 C4. Przedstawienie podstawowych pojęć dotyczących działań na macierzach, wektorów i wartości własnych macierzy.
 C5. Prezentacja podstawowych pojęć geometrii analitycznej w przestrzeni trójwymiarowej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy student:

PEU_W01 zna podstawowe metody rozwiązywania równań liniowych

PEU_W02 zna podstawowe własności liczb zespolonych

PEU_W03 zna podstawowe własności algebraiczne wielomianów

PEU_W04 zna metody opisu prostych i płaszczyzn.

Z zakresu umiejętności student:

PEU_U01 potrafi dodawać i mnożyć macierze, obliczać wyznaczniki

PEU_U02 potrafi rozwiązywać układy równań liniowych

PEU_U03 potrafi wyznaczać wektory i wartości własne macierzy

PEU_U04 potrafi przeprowadzać obliczenia z wykorzystaniem liczb zespolonych

PEU_U05 potrafi wyznaczać równania płaszczyzn i prostych w przestrzeni.

Z zakresu kompetencji społecznych student:

PEU_K01 stara się precyzyjnie wysławać i jest zdolny przekazywać informacje danej grupie

PEU_K02 rozumie konieczność samodzielnej pracy

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Elementy logiki matematycznej. Indukcja matematyczna. Wzór dwumianowy Newtona.	1
Wy2	Struktury algebraiczne: grupa. ciało. Ciało liczb zespolonych. Postać algebraiczna liczby zespolonej. Liczba sprzężona. Działania na liczbach zespolonych.	2
Wy3	Interpretacja geometryczna liczby zespolonej. Moduł i argument liczby zespolonej. Postać trygonometryczna i wykładnicza liczby zespolonej. Wzór de Moivre'a. Pierwiastek n-tego stopnia z liczby zespolonej.	3
Wy4	Pojęcie wielomianu. Pierwiastki wielomianów. Twierdzenie Bezout. Zasadnicze twierdzenie algebry.	2
Wy5	Dzielnik liniowy i kwadratowy wielomianu rzeczywistego. Rozkład wielomianu na czynniki stopnia co najwyżej drugiego. Pojęcie funkcji wymiernej. Rozkład funkcji wymiernej na rzeczywiste ułamki proste.	2
Wy6	Przestrzenie wektorowe. Podprzestrzenie. Liniowa niezależność wektorów. Baza przestrzeni wektorowej. Przestrzeń Euklidesa.	1
Wy7	Pojęcie macierzy. Działania na macierzach. Macierz transponowana. Macierze: trójkątna, symetryczna, diagonalna.	1
Wy8	Obliczanie wyznacznika macierzy z zastosowaniem wzoru Sarrusa, rozwinięcia Laplace'a. Własności wyznaczników. Macierz nieosobliwa. Operacje elementarne na macierzach. Twierdzenie Cauchy'ego.	2
Wy9	Pojęcie macierzy odwrotnej. Metody wyznaczania macierzy odwrotnych: metoda dopełnień algebraicznych, metoda bezwyznacznikowa. Własności macierzy odwrotnych. Równania macierzowe. Rząd macierzy. Wybrane zastosowania wyznaczników, związki z rzędem i odwracalnością macierzy	3
Wy10	Układ równań liniowych i ich związek z równaniami macierzowymi.	3

	Twierdzenie Kroneckera-Capellego. Wzory Cramera. Metoda eliminacji Gaussa.	
Wy11	Funkcje i odwzorowania liniowe. Wektory i wartości własne. Diagonalizacja macierzy.	2
Wy12	Geometria analityczna w przestrzeni R^3 . Działania na wektorach. Długość wektora. Iloczyny: skalarny, wektorowy, mieszany i ich zastosowania.	2
Wy13	Niekartezjańskie układy współrzędnych. Współrzędne sferyczne i cylindryczne (walcowe).	2
Wy14	Płaszczyzna. Wektor normalny. Równanie płaszczyzny: ogólne, parametryczne, wyznacznikowe. Prosta. Równanie prostej: parametryczne, kierunkowe, krawędziowe.	2
Wy15	Wzajemne położenie płaszczyzn i prostych. Odległość punktu od prostej i od płaszczyzny. Rzut punktu na prostą i na płaszczyznę.	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Przekształcanie wyrażeń algebraicznych. Wzór dwumianowy Newtona.	1
Ćw2	Działania na liczbach zespolonych.	2
Ćw3	Wyznaczanie postaci trygonometrycznej i wykładniczej liczb zespolonych. Interpretacja geometryczna liczby zespolonej.	2
Ćw4	Potęgowanie i pierwiastkowanie liczb zespolonych. Rozwiązywanie równań, nierówności i układów liniowych w ciele liczb zespolonych.	2
Ćw5	Wyznaczanie pierwiastków wielomianów o współczynnikach rzeczywistych i zespolonych. Rozkład wielomianu na czynniki liniowe.	2
Ćw6	Rozkład funkcji wymiernych na sumę wielomianów i ułamków prostych.	1
Ćw7	Działania na macierzach.	1
Ćw8	Obliczanie własności wyznaczników metodą: Sarrusa i z zastosowaniem wzoru na rozwinięcie Laplace'a. Wyznaczanie macierzy odwrotnych. Równania macierzowe.	2
Ćw9	Kolokwium.	1
Ćw10	Rozwiązywanie układów równań liniowych metodą macierzy odwrotnej i metodą Cramera.	3
Ćw11	Obliczanie rzędu macierzy. Rozwiązywanie układów równań liniowych metodą eliminacji Gaussa i z wykorzystaniem twierdzenia Kroneckera-Capellego.	3
Ćw12	Wyznaczanie wektorów i wartości własnych macierzy. Diagonalizacja macierzy.	2
Ćw13	Działania na wektorach. Wyznaczanie iloczynów (skalarnego, wektorowego, mieszanego). Zastosowania iloczynów: skalarnego, wektorowego i mieszanego.	2
Ćw14	Wyznaczanie równań płaszczyzn, prostych, rzutów na proste i płaszczyzny. Badanie wzajemnego położenia płaszczyzn i prostych.	4
Ćw15	Kolokwium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład – metoda tradycyjna.
- N2. Ćwiczenia problemowe i rachunkowe – metoda tradycyjna.
- N3. Praca własna studenta.
- N4. Konsultacje.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W04	Aktywność na wykładach, egzamin pisemny.
F2	PEU_U01 - PEU_U05 PEU_K01 – PEU_K02	Aktywność na ćwiczeniach, Zaliczenie prac pisemnych (w tym kolokwiiów i ew. krótkich sprawdzianów).

$P=0.6 \cdot F1 + 0.4 \cdot F2$, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2.

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] T. Jurlewicz, Z. Skoczylas, Algebra i geometria analityczna. Definicje, twierdzenia, wzory. Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2016.
- [2] T. Jurlewicz, Z. Skoczylas, Algebra i geometria analityczna. Przykłady i zadania. Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2015.
- [3] F. Leja, Geometria analityczna, PWN, Warszawa 1972.
- [4] A. Mostowski, M. Stark, Elementy algebry wyższej, PWN, Warszawa 1963.
- [5] J. Rutkowski, Algebra liniowa w zadaniach, PWN, 2008.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [6] J. Jureczko, M. Turzański, Elementy matematyki wyższej. Teoria i zadania, Wydawnictwo WSB, Poznań 2011.
- [7] J. Stankiewicz, K. Wilczek, Algebra z geometrią. Teoria, przykłady, zadania, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2011.
- [8] M. Zakrzewski, Markowe wykłady z matematyki, Algebra z geometrią, Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2015.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr Joanna Jureczko, joanna.jureczko@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Podstawy zarządzania jakością z elementami przedsiębiorczości
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Fundamentals of Quality Management with Elements of Entrepreneurship
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i robotyka, Elektronika, Informatyka techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy, ogólnouczelniany
Kod przedmiotu:	ZMZ000388
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie wiedzy o koncepcjach zarządzania jakością w organizacjach, w szczególności zasadach zarządzania jakością w koncepcji TQM, KAIZEN
- C2 Nabywanie podstawowej wiedzy normalizacji i normach ISO serii 9000
- C3 Nabywanie wiedzy o przedsiębiorczości jako zasadzie gospodarowania w XXI wieku

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01	Ma podstawową wiedzę o koncepcjach, zasadach i narzędziach zarządzania jakością w organizacjach
PEU_W02	Ma podstawową wiedzę o normalizacji, certyfikacji i integracji systemów zarządzania
PEU_W03	Ma podstawową wiedzę o przedsiębiorczości i jej roli w organizacjach zarządzanych przez jakość

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1-Wy2	Wprowadzenie do wykładu. Pojęcia podstawowe (organizacja, zarządzanie, zarządzanie jakością, przedsiębiorczość, innowacyjność).	4
Wy3	Pojęcie jakości produktu i usługi. Kształtowanie jakości produktów i usług.	2
Wy4-Wy5	Koncepcja kompleksowego zarządzania jakością (TQM). Zasady zarządzania jakością.	4
Wy6	Japońska koncepcja doskonalenia jakości Kaizen.	2
Wy7	Koszty jakości. Przegląd podstawowych technik doskonalenia jakości.	2
Wy8	Działania przedsiębiorcze w zarządzaniu jakością. Innowacyjność w działaniach przedsiębiorczych.	2
Wy9	Kompetencje przedsiębiorcze. Rozwijanie postaw przedsiębiorczych.	2
Wy10	Pojęcie normalizacji. Instytucje normalizujące. Normy i wymagania wyznaczające standardy systemów zarządzania jakością.	2
Wy11	Znormalizowane systemy zarządzania jakością. Normy ISO serii 9000. Wymagania normy PN-EN ISO 9001:2015-10.	2
Wy12	Inne systemy zarządzania. Integracja systemów zarządzania.	2
Wy13	Audit i certyfikacja systemu zarządzania jakością.	2
Wy14	Repetitorium.	2
Wy15	Test zaliczeniowy.	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Tradycyjny wykład – prezentacja przy zastosowaniu rzutnika i slajdów
N2. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do sprawdzianu zaliczeniowego

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W03	Kolokwium pisemne
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Materiały na stronach www prowadzącego wykład (e-portal)
- [2] R. Brajer – Marczak, *Doskonalenie zarządzania jakością procesów i produktów w organizacjach*, wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, 2015
- [3] A. Dobrowolska, *Podejście procesowe w organizacjach zarządzanych przez jakość*, Poltext, Warszawa, 2017
- [4] B. Glinka, S. Gudkova, *Przedsiębiorczość*, Wolters Kluwer, Warszawa, 2011
- [5] M. Imai, *Kaizen: klucz do konkurencyjnego sukcesu Japonii*, Wydawnictwo MT Biznes, Warszawa, 2007
- [6] Z. Zymonik, A. Hamrol, P. Grudowski, *Zarządzanie jakością i bezpieczeństwem*, PWE, Warszawa, 2015

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] P. Grudowski, E. Leseure – Zajkowska, *LSS Plutus – Lean Six Sigma dla małych i średnich przedsiębiorstw*, Wydawnictwo WNT, Warszawa, 2013
- [2] A. Hamrol, *Strategie i praktyki sprawnego działania: lean six sigma i inne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2016
- [3] A. Hamrol, *Zarządzanie jakością z przykładami*, PWN, Warszawa, 2013
- [4] *Norma PN-EN ISO 9001: 201-10, System zarządzania jakością. Wymagania.*, Polski Komitet Normalizacyjny, Warszawa, 2016
- [5] S. Kwiatkowski, *Przedsiębiorczość intelektualna*, PWN, Warszawa, 2000
- [6] A. Łazicki, *System zarządzania przedsiębiorstwem: Techniki Lean Management i Kaizen*, Wiedza i Praktyka, Warszawa, 2011
- [7] Strona Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej: www.iso.org
- [8] Strona Polskiego Komitetu Normalizacyjnego: www.pkn.pl
- [9] K. Szczepańska, *Zarządzanie jakością: koncepcje, metody, techniki, narzędzia*, Poltext, Warszawa, 2015
- [10] Z. Zymonik, *Koszty jakości w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 2003

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Anna Dobrowolska; Anna.Dobrowolska@pwr.edu.pl

STUDIUM NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Własność intelektualna i prawo autorskie
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Intellectual Property Law and Copyright
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i robotyka, Cyberbezpieczeństwo, Elektronika, Informatyka techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy, ogólnouczelniany
Kod przedmiotu:	PREW00002
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	1				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	0				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	0,5				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. W zakresie wiedzy – nie ma
2. W zakresie umiejętności – nie ma
3. W zakresie innych kompetencji – nie ma

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zaznajomienie studentów z podstawowymi wiadomościami z zakresu prawa z uwzględnieniem systemu prawa międzynarodowego
- C2 Przegląd podstawowych instytucji prawa
- C3 Analiza przepisów prawnych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - zna podstawowe pojęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego; umie korzystać z zasobów informacji patentowej

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 - Jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej i brania odpowiedzialności za podejmowanie działania

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie	1
Wy2	Funkcje prawa	1
Wy3	Źródła prawa	1
Wy4	Wieloaspektowość prawa	1
Wy5	Prawo precedensowe	1
Wy6	Prawo stanowione	1
Wy7	Podstawy prawa autorskiego i prawa własności intelektualnej	1
Wy8	Przedmiot i podmiot prawa własności intelektualnej	1
Wy9	Autorskie prawo majątkowe	1
Wy10	Autorskie prawo osobiste	1
Wy11	Program komputerowy jako dzieło autorskie: Rodzaje licencji	1
Wy12	Program komputerowy w systemie prawa patentowego	1
Wy13	Prawo patentowe	1
Wy14	Kolokwium	1
Wy15	Podsumowanie i zaliczenie kursu	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1	Wykład informacyjny
N2	Prezentacja multimedialna
N3	Wykład interaktywny
N4	Film dokumentalny

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 PEU_K01	Aktywność w dyskusji
F2	PEU_W01 PEU_K01	Kolokwium, prezentacja
P = F1 + F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] R. Golań, *Prawo autorskie i prawa pokrewne*, V. H. Beck, 2010
- [2] M. Barczewski, *Traktatowa ochrona praw autorskich i praw pokrewnych*, Wolters Kluwer Polska, 2007
- [3] M. Bryska, *Wytyczne EWG w sprawie ochrony programów komputerowych, a polski projekt prawa autorskiego*, ZNUJ PWiOWI, 1993
- [4] A. Andrzejuk, *Zagadnienia etyki zawodowej*, NAVO, Warszawa, 1998

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] J. Barta, R. Markiewicz (red.), *Prawo autorskie i prawa pokrewne*, Komentarz, Warszawa, 2011
- [2] P. Slezak, *Prawo autorskie. Wzory umów z komentarzem*, Wolters Kluwer Polska – LEX, 2012

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr Renata Kopczyk; R.Kopczyk@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Etyka inżynierska
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Engineering Ethics
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i robotyka, Cyberbezpieczeństwo, Elektronika, Informatyka techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy, ogólnouczelniany
Kod przedmiotu:	PSEW00001
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	1				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	0,5				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zdobyć przez studentów elementarnej wiedzy z etyki ogólnej i zawodowej
- C2 Ukształtowanie wrażliwości na dylematy moralne w pracy inżyniera
- C3 Zapoznanie studentów z kodeksem etyki inżynierskiej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Po zakończeniu kursu student ma wiedzę niezbędną do rozumienia etyczno – społecznych uwarunkowań działalności inżynierskiej, takich jak: filozoficzny namysł nad istotą techniki i konkretne rozstrzygnięcia na gruncie „wartościowania techniki” (*technology assessment*)

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Etyka jako dyscyplina filozoficzna	1
Wy2	Główne szkoły metaetyczne	1
Wy3	Problem sumienia	1
Wy4	Podstawowe pojęcia etyczne – problem uzasadnienia norm etycznych	1
Wy5	Sposoby uzasadnienia norm w etykach deontologicznych	1
Wy6	Sposoby uzasadnienia norm w etykach utylitarystycznych	1
Wy7	Problemy działalności technicznej	1
Wy8	Determinizm techniczny w świetle sporu o możliwości wolności	1
Wy9	Elementy socjologii zawodu	1
W10	Status etyki inżynierskiej	1
Wy11	Problem odpowiedzialności zawodowej inżyniera	1
Wy12	Etyczna ocena wrażeń nowych technologii (TA)	1
Wy13	Struktura i funkcja kodeksów inżynierskiej etyki zawodowej	1
Wy14	Prezentacja wybranych inżynierskich kodów etycznych cz. 1	1
Wy15	Prezentacja wybranych inżynierskich kodów etycznych cz. 2	1
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1	Prezentacja multimedialna
N2	Wykład informacyjny
N3	Dyskusja

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
P	PEU_W01	Kolokwium pisemne z materiału wykładów

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] E. Agazzi, *Dobro, zło i nauka*, tłum. E. Kałuszyńska, Warszawa, 1997
- [2] A. Anzenbacher, *Wprowadzenie do etyki*, 2008
- [3] D. Birnbacher, *Odpowiedzialność za przyszłe pokolenia*, Kraków, 1999
- [4] B. Chyrowicz [red.], *Etyka i technika poszukiwania ludzkiej doskonałości*, Lublin, 2004
- [5] W. Galewicz [red.], *Moralność i profesjonalizm. Spór o pozycję etyk zawodowych*, Kraków, 2010
- [6] W. Gasparski, *Dobro, zło i technika*, [w:] *Problemy etyczne techniki*, Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji, Warszawa, 1999, s. 17-26
- [7] W. Gasparski, *Dobro, zło i technika*, *Zagadnienia Naukoznawstwa*, 1999 nr 3-4, s. 386 – 391
- [8] J. Goćkowski, K. Pigoń, *Etyka zawodowa ludzi nauki*, Wrocław, 1991
- [9] H. Jonas, *Zasada odpowiedzialności. Etyka dla cywilizacji technologicznej*, tłum. M. Klimowicz, Kraków, 1996
- [10] A. Kiepas, *Człowiek – technika – środowisko: człowiek współczesny wobec wyzwań końca wieku*, Katowice, 1999
- [11] A. Kiepas, *Człowiek wobec dylematów filozofii techniki*, Katowice, 2000
- [12] A. Kiepas, *Nauka – technika – kultura: studium z zakresu filozofii techniki*, Katowice, 1984
- [13] M. Ossowska, *Normy moralne. Próba systematyzacji*, Warszawa, 2003
- [14] N. Postman, *Technopol: triumf techniki nad kulturą*, Warszawa 1995
- [15] T. Styczeń, *Wprowadzenie do etyki*, Lublin, 1993

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] W. J. Bober, *Powinność w świecie cyfrowym: etyka komputerowa w świetle współczesnej filozofii moralnej*, 2008
- [2] T. Kotarbiński, *Dzieła wszystkie. Prakseologia*, Ossolineum, 2003
- [3] M. Lisak, *Elementy etyki w zawodzie architekta*, 2006
- [4] B. Słowiński, *Podstawy sprawnego działania*, Koszalin, 2007
- [5] G. Sołtysiak, *Kodeksy etyczne w Polsce*, Warszawa, 2006
- [6] M. Sułek, J. Świniarski, *Etyka jako filozofia dobrego działania zawodowego*, Warszawa, 2001
- [7] T. Ślipko, *Zarys etyki ogólnej*, Kraków, 2004
- [8] T. Ślipko, *Zarys etyki szczegółowej: t. 1: Etyka osobowa, t. 2: Etyka społeczna*, Kraków, 2005
- [9] W. Wawszczak, *Humanizacja Inżynierów*, „Forum Akademickie” nr 9, wrzesień 2003, s. 38 – 40

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr Krzysztof Serafin; Krzysztof.Serafin@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Podstawy telekomunikacji
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Introduction to Telecommunications
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i Robotyka, Cyberbezpieczeństwo, Elektronika, Informatyka Techniczna, Teleinformatyka, Telekomunikacja
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	ETEW00004
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

C1. Nabycie wiedzy z zakresu podstaw telekomunikacji.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 zna główne elementy, pojęcia, etapy oraz procesy zachodzące w kolejnych etapach nadawania i odbioru sygnału. Posiada wiedzę dot. organizacji standaryzacyjnych właściwych branży telekomunikacyjnej.
- PEU_W02 zna podstawy reprezentacji sygnałów w dziedzinie czasu i częstotliwości, w tym: zagadnienia związane konwersją analogowo-cyfrową, parametry opisujące sygnału telekom., przestrzeń widmową. Zna i rozumie definicję metryk oceny transmisji, takich jak: pojemność, przepustowość, opóźnienie, *jitter*.
- PEU_W03 zna cel i rodzaje kodowania protekcyjnego informacji oraz jej modulacji. Zna podstawowe

PEU_W04	metody wielodostępu oraz zwielokrotniania kanału. posiada wiedzę z zakresu modelowania nadajnika, odbiornika i anteny, zna podstawy notacji decybelowej oraz pojęcia szumu i zakłóceń.
PEU_W05	posiada wiedzę z zakresu konstrukcji i właściwości mediów transmisyjnych miedzianych, światłowodowych (optycznych) oraz bezprzewodowych (radiowych). Zna najważniejsze zagadnienia związane z propagacją sygnału fizycznego w tych mediach.
PEU_W06	posiada ogólną wiedzę z zakresu sieci komputerowych (architektura, modele odniesienia, zasada działania). Zna najważniejsze cechy sieci dostępowych i szkieletowych.
PEU_W07	posiada ogólną wiedzę z zakresu systemów komórkowych generacji 2G-5G.
PEU_W08	posiada ogólną wiedzę z zakresu sieci satelitarnych.
PEU_W09	zna problematykę komunikacji rozsiewczej, w tym: właściwości nadawania analogowego i cyfrowego, główne standardy radiofonii cyfrowej oraz telewizji cyfrowej, stan obecny wdrożenia i trendy.
PEU_W10	posiada ogólną wiedzę o współczesnych systemach sieci bezprzewodowych transmisji danych na różnych zasięgach docelowych, w tym: sieci nanośne (WBAN), osobiste (WPAN), lokalne (WLAN), metropolitalne (WMAN/WRAN), sensorowe (WSN), systemy RFID, Internetu Rzeczy (IoT).

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Sprawy organizacyjne. Cel i rola telekomunikacji.	2
Wy2	Pojęcie systemu telekomunikacyjnego.	2
Wy3	Generacja informacji z elementami przetwarzania sygnałów.	2
Wy4	Kodowanie źródłowe i kanałowe, modulacje, zwielokrotnianie kanału i dostępu	2
Wy5	Tor (kanał) transmisyjny	2
Wy6	Przewodowe media transmisyjne	2
Wy7	Bezprzewodowe media transmisyjne	2
Wy8	Sieci komputerowe	2
Wy9	Sieci dostępowe i szkieletowe	3
Wy10	Sieci komórkowe (2G-5G)	2
Wy11	Sieci satelitarne	2
Wy12	Sieci rozsiewcze (DVB, DAB, FM)	2
Wy13	Sieci bezprzewodowe	3
Wy14	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem środków multimedialnych
N2. Dyskusja problemowa
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do sprawdzianu końcowego.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W10	Pisemne kolokwium zaliczeniowe
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

[1] Krzysztof Wesołowski, *Podstawy cyfrowych systemów telekomunikacyjnych*, Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa 2006

[2] Simon Haykin, *Systemy telekomunikacyjne*. Cz. 1. i 2., Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa 2004.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

[1] Ryszard Zieliński, *Satelitarne sieci teleinformatyczne*, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 2011.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Tadeusz Więckowski, tadeusz.wieckowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Podstawy automatyki i robotyki
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Introduction to automation and control
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i Robotyka, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	AREW00002
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90				
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Brak wymagań wstępnych.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy z zakresu podstawowych pojęć teorii regulacji i teorii systemów.
 C2 Nabycie wiedzy z zakresu robotyki ogólnej i przemysłowej oraz robotyzacji procesów.
 C3 Nabycie wiedzy z zakresu zasad działania i doboru nastaw regulatorów, czujników, urządzeń wykonawczych i sterowników przemysłowych, sieci komputerowych i standardów sygnałów automatyki, oraz zastosowań systemów wizyjnych.
 C4 Nabycie wiedzy z zakresu sterowania jakością w systemach i procesach produkcyjnych.

C5 Nabycie wiedzy z zakresu identyfikacji, tworzenia modelu matematycznego, symulacji komputerowej, projektowania dynamiki układu zamkniętego.

C6 Nabycie podstawowej wiedzy z zakresu budowy manipulatorów i robotów przemysłowych stacjonarnych i mobilnych, oraz robotyzacji procesów produkcyjnych.

C7 Nabycie podstawowych umiejętności na temat obsługi i programowania robotów przemysłowych stacjonarnych i mobilnych.

C8 Nabycie podstawowej wiedzy z zakresu perspektyw i kierunków rozwojowych technologii - dla systemów oraz urządzeń automatyki i robotyki.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Zna definicje i podstawowe własności systemów statycznych i dynamicznych oraz liniowych i nieliniowych.

PEU_W02 Zna podstawowe struktury układów regulacji oraz regulatorów liniowych.

PEU_W03 Zna podstawowe zastosowania robotów stacjonarnych i mobilnych, rozumie pojęcia samo lokalizacji i autonomii robota.

PEU_W04 Ma ogólną wiedzę na temat konstrukcji robotów mobilnych, ich systemów lokomocji, sterowania i zasilania.

PEU_W05 Zna podstawowe konfiguracje robotów przemysłowych, ich budowę, zdolności manipulacyjne i zastosowania, ma elementarną wiedzę z zakresu sterowania i języków programowania robotów, oraz na temat efektorów i układów sensorycznych stosowanych w robotyce.

PEU_W06 Ma podstawową wiedzę odnośnie modeli matematycznych obiektów sterowania, metod identyfikacji i symulacji komputerowej.

PEU_W07 Ma podstawową wiedzę z zakresu doboru regulatorów i nastaw regulatorów, czujników, sterowników przemysłowych, oraz urządzeń wykonawczych.

PEU_W08 Ma podstawową wiedzę w zakresie monitorowania jakości i sterowania procesów z użyciem systemów wizyjnych.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi zaplanować i przeprowadzić eksperyment w celu wyznaczenia dynamiki obiektu sterowania.

PEU_U02 Potrafi opracować prosty algorytm sterowania w inteligentnym budynku, zakodować algorytm i przetestować w warunkach laboratoryjnych.

PEU_U03 Potrafi korzystać z dokumentacji technicznej robotów i wykorzystać ją do obsługi, sterowania ręcznego i prostego programowania typowego robota przemysłowego.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 Rozumie i potrafi stosować zasady BHP w trakcie pracy z urządzeniami automatyki i robotyki

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Informacje wstępne, cele przedmiotu i warunki zaliczenia. Mechanizacja, automatyzacja, robotyzacja. Elastyczne systemy produkcyjne.	2
Wy2	Roboty przemysłowe, typy, zadania układów sterowania, przykłady	2
Wy3	Metody programowania robotów, języki programowania robotów, narzędzia	2

Wy4	Wybrane zagadnienia kinematyki i dynamiki robotów	2
Wy5	Roboty specjalne, przykłady rozwiązań i zastosowania	2
Wy6	Przemysł 4.0 – paradygmaty, cele, perspektywy, rola robotów i automatyki	2
Wy7	Liniowe systemy dynamiczne - wybrane własności	2
Wy8	Układy regulacji automatycznej - opis i struktura	2
Wy9	Regulatory liniowe, kryteria jakości regulacji	2
Wy10	Złożone układy regulacji - pojęcia podstawowe i przykłady	2
Wy11	Budowa, programowanie i zastosowania sterowników PLC	2
Wy12	Przykłady układów regulacji z regulatorem PID	2
Wy13	Systemy sterowania w automatyce budynkowej	2
Wy14	Monitorowanie jakości i sterowanie procesów z użyciem kamer I - problemy, struktury, narzędzia sprzętowe i programistyczne	2
Wy15	Monitorowanie jakości i sterowanie procesów z użyciem kamer II -- przegląd laboratorium i przykłady zastosowań	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem tablicy, projektora i slajdów.
N2. Prezentacje on-line w trakcie wykładu
N3. Konsultacje.
N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia..

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W08 PEU_U01 - PEU_U03 PEU_K01	Kolokwium pisemne
P=F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Greblicki W., Teoretyczne podstawy automatyki, Oficyna Wydawnicza PWr., Wrocław 2001.
- [2] Halawa J. Symulacja i komputerowe sterowanie dynamiki układów sterowania, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 2007.
- [3] Klimesz J., Solnik W., Urządzenia automatyki, Wyd. Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 1991.
- [4] Łysakowska B., Mzyk G., Komputerowa symulacja układów automatycznej regulacji w środowisku MATLAB/Simulink, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 2005.
- [5] Zdanowicz R., Podstawy robotyki, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice, 2012

pod red. Morecki A, Knapczyk J., Podstawy robotyki: teoria i elementy manipulatorów i robotów, Warszawa, WNT, 1999

LITERATURA UZUPEŁNIAJACA:

- [1] Brzózka J. Regulatory cyfrowe w automatyce, Wyd. MIKOM, Warszawa, 2002.
- [2] Lesiak P., Świtalski D., Komputerowa technika pomiarowa, Agenda Wydawnicza PAK, Warszawa, 2002.
- [3] Solnik W., Zajda Z., Komputerowe sieci przemysłowe Profibus DP i MPI w automatyce, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 2010.
- [4] Kwaśniewski J., Programowalny sterownik SIMATIC S7-300 w praktyce inżynierskiej. Wydawnictwo BTC, Legionowo 2009.
- [5] Solnik W., Zajda Z., *Komputerowe sieci przemysłowe Uni-Telway i magistrala rozszerzenia TSX*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 2010.
- [6] Z. Korzeń, A. Wołczowski, Tendencje rozwojowe robotów mobilnych w logistycznie zintegrowanych systemach transportowo-magazynowych i produkcyjnych - Cz. 1 i Cz. 2, Logistyka nr 2 i nr 3, 1995.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Wojciech Rafajłowicz, wojciech.rafajlowicz@pwr.wroc.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Teoria systemów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Systems Theory
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i robotyka, Elektronika, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	ETEW00008
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15	15			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30	60			
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	2			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1	1			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy w zakresie metod reprezentacji wiedzy o systemie i klasyfikacji systemów.
- C2 Nabycie podstawowej wiedzy dotyczącej własności struktur systemów, w tym struktury szeregowej, równoległej i ze sprzężeniem zwrotnym.
- C3 Nabycie wiedzy w zakresie formułowania podstawowych zadań teorii i techniki systemów: modelowania, identyfikacji, rozpoznawania, analizy, syntezy - podejmowania decyzji i sterowania.
- C4 Zdobycie umiejętności kreowania modeli matematycznych systemów oraz reprezentacji systemów w formie schematów blokowych.

C5 Zdobyć umiejętność konstrukcji i praktycznego zastosowania algorytmów do rozwiązywania prostych zagadnień identyfikacji, rozpoznawania i sterowania.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 posiada wiedzę o metodach reprezentacji wiedzy o systemie i kreowania modeli matematycznych systemów

PEU_W02 posiada wiedzę o własnościach struktur systemów złożonych

PEU_W03 posiada wiedzę z zakresu formułowania i rozwiązywania prostych zadań techniki systemów: identyfikacji, rozpoznawania, analizy, syntezy i sterowania

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi wyznaczyć model statycznego i dynamicznego systemu liniowego w formie macierzowej

PEU_U02 potrafi dokonać agregacji systemów złożonych o różnych strukturach

PEU_U03 potrafi zastosować odpowiednie algorytmy do rozwiązywania prostych zadań techniki systemów

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia. Kreowanie systemów wejściowo-wyjściowych. Klasyfikacja systemów. Przykłady praktyczne.	1
Wy2	Sposoby reprezentacji wiedzy o systemach ciągłych statycznych i dynamicznych, liniowych i nieliniowych. Modele matematyczne. Równania różniczkowe wejściowo-wyjściowe.	2
Wy3	Struktury systemów złożonych – szeregowo, równoległe, ze sprzężeniem zwrotnym, mieszane. Schematy blokowe. Agregacja i dekompozycja.	2
Wy4	Zadanie identyfikacji systemów statycznych. Wskaźniki jakości modelu. Algorytmy identyfikacji. Przykłady.	2
Wy5	Zadanie rozpoznawania. Algorytmy rozpoznawania z uczeniem (NN oraz NM) Przykłady praktyczne.	2
Wy6	Zadanie analizy ilościowej i syntezy dla systemów statycznych. Przykłady.	2
Wy7	Zadanie analizy dla systemów dynamicznych ciągłych. Transformata <i>Laplace'a</i> . Przykłady.	2
Wy8	Zadanie sterowania dla systemu dynamicznego w układzie otwartym i zamkniętym. Sprawdzian pisemny.	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - ćwiczenia

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Cw1	Sprawy organizacyjne. Powtórka elementów rachunku macierzowego. Kreowanie przykładowego statycznego oraz dynamicznego systemu wejściowo-wyjściowego.	2
Cw2	Wyznaczanie schematów blokowych i opisów macierzowych przykładowych systemów.	2
Cw3	Rozwiązywanie zadań dotyczących problematyki systemów złożonych o różnych strukturach. Wyznaczanie modeli systemów po agregacji.	2
Cw4	Rozwiązywanie zadań dotyczących problematyki identyfikacji systemów – wyznaczenie algorytmów identyfikacji oraz wyznaczenie najlepszych modeli z użyciem różnych wskaźników jakości.	2
Cw5	Rozwiązywanie zadań dotyczących problematyki rozpoznawania – zastosowanie algorytmów rozpoznawania w praktycznych zagadnieniach.	2

Cw6	Rozwiązywanie zadań z zakresu analizy i syntezy dla systemów statycznych.	2
Cw7	Rozwiązywanie zadań z zakresu analizy i syntezy układów dynamicznych ciągłych.	2
Cw8	Rozwiązywanie przykładowych zadań dotyczących zagadnień obejmujących pełen program przedmiotu (powtórka – przygotowanie do sprawdzianu).	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład z użyciem środków multimedialnych	
N2. Prezentacja syntetyczna problematyki ćwiczeń (ok. 10 min - przez prowadzącego)	
N3. Ćwiczenia rachunkowe z dyskusją rozwiązań zadań	
N4. Ćwiczenia rachunkowe – krótki sprawdzian pisemny	
N5. Konsultacje	
N6. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń	
N7. Praca własna – samodzielne studia, przygotowanie do końcowego sprawdzianu	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03	aktywność na wykładach, ocena z końcowego sprawdzianu
F2	PEU_U01, PEU_U02, PEU_U03	aktywność na ćwiczeniach, oceny sprawdzianów pisemnych na ćwiczeniach
$P = 0.5 \cdot F1 + 0.5 \cdot F2$ przy spełnieniu warunku: $(F1 \geq 3.0)$ oraz $(F2 \geq 3.0)$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u></p> <p>[1] Koszałka L., Kurzyński M., <i>Zbiór zadań i problemów z teorii identyfikacji, eksperymentu i rozpoznawania</i>, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 1991.</p> <p>[2] Kaczorek T., Dzieliński A., Dąbrowski W. <i>Podstawy teorii sterowania</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013.</p> <p>[3] Cichosz J., <i>An introduction to system identification</i>, seria: Advanced Informatics and Control, PWr., 2011.</p> <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>Pozycje desygnowane przez wykładowcę na zakończenie każdego wykładu.</p>
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Dr inż. Andrzej Żołnerek, andrzej.zolnerek@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Technologie informacyjne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Information technologies
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i Robotyka, Elektronika Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień/ stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	ETEW00007
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Brak

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy dotyczącej podstawowych technik informacyjnych, sprzętu komputerowego oraz sieciowego
- C2 Nabycie wiedzy dotyczącej usług w sieciach informatycznych oraz wybranych aplikacji
- C3 Nabycie wiedzy dotyczącej sposobów pozyskiwania i przetwarzania informacji
- C4 Nabycie wiedzy dotyczącej narzędzi informatycznych wspomagających redagowania tekstów oraz wykonywanie prostych obliczeń inżynierskich
- C5. Nabycie umiejętności redagowania zaawansowanych dokumentów tekstowych
- C6. Nabycie umiejętności wykorzystania narzędzi informatycznych do obliczeń inżynierskich oraz prezentacji graficznej wyników
- C7 Nabycie umiejętności tworzenia zaawansowanych prezentacji multimedialnych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 zna podstawowe techniki informatyczne

PEU_W02 zna sprzęt komputerowy i sieciowy oraz technologie dostępu do sieci

PEU_W03 zna podstawowe zasady redagowania tekstów

PEU_W04 zna narzędzia informatyczne wspomagające wykonywanie obliczeń inżynierskich

PEU_W05 zna budowę relacyjnych baz danych, formy zapytań, technologie dostępu do danych oraz sposoby zabezpieczenia dostępu do danych poufnych

PEU_W06 zna podstawowe zasady tworzenia prezentacji multimedialnych oraz programy i narzędzia informatyczne wspomagające ten proces

PEU_W07 zna podstawowe usługi w sieciach informatycznych

PEU_W08 zna podstawowe sposoby pozyskiwania informacji w sieci Internet.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi redagować zaawansowane dokumenty tekstowe

PEU_U02 potrafi wykorzystać narzędzia informatyczne do wykonania obliczeń inżynierskich oraz prezentacji graficznej wyników

PEU_U03 potrafi tworzyć zaawansowane prezentacje multimedialne

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy,

PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności,

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawy technik informatycznych. Sprzęt komputerowy i sieciowy. Technologie dostępu do sieci. Oprogramowanie, prawa autorskie, licencje (programy komercyjne, shareware, freeware, open source). Problemy bezpieczeństwa, eksploatacji i niezawodności.	2
Wy2	Przetwarzanie tekstów. Edytory i systemy składu. Pliki tekstowe i formatowane. Dokumenty, szablony, edycja i zasady poprawnego formatowania dokumentów. Korespondencja seryjna.	2
Wy3	Arkusze kalkulacyjne. Formuły i przeliczenia, filtry, raporty, prognozy, scenariusze, statystyki, rozwiązywanie zadań matematycznych,	2
Wy4	Bazy danych. Budowa bazy relacyjnej. Formy zapytań. Technologie dostępu do danych. Bezpieczeństwo, ochrona danych, poufność, rozproszenie, spójność. Standardy.	2
Wy5	Grafika menedżerska i prezentacyjna. Programy prezentacyjne. Wizualizacja danych i statystyk. Prezentacje multimedialne. Publikowanie w sieci.	2
Wy6	Usługi w sieciach informatycznych. E-poczta, e-bank, e-nauka, e-handel, e-biznes, e-praca, e-reklama. Multimedia, integracja usług. Dokumenty elektroniczne. Podpis cyfrowy. Bezpieczeństwo transakcji.	2
Wy7	Pozyskiwanie i przetwarzanie informacji. Internet. Efektywne wyszukiwanie informacji, biblioteki cyfrowe, portale wiedzy, ekstrakcja wiedzy.	2
Wy8	Repetitorium.	1
Suma godzin		15

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Przetwarzanie tekstu (edycja, formatowanie, organizacja dokumentów, spisy treści, rysunków, tabel, podwójne podpisy).	2

La2	Korespondencja seryjna (szablony, arkusze z danymi, plik Word, plik Excel, plik CSV, baza Access).	2
La3	Arkusz kalkulacyjny (formuły i przeliczenia, filtry, kwerendy, selektywne wybieranie informacji znajdujących się w skoroszycie).	2
La4	Arkusz kalkulacyjny - wykorzystanie Solvera w rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich	2
La5	Arkusz kalkulacyjny - scenariusze, prezentacja graficzna wyników przetwarzania.	2
La6	Prezentacje – animacje standardowe i zawansowane, elementy nawigacyjne w prezentacji	2
La7	Prezentacje – elementy multimedialne, edycja motywu slajdu	2
La8	Repetitorium	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład głównie z wykorzystaniem prezentacji elektronicznych oraz multimediiów	
N2. Realizacja zadań laboratoryjnych	
N3. Konsultacje	
N4. Praca własna – przygotowanie do kolokwium	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W08	kolokwium
F2	PEU_U01 - PEU_U03 PEU_K01 – PEU_K02	ocena wykonanych ćwiczeń
P = 0.5F1 + 0.5F2, F1 > 2, F2 > 2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Sikorski W., Nowakowska H., Nowakowski Z., Kopertowska-Tomczak M., Żarowska A., Węglarz W., ECDL: Moduł 1-7, PWN, 2011 Wróblewski P., ABC Komputera, Wydanie VIII, Helion 2013 <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Tanenbaum A.S., Sieci Komputerowe, Wydanie V, Helion, 2013 Jaronicki A., ABC MS Office 2013 PL, Helion 2013
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Prof. dr hab. inż. Czesław Smutnicki, czeslaw.smutnicki@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Podstawy techniki mikroprocesorowej 1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Foundations of Microprocessor Techniques 1
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i Robotyka, Elektronika, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	ETEW00006
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zdobyć podstawowej wiedzy z zakresu architektury, działania i aplikacji mikroprocesorów i mikrokontrolerów w systemach cyfrowych.
- C2. Zdobyć podstawowej wiedzy o strukturze wewnętrznej i metodach programowania mikroprocesorów i mikrokontrolerów.
- C3. Zdobyć podstawowej wiedzy o standardowych układach współpracujących z mikroprocesorami i mikrokontrolerami.
- C4. Zdobyć umiejętności przygotowania i uruchomienia oprogramowania wykorzystujące strukturę wewnętrzną mikrokontrolerów w wybranych środowiskach narzędziowych.
- C5. Zdobyć stosownych kompetencji społecznych związanych z pracą w grupie i realizacją

powierzonych zadań w zakresie przygotowania i uruchomienia oprogramowania wykorzystującego strukturę wewnętrzną mikrokontrolerów w wybranych środowiskach narzędziowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 zna zasady architektury i logiki działania mikroprocesorów i mikrokontrolerów.
 PEU_W02 zna strukturę wewnętrzną i metody programowania mikroprocesorów i mikrokontrolerów.
 PEU_W03 zna układy peryferyjne i zasady ich współpracy z mikroprocesorami i mikrokontrolerami
 PEU_W04 zna zasady tworzenia algorytmów i aplikacji dla systemów mikroprocesorowych w wybranych środowiskach programistycznych.

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 potrafi posługiwać się narzędziami programowania systemów mikroprocesorowych.
 PEU_U02 potrafi przygotować algorytmy, implementować i uruchamiać programy w środowiskach mikroprocesorowych z uwzględnieniem właściwości ich struktury wewnętrznej.
 PEU_U03 potrafi wykorzystać informacje ze schematów ideowych systemów mikroprocesorowych w tworzeniu aplikacji programowych.
 PEU_U04 potrafi wykorzystać podstawowe możliwości assemblera w tworzeniu oprogramowania.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 potrafi współpracować z zespołem przy realizacji złożonego zadania inżynierskiego pełniąc powierzoną rolę w zespole, potrafi wykonać przydzielone zadania zgodnie z harmonogramem prac

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie – pojęcia i określenia podstawowe. Standardowe struktury systemów mikroprocesorowych	2
Wy2	Struktura mikroprocesora i mikrokontrolera. Architektury von Neumanna i harwardzka	2
Wy3	Typy procesorów, zasady przetwarzania danych	2
Wy4	Tryby adresowania, grupy rozkazów, zasady dekodowania i wykonywania rozkazów	2
Wy5	Architektura wybranych mikrokontrolerów	2
Wy6	Pamięci komputera: ROM, RAM - charakterystyka	2
Wy7	Stos sprzętowy i programowy, zasady dostępu do stosu i wykorzystania stosu	2
Wy8	Przerwania, typy przerwań, kontroler przerwań, priorytety przerwań	2
Wy9	Układy czasowo – licznikowe (CTC). Struktura i programowanie układów czasowych wybranego mikrokomputera	2
Wy10	Transmisja szeregową – zasady transmisji szeregowej i struktury portów	2
Wy11	Układy pomocnicze: przetworniki A/C i C/A, zasady działania, typowe realizacje	2
Wy12	Transmisja DMA – zasady transmisji, typowe struktury	2
Wy13	Redukcja mocy w mikrokontrolerach. Kompatybilność elektromagnetyczna. Niezawodność działania programów użytkowych	2
Wy14	Perspektywy rozwojowe mikroprocesorów i mikrokontrolerów	2
Wy15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Ćwiczenie operacji arytmetycznych, logicznych, dostępu do danych umieszczonych w rejestrach, w różnych typach pamięci z wykorzystaniem dostępnych trybów adresowania	2
La2	Obsługa prostych urządzeń wejścia/wyjścia: diody LED, przyciski podające stany logiczne, sterowane generatory fali prostokątnej, przekaźniki	2
La3	Obsługa klawiatury matrycowej, rozwiązanie problemu jednoznacznego odczytu kodu klawisza oraz repetycji odczytu klawisza	2
La4	Obsługa wyświetlacza LCD – napisy statyczne, dynamiczne, operacje sterujące wyświetlacza	2
La5	Obsługa układów czasowo-licznikowych: budowa czasomierzy i zegarów	2
La6	Obsługa systemu przerw procesora	2
La7	Obsługa transmisji danych realizowanej portem szeregowym	3
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
<p>N1. Wykład z wykorzystaniem slajdów oraz prezentacji multimedialnych</p> <p>N2. Materiały dodatkowe umieszczane na stronie WWW przedmiotu</p> <p>N3. Dyskusje problemowe z wykorzystaniem tablicy oraz innych dostępnych środków audiowizualnych</p> <p>N4. Ćwiczenia praktyczne – przygotowanie algorytmów i ich programowa implementacja w systemach mikroprocesorowych</p> <p>N5. Konsultacje</p> <p>N6. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych</p> <p>N7. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego</p>

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U04 PEU_K01	ocena pisemnych sprawozdań z realizacji kolejnych ćwiczeń laboratoryjnych, ocena przygotowania do zajęć laboratoryjnych i poprawności wykonania ćwiczeń
F2	PEU_W01 – PEU_W04	kolokwium zaliczeniowe
$P = 0.2 * F1 + 0.8 * F2$		UWAGA: należy uzyskać obie pozytywne oceny formujące: F1 oraz F2

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Badźmirowski K., Pieńkos J., Myzik I., Piotrowski A.; Układy i systemy mikroprocesorowe cz.I i cz.II; WNT
- [2] Chalk B.S.: Organizacja i architektura komputerów; WNT
- [3] Grabowski J., Koślacz S.: Podstawy i praktyka programowania mikroprocesorów, WNT
- [4] Janiczek J., A. Stępień; Systemy mikroprocesorowe. Mikrokontroler 80(C)51/52; Wydawnictwo EZN, Wrocław
- [5] Janiczek J., Stępień A.: Laboratorium systemów mikroprocesorowych cz. I. WEZN, Wrocław
- [6] Janiczek J., Stępień A.: Laboratorium systemów mikroprocesorowych cz. II. WCKP, Wrocław
- [7] Skorupski A.: Podstawy budowy i działania komputerów; WKiŁ
- [8] Wilkinson B., Układy cyfrowe. WKŁ, Warszawa
- [9] Dokumentacje mikrokontrolerów: Atmel, Dallas, Infineon, Intel, Philips, Siemens, STMicroelectronics, Texas Instruments (dostępne w Internecie)
- [10] Dokumentacja programów narzędziowych firm: Keil Software, IAR, Raisonance, STMicroelectronics, TASKING, Texas Instruments (dostępne w internecie)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Horowitz P., Hill W., Sztuka elektroniki. WKŁ, Warszawa
- [2] Biernat J.: Arytmetyka komputerów. WNT, Warszawa
- [3] Pieńkos J., Turczyński J., Układy scalone TTL w systemach cyfrowych. WKŁ, Warszawa
- [4] Wirth N.: Algorytmy+struktury danych=programy. WNT, Warszawa
- [5] Clements A.:The Principles of Computer Hardware, 4e, Oxford University Press
- [6] Furber S.: ARM System – on – chip architecture. Addison Wesley
- [7] Koopman P.Jr.: Stack computers. The New Wave, Mountain View Press

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jacek Mazurkiewicz, Jacek.Mazurkiewicz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Podstawy przetwarzania sygnałów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Fundamentals of Signal Processing
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i Robotyka, Elektronika, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	ETEW00010
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90		60		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1,5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zna podstawowe zagadnienia z zakresu teorii cyfrowego przetwarzania sygnałów deterministycznych i losowych jako nośników informacji, w szczególności zadania próbkowania, kwantyzacji, detekcji i filtracji.
- C2. Umie dokonać analizy własności sygnałów w dziedzinie czasowej i częstotliwościowej i syntezy filtrów cyfrowych z użyciem dedykowanego oprogramowania.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 posiada wiedzę o charakterze, parametrach i statystykach sygnałów analogowych i cyfrowych, deterministycznych i losowych
- PEU_W02 posiada wiedzę o istocie transformacji sygnałów
- PEU_W03 posiada wiedzę o cyfrowej filtracji sygnałów i podstawowych metodach projektowania filtrów cyfrowych
- PEU_W04 posiada wiedzę z zakresu istoty i metod estymacji i detekcji

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 ma umiejętność realizacji podstawowych algorytmów cyfrowego przetwarzania sygnałów
- PEU_U02 ma umiejętność analizy wyników przetwarzania i prezentacji wyników analizy

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie: klasyfikacja sygnałów, cele przetwarzania sygnałów, podstawowe parametry sygnałów deterministycznych	2
Wy2	Przestrzeń sygnałów i transformacje: przestrzeń Hilberta, aproksymacja, dziedzina czasu a dziedzina częstotliwości, transformacja Fouriera, inne transformacje	4
Wy3	Cyfryzacja sygnałów: twierdzenie Shannona, błędy próbkowania, aliasing, kwantowanie, interpolacja, decymacja	2
Wy4	Dyskretna i szybka transformacja Fouriera	3
Wy5	Systemy w przetwarzaniu sygnałów: klasyfikacja, opis; systemy z dyskretnym czasem, transformacja Z	2
Wy6	Filtracja cyfrowa: równanie różnicowe, położenie zer i biegunów a transmitancja filtru, typy filtrów, podstawowe struktury filtracji, filtr odwrotny	2
Wy7	Projektowanie filtrów cyfrowych	1
Wy8	Sygnały losowe: definicja procesu stochastycznego, statystyki procesu	3
Wy9	Stacjonarne procesy losowe: definicje stacjonarności, przykłady procesów, klasy równoważności, przejście sygnału przez system liniowy, elementy identyfikacji systemu	2
Wy10	Wprowadzenie do teorii estymacji: istota estymacji, błędy estymacji, klasy estymatorów, metody estymacji podstawowych statystyk, przykłady	2
Wy11	Wprowadzenie do teorii detekcji: istota detekcji, alfabet, kryterium detekcji, błędy detekcji, kryterium Bayesa, przykłady	1
Wy12	Analiza podobieństwa sygnałów, transformacje czasowo-częstotliwościowe, transformacja falkowa	2
Wy13	Kolokwium zaliczeniowe i zaliczeniowe poprawkowe	4
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Zapoznanie się oprogramowaniem stosowanym do cyfrowego przetwarzania sygnałów	6
La2	Sprawdzian z umiejętności użytkownika ww. oprogramowaniem	2
La3	Realizacja obliczeń widma dla sygnałów modelowych i rzeczywistych, analiza wyników	2
La4	Realizacja projektowania filtru cyfrowego i filtracji dla sygnałów modelowych i	

	rzeczywistych, analiza wyników	2
La5	Realizacja obliczeń histogramów i funkcji korekcyjnych dla sygnałów modelowych i rzeczywistych, analiza wyników	2
La6	Zaliczenie	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład z wykorzystaniem tablicy, projektora i slajdów.
 N2. Konsultacje.
 N3. Praca własna – przygotowanie do zajęć praktycznych.
 N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia.
 N5. Materiały i instrukcje laboratoryjne.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W04	Pisemny wielowariantowy, wielokrotnego wyboru, test zaliczeniowy
F2	PEU_U01 – PEU_U02	Sprawdzian z programowania w MATLAB + cotygodniowe kartkówki + ocena z projektu – liczba nieobecności
$P=0,5 \cdot F1 + 0,5 \cdot F2$ warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen z wszystkich form zajęć prowadzonych w ramach kursu		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Lyons R.G. Wprowadzenie do cyfrowego przetwarzania sygnałów, WKŁ, Warszawa 1997
- [2] Oppenheim A.V, Schafer R.W, Cyfrowe przetwarzanie sygnałów, WKŁ, Warszawa 1979
- [3] Zieliński T., Od teorii do cyfrowego przetwarzania sygnałów, WKŁ, Warszawa, 2006

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] SZABATIN J., PODSTAWY TEORII SYGNAŁÓW, WARSZAWA, WKŁ, 2000

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Ryszard Makowski, ryszard.makowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Inżynierskie zastosowania statystyki
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Mathematical Statistics with Applications in Engineering
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Automatyka i Robotyka, Elektronika, Informatyka Techniczna, Telekomunikacja, Teleinformatyka
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu	ETEW00014
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	15			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90	60			
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	3			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2	3			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy na temat zadań testowania hipotez statystycznych i podstawowych testów o parametrach rozkładów oraz wybranych testów nieparametrycznych
- C2 Nabycie podstawowej wiedzy na temat wymagań nakładanych na estymatory parametrów rozkładów i klasycznych metod ich konstruowania oraz stosowania.

- C3 Nabycie wiedzy w zakresie zastosowań estymacji i testowania hipotez w systemach przetwarzania informacji i telekomunikacji
- C4 Zdobycie umiejętności doboru i stosowania podstawowych testów statystycznych
- C5 Nabycie umiejętności stosowania i doboru metody estymacji dla prostych modeli statystycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 posiada wiedzę na temat zadań testowania hipotez statystycznych i podstawowych testów o parametrach rozkładów oraz wybranych testów nieparametrycznych

PEU_W02 posiada wiedzę na temat wymagań nakładanych na estymatory parametrów rozkładów i klasycznych metod ich konstruowania oraz stosowania.

PEU_W03 posiada wiedzę w zakresie zastosowań estymacji i testowania hipotez w systemach przetwarzania informacji i telekomunikacji

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi dobrać i zastosować podstawowe testy statystyczne

PEU_U02 potrafi stosować i dobierać metod estymacji dla prostych modeli statystycznych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zarys tematyki wykładu i zastosowań statystyki matematycznej w systemach monitorowania jakości produkcji, automatyce, informatyce, elektronice i telekomunikacji	2
Wy2	Podstawowe pojęcia statystyki, pojęcie testu statystycznego, testy istotności, błędy I i II rodzaju, przykład prostego testu	2
Wy3	Rozkłady niezbędne do testowania hipotez, testy dla wartości średniej, porównania kilku wartości średnich, test dla wariancji oraz ich zastosowania	2
Wy4	Test dla współczynnika korelacji, wybrane testy nieparametryczne – testy zgodności rozkładów, przykłady doboru testów i ich zastosowań	2
Wy5	Elementy teorii estymacji parametrów – wymagania stawiane estymatorom ((asymptotyczna) nieobciążoność, zgodność, wariancja estymatora i nierówność Rao-Cramera)	2
Wy6	Klasyczne metody konstruowania estymatorów (metody: momentów i największej wiarygodności, wzmianka o podejściu bayesowskim) z przykładami zastosowań	2
Wy7	Wielowymiarowy rozkład normalny i estymacja macierzy kowariancji	2
Wy8	Wstęp do estymacji regresji liniowej i testowanie hipotez z nią związanych	2
Wy9	Dobór postaci i struktury funkcji regresji	2
Wy10	Podstawowe informacje o nieliniowej i nieparametrycznej regresji	2
Wy11	Przykłady zastosowań – estymacja parametrów systemów dynamicznych	2
Wy12	Entropia i odporne metody statystyki.	2
Wy13	Wstęp do statystyki procesów stochastycznych – procesy stacjonarne	2
Wy14	Wstęp do statystyki procesów stochastycznych – dyskretne procesy Markowa	2
Wy15	Pakiety statystyczne, Big data i repetytorium.	2
	Razem	30

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Sprawy organizacyjne. Powtórka elementów rachunku prawdopodobieństwa. 1 – zadania ilustrujące pojęcia dystrybuanty i gęstości rozkładu prawdopodobieństwa oraz ich podstawowe własności. Przykłady histogramów rzeczywistych danych (np. długości rozmów telefonicznych, danych biometrycznych, rozmiarów defektów itp.) Zadania ilustrujące rolę parametrów położenia i skali i najprostsze wersje ich estymacji, inne parametry (mediana, moda itd.).	2
Ćw2	Przykłady formułowania problemów z różnych dziedzin techniki w formie testów statystycznych. Klasyfikacja rodzajów testów wraz z przeglądem repertuaru testów dostępnych w typowym pakiecie oprogramowania statystycznego. Przykłady ilustrujące pojęcie statystyki testowej, obszaru odrzucenia hipotezy, wpływu doboru poziomu istotności testu na praktyczne skutki decyzji	2
Ćw3	Szczegółowa analiza testu dla wartości średniej w rozkładzie normalnym przy znanej i nieznannej wariancji z graficzną interpretacją. Rozwiązywanie zadań ilustrujących zastosowania testu dla wartości oczekiwanej przy nieznannej wariancji i porównania średnich z kilku populacji o rozkładzie normalnym (z przykładami praktycznymi badania istotności wpływu jednego czynnika).	2
Ćw4	Zadania ilustrujące podstawowe własności rozkładów: χ^2 , t-Studenta i F-Snedecora. Wyznaczanie ich kwantyli w pakiecie statystycznym i z tablic. Zadania ilustrujące zastosowania testu dla wariancji w rozkładzie normalnym, np. do oceny stabilności procesu produkcyjnego.	2
Ćw5	Przykłady zastosowań testu Kołmogorowa-Smirnowa i testu χ^2 Pearsona do oceny rozkładu – na przykładach danych z kontroli jakości, czasów trwania rozmów telefonicznych i danych zebranych przez studentów.	2
Ćw6	Testowanie istnienia zależności dla pary zmiennych losowych – test dla współczynnika korelacji i regresja liniowa.	2
Ćw7	Repetytorium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład z użyciem środków multimedialnych N2. Prezentacja syntetyczna problematyki ćwiczeń (ok. 10 min - przez prowadzącego) N3. Ćwiczenia rachunkowe z dyskusją rozwiązań zadań N4 Ćwiczenia rachunkowe – krótki sprawdzian pisemny N5. Konsultacje N6. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń N7. Praca własna – samodzielne studia, przygotowanie do końcowego sprawdzianu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W03	aktywność na wykładach, ocena z końcowego sprawdzianu
F2	PEU_U01 - PEU_U02	aktywność na ćwiczeniach, oceny sprawdzianów pisemnych na ćwiczeniach

$$P = 0.5 * F1 + 0.5 * F2$$

warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen z wszystkich form zajęć prowadzonych w ramach kursu

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

[1] Koronacki J., Mielniczuk J., Statystyka dla kierunków technicznych i przyrodniczych. WNT Warszawa, 2001.

[2] Gajek, Kałużka, "Wnioskowanie statystyczne", WNT, Warszawa, 2000

[3] Wybrane rozdziały z podręczników prof. Magiery i prof. Krzyśko (będą wskazane na wykładzie)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] Kordecki W., Rachunek prawdopodobieństwa Oficyna Wydawnicza PWr, Wrocław 2003.

[2] Krysicki W. i inni, Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna w zadaniach, Część I i II, PWN, Warszawa, 1996.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Ewaryst Rafajłowicz, ewaryst.rafajlowicz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Niezawodność i diagnostyka układów cyfrowych 1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Reliability and Diagnostic of Digital Systems 1
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00024
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zdobyć podstawowej wiedzy z zakresu niezawodności układów cyfrowych oraz systemów komputerowych.
- C2. Zdobyć podstawowej wiedzy o diagnostyce układów cyfrowych i systemów komputerowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna podstawowe pojęcia z niezawodności i diagnostyki systemów.

PEU_W02 – zna modele niezawodnościowe i niezawodnościową klasyfikację systemów.

PEU_W03 – zna metody wyznaczania miar niezawodności oraz elementy diagnostyki układów cyfrowych i systemów komputerowych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia z niezawodności i diagnostyki systemów cyfrowych. Elementy i systemy - definicje miar niezawodności	2
Wy2	Modele niezawodnościowe systemów. Niezawodnościowa klasyfikacja systemów. Rezerwa sprzętowa, funkcjonalna, czasowa, informacyjna.	2
Wy3	Model Markowa niezawodności systemów. Systemy złożone. Model niezawodnościowo-funkcjonalny	3
Wy4	Badania niezawodności. Diagnostyka i FTC - podstawowe pojęcia.	2
Wy5	Diagnostyka układów kombinacyjnych.	2
Wy6	Diagnostyka układów sekwencyjnych	2
Wy7	Repetytorium	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem slajdów oraz prezentacji multimedialnych
- N2. Materiały dodatkowe umieszczane na stronie WWW przedmiotu
- N3. Dyskusje problemowe z wykorzystaniem tablicy oraz innych dostępnych środków audiowizualnych
- N4. Konsultacje
- N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - W03	kolokwium zaliczeniowe
P = F1	UWAGA: należy uzyskać pozytywną ocenę formującą F1	

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Friedman A. D., Menon P. R.; Wykrywanie uszkodzeń w układach cyfrowych. WNT
- [2] Ireson W. G., Coombs C. F. Jr., Moss R. Y.; Handbook of Reliability Engineering and Management. McGraw-Hill
- [3] Inżynieria niezawodności. Poradnik pod red. J. Migdalskiego. ATR Bydgoszcz, ZETOM Warszawa
- [4] Niezawodność i eksploatacja systemów. Skrypt PWr. pod red. W. Zamojskiego
- [5] Zamojski W.; Teoria i technika niezawodności. Skrypt PWr

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Dhillon B. S.; Reliability in Computer System Design. Ablex Publishing Corporation, Norwood, N. J.
- [2] Holland R.; Testowanie i diagnostyka systemów mikrokomputerowych. WNT
- [3] Kopociński B.; Zarys teorii odnowy i niezawodności. PWN

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. inż. Henryk Maciejewski, henryk.maciejewski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: Bazy danych 1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Database Systems 1
Kierunek studiów: Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy): .....
Poziom i forma studiów: I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu: obowiązkowy
Kod przedmiotu: INEK0027
Grupa kursów: TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		90		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		3		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5		1.5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Poznanie i zrozumienie architektury systemów baz danych
- C2 Nabycie wiedzy dotyczącej programowania baz danych oraz administrowania bazami danych
- C3 Nabycie wiedzy w zakresie modelowania danych oraz projektowania systemów bazodanowych.
- C4 Zdobyć umiejętności pozyskiwania informacji z baz danych
- C5 Zdobyć umiejętności wykorzystania narzędzi wspomagających modelowanie danych
- C6 Zdobyć umiejętności projektowania prostych aplikacji bazodanowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 posiada wiedzę o typowych architekturach systemów baz danych

PEU_W02 posiada wiedzę z programowania w języku SQL

PEU_W03 posiada wiedzę o modelowaniu danych, weryfikacji i implementowaniu modelu w określonych środowiskach bazodanowych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi zastosować polecenia języka SQL do wyszukiwania danych

PEU_U02 potrafi wykorzystać polecenia języka SQL do aktualizacji danych oraz kreowania obiektów bazy danych

PEU_U03 potrafi zamodelować oraz wykonać projekt bazy danych z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia. Architektury systemów bazodanowych	2
Wy2	Język SQL - Wprowadzenie	2
Wy3	Język SQL - Funkcje wierszowe	2
Wy4	Język SQL - Połączenia (złączenia)	2
Wy5	Język SQL - Podzapytania	2
Wy6	Język SQL - Operatory zbiorowe	2
Wy7	Język SQL - Instrukcje DML	2
Wy8	Język SQL - Instrukcje DDL	2
Wy9	Przetwarzanie transakcyjne	1
Wy10	Relacyjny model danych oraz modelowanie danych	2
Wy11	Transformacja modelu ER	1
Wy12	Proces normalizacji bazy danych	2
Wy13	Model fizyczny bazy danych oraz indeksy	2
Wy14	Współbieżność transakcji	2
Wy15	Proceduralny język zapytań PL/SQL	4
Suma godzin		30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Architektura klient/serwer, wybrane środowisko bazodanowe, klient bazy danych	2
La2	Język SQL - Selekcja danych	2
La3	Język SQL - Funkcje agregujące	2
La4	Język SQL - Złączenia	2
La5	Język SQL - Podzapytania	2
La6	Język SQL - Polecenia DML	2
La7	Język SQL - Tworzenie i modyfikacja tabel	2
La8	Język SQL - Widoki	2

La9	Język SQL - Indeksy oraz sekwencje	2
La10	Język SQL - Operator SET	2
La11	Kontrola dostępu użytkowników	2
La12	Język PL/SQL	4
La13	Interfejs użytkownika	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
 N2. Prezentacja syntetyczna (10 minut) zadania laboratoryjnego przez prowadzącego
 N3. Realizacja zadania laboratoryjnego (wg instrukcji) na stanowisku laboratoryjnym
 N4. Sprawozdanie pisemne z realizacji zadania laboratoryjnego
 N5. Konsultacje
 N6. Praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03	Aktywność na wykładach, zaliczenie sprawdzianów pisemnych, egzamin pisemny
F2	PEU_U01, PEU_U02, PEU_U03	Aktywność na zajęciach laboratoryjnych, ocena sprawozdań z zadań laboratoryjnych
P=0.6*F1+0.4*F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1, F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Beynon-Davies P., *Systemy baz danych*. WNT
 [2] Date C. J., *Wprowadzenie do systemów baz danych*. WNT
 [3] Debarros A.: *Praktyczny SQL*. Wydawnictwo Naukowe PWN
 [4] Bowman J., Emerson S., Darnovsky M.: *Podręcznik języka SQL*. WNT
 [5] Hernandez M.: *Projektowanie baz danych dla każdego. Przewodnik krok po kroku*. Helion

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Pozycje literaturowe dotyczące określonych systemów baz danych (Oracle, MySQL, MSSQL)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

dr inż. Dariusz Jankowski, dariusz.jankowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Arytmetyka komputerów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Computer Arithmetic
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INEK0023
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15	30			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	70	80			
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	3			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1	2,5			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie i rozszerzenie wiedzy o arytmetyce pozycyjnej i uzupełnieniowej.
- C2. Nabycie wiedzy o standardzie arytmetyki zmiennoprzecinkowej.
- C3. Nabycie wiedzy o systemach arytmetyki resztowej i ich zastosowaniach
- C4. Nabycie umiejętności projektowania szybkich układów arytmetycznych.
- C5. Nabycie umiejętności kontrolowania poprawności działań arytmetycznych.
- C6. Nabycie umiejętności projektowania układów realizujących funkcje elementarne.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna zasady arytmetyki pozycyjnej, uzupełnieniowej i rozszerzonej
- PEU_W02 – zna zasady arytmetyki zmiennoprzecinkowej
- PEU_W03 – zna zasady arytmetyki resztowej
- PEU_W04 – zna algorytmy i układy obliczania funkcji elementarnych.
- PEU_W05 – zna struktury układów arytmetycznych i rozumie ich działanie

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie wykonać działania arytmetyczne w arytmetyce uzupełnieniowej
 PEU_U02 – umie wykonać działania arytmetyczne w arytmetyce zmiennoprzecinkowej
 PEU_U03 – umie kontrolować poprawność działań i algorytmów arytmetycznych
 PEU_U04 – potrafi zaprojektować układy arytmetyki uzupełnieniowej i zmiennoprzecinkowej
 PEU_U05 – potrafi zaprojektować układy arytmetyki resztowej i konwertery.
 PEU_U06 – potrafi zaprojektować struktury danych dla arytmetyki rozszerzonej precyzji i zakresu

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Processor i pamięć, dane i działania, adresowanie, sterowanie obliczeniami. Reprezentacje liczb całkowitych: uzupełnieniowa, spolaryzowana oraz SD.	2
Wy2	Dodawanie i odejmowanie w systemach uzupełnieniowych, nadmiar. Wieloargumentowe dodawanie. Algorytmy mnożenia w systemie pozycyjnym i uzupełnieniowym.	2
Wy3	Dzielenie odtwarzające i nieodtworzące w systemach uzupełnieniowych. Konwersje reprezentacji uzupełnieniowych i pozycyjnych. Obliczanie pierwiastka kwadratowego. Przyspieszanie dzielenia.	2
Wy4	Standard IEEE754-2008. Algorytmy działań zmiennoprzecinkowych. Dokładność arytmetyki zmiennoprzecinkowej, metody zaokrąglania.	2
Wy5	Architektura układów arytmetycznych. Szybkie układy arytmetyczne	2
Wy6	Obliczenia przybliżone i obliczanie wartości funkcji elementarnych. Kontrola dokładności wyniku i arytmetyka wielokrotnej precyzji.	2
Wy7	Kongruencje, systemy resztowe, obliczanie reszt, algorytm Euklidesa. Chińskie twierdzenie o resztach (tw. Sun Tzu), twierdzenie Eulera, funkcja Carmichaela.	2
Wy8	Repetytorium	1
Suma godzin		15

Forma zajęć – ćwiczenia		Liczba godzin
Cw1	Reprezentacje liczb całkowitych: uzupełnieniowa, spolaryzowana oraz SD.	2
Cw2	Dodawanie i odejmowanie w systemach uzupełnieniowych, nadmiar.	2
Cw3	Dodawanie wieloargumentowe. Mnożenie w systemach uzupełnieniowych i pozycyjnych: algorytm Booth'a-McSorley'a, mnożenie bez rozszerzeń.	2
Cw4	Dzielenie odtwarzające i nieodtworzące w systemach uzupełnieniowych.	2
Cw5	Algorytmy obliczania pierwiastka kwadratowego.	2
Cw6	Konwersje reprezentacji pozycyjnej i uzupełnieniowej.	2
Cw7	Architektura układów arytmetyki pozycyjnej i uzupełnieniowej.	2
Cw8	Szybkie układy arytmetyczne – sumatory PPA, układy i matryce mnożące	2
Cw9	Emulacja algorytmów i układy arytmetyki zmiennoprzecinkowej	2
Cw10	Dokładność arytmetyki zmiennoprzecinkowej, błędy zaokrąglania.	2
Cw11	Obliczenia przybliżone. Algorytmy obliczania funkcji elementarnych.	2
Cw12	Kontrola dokładności wyniku i arytmetyka rozszerzonej precyzji.	2
Cw13	Kongruencje, systemy resztowe, obliczanie reszt, algorytm Euklidesa.	2
Cw14	Chińskie twierdzenie o resztach, twierdzenie Eulera, funkcja Carmichaela	2
Cw15	Repetytorium	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
- N2. Udostępnienie materiałów ilustracyjnych
- N3. Udostępnienie zbioru zadań i problemów wraz z sugestiami rozwiązania
- N4. Ćwiczenia rachunkowe
- N5. Konsultacje
- N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 ÷ PEU_U07	Odpowiedzi ustne, obserwacja wykonywania ćwiczeń, pisemne sprawozdania z ćwiczeń, kolokwium pisemne
F2	PEU_W01 ÷ PEU_W05	Kolokwium pisemne
P = 0,5*F1 + 0,5*F2 z zaokrągleniem do najbliższej, jeśli F1≥3 oraz F2≥3; w przeciwnym razie P=2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] BIERNAT J., Architektura układów arytmetyki resztowej, Warszawa, EXIT, 2007
- [2] KOREN I., Computer Arithmetic Algorithms, A.K.Peters, Natick, MA, 2002 (wyd.1: Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall 1993)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] BIERNAT J., Metody i układy arytmetyki komputerowej, Wrocław, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2001
- [2] BIERNAT J., Architektura komputerów, Wrocław, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2005 (wyd. 4).
- [3] PARHAMI B., Computer Arithmetic. Algorithms and Hardware Designs, Oxford University Press, 2000
- [4] WARREN H.S., Uczta programistów, Gliwice, Helion, 2003
- [5] OMONDI A., PREMKUMAR B., Residue Number Systems, Imperial College Press, London, 2007
- [6] RICHARD P. BRENT, PAUL ZIMMERMANN, Modern Computer Arithmetic, Cambridge University Press, 2010

Źródła internetowe:

- [1] <http://zak.iiar.pwr.wroc.pl/materials/Arytmetyka%20komputerow/>
- [2] <http://www.zak.ict.pwr.wroc.pl/materials/architektura>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Tadeusz Tomczak, tadeusz.tomczak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Struktury danych i złożoność obliczeniowa
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Data structures and computational complexity
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00026
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15	30		15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30	60		30	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	1		1	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1	1		1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Opanowanie wiedzy w obszarze analizy złożoności obliczeniowej algorytmów i problemów kombinatorycznych.
- C2. Opanowanie wiedzy i umiejętności w zakresie opracowywania i doboru algorytmu odpowiednio, dla i do, problemu.
- C3. Opanowanie wiedzy i umiejętności doboru struktur danych do algorytmów.
- C4. Opanowanie umiejętności analizy złożoności obliczeniowej algorytmów i problemów kombinatorycznych.
- C5. Opanowanie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi programistycznych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna podstawowe i zaawansowane struktury danych (tablice, listy, stosy, kolejki, kopce, tablice haszujące, drzewa, grafy) i efektywność podstawowych operacji na nich (dodawanie, usuwanie, wyszukiwanie elementów).
- PEU_W02 – zna podstawowe techniki budowy algorytmów i reguły „rozsądnego” kodowania danych wejściowych problemów, ich wpływ na rozmiar instancji problemu.
- PEU_W03 – zna budowę i działanie Deterministycznej oraz Niedeterministycznej Maszyny Turinga.
- PEU_W04 – zna pojęcia algorytmu wielomianowego i ponad-wielomianowego.
- PEU_W05 – zna następujące klasy złożoności obliczeniowej problemów kombinatorycznych w wersji decyzyjnej (P, NP, NP-zupełne), relacje między nimi oraz konsekwencje przynależności problemu do tych klas.
- PEU_W06 – zna definicję transformacji wielomianowej.
- PEU_W07 – zna kroki dowodzenia NP-zupełności problemów decyzyjnych.

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – potrafi dobrać odpowiednie struktury danych do algorytmów i rozwiązywanych problemów w celu uzyskania jak najlepszej efektywności.
- PEU_U02 – rozróżnia problemy decyzyjne i optymalizacyjne, potrafi sformułować wersję optymalizacyjną dla problemu decyzyjnego,
- PEU_U03 – umie konstruować algorytmy rozwiązujące problemy z użyciem różnych technik algorytmicznych.
- PEU_U04 – potrafi oszacować złożoność obliczeniową prostych algorytmów, rozróżnia algorytmy wielomianowe i wykładnicze.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Polskie Ramy Kwalifikacyjne przedmiotu. Literatura. Podstawowe zasady analizy algorytmów: poprawność i skończoność (asercje i niezmienniki pętli). Struktury danych: stosy, kolejki, listy, kopce (sortowanie przez kopcowanie) w implementacji tablicowej.	2
Wy2	Złożoność obliczeniowa (klasy złożoności czasowej i pamięciowej), koszt zamortyzowany.	2
Wy3	Podstawowe techniki budowy algorytmów: metoda „dziel i zwyciężaj”, metoda zachłanna, transformacyjna konstrukcja algorytmu.	2
Wy4	Kodowanie dziesiętne, dwójkowe i jedynekowe danych wejściowych problemu. „Rozsądna” reguła kodowania.	1
Wy5	Algorytmy grafowe: reprezentacja grafów, metody przeszukiwania, minimalne drzewa rozpinające, problemy ścieżkowe.	2
Wy6	Problemy „łatwe” i „trudne”. Problemy optymalizacyjne i decyzyjne.	1
Wy7	Model obliczeń RAM. Deterministyczne jednotaśmowe i k-taśmowe maszyny Turinga. Przykładowe programy dla tych maszyn.	1
Wy8	Niedeterministyczna maszyna Turinga. Twierdzenie o relacji między Niedeterministyczną a Deterministyczną Maszyną Turinga. Klasy P i NP problemów decyzyjnych. Transformacja wielomianowa. Problem NP-zupełny. Dowodzenie NP-zupełności problemów decyzyjnych.	1
Wy9	Dowody NP-zupełności wybranych problemów.	1

Wy10	Kolokwium	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Cw1	Zajęcia wprowadzające. Omówienie programu, podanie wymagań	1
Cw2	Podstawowe zasady analizy algorytmów	2
Cw3	Podstawowe struktury danych: kolejki, listy, stosy, kopce	3
Cw4	Struktury drzewiaste: BST, AVL, B-R, B-drzewo	5
Cw5	Algorytmy sortowania np. Insertion-, Quick-, Merge-, Heap-, Radix-	3
Cw6	Tablice haszujące.	2
Cw7	Algorytmy wyszukiwania wzorców	1
Cw8	Algorytmy grafowe: reprezentacja grafów, metody przeszukiwania, minimalne drzewa rozpinające, problemy ścieżkowe	6
Cw9	Wybrane problemy złożoności obliczeniowej: model maszyny Turinga (DTM, NDTM), redukcja wielomianowa	5
Cw10	Kolokwium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, omówienie zadań projektowych, wymagań oraz warunków zaliczenia.	2
Pr2	Badanie efektywności operacji na danych w podstawowych strukturach danych.	5
Pr3	Badanie efektywności wybranych algorytmów grafowych np. w zależności od rozmiaru, struktury czy sposobu reprezentacji grafu	8
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora N2. Ćwiczenia audytoryjne N3. Konsultacje N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych i zajęć projektowych N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U02, PEU_U03, PEU_U04	Odpowiedzi ustne, Wyniki kolokwium cząstkowych.
F2	PEU_U01, PEU_U03	Wyniki realizacji zadań projektowych
F3	PEU_W01 ÷ PEU_W07	Kolokwium pisemne
P = 0,5*F1 + 0,25*F2 + 0,25 *F3 jeśli (3 ≤ F1 and 3 ≤ F2 and 3 ≤ F3)		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA</u> [1] T. Cormen, C.E. Leiserson, R.L. Rivest, „Wprowadzenie do algorytmów”, WNT 2003.

- [2] N. Wirth, „Algorytmy + struktury danych = programy”, WNT 2004.
[3] J. Błażewicz, „Problemy optymalizacji kombinatorycznej”, PWN, Warszawa 1996.
[4] P. Wróblewski, „Algorytmy, struktury danych i techniki programowania”, Helion 2003.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] M. Sysło, N. Deo, J. Kowalik, „Algorytmy optymalizacji dyskretnej”, PWN, Warszawa 1999.
[2] T. Sawik, „Badania operacyjne dla inżynierów zarządzania”, Wydawnictwa AGH, Kraków 1998.
[3] C. Papadimitriou, “Złożoność obliczeniowa”, WNT, 2002
[4] M. Garey, D. Johnson, Computers and Intractability: A Guide to the Theory of NP-Completeness, W. H. Freeman & Co. New York, 1979

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Jan Magott, jan.magott@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: **Niezawodność i diagnostyka układów cyfrowych 2**

Nazwa przedmiotu w języku angielskim: **Reliability and Diagnostic of Digital Systems 2**

Kierunek studiów: **Informatyka techniczna**

Specjalność (jeśli dotyczy): .....

Poziom i forma studiów: **I stopień, stacjonarna**

Rodzaj przedmiotu: **obowiązkowy**

Kod przedmiotu: **INEK00025**

Grupa kursów: **NIE**

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				90	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				3	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

\CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zdobycie umiejętności użycia środowisk prototypowania, modelowania, symulacji do przygotowania projektu systemu informatycznego o określonych właściwościach niezawodnościowych i funkcjonalnych.
- C2. Zdobycie umiejętności wykonania oceny parametrycznej własności systemu komputerowego, informatycznego, cyfrowego z użyciem stosownego oprogramowania.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi posługiwać się środowiskami prototypowania, modelowania, symulacji do przygotowania projektu systemu informatycznego o określonych właściwościach niezawodnościowych i funkcjonalnych.

PEU_U02 – potrafi wykonać ocenę parametryczną własności systemu komputerowego, informatycznego, cyfrowego z użyciem stosownego oprogramowania.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Zapoznanie się z obszarem problemowym projektu. Prezentacja charakterystyka tematów, wybór tematów, ustalenie szczegółów ich realizacji	1
Pr2	Pogłębienie wiedzy teoretycznej w zakresie zarówno niezawodności i diagnostyki systemów, jak i przygotowania - bądź wstępnego przetworzenia - danych wejściowych oraz – jeśli jest taka konieczność – danych wyjściowych	1
Pr3	Prezentacja zagadnień związanych z metodyką realizowanego tematu, formułowanie zagadnień badawczych, definiowanie zmiennych i kryteriów, hipotezy badawcze, wybór środowiska badawczego, planowanie eksperymentów	1
Pr4	Realizacja indywidualnych zadań projektowych zmierzających do napisania odpowiedniego oprogramowania implementującego zarówno konieczne mechanizmy modelowania niezawodnościowego i funkcjonalnego systemów, jak i przetwarzania danych wejściowych (wyjściowych)	5
Pr5	Realizacja indywidualnych zadań projektowych zmierzających do uruchomienia symulacji systemu i przeprowadzenie testów badających zachowanie systemu przy zmieniających się ustawieniach początkowych, parametrach pracy systemu oraz badania czułości systemu na zmiany warunków pracy	5
Pr6	Przygotowanie sprawozdania dokumentującego projekt systemu, jego implementację, użyte zbiory danych, wyniki prowadzonych testów oraz wynikające z projektu wnioski	1
Pr7	Prezentacja dokonań na spotkaniu o charakterze seminaryjnym – pod kierunkiem prowadzącego, na forum grupy studenckiej realizującej przedmiot	1
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Materiały dodatkowe umieszczane na stronie WWW przedmiotu
- N2. Dyskusje problemowe z wykorzystaniem tablicy oraz innych dostępnych środków audiowizualnych
- N3. Ćwiczenia praktyczne – projektowanie, symulacja, analiza funkcjonowania systemów komputerowych, cyfrowych, informatycznych
- N4. Konsultacje
- N5. Praca własna – przygotowanie do realizacji kolejnych etapów wykonywanego projektu

N6. Prezentacja uzyskanych wyników projektu podsumowującym spotkaniu o charakterze seminaryjnym

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01-U02	ocena przygotowanego systemu: jego projekt, implementacja, wykonane badania, ocena przygotowanego sprawozdania, ocena prezentacji projektu na spotkaniu seminaryjnym, ocena formalnej poprawności wykonania projektu: frekwencja na zajęciach, przygotowanie do każdego spotkania z prowadzącym, postęp realizacji prac
P = F1	UWAGA: należy uzyskać pozytywną ocenę formującą F1	

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Friedman A. D., Menon P. R.; Wykrywanie uszkodzeń w układach cyfrowych. WNT
- [2] Smith D.J.: Reliability, Maintainability and Risk - Practical Methods for Engineers, Elsevier
- [3] Ireson W. G., Coombs C. F. Jr., Moss R. Y.; Handbook of Reliability Engineering and Management. McGraw-Hill
- [4] Birolini A.: Reliability Engineering: theory and practice, Springer
- [5] Inżynieria niezawodności. Poradnik pod red. J. Migdalskiego. ATR Bydgoszcz, ZETOM Warszawa
- [6] Mochnacki W.: Kody korekcyjne i kryptografia, Oficyna Wydawnicza PWr.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] O'Connor P.: Practical reliability engineering, Wiley
- [2] Dhillon B. S.; Reliability in Computer System Design. Ablex Publishing Corporation, Norwood, N. J.
- [3] Holland R.; Testowanie i diagnostyka systemów mikrokomputerowych. WNT
- [4] Kopociński B.; Zarys teorii odnowy i niezawodności. PWN

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. inż. Henryk Maciejewski, Henryk.Maciejewski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: Sieci komputerowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Computer networks
Kierunek studiów: Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy): .....
Poziom i forma studiów: I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu: obowiązkowy
Kod przedmiotu: INEK00029
Grupa kursów: TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	75		105		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę*		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		3		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5		1,5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie podstawowej wiedzy z zakresu zastosowań sieci komputerowych i znaczenia sieci komputerowych we współczesnym świecie, technologii sieci komputerowych, protokołów sieci.
- C2 Zapoznanie studentów z praktyką budowy i konfiguracji sieci komputerowej, projektowania adresacji oraz analizy ruchu sieciowego

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - posiada podstawową wiedzę z zakresu zastosowań sieci komputerowych i znaczenia sieci komputerowych we współczesnym świecie.

PEU_W02 - posiada podstawową wiedzę z zakresu aktualnych standardów sieci komputerowych obejmujących media transmisyjne, protokoły i technologie sieciowe.

PEU_W03 - posiada podstawową wiedzę z zakresu projektowania i konfiguracji sieci komputerowych.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi zbudować i skonfigurować prostą sieć komputerową z wykorzystaniem urządzeń sieciowych, zaprojektować adresację IP dla sieci komputerowej, posługiwać się narzędziami diagnostycznymi

PEU_U02 – potrafi korzystać z analizatora sieciowego: przechwytywać i filtrować pakiety, przeprowadzić analizę zawartości pakietu

PEU_U03 - potrafi w podstawowym zakresie konfigurować i zarządzać popularnymi usługami sieciowymi

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do sieci komputerowych	4
Wy2	Techniki komutacji i model ISO/OSI	2
Wy3	Model TCP/IP	2
Wy4	Technologie z rodziny Ethernet	2
Wy5	Media transmisyjne	2
Wy6	Urządzenia sieci LAN	2
Wy7	VLAN oraz protokół IP w sieciach LAN	2
Wy8	Projektowanie sieci LAN	4
Wy9	Bezprzewodowe sieci komputerowe	2
Wy10	Rozległe sieci komputerowe	2
Wy11	Podstawy bezpieczeństwa sieci komputerowych	4
Wy12	Najnowsze trendy w sieciach komputerowych	2
Suma godzin		30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Informacje organizacyjne, zasady pracy w laboratorium, zasady oceniania. Narzędzia wykorzystywane podczas zajęć.	2
La2	Łączenie urządzeń w sieć komputerową. Kontrola poprawności działania sieci, narzędzia diagnostyczne.	2
La3	Budowa prostej sieci, podstawy konfiguracji urządzeń sieciowych. Adresacja w sieciach komputerowych. Praca zdalna z wykorzystaniem protokołu zdalnego terminala.	2
La4	Analiza działania i budowy nagłówków protokołów warstwy łącza danych z wykorzystaniem analizatora sieciowego. Adresacja w warstwie łącza danych. Technologia Ethernet. Protokół odwzorowywania adresów.	4
La5	Budowa i funkcje routerów. Łączenie sieci. Podstawy wyznaczania tras (routingu) w sieciach komputerowych.	2
La6	Analiza działania i budowy nagłówków protokołów warstwy transportowej z wykorzystaniem analizatora sieciowego. Identyfikacja i analiza sesji	2

	warstwy transportowej z poziomu stacji roboczej.	
La7	Podstawy adresacji IPv6.	2
La8	Projektowanie i wdrażanie schematu adresacji IPv4	2
La9	Usługi warstwy aplikacji (http, ftp, dns), system nazw domen i proces tłumaczenia adresów.	2
La10	Zarządzanie urządzeniami sieciowymi.	2
La11	Budowa sieci komputerowej i konfiguracja urządzeń sieciowych w pakiecie symulacyjnym. Symulacji i weryfikacja poprawności działania sieci.	2
La12	Samodzielne zadanie praktyczne – budowa i konfiguracja sieci komputerowej z wykorzystaniem przełączników i routerów.	4
La13	Repetitorium: architektury sieciowe, funkcje i protokoły poszczególnych warstw, zasady komunikacji w sieci komputerowej	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
 N2. Wykład problemowy
 N3. Dyskusja problemowa
 N4. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym
 N5. Testy na platformach e-learningowych
 N6. Konsultacje
 N7. Praca własna – przygotowanie do wykładu, egzaminu i laboratorium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01-W03 PEU_K01	Kolokwium, odpowiedź ustna, kartkówka
F2	PEU_U01 - U03	Kartkówka, ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych, testy na platformie e-learningowej
$P = 0,5 * F1 + 0,5 * F2$, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Tannenbaum A., S., Sieci komputerowe, Helion, Gliwice, 2004
- [2] Materiały firmy Cisco dostępne w formie prezentacji multimedialnych
- [3] K. Nowicki, J. Woźniak, *Przewodowe i bezprzewodowe sieci LAN*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2002
- [4] K. Nowicki, J. Woźniak, *Sieci LAN, MAN i WAN - protokoły komunikacyjne*, Wydawnictwo Fundacji Postępu Telekomunikacji, Kraków 1998
- [5] R. Breyer, S. Riley, *Switched, Fast i Gigabit Ethernet*, wyd. Helion 1999
- [6] A. Kasprzak, *Rozległe sieci komputerowe z komutacją pakietów*, Oficyna Wydawnicza PWr, 1997
- [7] W. Stallings, *Ochrona danych w sieci i intersieci w teorii i praktyce*, Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa 1997

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Standardy RFC (ang. Request for Comments) dostępne na stronie organizacji IETF (ang. Internet Engineering Task Force) www.ietf.org
- [2] Standardy organizacji IEEE (ang. Institute of Electrical and Electronics Engineers) dostępne na stronie organizacji www.ieee.org
- [3] Walkowiak K., *Modeling and Optimization of Cloud-Ready and Content-Oriented Networks*, Studies in Systems, Decision and Control, Vol. 56, Springer Verlag, 2016
- [4] Czasopismo Networld.
- [5] Materiały producentów sprzętu i oprogramowania sieciowego.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. Dr hab. inż. Krzysztof Walkowiak, Krzysztof.walkowiak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Bazy danych 2
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Database Management Systems 2
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00028
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				60	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				2	
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				1	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Ma wiedzę z zakresu modelowania danych, projektowania baz danych oraz pozyskiwania informacji z baz danych
2. Umie formułować zapytania SQL oraz przygotować schemat bazy danych na podstawie modelu

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie umiejętności z zakresu projektowania i tworzenia aplikacji współpracującej z systemem zarządzania bazą danych.
- C2. Nabycie wiedzy na temat dobrych praktyk przygotowania prezentacji technicznych.
- C3. Nabycie umiejętności przygotowania prezentacji komputerowej i przeprowadzenia wystąpienia.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna dobre praktyki tworzenia aplikacji wykorzystujących systemy zarządzania bazami danych (zapewniające wydajność, szybkość działania, poprawność i bezpieczeństwo danych) .

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi opracować projekt i stworzyć bazę danych dla wybranego problemu/zadnienia, oraz opracować jej szczegółową dokumentację,

PEU_U02 – potrafi stworzyć aplikację wykorzystującą system zarządzania bazą danych i realizującą postawione zadanie oraz opracować jej szczegółową dokumentację.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia właściwego sposobu prezentacji swojej wiedzy, opinii i poglądów.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr 1	Prezentacja i omówienie tematów projektów	2
Pr 2–3	Wybór i opracowanie wstępnych założeń dotyczących wybranych tematów projektów	4
Pr 4–6	Projekt i struktury bazy danych, mechanizmów zapewniania poprawności przechowywanych informacji, oraz kontroli dostępu do danych	6
Pr 7–9	Implementacja i testy bazy danych w wybranym systemie zarządzania bazą danych	6
Pr 10–13	Implementacja i testy aplikacji	8
Pr 14–15	Prezentacje i oddanie projektów	4
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Praca własna – realizacja obszernego zadania projektowego realizowanego w grupach 2–3 osobowych.
- N2. Praca własna – przygotowanie wystąpienia prezentującego wyniki prac projektowych, realizowane w grupach 2-3 osobowych.
- N3. Kilkunastominutowe prezentacje multimedialne wyników prac projektowych w grupach 2-3 osobowych.
- N4. Konsultacje.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01, PEU_U01, PEU_U02	Ocena realizacji i dokumentacji aplikacji wykorzystującej system zarządzania bazą danych
F2	PEU_W01, PEU_U01, PEU_U02, PEU_K01	Ocena formalna (redakcyjna) i merytoryczna prezentacji wyników prac projektowych, ocena sposobu przeprowadzenia wystąpienia

$P = 0,8 * F1 + 0,2 * F2; F1 > 2, F2 > 2$

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
--

<u>LITERATURA PODSTAWOWA</u>
----

[1] H. Garcia-Molina, J.D. Ullman, J. Widom, „Systemy baz danych. Kompletny podręcznik”, Wydanie II, 2011.
---

[2] Dokumentacje systemów zarządzania bazami danych.
--

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
--

Roman Ptak, roman.ptak@pwr.edu.pl
--

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim: Technologie sieciowe****Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Network Technologies****Kierunek studiów: Informatyka techniczna****Specjalność (jeśli dotyczy): .....****Poziom i forma studiów: I stopień, stacjonarna****Rodzaj przedmiotu: obowiązkowy****Kod przedmiotu: INEK00030****Grupa kursów: TAK**

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15	15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		50	40	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2	1	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1	1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH**CELE PRZEDMIOTU**

- C1 Nabycie wiedzy w zakresie podstawowych standardów i technologii wykorzystywanych w serwisach internetowych oraz technologii udostępniania informacji w sieciach komputerowych.
C2 Nabycie umiejętności projektowania i konfiguracji sieci komputerowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 posiada podstawową wiedzę z zakresu zastosowań sieci komputerowych we współczesnym świecie.

PEU_W02 posiada wiedzę w zakresie: architektury systemów informatycznych oraz wybranego środowiska programowania.

PEU_W03 posiada wiedzę z zakresu projektowania i konfiguracji sieci komputerowych.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi prawidłowo opisać własności protokołów, technologii, urządzeń i usług sieciowych w kontekście ich zastosowań do sieci lokalnych spełniających określone wymagania

PEU_U02 potrafi korzystać z katalogów sprzętu i oprogramowania sieciowego

PEU_U03 potrafi wykonać projekt logiczny, schemat adresacji i okablowanie dla lokalnej sieci komputerowej uwzględniając wymagania użytkownika

PEU_U04 potrafi konfigurować urządzenia sieciowe i zarządzać usługami sieciowymi

PEU_U05 potrafi prezentować dane na dynamicznej witrynie webowej

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Architektura Internetu; protokoły, usługi.	2
Wy2	Protokoły warstwy aplikacyjnej .	1
Wy3	Aplikacje WWW – modele architektury.	2
Wy4	Bezpieczeństwo rozwiązań sieciowych.	3
Wy5	Hierarchiczny model sieci	2
Wy6	Optymalizacja połączenia z siecią Internet	2
Wy7	Technologia MPLS	2
Wy8	Wybrane obszary zastosowania sieci personalnej	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Informacje organizacyjne, zasady pracy w laboratorium, zasady oceniania. Narzędzia wykorzystywane podczas zajęć.	1
La2	Przetwarzanie i prezentacja danych na witrynie webowej	4
La3	Optymalizacja łącza dostępowego do sieci Internet	4
La4	Uniwersalny system okablowania	2
La5	Usługi szerokopasmowe w firmie	2
La6	Usługi adresowania IP	2
Suma godzin		15

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Inwentaryzacja lokalnej sieci	2
Pr2	Analiza wymagań użytkowników sieci lokalnej	2
Pr3	Założenia projektowe sieci lokalnej	1
Pr4	Projekt logiczny i dobór urządzeń dla sieci lokalnej	3
Pr5	Schemat adresacji dla sieci lokalnej	2
Pr6	Projekt okablowania dla sieci lokalnej	2

Pr7	Analiza bezpieczeństwa i niezawodności dla sieci lokalnej	1
Pr8	Wykonanie kosztorysu dla sieci lokalnej	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych N2. Wykład problemowy N3. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym N4. Konsultacje N5. Dyskusja N6. Praca własna – przygotowanie projektu, przygotowanie do wykładu i laboratorium	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 ÷ PEU_W03	Kolokwium, odpowiedź ustna.
F2	PEU_U01 ÷ PEU_U03	Wykonany (napisany) projekt, odpowiedź ustna.
F3	PEU_U01, PEU_U02, PEKU04, PEU_U05	Ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych, odpowiedź ustna
$P = (F1 + F2 + F3)/3$, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 – F3		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>literatura PODSTAWOWA:</u></p> <p>[1] Tannenbaum A., S., Sieci komputerowe, Helion, Gliwice, 2004   [2] R. Breyer, S. Riley, <i>Switched, Fast i Gigabit Ethernet</i>, wyd. Helion 1999   [3] K. Nowicki, J. Woźniak, <i>Przewodowe i bezprzewodowe sieci LAN</i>, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2002   [4] D. E. Comer, <i>Sieci komputerowe i intersieci</i>, WNT 2001.   [5] M. Hall, L. Brown, <i>Serwisy Internetowe. Programowanie</i>, Helion 2003   [6] Bill Evjen, <i>ASP.NET 3.5 z wykorzystaniem C# i VB. Zaawansowane programowanie</i>, Helion 2010.</p> <p><u>literatura UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>[1] Standardy RFC (ang. Request for Comments) dostępne na stronie organizacji IETF (ang. Internet Engineering Task Force) www.ietf.org   [2] Standardy organizacji IEEE (ang. Institute of Electrical and Electronics Engineers) dostępne na stronie organizacji www.ieee.org   [3] Czasopismo Networld.   [4] Materiały producentów sprzętu i oprogramowania sieciowego.</p>
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Prof. dr hab. inż. Michał Woźniak, Michal.Wozniak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Układy cyfrowe i systemy wbudowane 1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Digital circuits and embedded systems 1
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00031
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy na temat procesu specyfikacji, projektu, symulacji oraz implementacji systemu cyfrowego.
- C2. Nabycie wiedzy w zakresie składni, semantyki i modelu symulacyjnego języków opisu sprzętu.
- C3. Nabycie umiejętności posługiwania się językiem opisu sprzętu w celu specyfikacji oraz testowania projektu układu cyfrowego.
- C4. Nabycie wiedzy w zakresie architektury wewnętrznej oraz cech aplikacyjnych prostych cyfrowych układów programowalnych sprzętowo.
- C5. Nabycie umiejętności posługiwania się prostymi układami programowalnymi w celu realizacji projektu układu logicznego.
- C6. Nabycie umiejętności wyszukiwania i korzystania z dokumentacji oraz katalogów firmowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 - zna rolę poszczególnych etapów procesu specyfikacji, projektowania logicznego, symulacji oraz implementacji systemu cyfrowego
- PEU_W02 - zna wybrany język opisu sprzętu i rozumie zasady przedstawiania za jego pomocą sposobu funkcjonowania cyfrowego układu logicznego
- PEU_W03 - zna organizację wewnętrzną podstawowych klas cyfrowych układów programowalnych sprzętowo

z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 - potrafi użyć język opisu sprzętu w projekcie logicznym układu cyfrowego oraz w jego testowaniu
- PEU_U02 - potrafi, korzystając ze specjalistycznego oprogramowania, przygotować projekt prostego układu cyfrowego o rozmiarze rzędu setek bramek logicznych, zrealizować jego implementację sprzętową w układzie programowalnym oraz wykonać testy symulacyjne oraz sprzętowe

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Narzędzia E-CAD. Proces specyfikacji, projektowania, symulacji oraz implementacji układu cyfrowego.	2
Wy2	Parametry statyczne i dynamiczne elementów cyfrowych. Szacowanie podstawowych charakterystyk układu cyfrowego.	2
Wy3	Języki opisu sprzętu (HDL): różne poziomy opisu struktury i funkcjonalności układu.	2
Wy4	Składnia języka HDL: typy, operatory, instrukcje.	2
Wy5	Podstawowe konstrukcje HDL opisujące układy kombinacyjne i sekwencyjne; logika wielowartościowa i funkcje rozstrzygające.	4
Wy6	Synteżowalność opisów HDL: tworzenie opisów dobrze synteżowalnych, metody opisu złożonych układów synchronicznych.	2
Wy7	Model symulacyjny języka: opracowanie i symulacja opisu, zdarzenia i cykle symulacji.	2
Wy8	Układy programowalne sprzętowo: przegląd architektur i technologii programowania.	2
Wy9	Organizacja wewnętrzna prostych układów programowalnych PAL, PLA.	2
Wy10	Architektury złożonych układów programowalnych CPLD.	2
Wy11	Implementacja układu cyfrowego w strukturze CPLD; szczegółowy model czasowy.	2
Wy12	Architektury układów programowalnych FPGA: matryce komórek logicznych oraz specjalizowane zasoby dodatkowe.	4

Wy13	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Sprawy organizacyjne, szkolenie stanowiskowe BHP. Zapoznanie się z oprogramowaniem i sprzętem wykorzystywanym na zajęciach.	2
La2	Projektowanie i symulacja układów w zintegrowanym środowisku E-CAD. Implementacja i sprzętowa weryfikacja ich pracy.	4
La3	Modularyzacja projektu, tworzenie projektów o hierarchicznej strukturze modułów źródłowych.	4
La4	Układy uzależnień czasowych, użycie symulacji czasowej w weryfikacji pracy układu.	4
La5	Maszyny stanów, programowanie obsługi sekwencji zdarzeń.	4
La6	Zaawansowane opisy HDL w tworzeniu środowiska do symulacji i testowania układu.	4
La7	Współpraca z urządzeniami zewnętrznymi: wyświetlacz 7-segmentowy, klawiatura, port szeregowy.	4
La8	Obsługa sterownika wyświetlacza LCD oraz monitora VGA.	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
<p>N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem tablicy oraz projektora komputerowego.</p> <p>N2. Ćwiczenia laboratoryjne.</p> <p>N3. Konsultacje.</p> <p>N4. Praca własna – przygotowywanie się do ćwiczeń laboratoryjnych.</p> <p>N5. Praca własna – przygotowywanie sprawozdań z wykonanych ćwiczeń laboratoryjnych.</p> <p>N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium.</p>

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01, PEU_U02	Odpowiedzi ustne, oceny wykonywanych ćwiczeń, oceny pisemnych sprawozdań z ćwiczeń
F2	PEU_W01 – PEU_W03	Kolokwium pisemne
$P = 0.4 * F1 + 0.6 * F2$; obie oceny F1 i F2 muszą być pozytywne		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Łuba T. (red.), *Synteza układów cyfrowych*, WKŁ, Warszawa
- [2] Zwoliński M., *Projektowanie układów cyfrowych z wykorzystaniem języka VHDL*, WKŁ, Warszawa
- [3] Opracowania firmowe nt. omawianych na wykładzie i używanych w laboratorium układów programowalnych, np. *XC9500XL High-Performance CPLD Family Data Sheet*, http://www.xilinx.com/support/documentation/data_sheets/ds054.pdf
- [4] Firmowa dokumentacja oprogramowania używanego do syntezy i implementacji układów cyfrowych, np. *XST User Guide for Virtex-4, Virtex-5, Spartan-3, and Newer CPLD Devices*, http://www.xilinx.com/support/documentation/sw_manuals/xilinx14_1/xst.pdf

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Chu P.P, *RTL hardware design using VHDL*, J.Wiley & Sons, Hobokon
- [2] Rushton A., *VHDL for logic synthesis*, J.Wiley & Sons, Chichester
- [3] Pasierbiński J., Zbysiński P., *Układy programowalne w praktyce*, WKŁ, Warszawa
- [4] Skahill K., *Język VHDL. Projektowanie programowalnych układów logicznych*, WNT, Warszawa
- [5] Kalisz J. (red.), *Język VHDL w praktyce*, WKŁ, Warszawa

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jarosław Sugier, jaroslaw.sugier@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: Bazy danych 1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Database Systems 1
Kierunek studiów: Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy): .....
Poziom i forma studiów: I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu: obowiązkowy
Kod przedmiotu: INEK00034
Grupa kursów: TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		90		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		3		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5		1.5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Poznanie i zrozumienie architektury systemów baz danych
- C2 Nabycie wiedzy dotyczącej programowania baz danych oraz administrowania bazami danych
- C3 Nabycie wiedzy w zakresie modelowania danych oraz projektowania systemów bazodanowych.
- C4 Zdobywanie umiejętności pozyskiwania informacji z baz danych
- C5 Zdobywanie umiejętności wykorzystania narzędzi wspomagających modelowanie danych
- C6 Zdobywanie umiejętności projektowania prostych aplikacji bazodanowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 posiada wiedzę o typowych architekturach systemów baz danych

PEU_W02 posiada wiedzę z programowania w języku SQL

PEU_W03 posiada wiedzę o modelowaniu danych, weryfikacji i implementowaniu modelu w określonych środowiskach bazodanowych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi zastosować polecenia języka SQL do wyszukiwania danych

PEU_U02 potrafi wykorzystać polecenia języka SQL do aktualizacji danych oraz kreowania obiektów bazy danych

PEU_U03 potrafi zamodelować oraz wykonać projekt bazy danych z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia. Architektury systemów bazodanowych	2
Wy2	Język SQL - Wprowadzenie	2
Wy3	Język SQL - Funkcje wierszowe	2
Wy4	Język SQL - Połączenia (złączenia)	2
Wy5	Język SQL - Podzapytania	2
Wy6	Język SQL - Operatory zbiorowe	2
Wy7	Język SQL - Instrukcje DML	2
Wy8	Język SQL - Instrukcje DDL	2
Wy9	Przetwarzanie transakcyjne	1
Wy10	Relacyjny model danych oraz modelowanie danych	2
Wy11	Transformacja modelu ER	1
Wy12	Proces normalizacji bazy danych	2
Wy13	Model fizyczny bazy danych oraz indeksy	2
Wy14	Współbieżność transakcji	2
Wy15	Proceduralny język zapytań PL/SQL	4
Suma godzin		30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Architektura klient/serwer, wybrane środowisko bazodanowe, klient bazy danych	2
La2	Język SQL - Selekcja danych	2
La3	Język SQL - Funkcje agregujące	2
La4	Język SQL - Złączenia	2
La5	Język SQL - Podzapytania	2
La6	Język SQL - Polecenia DML	2
La7	Język SQL - Tworzenie i modyfikacja tabel	2
La8	Język SQL - Widoki	2

La9	Język SQL - Indeksy oraz sekwencje	2
La10	Język SQL - Operator SET	2
La11	Kontrola dostępu użytkowników	2
La12	Język PL/SQL	4
La13	Interfejs użytkownika	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
 N2. Prezentacja syntetyczna (10 minut) zadania laboratoryjnego przez prowadzącego
 N3. Realizacja zadania laboratoryjnego (wg instrukcji) na stanowisku laboratoryjnym
 N4. Sprawozdanie pisemne z realizacji zadania laboratoryjnego
 N5. Konsultacje
 N6. Praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03	Aktywność na wykładach, zaliczenie sprawdzianów pisemnych, egzamin pisemny
F2	PEU_U01, PEU_U02, PEU_U03	Aktywność na zajęciach laboratoryjnych, ocena sprawozdań z zadań laboratoryjnych
P=0.6*F1+0.4*F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1, F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Beynon-Davies P., *Systemy baz danych*. WNT
- [2] Date C. J., *Wprowadzenie do systemów baz danych*. WNT
- [3] Debarros A.: *Praktyczny SQL*. Wydawnictwo Naukowe PWN
- [4] Bowman J., Emerson S., Darnovsky M.: *Podręcznik języka SQL*. WNT
- [5] Hernandez M.: *Projektowanie baz danych dla każdego. Przewodnik krok po kroku*. Helion

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Pozycje literaturowe dotyczące określonych systemów baz danych (Oracle, MySQL, MSSQL)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

dr inż. Dariusz Jankowski, dariusz.jankowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Projektowanie Efektywnych Algorytmów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Effective Algorithms Design
Kierunek studiów	Informatyka Techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Kod przedmiotu	INEK032
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60			90	
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5			1,5	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

- 1.
- 2.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania dokładnych i przybliżonych metod rozwiązywania zadań optymalizacji kombinatorycznej
- C2 Utrwalenie wiedzy i umiejętności w zakresie klasyfikowania problemów decyzyjnych i optymalizacyjnych pod kątem ich złożoności obliczeniowej oraz oceniania efektywności algorytmów pod kątem jakości dostarczanych rozwiązań

... ..

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna metodę podziału i ograniczeń, jej możliwości i ograniczenia, sposób jej użycia do konstruowania algorytmów rozwiązywania pewnych problemów..

PEU_W02 – zna metodę programowania dynamicznego, jej możliwości i ograniczenia, sposób jej użycia do konstruowania algorytmów rozwiązywania pewnych problemów.

PEU_W03 – zna ideę i sposób działania algorytmów poszukiwania lokalnego.

PEU_W04 – zna metodę symulowanego wyżarzania, jej możliwości i ograniczenia, sposób jej użycia do konstruowania algorytmów rozwiązywania pewnych problemów.

PEU_W05 – zna metodę poszukiwania z zakazami, jej możliwości i ograniczenia, sposób jej użycia do konstruowania algorytmów rozwiązywania pewnych problemów.

PEU_W06 – zna klasyfikację i przykłady algorytmów aproksymacyjnych..

PEU_W07 – zna genezę, ideę i sposób działania algorytmów populacyjnych i stadnych.

PEU_W08 – zna rodzaje, zastosowanie i możliwości wykorzystania algorytmów populacyjnych i stadne, ich możliwości i ograniczenia oraz sposób ich użycia do konstruowania algorytmów rozwiązywania pewnych problemów.

PEU_W09 – zna typy, zastosowanie i możliwości wykorzystania algorytmów zrandomizowanych typu Monte Carlo i Las Vegas do konstruowania algorytmów rozwiązywania pewnych problemów.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi stworzyć i wykonać implementację algorytmu rozwiązania wskazanego problemu z zastosowaniem metody przeglądu zupełnego, programowania dynamicznego i/lub podziału i ograniczeń

PEU_U02 – potrafi stworzyć i wykonać implementację algorytmu rozwiązania wskazanego problemu z zastosowaniem metody symulowanego wyżarzania i/lub poszukiwania z zakazami

PEU_U03 – potrafi stworzyć i wykonać implementację algorytmu rozwiązania wskazanego problemu z zastosowaniem algorytmów genetycznych i/lub algorytmów mrówkowych

PEU_U04 – potrafi przygotować projekt eksperymentu, określić założenia, opracować metodę badawczą, przeprowadzić badanie, opracować i zaprezentować wyniki, przeprowadzić ich analizę, wyciągnąć wnioski oraz zredagować raport z eksperymentu

PEU_U05 – potrafi w sposób zrozumiały wytłumaczyć pojęcia i zagadnienia z zakresu zasad i metod projektowania algorytmów, określania i osiągania efektywności algorytmów oraz możliwości i ograniczeń pewnych metod tworzenia algorytmów

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji, jej krytycznej analizy oraz samodzielnego poszerzania wiedzy

PEU_K02 – rozumie konieczność zrozumiałego przekazywania wiedzy (pojęć i zagadnień) z zakresu zasad i metod projektowania algorytmów, określania i osiągania efektywności algorytmów oraz możliwości i ograniczeń pewnych metod tworzenia algorytmów

PEU_K03 – ma świadomość związku pomiędzy jakością tworzonych i implementowanych algorytmów a ekonomią i ergonomią ich użytkowania

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia wprowadzające. Przedstawienie i omówienie celów przedmiotu, treści programowych wykładu i laboratorium, przekazanie zasad zaliczenia przedmiotu, omówienie literatury przedmiotu.	1
Wy1	Modelowanie problemu. Tworzenie modeli dokładnych i uproszczonych.	2

– Wy2	Odwzorowanie aspektów problemu rzeczywistego w modelu. Granice i konsekwencje upraszczania modelu. Metody dokładne i uproszczone rozwiązywania problemu. Jakość uzyskiwanych rozwiązań w zależności od użytych modeli i metod. Sprawdzenie intuicji i poziomu rozumienia przez studentów zagadnień modelowania problemów i stosowania metod ich rozwiązywania.	
Wy2	Omówienie zagadnień złożoności obliczeniowej i analizy jakości algorytmów do celów oceny efektywności algorytmów.	1
Wy3	Metoda podziału i ograniczeń (<i>Branch and Bound method</i>)	2
Wy4	Metoda programowania dynamicznego (<i>Dynamic Programming method</i>)	2
Wy5	Wprowadzenie do metod poszukiwania lokalnego	2
Wy6 – Wy7	Metoda symulowanego wyżarzania (<i>Simulated Annealing method</i>)	3
Wy7 – Wy8	Metoda poszukiwania z zakazami (<i>Tabu Search method</i>)	3
Wy9	Algorytmy aproksymacyjne. Schematy aproksymacji.	1
Wy9	Wprowadzenie do algorytmów populacyjnych i stadnych. Algorytmy ewolucyjne (<i>Evolutionary Algorithms</i>)	1
Wy10	Heurystyki	2
Wy11 – Wy12	Algorytmy genetyczne (<i>Genetic Algorithms</i>)	3
Wy12 – Wy13	Algorytmy mrówkowe (<i>Ant Colony Optimization</i>)	3
Wy14	Algorytmy zrandomizowane (typu <i>Monte Carlo</i> , typu <i>Las Vegas</i>)	2
Wy15	Kolokwium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Zajęcia organizacyjne. Prezentacja zadań projektowych. Określenie zasad realizacji zadań, opisanie procedury badawczej, ustalenie sposobu wykonania, prezentacji wyników oraz sposobu tworzenia dokumentacji projektowej.	2
Pr2 – Pr5	Samodzielna realizacja zadanie nr 1 - rozwiązanie określonego przez prowadzącego problemu (np. dyskretnego plecakowego, problemu komiwojażera lub szeregowania zadań) z użyciem metody siłowej, metody programowania dynamicznego i/lub metody podziału i ograniczeń.	8
Pr6 – Pr10	Samodzielna realizacja zadanie nr 2 - rozwiązanie określonego w zadaniu 1. problemu z użyciem metody symulowanego wyżarzania i/lub metody poszukiwania z zakazami.	10
Pr11 – Pr15	Samodzielna realizacja zadanie nr 3 - rozwiązanie określonego w zadaniu 1. problemu z użyciem algorytmu genetycznego i/lub algorytmu mrówkowego.	10
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem dostępnych narzędzi (np. wideoprojektora, tabletu graficznego, komputera), bądź wykład zdalny na dostępnej platformie oraz w wykorzystaniem dostępnych narzędzi. Prezentacja multimedialna, prezentacja ilustrowana przykładami na tablicy, demonstracja.

N2. Rozwiązywania zadań projektowych indywidualnie bądź w grupach (typowo dwuosobowych), implementacja modeli sieci neuronowych, przeprowadzenie eksperymentów obliczeniowych, dyskusja, prezentacja a analiza wyników oraz zastosowanych metod.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W09	Kolokwium pisemne bądź ustne
F2	PEU_U01 – PEU_U03 PEU_K01 – PEU_K03	Programy do zadań 1, 2 i 3
F3	PEU_U04 – PEU_U05 PEU_K01 – PEU_K03	Pisemny raport z realizacji zadań

$P = 0,45 \cdot F1 + 0,25 \cdot F2 + 0,3 \cdot F3$; oceny F1, F2 i F3 muszą być pozytywne

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] J. Błażewicz, Problemy optymalizacji kombinatorycznej, PWN, 1996
- [2] C. Papadimitriou, Złożoność obliczeniowa, WNT, 2002
- [3] V.V. Vazirani, Algorytmy aproksymacyjne, WNT, 2006
- [4] S. Luke, Essential of metaheuristics, 2015
- [5] T. El-Ghazali, Metaheuristics, 2019
- [6] M. Dorigo, Ant colony optimization, 2004
- [7] F. Glover, Tabu search - Part I, ORSA Journal on Computing, 1 (3), 190 - 206, 1989
- [8] F. Glover, Tabu search - Part II, ORSA Journal on Computing, 2 (1), 4 - 32, 1989

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Computational complexity, 2019
- [2] R. Grzymkowski, Wybrane algorytmy optymalizacji. Algorytmy genetyczne. Algorytmy mrówkowe, Pracowania Komputerowa Jacka Skalmierskiego, 2008

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

dr inż. TOMASZ KAPŁON, tomasz.kaplon@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI W4

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim   **Praktyka zawodowa**
Nazwa przedmiotu w języku angielskim   **Internship**
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):   **Informatyka techniczna**
Specjalność (jeśli dotyczy):
Poziom i forma studiów: **I stopień, stacjonarna**
Rodzaj przedmiotu: **wybieralny**
Kod przedmiotu   **INEP12001Q**
Grupa kursów   **NIE**

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				160	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				180	
Forma zaliczenia				zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				6	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				5	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				1	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. Dopuszczenie do realizacji praktyki przez pełnomocnika ds. praktyk

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Konfrontacja wiedzy, zdobytej podczas zajęć dydaktycznych objętych planem studiów, z rzeczywistymi wymaganiami stawianymi przez pracodawców.
- C2 Zdobycie doświadczenia przemysłowego, poznanie podstawowego wyposażenia technicznego i technologicznego firmy, w tym także poznanie specyfiki pracy wyższego dozoru technicznego.
- C3 Zapoznanie się ze specyfiką środowiska zawodowego oraz kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem realizacji praktyki.
- C4 Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej i zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania.
- C5 Profesjonalizacja zachowań zawodowych, przestrzegania zasad etyki zawodowej i poszanowania różnorodności technicznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Ma umiejętność pracy indywidualnej i zespołowej.

PEU_U02 Ma umiejętność korzystania ze zdobytej wiedzy do twórczego analizowania i rozwiązywania różnych problemów inżynierskich.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 Ma świadomość odpowiedzialności za pracę własną, jest otwarty na wymianę myśli i nowe wyzwania.

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Indywidualne zadania dla każdego studenta w zależności od wyboru miejsca realizacji praktyki	160
Suma godzin		160

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Prezentacja wprowadzająca w działalność firmy.

N2. Konsultacje

N3. Specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie stosowane w firmie.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1(P)	PEU_U01	Ocena indywidualna (2,0...5,5) na podstawie pisemnego sprawozdania z odbytej praktyki oraz wymagań zawartych w „Regulaminie praktyk”, czyli procedurze WEK/P1/2013/2015/2017
	PEU_U02	
	PEU_K01	
P(P)	P =F1	

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

dr inż.

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** Systemy operacyjne 2**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** Operating systems 2**Kierunek studiów:** Informatyka techniczna**Specjalność (jeśli dotyczy):** .....**Poziom i forma studiów:** I stopień, stacjonarna**Rodzaj przedmiotu:** obowiązkowy**Kod przedmiotu:** INEK00033**Grupa kursów:** TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)			15	15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)			60	60	
Forma zaliczenia			Egzamin	Zaliczenie	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)			X		
Liczba punktów ECTS			4		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			1,5	1,5	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)			1	1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

C1. Opanowanie umiejętności wykorzystania komend systemu operacyjnego z poziomu konsoli.

C2. Opanowanie zasad pisania skryptów systemowych.

C3. Poznanie zasad tworzenia programów wielowątkowych z wykorzystaniem biblioteki wątków Posix.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

z zakresu umiejętności:

PEU_U01 umie zarządzać systemem operacyjnym przy pomocy komend powłoki

PEU_U02 umie automatyzować typowe zadania administracji systemu w języku skryptowym

PEU_U03 umie tworzyć programy wielowątkowe, wymagające synchronizacji między wątkami

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do zajęć	1
La2	Skrypty w powłoce <i>sh</i>	2
La3	Operacje na dwożaniach symbolicznych	2
La4	Operacje na drzewach katalogów (<i>find</i>), przetwarzanie potokowe	2
La5	Potokowe przetwarzanie strumieni tekstowych (<i>grep, awk</i>)	2
La6	Skrypty w języku <i>Python</i>	2
La7	Operacje na drzewach katalogów w skryptach <i>Python</i>	2
La8	Wykorzystanie złożonych wyrażeń regularnych w skryptach <i>Python</i>	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Ustalenie zadania – tematu programu wielowątkowego C++ wykorzystującego bibliotekę wątków POSIX	1
Pr2	Zapoznanie się z mechanizmami synchronizacji wątków w C++, ustalenie wstępnego harmonogramu działań	2
Pr3	Opracowanie założeń projektowych	2
Pr4	Realizacja projektu wg. harmonogramu	8
Pr5	Prezentacja efektów wykonanego projektu, przedstawienie ostatecznej dokumentacji projektu	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Ćwiczenia laboratoryjne N2. Konsultacje projektu N3. Praca własna N4. Praca własna – przygotowanie do egzaminu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU U01÷PEU U02	ocena wykonania ćwiczenia i sprawozdania
F2	PEU U03	ocena kodu programu
F3	PEU U01÷PEU U03	egzamin
$P = 0,4 \cdot F3 + 0,3 \cdot F1 + 0,3 \cdot F2$; $F1 > 2$, $F2 > 2$, $F3 > 2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
LITERATURA PODSTAWOWA: [1] Siever E.: Linux - podręcznik użytkownika [2] Lutz M.: Python. Wprowadzenie [3] Gorelick M., Ozsvald I.: Python. Programuj szybko i wydajnie

[4] Gray J.S.: Arkana: Komunikacja między procesami w Unixie

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] A.Silberschatz, P.B.Galvin, G. Gagne, Podstawy systemów operacyjnych, WNT

[2] M.J.Bach, Budowa systemu operacyjnego UNIX, WNT

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dariusz Caban, dariusz.caban@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Logika układów cyfrowych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Logic of Digital Arrangements
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00001
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90		30		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Podstawowa wiedza z analizy matematycznej i matematyki dyskretnej.
2. Znajomość podstawowych praw i aksjomatów algebry Boole'a.
3. Znajomość budowy podstawowych układów logicznych przy wykorzystaniu logiki.
4. Posiadanie wiedzy do projektowania układów logicznych.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy w zakresie przekształceń funkcji boolowskich przy wykorzystaniu praw i aksjomatów algebry Boole'a.
- C2. Nabycie wiedzy w zakresie minimalizacji funkcji boolowskiej metodą siatek Karnaugh'a i metodą Quine'a - Mc Cluskeya.
- C3. Nabycie i utrwalenie umiejętności konstrukcji różnych układów logicznych kombinacyjnych i sekwencyjnych.
- C4. Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi programistycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna prawa i aksjomaty algebry Boole’a.

PEU_W02 – zna metodę siatek Karnaugh’a do minimalizacji funkcji boolowskiej.

PEU_W03 – zna metodę Quine’a - Mc Cluskeya do minimalizacji funkcji boolowskiej dla większej liczby zmiennych boolowskich.

PEU_W04 – zna budowę i schematy połączeń podstawowych układów logicznych kombinacyjnych: koderów, dekoderów, sumatorów, subtraktorów i komparatorów.

PEU_W05 – zna budowę i schematy połączeń podstawowych układów logicznych sekwencyjnych: liczników i rejestrów.

PEU_W06 – zna zasady działania i budowę automatów skończonych z wejściem i wyjściem: Moore’a i Mealy.

PEU_W07 – zna zasady działania i budowę automatów skończonych bez wyjścia: automatu deterministycznego DFA i niedeterministycznego NFA.

PEU_W08 – zna zasady działania i budowę bardziej złożonych automatów skończonych: automatu z parametrem wewnętrznym, automatu ze stosem i maszyny Turinga.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi przekształcić każdą funkcję boolowską do prostszej postaci wykorzystując do tego celu prawa i aksjomaty algebry Boole’a.

PEU_U02 – potrafi zminimalizować każdą funkcję boolowską wykorzystując metodę siatek Karnaugh’a lub metodę Quine’a – Mc Cluskeya.

PEU_U03 – potrafi opracować schematy połączeń i zbudować dowolny układ kombinacyjny i sekwencyjny.

PEU_U04 – potrafi dokonać przejścia z automatu Moore’a na ekwiwalentny automat Mealy.

PEU_U05 – potrafi przeprowadzić syntezę abstrakcyjną i strukturalną automatów skończonych.

PEU_U06 – potrafi przeprowadzić komputerową realizację i analizę automatów skończonych.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy.

PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Prawa i aksjomaty algebry Boole’a. Przekształcenia wyrażeń boolowskich. Postać normalna i kanoniczna funkcji boolowskich.	2
Wy2	Minimalizacja funkcji boolowskich metodą siatek Karnaugh’a i metodą Quine’a - Mc Cluskeya.	2
Wy3	Podstawowe układy kombinacyjne: kodery, dekodery, sumatory, subtraktory, komparatory.	2
Wy4	Synchroniczne i asynchroniczne przerzutniki RS, JK, D, T (tabele wzbudzeń, układy logiczne). Podstawowe układy sekwencyjne: liczniki i rejestry.	2
Wy5	Ogólna charakterystyka automatów skończonych. Automaty Moore’a i Mealy: definicje, tablice przejść i wyjść, grafy automatów, wyrażenia symboliczne.	2
Wy6	Automaty skończone bez wyjścia: automat deterministyczny (DFA) i niedeterministyczny (NFA). Wyrażenia regularne.	2
Wy7	Bardziej złożone automaty skończone: automat parametryczny, automat z parametrem wewnętrznym, automat ze stosem, maszyna Turinga. Synteza abstrakcyjna i strukturalna automatów skończonych.	3
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne, podanie programu oraz wymagań. Wprowadzenie – zapoznanie się ze stanowiskiem pracy, dostępnym oprogramowaniem, dostępnymi instrukcjami do ćwiczeń, układami logicznymi UNILOG, itp.	2
Lab2	Układy kombinacyjne: kodery i dekodery (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 202).	2
Lab3	Układy kombinacyjne: układy arytmetyczne (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 202).	2
Lab4	Układy sekwencyjne: rejestry (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 203).	2
Lab5	Układy sekwencyjne: liczniki (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 203).	2
Lab6	Automaty Moore'a i Mealy (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 207).	2
Lab7	Komputerowa realizacja automatów skończonych (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 208).	2
Lab8	Automat niedeterministyczny NFA (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 204).	2
Lab9	Zastosowanie wyrażeń regularnych do syntezy automatów skończonych (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 205).	2
Lab10	Komputerowa analiza automatów skończonych (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 209).	2
Lab11	Automat parametryczny (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 206).	2
Lab12	Hardware'owa realizacja automatu z parametrem wewnętrznym (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcjach 210 i 211).	2
Lab13	Automat asynchroniczny (realizacja kolejnych zadań do wykonania zawartych w instrukcji 212).	2
Lab14	Odrabianie zaległych ćwiczeń laboratoryjnych i ocena sprawozdań ze wszystkich ćwiczeń laboratoryjnych.	2
Lab15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
<p>N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem projektora. N2. Ćwiczenia laboratoryjne. N3. Konsultacje. N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych. N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do egzaminu.</p>

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 ÷ PEU_U06	Odpowiedzi ustne, konsultacje, pisemne sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych
F2	PEU_W01 ÷ PEU_W08	Egzamin

$P = 0,25 \cdot F1 + 0,75 \cdot F2$, aby uzyskać zaliczenie kursu, oceny F1 i F2 muszą być co najmniej równe 3.0.

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

[1] Hopcroft J.E., Ullman J.D., Wprowadzenie do teorii automatów, języków i obliczeń, PWN, Warszawa 2003.

[2] Majewski W., Układy logiczne, WNT, Warszawa 1999.

[3] Morris Mano M., Projektowanie systemów logicznych maszyn cyfrowych, WNT, Warszawa 1999.

[4] Wilkinson B., Układy cyfrowe, WKiŁ, Warszawa 2000.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] Chmiel K., Teoria układów logicznych, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 1995.

[2] Pieńkos J., Turczyński J., Układy scalone TTL w systemach cyfrowych, WKiŁ, Warszawa 1986.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Zbigniew Buchalski, zbigniew.buchalski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Architektura komputerów 2
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Computer Architecture 2
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INEK00003
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30	15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	50		65	65	
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		4	2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5		2	1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy o mechanizmach przetwarzania informacji w komputerze.
- C2. Nabycie umiejętności tworzenia i uruchamiania prostych programów w języku assemblera.
- C3. Nabycie wiedzy o zasadach potokowego przetwarzania danych w komputerze
- C4. Nabycie wiedzy o mechanizmach przyspieszania przetwarzania informacji
- C5. Nabycie umiejętności projektowania bloków funkcjonalnych układów cyfrowych
- C6. Nabycie wiedzy o celach i metodach zarządzania pamięcią
- C7. Nabycie wiedzy o zasadach i modelach realizacji procesów współbieżnych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna zasady działania komputera i tryby przetwarzania, rozumie koncepcję RISC
- PEU_W02 – rozumie zasadę lokalności odwołań i zna sposoby jej wykorzystania
- PEU_W03 – zna zasady sterowania przebiegiem programu i rozumie koncepcję funkcji rekurencyjnej
- PEU_W04 – zna zasady przetwarzania potokowego i rozumie problemy tam występujące
- PEU_W05 – rozumie koncepcję wirtualnego adresowania
- PEU_W06 – zna cele i metody zarządzania pamięcią
- PEU_W07 – rozumie potrzebę ochrony danych i zna sposoby ochrony
- PEU_W08 – zna mechanizmy przyspieszania przetwarzania danych

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – umie tworzyć funkcje rekurencyjne i optymalizować programy w języku assemblerowym
- PEU_U02 – umie łączyć programy w języku assemblerowym i języku symbolicznym
- PEU_U03 – umie analizować struktury wykonawcze komputera
- PEU_U04 – umie oprogramować obsługę przerw i wyjątków oraz urządzeń peryferyjnych
- PEU_U05 – umie kontrolować poprawność realizacji programu

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Poziomy maszynowe i języki maszynowe, architektura listy rozkazów	2
Wy2	Reprezentacja danych i typy danych. Działania. Tryby adresowania	2
Wy3	Sterowanie przebiegiem programu. Warunki i rozgałęzienia. Funkcje	2
Wy4	Tworzenie i uruchamianie programów w językach assemblerowych	2
Wy5	Organizacja i hierarchia pamięci	2
Wy6	Zasada lokalności. Pamięć podręczna – organizacja i obsługa	2
Wy7	Problem spójności pamięci podręcznej, model MESI	2
Wy8	Przetwarzanie współbieżne. Model procesowy systemu operacyjnego	2
Wy9	Ochrona danych i zarządzanie pamięcią	2
Wy10	Koncepcja pamięci wirtualnej. Segmentacja i stronicowanie	2
Wy11	Obsługa zdarzeń asynchronicznych (przerwania) i synchronicznych (wyjątki)	2
Wy12	Potokowe przetwarzanie rozkazów. Konflikty i ich usuwanie	2
Wy13	Współpraca wielu jednostek wykonawczych, algorytm Tomasulo	2
Wy14	Sprzęg z otoczeniem – magistrale, obsługa we-wy	2
Wy15	Niezawodność przetwarzania i transmisji danych	2
Suma godzin		30

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Narzędzia programistyczne: kompilator, konsolidator, debugger, profiler	2
La2	Podstawowe struktury programowe w języku assemblera	4
La3	Konstrukcja i wykonanie funkcji, funkcje rekurencyjne	4
La4	Łączenie programów assemblerowych i programów w języku C	4
La5	Oprogramowanie jednostki zmiennoprzecinkowej, obsługa wyjątków	4
La6	Rozszerzenia multimedialne (np. MMX, SSE) w przetwarzaniu sygnałów	4
La7	Praca wielozadaniowa – struktury danych i przełączanie trybu pracy / albo: Analiza i kontrola pracy pamięci podręcznej	4

La8	Repetytorium – weryfikacja wiedzy i umiejętności studenta	4
	Suma godzin	30

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Uzgodnienie zadań projektowych programistycznych lub sprzętowych	1
Pr2	Skompletowanie niezbędnych materiałów źródłowych	2
Pr3	Konsultacja w celu uściślenia zadania projektowego	1
Pr4	Samodzielna realizacja zadania projektowego i bieżące konsultacje	10
Pr5	Prezentacja wyników pracy i jej ocena	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora N2. Udostępnienie materiałów ilustracyjnych N3. Ćwiczenia laboratoryjne N4. Nadzorowana samodzielna realizacja projektu N5. Konsultacje N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 ÷ PEU_W08	test egzaminacyjny i egzamin ustny
F2	PEU_U01 ÷ PEU_U05	kontrola wykonania zadań laboratoryjnych
F3	PEU_U01 ÷ PEU_U05	raport z realizacji i prezentacja projektu
$P = 0,4 \cdot F1 + 0,3 \cdot F2 + 0,3 \cdot F3$ z zaokrągleniem do najbliższej, jeśli $F1 \geq 3$, $F2 \geq 3$ oraz $F3 \geq 3$; w przeciwnym razie $P=2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA</u></p> <p>[1] BIERNAT J., Architektura komputerów, Wrocław, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2005 (wyd. 4). [2] STALLINGS W. Organizacja i architektura systemu komputerowego, WNT, Warszawa 2004 (wyd. 2).</p> <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>[1] HENNESSY J.L., PATTERSON D.A., Computer Architecture. A Quantitative Approach, San Mateo CA, Morgan Kaufmann, 2007. [2] PATTERSON D.A., HENNESSY J.L., Computer Architecture. Hardware-Software Interface, San Mateo CA, Morgan Kaufmann, 2008. [3] SILBERSCHATZ A., PETERSON J.L., GALVIN P.B., Podstawy systemów operacyjnych, Warszawa, WNT, 1999.</p> <p>Źródła internetowe: [1] http://www.zak.ict.pwr.wroc.pl/materialy/architektura</p> <p>OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)</p> <p>Janusz Biernat, janusz.biernat@pwr.edu.pl</p>

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Języki programowania
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Programming languages
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00004
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	40		50		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5		1,5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy o roli klas i ich instancji w pełni obiektowym języku programowania (Java).
- C2. Nabycie wiedzy o środowiskach wykorzystujących kod bajtowy i wirtualną maszynę.
- C3. Nabycie wiedzy o problemach programowania współbieżnego (na przykładzie wątków i monitorów Java).
- C4. Nabycie umiejętności projektowania i implementacji aplikacji w pełni obiektowym języku programowania (Java) z wykorzystaniem narzędzi oferowanych przez dane środowisko IDE (eclipse).
- C5. Wykształcenie dobrych nawyków programowania na platformie z automatycznym zarządzaniem pamięcią.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna specyfikę tworzenia aplikacji w pełni obiektowym języku programowania.

PEU_W02 – zna rolę kodu bajtowego oraz zalety i wady wirtualnej maszyny.

PEU_W03 – zna reguły tworzenia i korzystania z wątków.

PEU_W04 – zna kontekst, w jakim odbywa się tworzenie aplikacji rozproszonych.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie projektować i implementować aplikacje w pełni obiektowym języku programowania.

PEU_U02 – umie sprawnie posługiwać się zintegrowanym środowiskiem programowania.

PEU_U03 – potrafi korzystać z wzorców projektowych podczas implementacji aplikacji na platformie z automatycznym zarządzaniem pamięcią.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość wpływu jakości tworzonego kodu na możliwość jego dalszego rozwoju przez innych programistów.

PEU_K02 – rozumie konieczność samodzielnego doksztalcania się, szczególnie w obliczu ciągłej ewolucji technologii informatycznych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do języka Java poprzez porównanie z językami C/C++. Kod bajtowy i wirtualna maszyna. Kompilacja i uruchamianie aplikacji w zintegrowanym środowisku programowania.	2
Wy2	Klasy, interfejsy, obiekty i cykl ich życia, typy podstawowe i referencje, strukturalna obsługa wyjątków, wzorce projektowe.	2
Wy3	Technologie składowe i podstawowe pakiety klas platformy Java SE (w tym: ciągi znaków, tablice i kolekcje, strumienie).	2
Wy4	Model obsługi zdarzeń. Budowa graficznego interfejsu użytkownika.	2
Wy5	Realizacja wielowątkowości, sekcja krytyczna i wzajemne wykluczanie.	2
Wy6	Pakiet klas do realizacji połączeń sieciowych.	2
Wy7	Elementy programowania rozproszonego (architektura klient-serwer, mechanizmy zabezpieczeń), zdalne wywoływanie procedur.	2
Wy8	Repetitorium.	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Kompilacja i uruchomienie przykładowego programu w zintegrowanym środowisku programowania oraz z linii komend.	2
La2	Zaprojektowanie i implementacja aplikacji pobierającej dane wejściowe z linii komend, zawierającej pętle, instrukcje warunkowe oraz obsługę wyjątków.	2
La3	Zaprojektowanie i implementacja aplikacji z wykorzystaniem dostarczonych przez środowisko kontenerów danych (tablice, kolekcje) oraz szablonów.	2
La4	Zaprojektowanie i implementacja aplikacji z graficznym interfejsem użytkownika (z wykorzystaniem podstawowych komponentów do budowy	2

	formularzy).	
La5	Rozwiązanie wybranego problemu programowania współbieżnego z animacją jako formą prezentacji.	2
La6	Rozwiązanie trudnego obliczeniowo problemu poprzez rozpraszanie obliczeń	2
La7	Komunikacja międzykomputerowa z wykorzystaniem klas dostarczonych w standardzie platformy.	2
La8	Podsumowanie wykonanych prac i zadania dodatkowe.	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
 N2. Ćwiczenia w laboratorium komputerowym
 N3. Konsultacje
 N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych
 N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do egzaminu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 - PEU_U03 PEU_K01 - PEU_K02	Ocena sposobu wykonania zadania (uwzględniająca jakość wygenerowanego kodu oraz zakresu zaimplementowanych funkcji częściowo w trakcie zajęć, a częściowo po ich zakończeniu), ocena poziomu nabytych umiejętności (na podstawie odpowiedzi na pytania związane z wykonanym zadaniem)
F2	PEU_W01 - PEU_W04	Kolokwium w formie testu (warunkiem koniecznym jest uzyskanie pozytywnej oceny F1)
$P = 0,6 * F1 + 0,4 * F2$ (warunkiem koniecznym jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2, w przeciwnym wypadku ocena wypadkowa będzie negatywna)		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Bruce Eckel: Thinking in Java. Edycja polska, Helion.
 [2] Cay Horstmann, Gary Cornell: Java 2. Podstawy, Helion.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Materiały do wykładu
 [2] Materiały udostępnione w Internecie (tutoriale, dokumentacja z opisem architektury platformy Java oraz szczegółami API)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Tomasz Kubik, tomasz.kubik@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Architektura komputerów 1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Computer Architecture 1
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INEK00002
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15	30			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	70	80			
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	3			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1	2,5			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy o arytmetyce uzupełnieniowej.
- C2. Nabycie wiedzy o arytmetyce zmiennoprzecinkowej.
- C3. Nabycie wiedzy o modelu programowym i jego odwzorowaniu w organizacji mikroprocesora.
- C4. Nabycie umiejętności projektowania szybkich układów arytmetycznych.
- C5. Nabycie umiejętności kontrolowania poprawności działań arytmetycznych.
- C6. Nabycie umiejętności projektowania prostych algorytmów numerycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna zasady arytmetyki pozycyjnej i uzupełnieniowej
- PEU_W02 – zna zasady arytmetyki zmiennoprzecinkowej
- PEU_W03 – zna model programowy procesora i podstawowe pojęcia związane z organizacją mikroprocesora
- PEU_W04 – zna numeryczne algorytmy obliczania funkcji elementarnych
- PEU_W05 – zna podstawowe struktury układów arytmetycznych i rozumie ich działanie

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie wykonać działania arytmetyczne w arytmetyce uzupełnieniowej
 PEU_U02 – umie wykonać działania arytmetyczne w arytmetyce zmiennoprzecinkowej
 PEU_U03 – umie kontrolować poprawność działań arytmetycznych
 PEU_U04 – potrafi zaprojektować układy arytmetyki uzupełnieniowej i zmiennoprzecinkowej
 PEU_U05 – potrafi przeanalizować ciąg instrukcji procesora
 PEU_U06 – potrafi zaprojektować struktury danych dla arytmetyki rozszerzonej precyzji i zakresu

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Reprezentacje liczb całkowitych: uzupełnieniowa, spolaryzowana oraz SD. Dodawanie i odejmowanie w systemach uzupełnieniowych, nadmiar, elementy arytmetyki resztowej	2
Wy2	Konwersje podstawy systemu uzupełnieniowego. Wieloargumentowe dodawanie i algorytmy mnożenia w systemach uzupełnieniowych.	2
Wy3	Dzielenie odtwarzające i nieodtworzące w systemach uzupełnieniowych. Obliczanie pierwiastka kwadratowego.	2
Wy4	Standard IEEE754-2008. Algorytmy działań zmiennoprzecinkowych. Dokładność arytmetyki zmiennoprzecinkowej, metody zaokrąglania.	2
Wy5	Architektura układów arytmetycznych. Szybkie układy arytmetyczne	2
Wy6	Obliczenia przybliżone i obliczanie wartości funkcji elementarnych. Kontrola dokładności wyniku i arytmetyka wielokrotnej precyzji.	2
Wy7	Procesor i pamięć, dane i działania, adresowanie, warunki i rozgałęzienia.	2
Wy8	Repetitorium	1
Suma godzin		15

Forma zajęć – ćwiczenia		Liczba godzin
Cw1	Reprezentacje liczb całkowitych: uzupełnieniowa, spolaryzowana oraz SD.	2
Cw2	Dodawanie i odejmowanie w systemach uzupełnieniowych, nadmiar.	2
Cw3	Konwersje podstawy systemu naturalnego i uzupełnieniowego.	2
Cw4	Dodawanie wieloargumentowe i mnożenie w systemach uzupełnieniowych; mnożenie bez rozszerzeń.	2
Cw5	Obliczanie pierwiastka kwadratowego.	2
Cw6	Dzielenie odtwarzające i nieodtworzące w systemach uzupełnieniowych.	2
Cw7	Architektura układów arytmetycznych. Sumator pełny jedno-bitowy i sumatory RCA	2
Cw8	Sumatory wieloargumentowe CSA	2
Cw9	Szybkie układy arytmetyczne – sumatory PPA, układy i matryce mnożące	2
Cw10	Reprezentacje zmiennoprzecinkowe na przykładzie standardu IEEE754-2008	2
Cw11	Algorytmy działań zmiennoprzecinkowych i ich emulacja	2
Cw12	Dokładność arytmetyki zmiennoprzecinkowej, metody zaokrąglania; obliczenia przybliżone i obliczanie wartości funkcji elementarnych.	2

Cw13	Kontrola dokładności wyniku i arytmetyka wielokrotnej precyzji.	2
Cw14	Model programowy procesora - podstawowe pojęcia	2
Cw15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
 N2. Udostępnienie materiałów ilustracyjnych
 N3. Udostępnienie zbioru zadań i problemów wraz z sugestiami rozwiązania
 N4. Ćwiczenia rachunkowe
 N5. Konsultacje
 N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 ÷ PEU_U06	Odpowiedzi ustne, obserwacja wykonywania ćwiczeń, pisemne sprawozdania z ćwiczeń,
F2	PEU_W01 ÷ PEU_W05	Kolokwium pisemne
$P = 0,5 \cdot F1 + 0,5 \cdot F2$ z zaokrągleniem do najbliższej, jeśli $F1 \geq 3$ oraz $F2 \geq 3$; w przeciwnym razie $P=2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] BIERNAT J., Architektura komputerów, Wrocław, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2005 (wyd. 4).
 [2] BIERNAT J., Metody i układy arytmetyki komputerowej, Wrocław, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2001
 [3] KOREN I., Computer Arithmetic Algorithms, A.K.Peters, Natick, MA, 2002 (wyd.1: Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall 1993)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] BIERNAT J., Architektura układów arytmetyki resztowej, Warszawa, EXIT, 2007
 [2] PARHAMI B., Computer Arithmetic. Algorithms and Hardware Designs, Oxford University Press, 2000
 [3] WARREN H.S., Uczta programistów, Gliwice, Helion, 2003
 [4] OMONDI A., PREMKUMAR B., Residue Number Systems, Imperial College Press, London, 2007
 [5] WESTE N., HARRIS D., CMOS VLSI Design: A Circuits and Systems Perspective (4th Edition), Addison-Wesley, 2010

Źródła internetowe:

- [1] <http://www.zak.ict.pwr.wroc.pl/materials/architektura>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Janusz Biernat, janusz.biernat@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Grafika komputerowa i komunikacja człowiek-komputer
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Computer graphics and human-computer communication
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00012
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		60		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5		1,5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy z zakresu technologii tworzenia i wyświetlania obrazów cyfrowych.
- C2. Nabycie wiedzy dotyczącej algorytmów rysowania obiektów elementarnych na ekranie komputera.
- C3. Nabycie wiedzy o organizacji procesu wizualizacji 2-D.
- C4. Nabycie wiedzy o metodach modelowania obiektów 3-D.
- C5. Nabycie wiedzy z zakresu algorytmów realistycznej wizualizacji scen 3-D.
- C6. Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu organizacji i projektowania graficznych interfejsów użytkownika.
- C7. Nabycie umiejętności pisania programów do wizualizacji scen 2-D i 3-D z wykorzystaniem biblioteki graficznej OpenGL.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna podstawowe fakty obrazujące postępy grafiki komputerowej w kontekście rozwoju technologii informatycznych
- PEU_W02 – zna podstawowe liczbowe modele służące do opisu barw
- PEU_W03 – zna problemy i rozumie działanie algorytmów rysowania graficznych obiektów pierwotnych w systemie rastrowym
- PEU_W04 – opanował zastosowanie rachunku macierzowego jako narzędzia manipulacji obiektami graficznymi na scenie 2-D
- PEU_W05 – zna ogólną procedurę wizualizacji sceny 2-D.
- PEU_W06 – ma wiedzę dotyczącą wybranych modeli matematycznych opisujących powierzchnie obiektów 3-D, stosowanych w grafice komputerowej.
- PEU_W07 – rozumie pojęcie i zna sposoby rzutowania, jako metody wizualizacji sceny 3-D na płaszczyźnie
- PEU_W08 – ma wiedzę na temat metod i algorytmów generacji oświetlenia i teksturowania obiektów na scenach 3-D
- PEU_W09 – zna zasady i narzędzia służące do budowy graficznych interfejsów użytkownika

z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – umie wykorzystać zestaw podstawowych funkcji biblioteki OpenGL służących do realizacji zadań programowania grafiki 2-D i 3-D
- PEU_U02 – potrafi zaprojektować i napisać program z zakresu grafiki 2-D zawierający elementy interakcji z użytkownikiem wykorzystujący mysz i klawiaturę
- PEU_U03 – potrafi zamodelować i zwizualizować obiekt 3-D opisany przy pomocy zestawu równań parametrycznych
- PEU_U04 – potrafi zaprogramować proces interakcji polegający na sterowaniu położeniem obiektu w przestrzeni 3-D przy pomocy myszy i klawiatury
- PEU_U05 – umie zaimplementować programowo podstawowe modele oświetlenia i zrealizować nakładanie na powierzchnie obiektów 3-D tekstur
- PEU_U06 – potrafi napisać program implementujący dla prostej sceny 3-D rekursywny algorytm śledzenia promieni

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wstęp, historia grafiki komputerowej i systemów komunikacji człowiek-komputer	2
Wy2	Podstawy teorii barw, liczbowe modele opisujące kolor	2
Wy3	Systemy grafiki rastrowej. Algorytmy kreślenia odcinka i łuku okręgu	2
Wy4	Algorytmy wypełniania obszaru, rysowanie obrazów liter	2
Wy5	Transformacje 2-D, ogólna procedura wizualizacji 2-D, algorytmy wycinania	2
Wy6	Wprowadzenie do grafiki 3-D, modele obiektów zbudowane z wieloboków, analityczne równania powierzchni, kwadryki	2
Wy7	Powierzchnie aproksymujące Beziera i B-spline, NURBS	2
Wy8	Transformacje w przestrzeni 3-D, rzutowanie ukośne i perspektywiczne	2
Wy9	Modele oświetlenia lokalnego obiektów na scenach 3-D	2
Wy10	Tekstury, generowanie i filtracja tekstury	2
Wy11	Metody obliczania oświetlenia globalnego, metoda śledzenia promieni, metoda energetyczna	2
Wy12	Standardowe API stosowane w systemach interakcyjnej grafiki komputerowej, OpenGL, DirectX	2
Wy13	Ogólne zasady budowy graficznego interfejsu użytkownika	2

Wy14	Zaawansowane sposoby komunikacji człowiek – komputer, detekcja ruchu, komunikacja głosem	2
Wy15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Wprowadzenie	2
La2	Podstawy biblioteki OpenGL, rysowanie fraktali jako obiektów dwuwymiarowych	4
La3	Interfejs graficzny użytkownika, wykonanie prostej aplikacji symulatora kombinacyjnych układów logicznych	4
La4	Modelowanie obiektów 3-D, rysowanie obrazu obiektu opisanego równaniami parametrycznymi	4
La5	Interakcja w przestrzeni 3-D, realizacja sterowania położeniem obiektu i obserwatora przy pomocy myszy	4
La6	Oświetlenie lokalne obiektu 3-D, rysowanie obrazu oświetlonego obiektu z możliwością interakcyjnego przemieszczania źródeł światła	4
La7	Teksturowanie obiektów, rysowanie obrazów obiektów teksturowanych	4
La8	Oświetlenie globalne, wykonanie aplikacji implementującej metodę śledzenia promieni dla prostej sceny 3-D	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora N2. Ćwiczenia laboratoryjne (programowanie) N3. Konsultacje N4. Praca własna – przygotowanie do zajęć laboratoryjnych N5. Praca własna – samodzielna praca programistyczna i studiowanie literatury

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01÷PEU_U06	odpowiedzi ustne, analiza działania wykonanych programów, pisemne sprawozdania z ćwiczeń,
F2	PEU_W01÷PEU_W09	kolokwium pisemne
$P = 0,5 \cdot F1 + 0,5 \cdot F2$; ; $F1 > 2$, $F2 > 2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Foley J. D., van Dam A., i inni , Wprowadzenie do grafiki komputerowej, WNT, 1995.
- [2] Grafika komputerowa metody i narzędzia, pod red. J. Zabrodzkiego, WNT, 1994.
- [3] Jankowski M., Elementy grafiki komputerowej, WNT, Warszawa 1990.
- [4] Pavlidis T., Grafika i przetwarzanie obrazów, WNT, Warszawa 1987.
- [5] Wright R. S., Sweet M., OpenGL. Księga eksperta, Helion, Gliwice, 2005
- [6] D. Hearn, P. Baker, Computer Grphics, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1986.
- [7] Angel E., Interactive Computer Graphics A Top-Down Approach Using OpenGL, Addison Wesley, 2006.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [8] Czasopismo: IEEE Computer Graphics and Applications, ISSN: 0272-1716
(dostępne w serwisie IEEE Explore <http://ieeexplore.ieee.org>)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Jacek Jarnicki, jacek.jarnicki@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Inżynieria oprogramowania
Nazwa przedmiotu w języku angielski:	Software engineering
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00011
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		120		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
Liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		4		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5		1,5		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie umiejętności opracowania specyfikacji wymagań oprogramowania za pomocą diagramów przypadków użycia i diagramów czynności języka UML
- C2. Nabycie umiejętności wyrażania struktury oprogramowania za pomocą diagramów klas i pakietów tego języka
- C3. Zdobycie umiejętności opisywania dynamiki oprogramowania za pomocą diagramów czynności, sekwencji-i maszyn stanowych języka UML
- C4. Opanowanie podstaw wiedzy z zakresu kierowania projektami programistycznymi
- C5. Nabycie wiedzy z obszaru strukturalnych metod analizy i projektowania
- C6. Zdobycie wiedzy z obszarów testowania, weryfikacji i walidacji oprogramowania
- C7. Opanowanie umiejętności przygotowywania testów akceptacyjnych i funkcjonalnych przy pomocy narzędzi FitNesse oraz Selenium.

C8. Zdobyć umiejętności przygotowywania testów jednostkowych za pomocą narzędzia JUnit oraz poznać metody programowania przez testy.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – Zna metody specyfikacji wymagań oprogramowania za pomocą diagramów przypadków użycia i diagramów czynności języka UML
- PEU_W02 – Zna zasady wyrażania struktury oprogramowania za pomocą diagramów klas i pakietów tego języka; zna kontekst użycia projektowych wzorców strukturalnych i wytwórczych
- PEU_W03 – Zna zasady opisywania dynamiki oprogramowania za pomocą diagramów sekwencji, czynności i maszyn stanowych języka UML; zna kontekst użycia projektowych wzorców zachowania
- PEU_W04 – Opanowanie podstaw wiedzy z zakresu kierowania projektami programistycznymi
- PEU_W05 – Nabycie wiedzy z obszaru strukturalnych metod analizy i projektowania
- PEU_W06 – Zdobyć wiedzy z zakresów testowania, weryfikacji i walidacji oprogramowania

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – Nabycie umiejętności opracowania specyfikacji wymagań za pomocą diagramów przypadków użycia i diagramów czynności języka UML
- PEU_U02 – Nabycie umiejętności wyrażania struktury systemu za pomocą diagramów klas i pakietów tego języka; potrafi zastosować projektowe wzorce wytwórcze i strukturalne zgodnie z ich kontekstem użycia
- PEU_U03 – Zdobyć umiejętności opisywania dynamiki systemów za pomocą diagramów sekwencji, czynności i maszyn stanowych języka UML; potrafi zastosować projektowe wzorce zachowania zgodnie z ich kontekstem użycia
- PEU_U04 – Opanowanie umiejętności przygotowywania testów akceptacyjnych oraz funkcjonalnych za pomocą narzędzi FitNesse oraz Selenium
- PEU_U05 – Nabycie umiejętności przygotowywania testów jednostkowych za pomocą narzędzia JUnit.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 – Umiejętność pracy w dwuosobowym zespole przygotowującym specyfikacje wymagań, modele struktury i dynamiki oprogramowania oraz testów akceptacyjnych, funkcjonalnych i jednostkowych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie, konsekwencje stosowania modelowania w projektach programistycznych	2
Wy2	Diagramy przypadków użycia UML	2
Wy3	Diagramy czynności i syntaktyka diagramów klas UML	2
Wy4	Diagramy klas i pakietów, diagramy sekwencji UML	2
Wy5	Diagramy maszyn stanowych UML, wzorce projektowe oprogramowania	2
Wy6	Koncepcja, projekt i implementacja wielowarstwowego systemu informatycznego	2
Wy7	Testowanie oprogramowania – rodzaje testów, testy akceptacyjne i funkcjonalne, techniki projektowania testów, FitNesse, Selenium	2
Wy8	Testowanie oprogramowania – testy jednostkowe, JUnit, obiekty imitacji, programowanie przez testy	2
Wy9	Wybrane zagadnienia zarządzania projektem	2

Wy10	Modele cyklu życia systemu	2
Wy11	Analiza strukturalna – diagramy ERD	2
Wy12	Analiza strukturalna – diagramy DFD, diagramy stanów	2
Wy13	Zapewnienie jakości w projekcie	2
Wy14	Metody weryfikacji i walidacji	2
Wy15	Bezpieczeństwo i konserwacja oprogramowania	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Zapoznanie się z wybranym narzędziem UML	2
La2-La4	Wykonanie opisu biznesowego „świata rzeczywistego” projektowanego oprogramowania , definicja wymagań funkcjonalnych i нефункциональных projektowanego oprogramowania , specyfikacja tych wymagań za pomocą diagramów przypadków użycia	6
La5-La6	Budowa diagramu czynności reprezentującego model biznesowy „świata rzeczywistego” na podstawie wykonanego opisu procesów biznesowych; budowa diagramów czynności reprezentujących scenariusze wybranych przypadków użycia	4
La7	Identyfikacja klas reprezentujących logikę biznesową projektowanego oprogramowania, definicja atrybutów i operacji klas oraz związków między klasami - na podstawie analizy scenariuszy przypadków użycia. Opracowanie diagramów klas i pakietów. Zastosowanie projektowych wzorców strukturalnych i wytwórczych	2
La8-La10	Opracowanie diagramów sekwencji dla wybranych przypadków użycia reprezentujących usługi oprogramowania wynikających również z wykonanych diagramów czynności; definicja operacji klas na podstawie diagramów sekwencji w języku Java. Zastosowanie projektowych wzorców zachowania.	6
La11	Opracowanie diagramu stanów dla wybranej klasy, reprezentującego wpływ różnych przypadków użycia na zmiany stanów tej klasy, modelowanych za pomocą diagramów sekwencji	2
La12	Wprowadzenie do testowania, testy funkcjonalne	2
La13	Testy akceptacyjne z wykorzystaniem narzędzia FitNess	2
La14-La15	Testy jednostkowe z użyciem narzędzia JUnit	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Ćwiczenia laboratoryjne
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych
N5. Praca własna – samodzielne studia

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 ÷ PEU_W03, PEU_U01 ÷ PEU_U05, PEU_K01	Obserwacja przygotowania do zajęć laboratoryjnych i ich wykonywania
F2	PEU_W01 ÷ PEU_W03	½ egzaminu pisemnego
F3	PEU_W04 ÷ PEU_W06	½ egzaminu pisemnego
$P = 0,5F1 + 0,5F3$ jeśli $F1 \geq 4.5$ lub $P = 0,5F2 + 0,5 F3$ jeśli $2.0 < F1 < 4.5$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. J. Górski, Inżynieria oprogramowania w projekcie informatycznym, Mikom, Warszawa, 1999.
2. S. Wrycza, B. Marcinkowski, K. Wyrzykowski, Język UML 2.0 w modelowaniu systemów informatycznych, Helion, Gliwice, 2005.
3. G. Booch, J. Rumbaugh, I. Jacobson, UML przewodnik użytkownika, Seria: Inżynieria oprogramowania, Warszawa : WNT, 2002.
4. M. Śmiałek, Zrozumieć UML 2.0, Metody modelowania obiektowego, Helion, Gliwice, 2005.
5. M. Fowler, UML w kropelce, Wersja 2.0, LTP, Warszawa, 2005.
6. E. Gamma, R. Helm, R. Johnson, J. Vlissides, Wzorce projektowe. Elementy oprogramowania obiektowego wielokrotnego użytku. Seria: Inżynieria oprogramowania, Warszawa, WNT, 2008,
7. E. Yourdon, Współczesna analiza strukturalna, WNT, Warszawa, 1996.
8. P. Coad, E. Yourdon, Analiza obiektowa, ReadMe, Warszawa, 1994. Jaskiewicz, Inżynieria oprogramowania, Helion, Warszawa, 1997.
9. Jaskiewicz, Inżynieria oprogramowania, Helion, Warszawa, 1997.
10. J. Roszkowski, Analiza i projektowanie strukturalne, Helion, Warszawa, 1998.
11. R. Barker, C. Longman, Case Method. Modelowanie funkcji i procesów, WNT, Warszawa, 1996.
12. R. Barker, Case Method. Modelowanie związków encji, WNT, Warszawa, 1996.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. M. Flasiński, Zarządzanie projektami informatycznymi, PWN, Warszawa, 2006
2. S. Snedaker, Zarządzanie projektami IT w małym palcu, Helion, Warszawa, 2007
3. A. Hunt, JUnit: Pragmatyczne testy jednostkowe w javie, Helion 2006.
4. R. Mugridge, W. Cunningham, Fit for Developing Software: Framework for integrated Tests, Prentice Hall, 2005.
5. K. Beck, TDD by example, Addison-Wesley 2002.
6. J. Myers: Sztuka testowania oprogramowania. Helion, Warszawa, 2005.
7. A. Roman, Testowanie i jakość oprogramowania. Modele, techniki, narzędzia, PWN, Warszawa 2015

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Olgiard Unold, olgiard.unold@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Urządzenia peryferyjne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Computer peripherals
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy
Kod przedmiotu:	INEK00015
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 opanowanie umiejętności konstruowania algorytmów obsługi urządzeń z wykorzystaniem podstawowych technik algorytmicznych,
- C2 opanowanie umiejętności pisania prostych programów na poziomie języków programowania z wykorzystaniem operacji wejścia-wyjścia i usług systemu operacyjnego
- C3 nabycie wiedzy z zakresu rozwiązywania klasycznych problemów obsługi urządzeń w systemie wielozadaniowym takich jak synchronizacja, komunikacja, współdzielenie zasobów czy dobieranie algorytmu obsługi do specyfiki problemu,
- C4 opanowanie umiejętności tworzenia oprogramowania z wykorzystaniem procedur API systemu, operacyjnego i wykorzystania narzędzi wspomagających tworzenie graficznych interfejsów użytkownika do realizacji aplikacji.
- C5 opanowanie umiejętności wytwarzania oprogramowania i jego testowania oraz oceny ryzyka i odpowiedzialność związanej z oprogramowywaniem urządzeń.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - zna podstawowe techniki operacji wejścia-wyjścia

PEU_W02 - zna wybrane urządzenia peryferyjne, ich budowę i zasady działania oraz programowania.

PEU_W03 - zna zasady dobierania algorytmu obsługi do specyfiki działania danego urządzenia.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - umie projektować, pisać, uruchamiać i testować oprogramowanie dla wybranych urządzeń peryferyjnych

PEU_U02 - umie skorzystać z usług API systemu operacyjnego w zakresie obsługi urządzeń peryferyjnych.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 - ma świadomość znaczenia właściwego sposobu projektowania interfejsu użytkownika oraz oprogramowania współpracującego z urządzeniami.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zasady obsługi urządzeń WE/WY w systemie Windows. Uwarunkowania hardware'owe (tryb chroniony, ring 0,1,2,3). Uwarunkowania software'owe. Struktura systemu Windows. Struktura Windows Executive. IOPM, IOCTL, priorytety zadań. Zbiory rejestrowe w systemie Windows. Zbiory pomocnicze. Funkcje rejestrowe. Obsługa programowa portu szeregowego. Funkcja CreateFile, struktury obsługi portu, DCB, COMMSTAT	2
Wy2	Karty magnetyczne. Format fizyczny, pola embossingu (tipping, filling), podpisu, właściciela. Ścieżki IATA, ABA, NRI (gestosci zapisu, typy znaków). Karty LOCO, HICO, histereza, koercja, zapis F/2F. Zagrozenia (kradziez, zwielokrotnienie, buforowanie, modyfikowanie). Karty optyczne. Gestosc zapisu, pity, landy, ścieżki. Kodowanie Reeda-Solomona (272,190), BER, przepłot. Karty visible.	2
Wy3	Smart karty, wskaźniki obecności towaru: elektro-magnetyczne, elektro-akustyczne, akustyczno-magnetyczne. Układy RFID. Typy kart RFID: Tiris, Unique, Mifare, Hitag. Modulacje AM, ASK, PSK, 32QAM.	2
Wy4	Karty mikroprocesorowe i pamięciowe. Interfejsy komunikacyjne, styki, sekwencja ATR, byte procedure, komendy APDU.	2
Wy5	Optyczne nośniki informacji; karty, dyski. Struktura kart optycznych. Laser Disc, dyski CD technologia odczytu, kodowanie informacji, zapis filmow, poobrazy, zapis cylidryczny i analogowy, digitalizacja, dyskretyzacja, pity, landy, ścieżki typu CLV, CAV.	2
Wy6	Dyski DVD, zapis i odczyt informacji, sterowanie głowicą 3-5-7 promieniowe, DVD R+/R-, BluRay oraz CD,DVD,BD porównanie (długości fali, apertura numeryczna, prędkość zapisu/odczytu, pojemność). Zapis magneto-optyczny. Dyski HVD (holograficzne). Pamięci polimerowe.	2
Wy7	Wprowadzanie do komputera informacji graficznej. Caytniki znaków optycznych OMR, czytniki pisma OCR i kody kreskowe. OMR - synchronizacja odczytu. OCR- rozpoznawanie pisma blokowego i odręznego. Kody pocztowe POSTNET, Orange Codes, kody 4-stanowe. Kody PESEL, IBAN, ISBN, ISSN. Kolowkwium.	3
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do laboratorium. Szkolenie stanowiskowe, zasady BHP.	2
La2	Zasady współpracy z urządzeniami peryferyjnymi w systemie Windows (port szeregowy, port równoległy, Direct X, Bluetooth, WinSDK, biblioteki dla poszczególnych urządzeń. Tworzenie aplikacji przy pomocy kompilatorów wizualnych (Visual Studio C++, .Net).	4
La3	Zasady obsługi drukarek (mozaikowych, atramentowych lub laserowych).	4
La4	Sterowaniem silnikiem krokowym za pomocą USB.	4
La5	Bluetooth - komunikacja z telefonem komórkowym.	4
La6	Obsługa karty muzycznej z wykorzystaniem DirectSound, API i ActiveX.	4
La7	Czytnik kart mikroprocesorowych.	4
La8	Obsługa skanera płaskiego (TWAIN lub WIA).	4
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1.	Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2.	Ćwiczenia laboratoryjne
N3.	Konsultacje
N4.	Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_K01	kolokwium pisemne
F2	PEU_U01, PEU_U02, PEU_K01	odpowiedzi ustne, obserwacja wykonywania ćwiczeń, pisemne sprawozdania z ćwiczeń
P=0.4*F1+0.6*F2, jeżeli F1>2.0 i F2>2.0 w pozostałych przypadkach P=2.0		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u>
[1] BUCHANAN W : Applied PC, Interfacing, Graphics and Interrupts, Addison-Wesley, 1996, ISBN 0-201-87728-7
[2] KOLAN Z., Urządzenia techniki komputerowej, SCREEN, Wrocław 1994.
[3] MESSMER H: The Indispensable PC Hardware Book, Addison-Wesley, 1997, ISBN 0-201-40399-4
<u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u>
[1] Gniadek K.: Optyczne przetwarzanie informacji, PWN, Warszawa 1992 Smith N.: Drukarki laserowe HP Laser Jet, MOKOM, Warszawa 1995
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
dr inż. Jan Nikodem, jan.nikodem@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** Systemy operacyjne 1**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** Operating systems 1**Kierunek studiów:** Informatyka techniczna**Specjalność (jeśli dotyczy):** .....**Poziom i forma studiów:** I stopień, stacjonarna**Rodzaj przedmiotu:** obowiązkowy**Kod przedmiotu:** INEK00016**Grupa kursów:** NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90				
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Poznanie zasad budowy współczesnych systemów operacyjnych, usług realizowanych przez system, podstawowych podsystemów.
- C2. Poznanie algorytmów szeregowania procesów, wykorzystywanych w systemach operacyjnych.
- C3. Poznanie mechanizmów synchronizacji i komunikacji między procesami, a także zasad ich wykorzystania do rozwiązywania typowych problemów synchronizacji.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01	zna budowę systemów operacyjnych, podsystemy zarządzania procesami i pamięcią, system plików, modele bezpieczeństwa plików
PEU_W02	zna podstawowe algorytmy szeregowania procesów, bez wyłączeń i z wyłączeniem
PEU_W03	zna mechanizmy synchronizacji i komunikacji między procesami, a także wzorcowe rozwiązania problemów synchronizacji

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Ogólna budowa systemu operacyjnego : podsystemy, funkcje systemowe, powłoka, klasyfikacja systemów	2
Wy2	Pojęcia procesu i wątku, kontekst, stan procesu, algorytmy zarządzania procesami	2
Wy3	Hierarchia procesów, tworzenie, kończenie, sygnały	2
Wy4	Zarządzanie procesami w systemie Unix i Linux	2
Wy5	Zarządzanie pamięcią operacyjną: obraz pamięci procesu, segmentacja i stronicowanie, fragmentacja pamięci	2
Wy6	Pamięć wirtualna, algorytm stronicowania na żądanie (demand paging)	2
Wy7	Zarządzanie pamięcią w systemie Unix	2
Wy8	Mechanizmy synchronizacji i komunikacji między procesami, semafony Dijkstry, sekcja krytyczna	2
Wy9	Blokady: warunki występowania, wykrywanie, usuwanie	2
Wy10	System plików - organizacja pamięci bezpośredniego dostępu, koncepcja pliku, mapy alokacji, fragmentacja, buforowanie	2
Wy11	System plików - struktura katalogów, modele mechanizmów ochrony	2
Wy12	Systemy plików FAT, VFAT i NTFS	2
Wy13	System plików Unix (alokacja, katalogi, inode'y, superblok)	2
Wy14	Funkcje jądra systemu Unix obsługujące buforowanie i systemy plików	2
Wy15	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
- N2. Konsultacje
- N3. Praca własna – studiowanie literatury

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01÷PEU_W03	kolokwium (test wyboru i pytania otwarte)
P = F1; F1>2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u> [1] A.Silberschatz, P.B.Galvin, G. Gagne, Podstawy systemów operacyjnych, WNT [2] M.J.Bach, Budowa systemu operacyjnego UNIX, WNT <u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u> [1] A.S.Tanenbaum, Operating System: Design and Implementation, Prentice Hall [2] M. Beck, Linux kernel: jądro systemu, Wyd. RM
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Dariusz Caban, dariusz.caban@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: Sztuczna inteligencja
Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Artificial Intelligence
Kierunek studiów: Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy): .....
Poziom i forma studiów: I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu: wybieralny
Kod przedmiotu: INEK0018
Grupa kursów: TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	15			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30	60			
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę	zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	1			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1	1			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie wykorzystania wybranych metod sztucznej inteligencji (przeszukiwanie przestrzeni stanów, reprezentacja wiedzy i wnioskowanie, podejmowanie decyzji, uczenie maszynowe, przetwarzanie języka naturalnego) do projektowania systemów informatycznych.
- C2. Nabycie umiejętności stosowania odpowiednich metod sztucznej inteligencji do rozwiązania określonego problemu.
- C3. Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna podstawy reprezentacji wybranych problemów w przestrzeni stanów
- PEU_W02 – zna klasyczne i heurystyczne metody przeszukiwania przestrzeni stanów
- PEU_W03 – zna podstawowe pojęcia dotyczące teorii gier
- PEU_W04 – zna metodę wyznaczania optymalnej strategii w grze w oparciu o algorytm minima
- PEU_W05 – zna podstawowe metody reprezentacji wiedzy (rachunek zdań, rachunek predykatów, sieci semantyczne) oraz strategię wnioskowania (w przód, wstecz, rezolucja)
- PEU_W06 – zna podstawy języka Prolog i przykłady jego zastosowania
- PEU_W07 – zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii zbiorów rozmytych oraz metod wnioskowania na podstawie niepewnej lub niepełnej wiedzy
- PEU_W08 – zna podstawy projektowania sterowników rozmytych
- PEU_W09 – zna podstawowe pojęcia i algorytmy w zakresie uczenia maszynowego
- PEU_W10 – zna metodę generowania drzew decyzyjnych na podstawie zbioru przykładów
- PEU_W11 – zna podstawowe zadania i metody przetwarzania języka naturalnego

z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – potrafi wykorzystać narzędzia sztucznej inteligencji do rozwiązania wybranych problemów
- PEU_U02 – umie projektować sterowniki rozmyte
- PEU_U03 – potrafi stosować metody wspomaganie podejmowania decyzji w sytuacji wiedzy niepełnej, lub niepewnej.
- PEU_U04 – potrafi zaprojektować algorytm genetyczny do rozwiązania danego problemu.

z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy,
- PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności,

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Definicja i cele sztucznej inteligencji. Przykłady zastosowań. Literatura.	2
Wy2	Definicja przestrzeni stanów. Konstrukcja przestrzeni stanów dla wybranych problemów. Strategie przeszukiwania w głąb i wszerz.	2
Wy3	Heurystyczne metody przeszukiwania. Wpływ heurystyki na efektywność procesu przeszukiwania.	2
Wy4	Podstawowe pojęcia teorii gier. Wyznaczanie optymalnej strategii w grach. Algorytmy minimaks i cięć alfa-beta.	2
Wy5	Metody reprezentacji wiedzy. Strategie wnioskowania wstecz i w przód. Metoda rezolucji.	2
Wy6	Podstawy języka Prolog. Przykłady zastosowań.	2
Wy7	Reprezentacja wiedzy niepewnej i niepełnej. Teoria zbiorów rozmytych.	2
Wy8	Zastosowania logiki rozmytej. Wnioskowanie przybliżone. Sterowanie rozmyte.	2
Wy9	Systemy uczące się. Indukcja drzew decyzyjnych.	2
Wy10	Probabilistyczne metody uczenia. Naiwny klasyfikator bayesowski. Sieci bayesowskie.	2
Wy11	Algorytmy genetyczne. Podstawy teoretyczne i zastosowania.	2
Wy12	Programowanie genetyczne.	2
Wy13	Przetwarzanie języka naturalnego. Podstawowe definicje. Klasyfikacja i struktura systemów NLP.	2

Wy14	Wybrane metody przetwarzania języka naturalnego. Analiza syntaktyczna i semantyczna. Tworzenie systemów dialogowych.	2
Wy15	Kolokwium zaliczeniowe.	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Sprawy organizacyjne, omówienie programu oraz wymagań.	1
Ćw2	Rozwiązywanie problemów metodą przeszukiwania. Konstrukcja przestrzeni stanów. Strategie przeszukiwania.	2
Ćw3	Heurystyczne metody przeszukiwania. Wyznaczanie optymalnych strategii w grach.	2
Ćw4	Metody reprezentacji wiedzy (rachunek zdań, rachunek predykatów). Strategie wnioskowania (wstecz, w przód, rezolucja).	2
Ćw5	Wybrane zastosowania języka Prolog (reprezentacja wiedzy, przeszukiwanie przestrzeni stanów).	2
Ćw6	Zastosowania logiki rozmytej. Wnioskowanie rozmyte. Sterowanie rozmyte.	2
Ćw7	Indukcja drzew decyzyjnych.	2
Ćw8	Kolokwium zaliczeniowe.	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora N2. Ćwiczenia N3. Konsultacje N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01-U04, PEU_K01, PEU_K02	Odpowiedzi ustne, kartkówki
F2	PEU_W01-W11	Ocena z kolokwium zaliczeniowego
P = 0,5*F2+0,5*F1 (należy uzyskać ocenę pozytywną z każdej formy)		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] S. Russell, P. Norvig, "Artificial Intelligence: A Modern Approach", Prentice Hall, 2010
- [2] A. Kisielewicz, „Sztuczna inteligencja i logika”, WNT, 2015
- [3] P. Cichosz, "Systemy uczące się", WNT, 2007
- [4] D. E. Goldberg, "Algorytmy genetyczne i ich zastosowania", WNT, 2003
- [5] W.F. Clocksin, C.S. Mellish, "Prolog. Programowanie", Helion, 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] L. Bolc, J. Cytowski, "Metody przeszukiwania heurystycznego", PWN, 1989 i 1991
- [2] L. Rutkowski, "Metody i techniki sztucznej inteligencji", PWN, 2012
- [3] M. Ben-Ari, "Logika matematyczna w informatyce”, WNT, 2005
- [4] M. DeLoura, „Perełki programowania gier. Vademecum profesjonalisty”, Helion, 2002 (tom 1-3)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

dr inż. Dariusz Banasiak, dariusz.banasiak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** Układy cyfrowe i systemy wbudowane 2**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** Digital circuits and embedded systems 2**Kierunek studiów:** Informatyka techniczna**Specjalność (jeśli dotyczy):** .....**Poziom i forma studiów:** I stopień, stacjonarna**Rodzaj przedmiotu:** obowiązkowy**Kod przedmiotu:** INEK00020**Grupa kursów:** TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	50			100	
Forma zaliczenia	egzamin			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5			2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH**CELE PRZEDMIOTU**

- C1. Zrozumienie budowy, udostępnianych zasobów i właściwości aplikacyjnych programowalnych układów wielkiej skali integracji typu matryce FPGA.
- C2. Poznanie architektur systemów wbudowanych oraz wykorzystania w nich procesorów wbudowanych.
- C3. Nabycie umiejętności integracji sprzętu i oprogramowania oraz wykorzystania jej do optymalizacji i podnoszenia niezawodności systemów cyfrowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

z zakresu wiedzy

PEU_W01 - zna architektury matryc programowalnych typu FPGA oraz specyfikę ich użycia w realizacji złożonych systemów cyfrowych

PEU_W02 - zna metody organizacji systemów wbudowanych i zasady użycia w nich procesorów wbudowanych

z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - potrafi wykorzystać zasoby programowalne układu FPGA do implementacji systemu cyfrowego

PEU_U02 - potrafi zaprojektować system wbudowany realizujący określone zadanie oraz, posługując się specjalizowanym środowiskiem informatycznym, wykonać jego implementację oraz uruchomienie

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Problemy implementacji i synchronizacji pracy układów cyfrowych: synteza i dystrybucja zegarowych sygnałów synchronizujących, metastabilność przerzutników, czasy propagacji ścieżek połączeniowych.	5
Wy2	Organizacja złożonych systemów wbudowanych: interfejsy pamięci, wielogigabitowe kanały transmisji, specjalizowane układy WE/WY.	4
Wy3	Architektury procesorów wbudowanych.	2
Wy4	Integracja sprzętu i oprogramowania w systemach jednoukładowych.	2
Wy5	Systemy operacyjne czasu rzeczywistego.	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Wybór tematu projektowego. Zapoznanie się z platformą sprzętową.	4
Pr2	Dyskusja przygotowanych założeń projektowych. Uzgodnienie zakresu projektu i harmonogramu prac.	4
Pr3 - Pr7	Projektu logiczny układu, jego symulacja, implementacja oraz weryfikacja sprzętowa.	20
Pr8	Prezentacja wyników projektu, omówienie przygotowanej dokumentacji.	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem tablicy oraz projektora komputerowego
- N2. Zajęcia projektowe
- N3. Konsultacje
- N4. Praca własna – przygotowywanie projektu
- N5. Praca własna – przygotowywanie dokumentacji projektu

N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do egzaminu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01, PEU_U02	Oceny postępów pracy nad projektem, ocena końcowa projektu i dokumentacji
F2	PEU_W01, PEU_W02	Egzamin pisemny
$P = 0.4 * F1 + 0.6 * F2$; obie oceny F1 i F2 muszą być pozytywne		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Łuba T., *Programowalne układy przetwarzania sygnałów i informacji*, WKŁ, Warszawa
- [2] Opracowania firmowe nt. omawianych na wykładzie i używanych w laboratorium architektur FPGA, np. *Spartan-3 Generation FPGA User Guide*,
http://www.xilinx.com/support/documentation/user_guides/ug331.pdf
- [3] Firmowa dokumentacja oprogramowania zarządzającego wybraną platformą systemów wbudowanych, np. *Embedded System Tools Reference Manual (EDK)*,
http://www.xilinx.com/support/documentation/sw_manufactures/xilinx14_1/est_rm.pdf

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Salcic Z., Smailagi A., *Digital System Design and Prototyping Using Field Programmable Logic*, Kluwer Academic Publishers, Boston
- [2] Chu P.P., *RTL hardware design using VHDL*, J.Wiley & Sons, Hobokon
- [3] Majewski J., Zbysiński P., *Układy FPGA w przykładach*, Wyd. BTC, Warszawa

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jarosław Sugier, jaroslaw.sugier@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Organizacja i architektura komputerów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Computer Architecture and Organization
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INEK00022
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminariu m
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30	15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	50		65	65	
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	6				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		4	2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5		2	1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy o mechanizmach i sposobach przetwarzania informacji w komputerze.
- C2. Nabycie umiejętności tworzenia i uruchamiania prostych programów w języku asemblera.
- C3. Nabycie wiedzy o problemach potokowej realizacji programów
- C4. Nabycie wiedzy o mechanizmach przyspieszania wykonania programów
- C5. Nabycie umiejętności projektowania bloków funkcjonalnych układów cyfrowych
- C6. Nabycie wiedzy o organizacji pamięci i metodach zarządzania pamięcią
- C7. Nabycie wiedzy o sposobach realizacji procesów współbieżnych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – rozumie działanie komputera w różnych trybach przetwarzania, zna koncepcję RISC
 PEU_W02 – rozumie zasadę lokalności odwołań i zna sposoby jej wykorzystania
 PEU_W03 – zna zasady sterowania wykonaniem programu i rozumie koncepcję funkcji rekurencyjnej
 PEU_W04 – zna mechanizmy przetwarzania potokowego i sposoby rozwiązywania konfliktów
 PEU_W05 – rozumie koncepcję wirtualnego adresowania
 PEU_W06 – zna cele i metody zarządzania pamięcią
 PEU_W07 – rozumie potrzebę ochrony danych i zna sposoby ochrony
 PEU_W08 – zna mechanizmy przyspieszania przetwarzania danych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie tworzyć funkcje rekurencyjne i optymalizować programy w języku assemblerowym
 PEU_U02 – umie łączyć programy w języku assemblerowym i języku symbolicznym
 PEU_U03 – umie zaprojektować układy wykonawcze komputera
 PEU_U04 – umie oprogramować obsługę przerwań i wyjątków oraz urządzeń peryferyjnych
 PEU_U05 – umie kontrolować poprawność realizacji programu

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Języki maszynowe, architektura listy rozkazów, organizacja komputera	2
Wy2	Reprezentacja danych i typy danych. Działania. Tryby adresowania	2
Wy3	Sterowanie wykonaniem programu. Warunki i rozgałęzienia. Funkcje	2
Wy4	Tworzenie i uruchamianie programów w językach assemblerowych	2
Wy5	Organizacja i hierarchia pamięci, metody przyspieszania dostępu do pamięci	2
Wy6	Zasada lokalności. Pamięć podręczna – organizacja, problem spójności	2
Wy7	Sterowniki pamięci podręcznej, magistrale pamięci i bufor	2
Wy8	Model procesowy systemu operacyjnego, współbieżność procesów	2
Wy9	Ochrona danych, pamięć wirtualna, zarządzanie pamięcią, stronicowanie	2
Wy10	Przerwania zewnętrzne i wewnętrzne, wyjątki i ich obsługa.	2
Wy11	Potokowe przetwarzanie rozkazów. Konflikty i ich usuwanie	2
Wy12	Współpraca wielu jednostek wykonawczych, algorytm Tomasulo	2
Wy13	Interfejsy i magistrale, obsługa we-wy	2
Wy14	Kody korekcyjne i detekcyjne w przetwarzaniu danych	2
Wy15	Niezawodność urządzeń komputerowych i wiarygodność obliczeń	2
Suma godzin		30

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Narzędzia programistyczne: kompilator, konsolidator, debugger, profiler	2
La2	Podstawowe struktury programowe w języku assemblera	4
La3	Konstrukcja i wykonanie funkcji, funkcje rekurencyjne	4
La4	Łączenie programów assemblerowych i programów w języku C	4
La5	Oprogramowanie jednostki zmiennoprzecinkowej, rozpoznawanie wyjątków	4
La6	Rozszerzenia multimedialne (np. MMX, SSE) w przetwarzaniu sygnałów	4
La7	Wspomaganie pracy wielozadaniowej – struktury danych i przełączanie trybu	4

La8	Repetytorium – weryfikacja wiedzy i umiejętności studenta	4
	Suma godzin	30

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Uzgodnienie zadań projektowych programistycznych lub sprzętowych	1
Pr2	Skompletowanie niezbędnych materiałów źródłowych	2
Pr3	Konsultacja w celu uściślenia zadania projektowego	1
Pr4	Samodzielna realizacja zadania projektowego i bieżące konsultacje	10
Pr5	Prezentacja wyników pracy i jej ocena	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora N2. Udostępnienie materiałów ilustracyjnych N3. Ćwiczenia laboratoryjne N4. Nadzorowana samodzielna realizacja projektu N5. Konsultacje N6. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 ÷ PEU_W08 PEU_K01	test egzaminacyjny i/lub egzamin ustny
F2	PEU_U01 ÷ PEU_U05	kontrola wykonania zadań laboratoryjnych
F3	PEU_U01 ÷ PEU_U05	raport z realizacji i prezentacja projektu
$P = 0,4 * F1 + 0,3 * F2 + 0,3 * F3$ z zaokrągleniem do najbliższej, jeśli $F1 \geq 3$, $F2 \geq 3$ oraz $F3 \geq 3$ - w przeciwnym razie $P=2$; konieczne jest uzyskanie oceny pozytywnej za każdej formy.		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>LITERATURA PODSTAWOWA</u></p> <p>[1] STALLINGS W. Organizacja i architektura systemu komputerowego, WNT, Warszawa 2004 (wyd. 2). [2] NULL L., LOBUR J., Struktura organizacyjna i architektura systemów komputerowych, Gliwice, Helion, 2004. [3] BIERNAT J., Architektura komputerów, Wrocław, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2005 (wyd. 4).</p> <p><u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>[1] PATTERSON D.A., HENNESSY J.L., Computer Architecture. Hardware-Software Interface, San Mateo CA, Morgan Kaufmann, 2008. [2] HENNESSY J.L., PATTERSON D.A., Computer Architecture. A Quantitative Approach, San Mateo CA, Morgan Kaufmann, 2007. [3] SILBERSCHATZ A., PETERSON J.L., GALVIN P.B., Podstawy systemów operacyjnych, Warszawa, WNT, 1999.</p>

[4] Weste, N., Harris, D., CMOS VLSI Design: A Circuits and Systems Perspective.

Źródła internetowe:

[1] <http://www.zak.ict.pwr.wroc.pl/materialy/architektura>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Piotr Patronik, piotr.patronik@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Metody sztucznej inteligencji
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Methods of artificial intelligence
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	.....
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INEK00021
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30	15			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30	60			
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę	zaliczenie na ocenę			
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-	1			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2	1			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Poznanie wybranych metod sztucznej inteligencji i jej znaczenia w praktycznych zastosowaniach współczesnej informatyki
- C2. Nabycie umiejętności tworzenia algorytmów komputerowego wspomaganie problemów podejmowania decyzji w warunkach niepewności
- C3. Nabycie umiejętności posługiwania się metodami ewolucyjnymi w rozwiązywaniu problemów optymalizacyjnych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna podstawowe zagadnienia sztucznej inteligencji w systemach podejmowania decyzji, w tym metody reprezentacji wiedzy i uczenia maszynowego
- PEU_W02 – zna algorytmy rozpoznawania oparte na modelu bayesowskim
- PEU_W03 – zna wybrane heurystyczne algorytmy rozpoznawania
- PEU_W04 – zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii zbiorów rozmytych
- PEU_W05 – zna systemy wnioskowania Mamdaniego i TSK i ich metody uczenia
- PEU_W06 – zna podstawowe pojęcia z zakresu sztucznych sieci neuronowych
- PEU_W07 – zna podstawowe modele neuronów i metody ich uczenia
- PEU_W08 – zna algorytm wstecznej propagacji błędu uczenia sieci jednokierunkowych
- PEU_W09 – zna podstawy działania wybranych metod ewolucyjnych w zadaniach poszukiwania rozwiązania problemu optymalizacyjnego
- PEU_W10 – zna schemat algorytmu genetycznego oraz procedury realizacji jego poszczególnych kroków

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – potrafi zastosować algorytmy rozpoznawania do rozwiązania praktycznego problemu klasyfikacji oraz umie ocenić jakość otrzymanego rozwiązania
- PEU_U02 – umie zastosować teorię zbiorów rozmytych do formalnej reprezentacji reguł lingwistycznych
- PEU_U03 – potrafi zastosować metody wnioskowania rozmytego do rozwiązania praktycznego problemu podejmowania decyzji oraz umie ocenić jakość otrzymanego rozwiązania
- PEU_U04 – potrafi zastosować sztuczne sieci neuronowe do rozwiązania praktycznego problemu podejmowania decyzji oraz umie ocenić jakość otrzymanego rozwiązania
- PEU_U05 – umie zastosować algorytm genetyczny do rozwiązania problemu optymalizacyjnego

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 – ma świadomość znaczenia i roli niestandardowych metod informatyki w rozwiązywaniu trudnych problemów decyzyjnych
- PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Sztuczna inteligencja jako dział informatyki dostarczający metod wspomagających rozwiązywanie trudnych problemów podejmowania decyzji	1
Wy2	Paradygmaty uczenia maszynowego i podstaw budowy algorytmów podejmowania decyzji	1
Wy3	Podejmowanie decyzji w warunkach niepewności probabilistycznej. Zadanie rozpoznawania jako szczególny problem podejmowania decyzji	1
Wy4	Bayesowski model zadania rozpoznawania w warunkach niepewności –optymalny klasyfikator	3
Wy5	Algorytmy rozpoznawania z uczeniem	2
Wy6	Podstawy teorii zbiorów rozmytych: zbiór ostry a zbiór rozmyty, funkcja przynależności, operacje mnogościowe, t (s) norma, liczby rozmyte, zasada rozszerzania	2
Wy7	Zmienna lingwistyczna, reguły lingwistyczne, reguły rozmyte jako formalna reprezentacja reguł lingwistycznych	1
Wy8	System wnioskowania Mamdaniego	3
Wy9	System wnioskowania TSK	2

Wy10	Uczenie systemów wnioskowania Mamdaniego i TSK	2
Wy11	Wprowadzenie do sztucznych sieci neuronowych –sztuczna sieć neuronowa jako uczące się struktury obliczeniowe	1
Wy12	Wybrane modele neuronów (Perceptron, Adaline, neuron sigmoidalny) oraz algorytmy ich uczenia	3
Wy13	Jednokierunkowe sieci neuronowe – algorytm wstecznej propagacji błędu	2
Wy14	Podstawy algorytmów ewolucyjnych	1
Wy15	Algorytm genetyczny z kodowaniem binarnym – inicjacja, ocena przystosowania, warunek zatrzymania, selekcja, krzyżowanie i mutacja	3
Wy16	Repetitorium	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	Sprawy organizacyjne, omówienie programu oraz wymagań	1
Ćw2	Zadania rachunkowe z zakresu rozpoznawania: funkcje klasyfikujące, obszary decyzyjne, algorytm bayesowski	4
Ćw3	Zadania rachunkowe z zakresu teorii zbiorów rozmytych: operacje mnogościowe na zbiorach, liczby rozmyte, operacje algebraiczne na liczbach rozmytych	2
Ćw4	Zadania rachunkowe z zakresu systemu wnioskowania Mamdaniego – generowanie reguł rozmytych z danych uczących	2
Ćw5	Zadania rachunkowe z zakresu systemu wnioskowania TSK – generowanie reguł rozmytych z danych uczących	2
Ćw6	Zadania rachunkowe z zakresu algorytmu genetycznego – wyznaczenie przystosowania, procedury selekcji, metody krzyżowania	2
Ćw7	Repetitorium	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem slajdów N2. Ćwiczenia N3. Konsultacje N4. Praca własna – samodzielne studia, przygotowanie do ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium i testu.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 ÷ PEU_U05	Aktywność w trakcie ćwiczeń, wynik kolokwium
F2	PEU_W01 ÷ PEU_W15	Wynik testu
P = 1/3 F1 + 2/3 F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- M. Kurzyński, Rozpoznawanie obiektów – metody statystyczne, Oficyna Wyd. Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1998
- M. Kurzyński, Metody sztucznej inteligencji dla inżynierów, Oficyna Wyd. PWSZ w Legnicy, Legnica 2008
- J.Łęski, Systemy neuronowo-rozmyte, PWN, Warszawa 2004
- M. Flasiński, Wstęp do sztucznej inteligencji, PWN, Warszawa 2011
- J. Koronacki, J.Ćwik, Statystyczne systemy uczące się, WNT, Warszawa 2005
- L. Rutkowski, Metody i techniki sztucznej inteligencji, PWN, Warszawa 2005

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- K. Krawiec, J. Stefanowski, Uczenie maszynowe i sieci neuronowe, Wydawnictwo Pol. Poznańskiej, Poznań 2004
- M. Krzyśko, Systemy uczące się, WNT, Warszawa 2008
- Sieci Neuronowe, seria: Biocybernetyka i Inżynieria Biomedyczna, tom 6, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszaw 2000
- K. Stąpor, Metody klasyfikacji obiektów w wizji komputerowej, PWN, Warszawa 2011
- W. Sobczak, W. Malina, Metody selekcji i redukcji informacji, WNT, Warszawa 1988

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Rozpoznawanie i przetwarzanie obrazów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Image Processing and Recognition
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00503
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			90	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zdobycie wiedzy z zakresu akwizycji obrazu, przetwarzania wstępnego i poprawy jakości obrazu.
- C2. Zdobycie wiedzy z zakresu segmentacji obrazu oraz wydzielenia i opisu cech obiektów obrazu.
- C3. Zdobycie wiedzy o klasyfikacji, rozpoznawaniu i interpretacji analizowanej sceny.
- C4. Zdobycie umiejętności użycia środowisk symulacji, modelowania i szybkiego prototypowania metod rozpoznawania obrazów z użyciem inteligentnego przetwarzania informacji dla potrzeb rozwiązania konkretnych problemów badawczych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna zasady i istotę zadania rozpoznawania obrazu.

PEU_W02 – zna mechanizmy akwizycji i wstępnego przetwarzania obrazu.

PEU_W03 – zna zasady segmentacji obrazu oraz wydzielenia i opisu cech obiektów obrazu.

PEU_W04 – zna metody klasyfikacji, rozpoznawaniu i interpretacji analizowanej sceny.

PEU_W05 – zna metody użycia sztucznej inteligencji w modelowaniu sceny, renderingu, animacji behawioralnej, inteligentnej wizualizacji

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz implementacji mechanizmów inteligentnego przetwarzania danych w celu preprocessingu obrazu.

PEU_U02 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz implementacji systemów inteligentnego przetwarzania w zadaniu segmentacji, klasyfikacji i opisu cech obrazu.

PEU_U03 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz implementacji systemów inteligentnego przetwarzania w zadaniu modelowania sceny, animacji i wizualizacji.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Idea i elementy składowe procesu rozpoznawania obrazów.	1
Wy2	Cechy przetwarzania inteligentnego: wzorce, wnioskowanie na podstawie zbiorów danych, uczenie się na przykładach i generalizacja nabytej wiedzy, zdolność rozpoznawania obiektów na podstawie niekompletnych danych.	3
Wy3	Przetwarzanie wstępne, poprawa jakości obrazu, eliminacja zakłóceń, poprawa kontrastu, filtracja.	2
Wy4	Segmentacja obrazu, wydzielenie i opis cech obiektów obrazu, detekcja brzegów i konturów, przetwarzanie morfologiczne.	2
Wy5	Techniki sztucznej inteligencji w modelowaniu sceny, techniki deklaratywne w modelowaniu sceny	3
Wy6	Techniki sztucznej inteligencji w renderingu, animacja behawioralna, inteligentna wizualizacja	3
Wy7	Kolokwium zaliczeniowe	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Zapoznanie się z obszarem problemowym projektu. Prezentacja charakterystyka tematów, wybór tematów, ustalenie szczegółów ich realizacji	2
Pr2	Pogłębienie wiedzy teoretycznej w zakresie zarówno używanych mechanizmów systemów inteligentnego przetwarzania informacji, jak i przygotowania - bądź wstępnego przetworzenia - danych wejściowych oraz – jeśli jest taka konieczność – danych wyjściowych	3
Pr3	Prezentacja zagadnień związanych z metodyką realizowanego tematu, formułowanie zagadnień badawczych, definiowanie zmiennych i	3

	kryteriów, hipotezy badawcze, wybór środowiska badawczego, planowanie eksperymentów	
Pr4	Realizacja indywidualnych zadań projektowych zmierzających do napisania odpowiedniego oprogramowania implementującego zarówno konieczne mechanizmy systemów inteligentnego przetwarzania informacji, jak i przetwarzania danych wejściowych (wyjściowych)	8
Pr5	Realizacja indywidualnych zadań projektowych zmierzających do uruchomienia realizowanego systemu i przeprowadzenie testów badających zachowanie systemu przy zmieniających się ustawieniach początkowych, parametrach pracy systemu oraz badania czułości systemu na zmiany warunków pracy	9
Pr6	Przygotowanie sprawozdania dokumentującego projekt systemu, jego implementację, użyte zbiory danych, wyniki prowadzonych testów oraz wynikające z projektu wnioski	3
Pr7	Prezentacja dokonań na spotkaniu o charakterze seminaryjnym – pod kierunkiem prowadzącego, na forum grupy studenckiej realizującej przedmiot	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

<p>N1. Wykład z wykorzystaniem slajdów oraz prezentacji multimedialnych</p> <p>N2. Materiały dodatkowe umieszczane na stronie WWW przedmiotu</p> <p>N3. Dyskusje problemowe z wykorzystaniem tablicy oraz innych dostępnych środków audiowizualnych</p> <p>N4. Ćwiczenia praktyczne – projektowanie, symulacja, analiza funkcjonowania mechanizmów inteligentnego przetwarzania informacji w zadaniach rozpoznawania i przetwarzania obrazów</p> <p>N5. Konsultacje</p> <p>N6. Praca własna – przygotowanie do realizacji kolejnych etapów wykonywanego projektu</p> <p>N7. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego</p>

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U03	ocena przygotowanego systemu: jego projekt, implementacja, wykonane badania, ocena przygotowanego sprawozdania, ocena prezentacji projektu na spotkaniu seminaryjnym, ocena formalnej poprawności wykonania projektu: frekwencja na zajęciach, przygotowanie do każdego spotkania z prowadzącym, postęp realizacji prac
F2	PEU_W01 – PEU_W05	kolokwium zaliczeniowe
P = 0.2*F1 + 0.8*F2		UWAGA: należy uzyskać obie pozytywne oceny formujące: F1 oraz F2

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Hecht-Nielsen R.; Neurocomputing. Addison-Wesley Publishing Company
- [2] Hertz J., Krogh A., Palmer R. G.; Wstęp do obliczeń neuronowych. WNT, Warszawa
- [3] Korbicz J., Obuchowski A., Uciński D.: Sztuczne sieci neuronowe. Podstawy i zastosowania, Akademicka Oficyna Wydawnicza PLJ, Warszawa
- [4] Kwiatkowski W., Metody automatycznego rozpoznawania wzorców. BEL Studio
- [5] Osowski S.: Sieci neuronowe, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa
- [6] Osowski S.: Sieci neuronowe w ujęciu algorytmicznym, WNT, Warszawa
- [7] Mulawka J. J.; Systemy ekspertowe. WNT, Warszawa
- [8] Rutkowska D., Piliński M., Rutkowski L.; Sieci neuronowe, algorytmy genetyczne i systemy rozmyte. PWN, Warszawa – Łódź
- [9] Skomorowski M., Wybrane zagadnienia rozpoznawania obrazów. WUJ, Kraków
- [10] Skorzybut M., Krzyśko M., Górecki T., Wołyński W., Systemy uczące się. Rozpoznawanie wzorców analiza skupień i redukcja wymiarowości. WNT, Warszawa
- [11] Tadeusiewicz R.; Sieci neuronowe. Akademicka Oficyna Wydawnicza RM, Warszawa
- [12] Tadeusiewicz R., Flasiński M., Rozpoznawanie obrazów. PWN Warszawa
- [13] Zieliński T.P., Cyfrowe przetwarzanie sygnałów. Od teorii do zastosowań. WKŁ Warszawa

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Bouchon Meunier B., *Fuzzy Logic and Soft Computing*
- [2] Castilo O., Bonarini A., *Soft Computing Applications*
- [3] Damiani E., *Soft Computing in Software Engineering*
- [4] Kung S. Y.: Digital Neural Networks, PTR Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey
- [5] Waterman D. A.; A Guide to Expert Systems. Addison-Wesley Publishing Company

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jacek Mazurkiewicz, Jacek.Mazurkiewicz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Rozpoznawanie i przetwarzanie obrazów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Image Processing and Recognition
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00503
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			90	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zdobycie wiedzy z zakresu akwizycji obrazu, przetwarzania wstępnego i poprawy jakości obrazu.
- C2. Zdobycie wiedzy z zakresu segmentacji obrazu oraz wydzielenia i opisu cech obiektów obrazu.
- C3. Zdobycie wiedzy o klasyfikacji, rozpoznawaniu i interpretacji analizowanej sceny.
- C4. Zdobycie umiejętności użycia środowisk symulacji, modelowania i szybkiego prototypowania metod rozpoznawania obrazów z użyciem inteligentnego przetwarzania informacji dla potrzeb rozwiązania konkretnych problemów badawczych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna zasady i istotę zadania rozpoznawania obrazu.

PEU_W02 – zna mechanizmy akwizycji i wstępnego przetwarzania obrazu.

PEU_W03 – zna zasady segmentacji obrazu oraz wydzielenia i opisu cech obiektów obrazu.

PEU_W04 – zna metody klasyfikacji, rozpoznawaniu i interpretacji analizowanej sceny.

PEU_W05 – zna metody użycia sztucznej inteligencji w modelowaniu sceny, renderingu, animacji behawioralnej, inteligentnej wizualizacji

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz implementacji mechanizmów inteligentnego przetwarzania danych w celu preprocessingu obrazu.

PEU_U02 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz implementacji systemów inteligentnego przetwarzania w zadaniu segmentacji, klasyfikacji i opisu cech obrazu.

PEU_U03 – potrafi posługiwać się środowiskami projektowania, modelowania oraz implementacji systemów inteligentnego przetwarzania w zadaniu modelowania sceny, animacji i wizualizacji.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Idea i elementy składowe procesu rozpoznawania obrazów.	1
Wy2	Cechy przetwarzania inteligentnego: wzorce, wnioskowanie na podstawie zbiorów danych, uczenie się na przykładach i generalizacja nabytej wiedzy, zdolność rozpoznawania obiektów na podstawie niekompletnych danych.	3
Wy3	Przetwarzanie wstępne, poprawa jakości obrazu, eliminacja zakłóceń, poprawa kontrastu, filtracja.	2
Wy4	Segmentacja obrazu, wydzielenie i opis cech obiektów obrazu, detekcja brzegów i konturów, przetwarzanie morfologiczne.	2
Wy5	Techniki sztucznej inteligencji w modelowaniu sceny, techniki deklaratywne w modelowaniu sceny	3
Wy6	Techniki sztucznej inteligencji w renderingu, animacja behawioralna, inteligentna wizualizacja	3
Wy7	Kolokwium zaliczeniowe	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Zapoznanie się z obszarem problemowym projektu. Prezentacja charakterystyka tematów, wybór tematów, ustalenie szczegółów ich realizacji	2
Pr2	Pogłębienie wiedzy teoretycznej w zakresie zarówno używanych mechanizmów systemów inteligentnego przetwarzania informacji, jak i przygotowania - bądź wstępnego przetworzenia - danych wejściowych oraz – jeśli jest taka konieczność – danych wyjściowych	3
Pr3	Prezentacja zagadnień związanych z metodyką realizowanego tematu, formułowanie zagadnień badawczych, definiowanie zmiennych i	3

	kryteriów, hipotezy badawcze, wybór środowiska badawczego, planowanie eksperymentów	
Pr4	Realizacja indywidualnych zadań projektowych zmierzających do napisania odpowiedniego oprogramowania implementującego zarówno konieczne mechanizmy systemów inteligentnego przetwarzania informacji, jak i przetwarzania danych wejściowych (wyjściowych)	8
Pr5	Realizacja indywidualnych zadań projektowych zmierzających do uruchomienia realizowanego systemu i przeprowadzenie testów badających zachowanie systemu przy zmieniających się ustawieniach początkowych, parametrach pracy systemu oraz badania czułości systemu na zmiany warunków pracy	9
Pr6	Przygotowanie sprawozdania dokumentującego projekt systemu, jego implementację, użyte zbiory danych, wyniki prowadzonych testów oraz wynikające z projektu wnioski	3
Pr7	Prezentacja dokonań na spotkaniu o charakterze seminaryjnym – pod kierunkiem prowadzącego, na forum grupy studenckiej realizującej przedmiot	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

<p>N1. Wykład z wykorzystaniem slajdów oraz prezentacji multimedialnych</p> <p>N2. Materiały dodatkowe umieszczane na stronie WWW przedmiotu</p> <p>N3. Dyskusje problemowe z wykorzystaniem tablicy oraz innych dostępnych środków audiowizualnych</p> <p>N4. Ćwiczenia praktyczne – projektowanie, symulacja, analiza funkcjonowania mechanizmów inteligentnego przetwarzania informacji w zadaniach rozpoznawania i przetwarzania obrazów</p> <p>N5. Konsultacje</p> <p>N6. Praca własna – przygotowanie do realizacji kolejnych etapów wykonywanego projektu</p> <p>N7. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego</p>

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U03	ocena przygotowanego systemu: jego projekt, implementacja, wykonane badania, ocena przygotowanego sprawozdania, ocena prezentacji projektu na spotkaniu seminaryjnym, ocena formalnej poprawności wykonania projektu: frekwencja na zajęciach, przygotowanie do każdego spotkania z prowadzącym, postęp realizacji prac
F2	PEU_W01 – PEU_W05	kolokwium zaliczeniowe
P = 0.2*F1 + 0.8*F2		UWAGA: należy uzyskać obie pozytywne oceny formujące: F1 oraz F2

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Hecht-Nielsen R.; Neurocomputing. Addison-Wesley Publishing Company
- [2] Hertz J., Krogh A., Palmer R. G.; Wstęp do obliczeń neuronowych. WNT, Warszawa
- [3] Korbicz J., Obuchowski A., Uciński D.: Sztuczne sieci neuronowe. Podstawy i zastosowania, Akademicka Oficyna Wydawnicza PLJ, Warszawa
- [4] Kwiatkowski W., Metody automatycznego rozpoznawania wzorców. BEL Studio
- [5] Osowski S.: Sieci neuronowe, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa
- [6] Osowski S.: Sieci neuronowe w ujęciu algorytmicznym, WNT, Warszawa
- [7] Mulawka J. J.; Systemy ekspertowe. WNT, Warszawa
- [8] Rutkowska D., Piliński M., Rutkowski L.; Sieci neuronowe, algorytmy genetyczne i systemy rozmyte. PWN, Warszawa – Łódź
- [9] Skomorowski M., Wybrane zagadnienia rozpoznawania obrazów. WUJ, Kraków
- [10] Skorzybut M., Krzyśko M., Górecki T., Wołyński W., Systemy uczące się. Rozpoznawanie wzorców analiza skupień i redukcja wymiarowości. WNT, Warszawa
- [11] Tadeusiewicz R.; Sieci neuronowe. Akademicka Oficyna Wydawnicza RM, Warszawa
- [12] Tadeusiewicz R., Flasiński M., Rozpoznawanie obrazów. PWN Warszawa
- [13] Zieliński T.P., Cyfrowe przetwarzanie sygnałów. Od teorii do zastosowań. WKŁ Warszawa

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Bouchon Meunier B., *Fuzzy Logic and Soft Computing*
- [2] Castilo O., Bonarini A., *Soft Computing Applications*
- [3] Damiani E., *Soft Computing in Software Engineering*
- [4] Kung S. Y.: Digital Neural Networks, PTR Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey
- [5] Waterman D. A.; A Guide to Expert Systems. Addison-Wesley Publishing Company

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jacek Mazurkiewicz, Jacek.Mazurkiewicz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Projekt zespołowy
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Team project
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00505
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				45	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				120	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				4	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie podstawowych umiejętności, z uwzględnieniem aspektów aplikacyjnych, z realizacji zadania budowy systemu informatycznego.
- C2 Nabycie praktycznych umiejętności z zakresu zarządzania procesami zarządczymi w trakcie prac projektowych.
- C3. Nabycie umiejętności pracy w grupie.
- C4. Nabycie praktycznych umiejętności tworzenia dokumentacji projektowej.
- C5. Nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się informatycznymi narzędziami wspomagania zarządzanie projektami.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - Potrafi dokonać analizy wymagań użytkownika

PEU_U02 - Potrafi pozyskać i uporządkować informacje o technologiach w jakich można zrealizować podejmowane zadanie projektowe

PEU_U03 - Potrafi użyć narzędzi informatycznych do zarządzania projektami grupowymi: systemów kontroli wersji, zarządzania problemami i zadaniami, dokumentami, harmonogramem.

PEU_U04 - Potrafi opracować podstawowe dokumenty związane z procesami zarządzania i projektowania

PEU_U05 - Potrafi wykonać komponenty systemu informatycznego

Z zakresu kompetencji:

PEU_K01 - Rozumie zasady pracy w grupie projektowej nad rozwiązaniem problemu inżynierskiego

PEU_K02 - Rozumie potrzebę identyfikowania się z celami grupowymi, rozumie miękkie metody zarządzania zespołem, rozwiązywania konfliktów, motywowania członków zespołu

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, wprowadzenie, określenie problematyki, przedstawienie tematów projektów	3
Pr2	Omówienie szczegółowe zadań projektowych, podział projektu na podzadania, podział na zespoły, opracowanie harmonogramów	3
Pr3	Przedstawienie, uruchomienie i konfiguracja narzędzi informatycznych do zarządzania projektem	3
Pr4	Realizacja zadań projektowych	30
Pr5	Uruchomienie systemu	3
Pr6	Ocena dokumentacji projektowej, prezentacja wyników	3
	Suma godzin	45

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Konsultacje

N2. Praca własna – przygotowanie fragmentów dokumentacji i kodu

N3. Moderowane i niemoderowane dyskusje w grupie projektowej

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01-PEU_U05 PEU_K01-PEU_K02	Ocena składowych projektu oraz projektu końcowego
P=F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u> [1] Adam Koszlajda, Zarządzanie projektami IT. Przewodnik po metodykach [2] Joseph Phillips, Zarządzanie projektami IT [3] Flasiński Mariusz, Zarządzanie projektami informatycznymi
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL) Dr inż. Tomasz Walkowiak, tomasz.walkowiak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Akceleracja obliczeń w przetwarzaniu danych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Acceleration of calculations in data processing
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00506
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			60	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			1	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy i umiejętności wykorzystania akceleratorów graficznych do przetwarzania danych i akceleracji obliczeń (na danych równoległych).
- C2. Nabycie umiejętności programowania układów graficznych
- C3. Nabycie wiedzy o budowie i architekturze kart i akceleratorów graficznych
- C4. Nabycie wiedzy z zakresu wykorzystania bibliotek i frameworków do przetwarzania danych na akceleratorach graficznych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - zna pojęcia i zasady programowania równoległego

PEU_W02 - zna biblioteki oraz frameworki do akceleracji obliczeń

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - potrafi przeprowadzić obliczenia ogólnego przeznaczenia na jednostkach przetwarzania grafiki

PEU_U02 - wykorzystać narzędzia i frameworki celem przyspieszenia przetwarzania danych na akceleratorach graficznych

PEU_U03 - potrafi zaprogramować akcelerator graficzny celem przetwarzania dużej ilości danych

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 - rozumie znaczenie przetwarzania dużej ilości danych ogólnego przeznaczenia

PEU_K02 - rozumie podstawowe pojęcia oraz rolę obliczeń ogólnego przeznaczenia na układach GPU

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Sprzęt przetwarzania równoległego, klasyfikacja Flynna, klasyfikacja Tannenbauma, komputery z pamięcią współdzieloną (wieloprocesory), komputery oparte o przekazywanie komunikatów (klastry)	1
Wy1	Wprowadzenie do programowania współbieżnego, procesy i wątki, problem wzajemnego wykluczania, zakleszczenia, komunikacja międzyprocesowa.	1
Wy2	Przetwarzanie wielowątkowe, biblioteka Pthreads, synchronizacja wątków, muteksy, zmienne warunkowe, bariery	2
Wy3	Przetwarzanie równoległe w oparciu o model procesów POSIX, tworzenie procesów, komunikacja przez pamięć współdzieloną, komunikacja w oparciu o komunikaty.	2
Wy4	Przetwarzanie równoległe na klastrach. System programowania równoległego MPI. Instalacja pakietu, komunikatory, tworzenie procesów na węzłach, komunikacja między procesami.	2
Wy5	Architektury kart graficznych (bufora ramki, akceleratora grafiki 3D), różnice między CPU a GPU	2
Wy6	Idea programowania i obliczeń ogólnego przeznaczenia na GPU	2
Wy7	Interfejsy programistyczne - wprowadzenie, różnice, zastosowanie	2
Wy8	Kolokwium	1
	Suma godzin	15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Organizacja zajęć. Ustalenie obszaru problemowego. Omówienie przykładowych projektów	2
Pr2	Praca własna	24
Pr3	Prezentacja prototypu projektu	2

Pr4	Prezentacja i omówienie finalnego produktu projektu	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 – prezentacja, dyskusja, wykład
 N2 – zadanie projektowe i praca własna
 N3 – konsultacje
 N4 – praca w zespole

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U03 PEU_K01 – PEU_K02	Ocena składowych projektu oraz projektu końcowego
F2	PEU_W01 – PEU_W02	Obecność i aktywność na wykładach, kolokwium zaliczeniowe
$P=0.5 \cdot F1 + 0.5 \cdot F2$ (UWAGA! Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest otrzymanie pozytywnych ocen F1 i F2)		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Gaster, B., Howes, L., Kaeli, D.R., Mistry, P. and Schaa, D., 2012. Heterogeneous computing with openCL: revised openCL 1. Newnes.
- [2] Tay, R., 2013. OpenCL parallel programming development cookbook. Packt Publishing Ltd.
- [3] Cook, S., 2012. CUDA programming: a developer's guide to parallel computing with GPUs. Newnes.
- [4] Pacheco, P., 2011. An introduction to parallel programming. Elsevier.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Schmidt, B., Gonzalez-Dominguez, J., Hundt, C. and Schlarb, M., 2017. Parallel programming: concepts and practice. Morgan Kaufmann.
- [2] Eberly, D.H., 2014. GPGPU Programming for Games and Science. CRC Press.
- [3] Su, C.L., Chen, P.Y., Lan, C.C., Huang, L.S. and Wu, K.H., 2012, December. Overview and comparison of OpenCL and CUDA technology for GPGPU. In 2012 IEEE Asia Pacific Conference on Circuits and Systems (pp. 448-451). IEEE.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Marek WODA marek.woda@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Inżynieria obrazów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Engineering of digital images
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00504
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		90		
Forma zaliczenia	Egzamin		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Poznanie zasad działania współczesnych urządzeń do akwizycji, przetwarzania i prezentacji obrazów cyfrowych.
 C2. Zdobycie umiejętności z zakresu programowego przetwarzania i kompresji obrazu cyfrowego.
 C3. Umiejętność obsługi oprogramowania do edycji i przetwarzania obrazu cyfrowego.
 C4. Zdobycie umiejętności tworzenia i edycji obrazu cyfrowego.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - zna metody akwizycji i przetwarzania obrazów cyfrowych

PEU_W02 - zna podstawy cyfrowej reprezentacji obrazów

PEU_W03 - zna algorytmy kompresji sekwencji obrazów i obrazów statycznych

PEU_W04 - zna definicje i zastosowanie steganografii, kompresji fraktalnej

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - potrafi zrealizować podstawowe algorytmy przetwarzania obrazu cyfrowego

PEU_U02 - umie pozyskać obraz i zastosować algorytmy przetwarzania w celu poprawienia jego jakości

PEU_U03 - umie napisać uproszczony enkoder w oparciu o algorytm JPG

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 - ma świadomość znaczenia przetwarzania obrazu i umiejętności jego przetwarzania w życiu codziennym

PEU_K02 - rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do współczesnej grafiki komputerowej, modele barw	1
Wy2	Reprezentacja obrazu cyfrowego, przetwarzanie grafiki 2D, filtry i efekt graficzne	2
Wy3	Cyfrowe przetwarzanie obrazów. Operacje na pikselach, segmentacje obszarowe i krawędziowe	2
Wy4	Wybrane metody przetwarzania obrazów. Morfologia matematyczna.	2
Wy5	Steganografia i cyfrowe prawo autorskie	2
Wy6	Akwizycja i przetwarzanie obrazu, telewizja analogowa i cyfrowa	2
Wy7	Standardy kompresji obrazów statycznych i sekwencji obrazów	2
Wy8	Wybrane metody przetwarzania obrazów. Morfologia matematyczna	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie w środowisko Matlab z pakietem Image Processing Toolbox	3
La2	Reprezentacja obrazu cyfrowego.	3
La3	Wybrane modele barw. Podstawowe algorytmy przetwarzania obrazu	3
La4	Uproszczony algorytm kompresji JPG	3
La5	Cyfrowe przetwarzanie obrazów. Operacje na pikselach, segmentacje obszarowe i krawędziowe.	3
La6	Podstawowe operacje i algorytmy przetwarzania obrazów.	3
La7	Algorytmy morfologii matematycznej w przetwarzaniu obrazów.	3
La8	Edycja obrazu rastrowego - podstawy	3
La9	Zarządzanie kolorem, tekst na obrazie, filtry	3

La10	Edycja, retusz, ścieżki i ich zastosowanie	3
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
 N2. Konsultacje
 N3. Ćwiczenia laboratoryjne
 N4. Praca własna – samodzielne wykonanie zadań w ramach laboratorium
 N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W04	Egzamin pisemny
F2	PEU_U01 – PEU_U03 PEU_K01 – PEU_K02	Odpowiedzi ustne, poprawność realizacji zadań laboratoryjnych
P=0.5*F1+0.5*F2, jeżeli F1>2.0 i F2>2.0 w pozostałych przypadkach P=2.0		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Wprowadzenie do grafiki komputerowej - John Hughes , Foley James D. , Dam Andries, Richard Phillips
- [2] Computer Graphics: Principles and Practice, John F. Hughes
- [3] Foley, J.D., Van, F.D., Van Dam, A., Feiner, S.K., Hughes, J.F., HUGHES, J. and ANGEL, E., 1996. Computer graphics: principles and practice (Vol. 12110). Addison-Wesley Professional.
- [4] Marschner, S. and Shirley, P., 2015. Fundamentals of computer graphics. CRC Press.
- [5] Baxes, G.A., 1994. Digital image processing: principles and applications (pp. I-XVIII). New York: Wiley.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Patin, F., 2003. An introduction to digital image processing. online]: <http://www.programmersheaven.com/articles/patin/ImageProc.pdf>
- [2] Kou, W., 1995. Digital image compression: algorithms and standards (Vol. 333). Springer Science & Business Media.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Marek WODA Marek.Woda@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Programowanie interfejsów mobilnych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Programming of mobile interfaces
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00507
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			90	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zdobyć wiedzę z zakresu projektowania responsywnych aplikacji mobilnych
- C2 Nabycie wiedzy z zakresu technik tworzenia aplikacji w systemie Android
- C3 Nabycie wiedzy z zakresu technik tworzenia aplikacji w systemie iOS
- C4 Zdobyć umiejętności projektowania i implementacji aplikacji mobilnych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 Zna zasady projektowania responsywnych aplikacji mobilnych
- PEU_W02 Zna techniki programowania w systemie Android
- PEU_W03 Zna techniki programowania w systemie iOS

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 Umie projektować responsywną aplikację mobilną
- PEU_U02 Potrafi zaimplementować aplikację mobilną

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Projektowanie interfejsów mobilnych	2
Wy2	Android - standardowe komponenty aplikacji	2
Wy3	Android - podstawowe elementy interfejsu użytkownika	2
Wy4	Android - wiele aktywności, intencje i filtry	2
Wy5	Android - grafika 3D	2
Wy6	iOS - interfejs użytkownika	2
Wy7	Aplikacje wieloplatformowe oparte o technologie webowe	2
Wy8	Kolokwium	1
	Suma godzin	15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, wprowadzenie, określenie problematyki, przedstawienie tematów projektów	2
Pr2	Omówienie szczegółowe zadań projektowych, podział projektu na podzadania, podział na zespoły, opracowanie harmonogramów	2
Pr3	Projekt systemu mobilnego	2
Pr4	Implementacja i testowanie systemu mobilnego	20
Pr5	Redakcja dokumentacji, podsumowanie wyników	2
Pr6	Ocena dokumentacji projektowej, prezentacja wyników	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Zajęcia projektowe - praca w grupach, zaprojektowanie i wykonanie systemu informatycznego
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 PEU_W02 PEU_W03	Odpowiedzi ustne, prezentacja działania aplikacji, pisemna dokumentacja projektowa
F2	PEU_U01 PEU_U02	Kolokwium pisemne
$P=F1*0.8+F2*0.2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Pablo Perea, Pau Giner “UX Design. Projektowanie aplikacji dla urządzeń mobilnych”
- [2] Marcin Płonkowski “Android Studio. Tworzenie aplikacji mobilnych”
- [3] Matt Neuburg “Programming iOS 12. Dive Deep into Views, View Controllers, and Frameworks”
- [4] Bonnie Eisenman “React Native. Tworzenie aplikacji mobilnych w języku JavaScript”

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Doug Sillars “Wydajne aplikacje dla systemu Android. Programuj szybko i efektywnie”
- [2] Dominic Chell, Tyrone Erasmus, Shaun Colley, Ollie Whitehouse “Bezpieczeństwo aplikacji mobilnych. Podręcznik hakera”

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Tomasz Walkowiak, tomasz.walkowiak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Seminarium dyplomowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Diploma seminar
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00509
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					90
Forma zaliczenia					zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					3
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)					1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Opanowanie wiedzy o aktualnych trendach rozwojowych w obszarze grafiki komputerowej i systemów multimedialnych.
- C2. Rozwijanie umiejętności prezentowania wyników własnej pracy i poddawania ich pod publiczną dyskusję.
- C3. Nabycie umiejętności w zakresie zasad tworzenia dokumentacji pracy inżynierskiej, dokumentowania wyników eksperymentalnych, odwoływania się do literatury oraz właściwego jej cytowania.
- C4. Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi informatycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – ma wiedzę o aktualnych trendach rozwojowych w obszarze grafiki komputerowej i systemów multimedialnych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie tworzyć dokumentację pracy inżynierskiej, dokumentować wyniki badań eksperymentalnych, odwoływać się do literatury oraz właściwie cytować źródła literaturowe, zna sposoby prezentacji wyników, umie poddawać wyniki badań pod publiczną dyskusję.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy.

PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Wprowadzenie. Określenie wymagań dotyczących zaliczeń, metody tworzenia prezentacji multimedialnych dotyczących prac i projektów inżynierskich.	3
Se2	Omówienie zakresu egzaminu dyplomowego, prezentacje studentów dotyczące pytań egzaminacyjnych	6
Se3 - Se15	Prezentacje wyników realizacji projektu inżynierskiego przez studentów. Dyskusja na temat poszczególnych realizowanych projektów.	21
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Prezentacje studenta z wykorzystaniem wideoprojektora.

N2. Konsultacje.

N3. Praca własna – przygotowanie do wygłoszenia seminarium.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01, PEU_U01 PEU_K01, PEU_K02	Ocena wygłoszonych prezentacji oraz udziału w dyskusji
P = F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] P. Lenar, Profesjonalna prezentacja multimedialna. Jak uniknąć 27 najczęściej popełnianych błędów, Helion, Gliwice, 2010
- [2] R. Williams, Prezentacja, która robi wrażenie. Projekty z klasą, Helion, Gliwice, 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] E. Żurek, „Sztuka prezentacji”, POLTEX 2004
- [2] R. Pijarska, A. M. Seweryńska, „Sztuka prezentacji – poradnik dla nauczycieli”, WSiP 2002
- [3] <http://www.prezentacje.edu.pl>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jacek Mazurkiewicz, Jacek.Mazurkiewicz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Programowanie interfejsów webowych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Programming of web interfaces
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00501
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy z zakresu technik tworzenia aplikacji webowych w architekturze mikroserwisów
 C2 Nabycie wiedzy z zakresu prezentacji elementów multimedialnych w przeglądarkach internetowych
 C3 Nabycie umiejętności projektowania i tworzenia aplikacji webowych z wykorzystaniem języka JavaScript
 C4 Nabycie umiejętności z zakresu tworzenia aplikacji webowych w architekturze mikroserwisów

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - Zna zasady tworzenia aplikacji webowych w architekturze mikroserwisów

PEU_W02 - Zna język JavaScript

PEU_W03 - Zna metody prezentacji multimedialnych w przeglądarkach internetowych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 - Umie modyfikować obiekty DOM za pomocą języka JavaScript

PEU_U02 - Potrafi napisać aplikację SPA w architekturze mikroserwisów

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Architektura aplikacji webowych, HTML	2
Wy2	JavaScript	2
Wy3	Techniki manipulacji obiektami DOM, AJAX	2
Wy4	Architektura REST, mikroserwisy	2
Wy5	Zaawansowane elementy JavaScript	2
Wy6	Wybrane biblioteki JavaScript	2
Wy7	WebGL, elementy multimedialne	2
Wy8	Kolokwium	1
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Zajęcia wprowadzające, zapoznanie się ze środowiskiem IDE	2
La2	Budowa strony w języku HTML5	2
La3	Manipulacja obiektami DOM	2
La4	Budowa aplikacji SPA w architekturze mikroserwisów	6
La5	Angular	3
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Zajęcia laboratoryjne - wykonanie zadań
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01, PEU_U02	Ocena wykonania zajęć laboratoryjnych
F2	PEU_W01 PEU_W02 PEU_W03	Kolokwium pisemne
P = F1*0.6+F2*0.4, ocena z F1 i F2 musi być pozytywna		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Marli Ritter, Cara Winterbottom “UX w projektowaniu witryn internetowych”
- [2] Laura Lemay, Rafe Colburn, Jennifer Kyrnin “HTML, CSS i JavaScript dla każdego”,
- [3] Bhakti Mehta “REST. Najlepsze praktyki i wzorce w języku Java”
- [4] Jeremy Wilken “Angular w akcji”
- [5] Tony Parisi “Aplikacje 3D. Przewodnik po HTML5, WebGL i CSS3”
- [6] Tomasz "Comandeer" Jakut “JavaScript. Programowanie zaawansowane”

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Frahaan Hussain “Responsive Web Design. Nowoczesne strony WWW na przykładach”
- [2] Kirupa Chinnathambi “React i Redux. Praktyczne tworzenie aplikacji WWW”
- [3] Herbert Schildt “Java. Kompendium programisty”

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Tomasz Walkowiak, tomasz.walkowiak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Projektowanie i programowanie gier
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Games design and programming
Kierunek studiów (jeśli dotyczy):	Informatyka techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy):	Grafika i Systemy Multimedialne
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00502
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy oraz zapoznanie się z terminologią spotkaną w dziedzinie projektowania gier.
- C2. Wiedza na temat różnych gatunków gier oraz ich typowych mechanik.
- C3. Zdobycie umiejętności niezbędnych w procesie projektowania i budowania gier.
- C4. Poznanie wykorzystania bibliotek i silników do budowania gier.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna pojęcia oraz proces projektowania gier komputerowych,

PEU_W02 – zna elementy bibliotek oraz silników do gier,

PEU_W03 – zna rodzaje gier komputerowych oraz ich typowe cechy,

PEU_W04 – zna znaczenie różnych mechanik gry w kontekście interakcji z graczem.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi zbudować prototyp gry z użyciem zewnętrznych bibliotek i silników,

PEU_U02 – umie zdefiniować cel gry, wykonać analizę równowagi i strategii dominujących,

PEU_U03 – potrafi zaimplementować najważniejsze mechaniki w grze wybranego typu,

PEU_U04 – umie zastosować elementy sztucznej inteligencji w budowanej grze.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie, historia gier komputerowych	2
Wy2	Najważniejsze gatunki gier komputerowych	2
Wy3	Silniki gier komputerowych	2
Wy4	Przegląd mechanik spotykanych w grach komputerowych	2
Wy5	Sztuczki twórców gier, sztuczna inteligencja w grach	2
Wy6	Interfejs użytkownika i sterowanie graczem, psychologia w grach	2
Wy7	Aspekty komunikacji sieciowej w grach oraz modele dystrybucji	2
Wy8	Kolokwium zaliczeniowe	1
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie - omówienie kursu, zasad zaliczenia oraz BHP	2
La2	Zapoznanie się z wybranym silnikiem gier	4
La3	Realizacja szkieletu gry wybranego typu	4
La4	Rozwój podstawowych aspektów mechanik gry	4
La5	Projektowanie map i elementów lokacji	4
La6	Zaprogramowanie interfejsu użytkownika	4
La7	Wprowadzenie elementarnej sztucznej inteligencji	4
La8	Finalizacja prac	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład wsparty slajdami i innymi materiałami audiowizualnymi.

N2. Ćwiczenia laboratoryjne w oparciu o instrukcje.

N3. Materiały dodatkowe, zamieszczone w internecie.

N4. Konsultacje.

N5. Praca własna słuchaczy.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W04	Kolokwium zaliczeniowe.
F2	PEU_U01 – PEU_U04	Poprawność i kompletność wykonanych ćwiczeń, przygotowanie do zajęć, zaangażowanie przy realizacji ćwiczeń, jakość opracowanych sprawozdań oraz pisanych programów.
P = 1/3 * F1 + 2/3 * F2, jeśli jednocześnie F1 > 2.0 i F2 > 2.0; w przeciwnym wypadku P = 2.0		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Edward Angel, Dave Shreiner, *“Interactive Computer Graphics: A top-down approach using OpenGL”*, 6th edition, Addison-Wesley, 2012. (ISBN 978-0-13-254523-5)
- [2] Sanjay Madhav, *“Game Programming Algorithms and Techniques. A Platform-Agnostic Approach”*, Addison-Wesley, 2013. (ISBN 978-0-321-94015-5)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] John F. Hughes Andries Van Dam Morgan Mcguire David F. Sklar James D. Foley Steven K. Feiner Kurt Akeley, *“Computer Graphics: Principles and Practice”*, third edition, Addison-Wesley, 2013. (ISBN 978-0-321-39952-6)
- [2] Dave Shreiner, Graham Sellers, John Kessenich, Bill Licea-Kane, *“OpenGL programming guide: the official guide to learning OpenGL, version 4.3”*, eighth edition, Addison-Wesley, 2013. (ISBN: 978-0-321-77303-6)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Szymon Datko, szymon.datko@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Hurtownie i eksploracja danych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Data warehouses and data mining
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00120
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45			45	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			1	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy dotyczącej tworzenia analitycznych baz danych.
 C2 Nabycie wiedzy dotyczącej metod eksploracji danych oraz ich wykorzystania.
 C3 Zdobywanie umiejętności związanych z projektowaniem i tworzeniem analitycznych baz danych.
 C4 Zdobywanie umiejętności związanych z wykorzystaniem wybranych algorytmów eksploracji danych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna etapy procesu odkrywania wiedzy w bazach danych
- PEU_W02 – zna modele i warstwy logiczne hurtowni danych
- PEU_W03 – zna etapy procesu ekstrakcji, transformacji i ładowania danych
- PEU_W04 – zna wybrane algorytmy eksploracji danych

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – potrafi stworzyć i zaimplementować model logiczny hurtowni danych w wybranym środowisku
- PEU_U02 – potrafi modelować i zaimplementować proces ETL w wybranym środowisku
- PEU_U03 – potrafi stworzyć raporty analityczne w wybranym środowisku
- PEU_U04 – umie przeprowadzić eksperyment związany z wykorzystaniem algorytmów eksploracji danych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Sprawy organizacyjne	1
Wy2	Etapy odkrywania wiedzy w bazach danych	2
Wy3	Rozwój systemów baz danych i potrzeby istnienia hurtowni danych	2
Wy3	Modele logiczne hurtowni danych	4
Wy5	Proces ekstrakcji, transformacji i ładowania danych	4
Wy6	Raportowanie analityczne w wybranym środowisku	4
Wy7	Drzewa decyzyjne	3
Wy8	Sieci neuronowe	3
Wy9	Krzywe przeżycia	3
Wy10	Reguły asocjacyjne	3
W11	Zaliczenie	1
	Suma godzin	30

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne. Omówienie treści projektu.	1
Pr2	Opracowanie wymagań użytkownika dotyczących odkrywania wiedzy w bazach danych.	3
Pr3	Sformułowanie wymagań dotyczących usługi raportowania	2
Pr4	Zbudowanie modelu logicznego hurtowni danych	2
Pr5	Zaprojektowanie procesu ETL	2
Pr6	Eksperymenty wykorzystujące metody eksploracji danych	5
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
- N2. Wykład problemowy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
- N3. Konsultacje.
- N4. Praca własna – przygotowanie do projektu.
- N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do zaliczenia wykładu.
- N6. Prezentacja projektu.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W04	Odpowiedzi ustne, sprawdzian pisemny w formie testu
F2	PEU_U01 - PEU_U04	Ocena przygotowania projektu, obrona projektu, udział w dyskusjach problemowych.
P = 1/2*F1 + 1/2*F2 Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 oraz F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Pelikant A., Hurtownie danych. Od przetwarzania analitycznego do raportowania, Helion, Gliwice, 2011
- [2] Todman C., Projektowanie hurtowni danych. Wspomaganie zarządzania relacjami z klientami, Helion, Gliwice 2011
- [3] Jiawei H. i inni, Data mining : concepts and techniques, Morgan Kaufmann, Amsterdam, 2012

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Gorawski M., Zaawansowane hurtownie danych. Silesian University of Technology Press, Gliwice, 2009
- [2] Mendrala D., Microsoft SQL Server: modelowanie i eksploracja danych, Helion, Gliwice, 2012

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab. inż. Robert Burduk, robert.burduk@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Zaawansowane zagadnienia programowania obiektowego
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Advanced Topics of Object-Oriented Programming
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00121
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45			45	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,5			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Przedstawienie zaawansowanych technik programowania stosowanych w językach z obiektywnym paradygmatem.
- C2 Pogłębienie wiedzy o nowoczesnych udogodnieniach składniowych języka C++ i biblioteki standardowej.
- C3. Nabywanie i utrwalanie kompetencji społecznych obejmujących umiejętność współpracy w grupie przy projektach programistycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Zna założenia paradygmatu obiektowego i motywację ich praktycznego stosowania.

PEU_W02 Rozumie znaczenie wybranych symboli i diagramów języka UML używanych do modelowania struktury i zachowania systemu.

PEU_W03 Posiada wiedzę o podstawowych i zaawansowanych cechach klasy, przydatnych w projektowaniu.

PEU_W04 Wie na czym polega dziedziczenie i polimorfizm, rozumie wykorzystanie tych mechanizmów do wsparcia abstrakcji i wielokrotnego użycia kodu. Rozróżnia różne typy dziedziczenia i potrafi objaśnić ich zalety i ograniczenia.

PEU_W05 Posiada wiedzę o wzorcach projektowych. Rozumie mechanizm składania obiektów i jego wykorzystanie do budowy systemów realizujących złożone zadania. Rozumie mechanizmy obiektowe stosowane do budowy graficznych interfejsów użytkownika GUI.

PEU_W06 Posiada praktyczną wiedzę o projektowaniu GUI za pomocą przykładowej biblioteki wieloplatformowej.

PEU_W07 Zna zaawansowane elementy składniowe języka C++ wprowadzone w standardzie C++11.

PEU_W08 Posiada wiedzę o programowaniu uogólnionym i udogodnieniach standardowej biblioteki C++: szablonach struktur danych i uogólnionych algorytmach. Wie jak stosować mechanizm iteratorów.

PEU_W09 Posiada wiedzę na temat projektowania szablonów klas i funkcji.

PEU_W10 Zna mechanizmy funkcyjnego paradygmatu programowania i wybrane, zaawansowane udogodnienia składniowe wprowadzone w nowych standardach C++.

Z zakresu umiejętności :

PEU_U01 Potrafi stosować zasady paradygmatu obiektowego w projektowaniu złożonych systemów

PEU_U02 Potrafi korzystać z narzędzi informatycznych do wspomaganie projektowania systemów obiektowo zorientowanych

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 dostrzega konieczność wykorzystywania metod opartych na niestandardowych paradygmatach do rozwiązywania trudnych problemów decyzyjnych i opisu złożonej rzeczywistości.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do programowania obiektowego. Wsparcie obiektowości we współczesnych językach programowania. Główne zastosowania i motywacja użycia paradygmatu obiektowego.	2
Wy2	Graficzne przedstawianie związków między pojęciami dziedziny problemu. Wybrane elementy języka UML . Modelowanie struktury i zachowania systemu.	2
Wy3	Klasa jako programowa reprezentacja pojęcia z dziedziny problemu. Podstawowe i zaawansowane cechy klasy. Mechanizmy ochrony dostępu do danych i operacji składowych. Obiekt, jego tworzenie, niszczenie i kopiowanie. Reprezentowanie klas i obiektów w UML.	2
Wy4	Związki między klasami. Dziedziczenie i polimorfizm jako wsparcie abstrakcji i wielokrotnego użycia kodu. Wielodziedziczenie.	2
Wy5	Projektowanie programu złożonego z wielu współdziałających obiektów. Wykorzystanie technik składania, dziedziczenia i wzorców projektowych.	2
Wy6,7	Zaawansowane mechanizmy obiektowe w projektowaniu graficznego	4

	interfejsu użytkownika GUI z wykorzystaniem wybranej biblioteki wieloplatformowej.	
Wy8	Zaawansowane udogodnienia składniowe języka C++	2
Wy9,10	Wybrane udogodnienia biblioteki standardowej: uogólnione struktury danych i algorytmy, koncepcja iteratorów.	4
Wy11,12	Projektowanie klas uogólnionych i szablonów algorytmów.	4
Wy13,14	Programowanie funkcyjne i ulepszenia wprowadzane w nowych standardach języka C++.	4
Wy15	Sprawdzian końcowy.	2
	Suma godzin	30

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Wprowadzenie. Organizacja zajęć. Przedstawienie zakresu tematycznego projektu oraz harmonogramu realizacji poszczególnych etapów. Podział na grupy, przydział tematów, omówienie sposobu realizacji zadań projektowych i zasad przygotowania opracowania pisemnego.	4
Pr2	Analiza, przedstawienie założeń i wstępna wizja projektu, opracowanie słownika pojęć	6
Pr3	Opracowanie modeli systemu z różnych perspektyw z przedstawieniem na diagramach UML	10
Pr4	Zaproponowanie i dyskusja różnych wariantów rozwiązań, dobór języków implementacji	2
Pr5	Przygotowanie opracowania pisemnego, prezentacja przykładowych implementacji	8
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Materiały dydaktyczne w formie slajdów
N2. Programy ilustrujące przykładowe rozwiązania

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W10	Sprawdzian obejmujący treść wykładu
F2	PEU_U01 – PEU_U02 PEU_K01	Łączna ocena za opracowanie zadań projektowych
P = 0,4*F1 + 0.6*F2; Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest otrzymanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Josuttis N.M.: C++. Biblioteka Standardowa., Helion.
- [2] Prata S.: Język C++, Szkoła programowania., Helion.
- [3] Stroustrup B.: Język C++. Kompendium wiedzy., Helion.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [4] <http://www.oodesign.com/>
- [5] Gamma E. i inni.: Wzorce projektowe. Elementy oprogramowania obiektowego wielokrotnego użytku., WNT.
- [6] Warzocha B.W.: Programowanie wieloplatformowe z C++ i wxWidgets 3., PWN

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Jacek Cichosz, jacek.cichosz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Zarządzanie projektem informatycznym
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	IT Project management
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00122
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				60
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Nabycie wiedzy z zakresu zarządzania procesami zarządczymi w trakcie prac projektowych.
- C2. Nabycie wiedzy z zakresu akwizycji wymagań użytkownika.
- C3. Nabycie wiedzy z zakresu umiejętności tworzenia dokumentacji projektowej.
- C4. Nabycie umiejętności doboru adekwatnych technik realizacji procesów zarządczych
- C5. Nabycie umiejętności poszukiwania selektywnej wiedzy niezbędnej do opracowania wystąpienia na zadany temat.
- C6. Zdobycie umiejętności przygotowania prezentacji pozwalającej w sposób komunikatywny przekazać słuchaczom swoje oryginalne pomysły, koncepcje i rozwiązania związane z realizacją projektu zespołowego.
- C7. Nabycie umiejętności kreatywnej dyskusji, w której w sposób rzeczowy i merytoryczny można uzasadnić i obronić swoje stanowisko.
- C8. Nabycie umiejętności pracy w grupie.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy

PEU_W01 Zna główne procesy zarządcze oraz towarzyszące im dokumenty powstające w trakcie realizacji projektu.

PEU_W02 Zna metody planowania i szacowania kosztów projektu, rozumie rolę cykli życia.

PEU_W03 Zna metody opisu wymagań użytkownika oraz zasady tworzenia dokumentacji projektowej

PEU_W04 Zna i rozumie zasady zarządzania zespołem projektowym

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi krytycznie ocenić rozwiązania stosowane w projektach innych osób

PEU_U02 Potrafi w dyskusji rzeczowo uzasadnić swoje oryginalne pomysły i rozwiązania związane z realizacją zadań projektowych

PEU_U03 Potrafi przygotować prezentację na zadany temat związany z zarządzaniem projektami w oparciu o analizę literaturową

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 Umie pracować w grupie nad przedstawieniem wybranego zadania projektowego

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wstęp, przedstawienie warunków zaliczeń i organizacji zajęć, podstawowe pojęcia związane z zarządzaniem projektem	1
Wy2	Cykl życia projektu i produktu, procesy zarządzania projektami, zintegrowane zarządzanie projektami	1
Wy3	Planowanie projektu	2
Wy4	Metody i zasady odkrywania wymagań użytkownika	2
Wy5	Metody szacowania i harmonogramowania projektu	2
Wy6	Zarządzanie ryzykiem	2
Wy7	Zarządzanie jakością, dom jakości	2
Wy8	Zarządzanie zespołem	2
Wy9	Monitorowanie i kończenie projektu	1
Suma godzin		15

Forma zajęć – seminarium		Liczba godzin
Se1	Wstęp, przedstawienie warunków zaliczeń i organizacji zajęć, omówienie poszczególnych tematów	2
Se2	Konsultacje w grupach w zakresie zawartości poszczególnych wystąpień	2
Se3	Przedstawienie wymagań poszczególnych projektów zespołowych	3
Se4	Założenia projektowe poszczególnych projektów zespołowych	3
Se5	Wymagania funkcjonalne poszczególnych projektów zespołowych	3
Se6	Metody testowania oprogramowania	1
Se7	Metody prowadzenia szkoleń	1
Se8	Wymagania jakościowe poszczególnych projektów zespołowych	3
Se9	Przegląd norm związanych z jakością oprogramowania	1
Se10	Dom jakości – omówienie na przykładzie hipotetycznego projektu	1
Se11	Zarządzanie ryzykiem dla poszczególnych projektów zespołowych	3
Se12	Algorytmiczne metody szacowania projektu COCOMO	1
Se13	Algorytmiczne metody szacowania projektu FPA	1

Se14	Prezentacja harmonogramu projektu wraz z oszacowaniem poszczególnych zadań projektów zespołowych	3
Se15	Portfelowanie projektów na podstawie MS Project	1
Se16	Przebieg darmowych i komercyjnych pakietów wspomagających zarządzanie projektem	1
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych N2. Wykład problemowy N3. Konsultacje N4. Dyskusja N5. Praca własna – przygotowanie do wykładu i do zajęć seminaryjnych N6. Prezentacja multimedialna N7. Dyskusja problemowa N8. Studia literaturowe	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W04	Test, odpowiedź ustna
F2	PEU_U01 - PEU_U03, PEU_K01	Ocena wystąpień seminaryjnych oraz udziału w dyskusji
$P = 0,5 F1 + 0,5 F2$, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<p><u>literatura PODSTAWOWA:</u></p> <p>[1] Robertson S., Robertson J., <i>Mastering the Requirements Process</i>, Addison-Wesley, 2006.   [2] A Guide to Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) 4th Ed.   [3] Davidson J., <i>Kierowanie projektem. Praktyczny poradnik dla tych, którzy nie lubią tracić czasu</i>, Wyd. Liber, Warszawa, 2002   [4] Philips J., <i>Zarządzanie projektami IT</i>, Helion Gliwice, 2005.</p> <p><u>literatura UZUPEŁNIAJĄCA:</u></p> <p>[1] Yourdon E., <i>Współczesna analiza strukturalna</i>, WNT, Warszawa, 1996.   [2] Brooks, Jr., F.P., <i>Mityczny osobomiesiąc – eseje o inżynierii oprogramowania</i>, WNT, Warszawa 2000.   [3] Yourdon E., <i>Marsz ku klęsce. Poradnik dla projektanta systemów</i>, WNT, Warszawa 1999.   [4] Bainey K.R., <i>Integrated IT Project Management</i>, Artech House, Boston, 2003.   [5] Jones C., <i>Estimating Software Costs</i>, McGraw Hill, New York 2007.</p>
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Dr inż. Agata Kirjanów-Błażej, agata.kirjanow-blazej@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Seminarium dyplomowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Diploma seminar
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00110
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					90
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					3
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					3
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)					2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Umożliwienie studentom roboczego zaprezentowania założeń oraz stanu realizacji dyplomowej pracy inżynierskiej
- C2. Zaznajomienie studentów z wymaganiami stawianymi inżynierskim pracom dyplomowym, formą, układem i zasadami pisania pracy dyplomowej oraz z przebiegiem egzaminu dyplomowego.
- C3. Nabycie doświadczenia w publicznej prezentacji wyników pracy badawczej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Ma aktualną wiedzę o trendach rozwojowych w obszarze systemów informatyki w medycynie

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi przygotować prezentację zawierającą przedstawienie aspektu inżynierskiego pracy dyplomowej, oraz celu, zakresu i założeń projektowych pracy dyplomowej

PEU_U02 Potrafi przygotować prezentację zawierającą wyniki pracy dyplomowej, uzasadnić w dyskusji sposób realizacji i osiągnięte efekty projektu.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Zajęcia wprowadzające. Informacja prowadzącego o zasadach zaliczenia przedmiotu. Ustalenie harmonogramu prezentacji seminaryjnych. Zaznajomienie studentów z wymaganiami stawianymi inżynierskim pracom dyplomowym	2
Se2	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie celu, zakresu, genezy oraz założeń projektowych inżynierskiej pracy dyplomowej	2
Se3	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie celu, zakresu, genezy oraz założeń projektowych inżynierskiej pracy dyplomowej	2
Se4	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie celu, zakresu, genezy oraz założeń projektowych inżynierskiej pracy dyplomowej	2
Se5	Pierwsze prezentacje seminaryjne obejmujące przedstawienie celu, zakresu, genezy oraz założeń projektowych inżynierskiej pracy dyplomowej	2
Se6	Informacja prowadzącego nt. formy, układu, zawartości i zasad pisania inżynierskiej pracy dyplomowej	2
Se7	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające omówienie wyników uzyskanych przy realizacji pracy dyplomowej	2
Se8	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające omówienie wyników uzyskanych przy realizacji pracy dyplomowej	2
Se9	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające omówienie wyników uzyskanych przy realizacji pracy dyplomowej	2
Se10	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające omówienie wyników uzyskanych przy realizacji pracy dyplomowej	2
Se11	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające omówienie wyników uzyskanych przy realizacji pracy dyplomowej	2
Se12	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające omówienie wyników uzyskanych przy realizacji pracy dyplomowej	2
Se13	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające omówienie wyników uzyskanych przy realizacji pracy dyplomowej	2
Se14	Drugie prezentacje seminaryjne zawierające omówienie wyników uzyskanych przy realizacji pracy dyplomowej	2
Se15	Podsumowanie prezentacji seminaryjnych. Informacja prowadzącego nt. przebiegu egzaminu dyplomowego	2
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Prezentacja 1: cel, zakres projektu, geneza tematu oraz założenia projektowe
- N2. Prezentacja 2: wyniki uzyskane przez studenta przy realizacji pracy dyplomowej
- N3. Konsultacje z opiekunem pracy dyplomowej
- N4. Praca własna – przygotowanie dwóch prezentacji seminaryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 PEU_U01	Pierwsza prezentacja seminaryjna Aktywność – udział w dyskusji
F2	PEU_W01 PEU_U02	Druga prezentacja seminaryjna Aktywność – udział w dyskusji
P = 0.5 F1 + 0.5 F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Literatura zalecana przez promotora pracy
- [2] Hindle T., *Sztuka prezentacji*. Wydawnictwo Wiedza i Życie, Warszawa 2000
- [3] Negrino T., *PowerPoint. Tworzenie prezentacji. Projekty*, Wydawnictwo HELION, Gliwice 2005
- [4] Furmanek W., *Zasady przygotowywania prac dyplomowych (licencjackich, inżynierskich oraz magisterskich)*, Rzeszów 2009
- [5] Kozłowski R., *Praktyczny sposób pisania prac dyplomowych*, Warszawa 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Literatura specjalistyczna z obszaru objętego tematem inżynierskiej pracy dyplomowej

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: **Metody techniki systemów w medycynie**Nazwa przedmiotu w języku angielskim: **Methods of systems engineering in medicine**Kierunek studiów: **Informatyka techniczna**Specjalność: **Systemy informatyki w medycynie**Poziom i forma studiów: **I stopień, stacjonarna**Rodzaj przedmiotu: **wybieralny**Kod przedmiotu: **INES00105**Grupa kursów: **TAK**

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30				30
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę				Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				1
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				1

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zdobyć podstawowej wiedzy z zakresu algorytmów rozpoznawania z uczeniem nadzorowanym i nienadzorowanym oraz metod selekcji i redukcji cech.
- C2. Uzyskanie wiedzy z zakresu wybranych zastosowań techniki systemów w medycynie:
- C3. Zdobyć przekonania o uniwersalizmie metod techniki systemów. Pobudzenie świadomości dużej przydatności wiedzy technicznej do rozwiązywania problemów w bardzo szerokim obszarze różnorodnych praktycznych zastosowań.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 Zna metody rozpoznawania oparte na paradygmacie bayesowskim
PEU_W02 Zna minimalno-odległościowe algorytmy rozpoznawania z uczeniem nadzorowanym
PEU_W03 Ma podstawową wiedzę z zakresu systemów wieloklasyfikatorowych
PEU_W04 Zna podstawowe algorytmy grupowania danych (klasteryzacji)
PEU_W05 Ma wiedzę na temat podstawowych metod stosowanych w zadaniu selekcji i redukcji cech
PEU_W06 Zna budowę modeli kompartmentowych
PEU_W07 Ma wiedzę na temat modeli perfuzyjnych oraz modeli procesów farmakodynamicznych

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 Potrafi pozyskać informację na zadany temat związany z przedmiotem z literatury, baz danych oraz źródeł internetowych
PEU_U02 Potrafi przygotować multimedialną prezentację dotyczącą wybranego zadania techniki systemów obejmującą sformułowanie zadania, prezentację metod i algorytmów stosowanych do jego rozwiązania oraz praktyczne przykłady zastosowań
PEU_U03 Potrafi współdziałać z innymi wykonawcami przy zespołowym przygotowaniu prezentacji seminaryjnej wykonując w sposób twórczy powierzone zadanie
PEU_U04 Potrafi zabrać głos w dyskusji uzupełniając i komentując przedstawioną prezentację oraz wypytując prezentujących o istotne szczegóły

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 Ma świadomość roli, jaką informatyka odgrywa we współczesnej medycynie przyczyniając się w znaczący sposób do poprawy opieki nad pacjentem.
PEU_K02 Ma świadomość szybkiego rozwoju informatyki medycznej – wie, iż twórcza praca w zakresie informatyki medycznej wymaga ciągłego uaktualniania swojej wiedzy
PEU_K03 Rozumie konieczność pracy zespołowej

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie – zadania i metody techniki systemów	2
Wy2	Modelowanie kompartmentowe procesu farmakokinetycznego	2
Wy3	Modele perfuzyjne. Modelowanie procesu farmakodynamicznego	2
Wy4	Zadanie rozpoznawania –podstawy, klasyfikacja przypadków, opis, przykłady	2
Wy5	Wybrane algorytmy rozpoznawania z uczeniem nadzorowanym – przykłady zastosowania w diagnostyce medycznej	2
Wy6	Metody selekcji i redukcji cech	2
Wy7	Systemy multiklasyfikatorowe – metody fuzji i selekcji klasyfikatorów bazowych	2
Wy8	Repetitorium	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Sprawy organizacyjne, rozdanie i omówienie tematów seminaryjnych, ustalenie harmonogramu prezentacji	1
Se2	Prezentacja seminaryjna nt. modeli wielokompartamentowych, modeli perfuzyjnych i modeli procesów farmakodynamicznych	2
Se3	Prezentacja seminaryjna nt. klasycznych metod rozpoznawania z uczeniem i ich zastosowania w diagnostyce medycznej	2
Se4	Prezentacja seminaryjna nt. systemów wnioskowania rozmytego i ich zastosowania w diagnostyce medycznej	2
Se5	Prezentacja seminaryjna nt. drzew decyzyjnych i ich zastosowania w diagnostyce medycznej	2

Se6	Prezentacja seminaryjna nt. metod selekcji i redukcji cech	2
Se7	Prezentacja seminaryjna nt. metod grupowania danych i ich zastosowania w diagnostyce medycznej	2
Se8	Prezentacja seminaryjna nt. systemów multiklasyfikatorowych i ich zastosowania w diagnostyce medycznej	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1.	Wykład tradycyjny z wykorzystaniem slajdów
N2.	Zajęcia seminaryjne –grupowa (dwuosobowa) prezentacja zadanych tematów seminaryjnych z wykorzystaniem slajdów
N3.	Zajęcia seminaryjne – dyskusja nad przedstawioną prezentacją
N4.	Konsultacje
N5.	Praca własna – przygotowanie prezentacji seminaryjnej
N6.	Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do testu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 - PEU_U04 PEU_K01 – PEU_K03	Prezentacja seminaryjna Aktywność –udział w dyskusji
F2	PEU_W01 - PEU_W07	Test pisemny
P= 1/3F1 + 2/3F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u>
[1] Jakub Gutenbaum, Modelowanie matematyczne systemów, Omnitech Press, Warszawa 1996
[2] Marek Kurzyński, Rozpoznawanie obiektów – metody statystyczne, Oficyna Wyd. Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1998
[3] Stanisław Bielawski, Modele farmakokinetyczne, WKiŁ, Warszawa 1989
[4] J.Łęski, Systemy neuronowo-rozmyte, PWN, Warszawa 2004
[5] J. Koronacki, J.Ćwik, Statystyczne systemy uczące się, WNT, Warszawa 2005
[6] W. Sobczak, W. Malina, Metody selekcji i redukcji informacji, WNT, Warszawa 1988
[7] E. Tkacz, P. Borys, Bionika, WNT, Warszawa 2006
[8] M. Kurzyński. Metody sztucznej inteligencji dla inżynierów, PWSZ Legnica, 2009
<u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u>
[1] Biocybernetyka i Inżynieria Biomedyczna, M Nałęcz [red.], tom 3 Sztuczne narządy, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2010
[2] K. Krawiec, J. Stefanowski, Uczenie maszynowe i sieci neuronowe, Wydawnictwo Pol.Poznańskiej, Poznań 2004
[3] L. Kuncheva, Combining Pattern Classifiers, John Wiley Interscience 2004
[4] M. Krzyśko, Systemy uczące się, WNT, Warszawa 2008
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Prof. dr hab. inż. Marek Kurzyński, marek.kurzynski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim: Projektowanie systemów informatyki medycznej	
Nazwa przedmiotu w języku angielskim Designing medical IT systems	
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Poziom i forma studiów:	I stopień , stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00123
Grupa kursów	TAK / ~~NIE~~*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60			60	
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2			1	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Umiejętność prowadzenia studiów literaturowych oraz podstawowe umiejętności programowania w dowolnym języku. Uczciwość, odpowiedzialność, wytrwałość, ciekawość poznawcza, kreatywność, kultura osobista, szacunek dla innych ludzi.

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Zdobyć przez studentów z zakresu budowy systemów medycznych.
- C2. Poznanie metod rangowania zasobów internetowych pod względem adekwatności do zapytania i struktury grafu sieci, z oceną jakości uzyskanych wyników.
- C3. Zdobyć wiedzy z zakresu projektowania sieciowych interfejsów programistycznych
- C4. Nabycie wiedzy z zakresu działania systemów wspomagania decyzji klinicznych
- C5. Poznanie przez studentów struktury Elektronicznej Dokumentacji Medycznej i medycznych baz danych
- C6. Nabycie umiejętności interpretacji prawnych aspektów przetwarzania danych medycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Posiada podstawową wiedzę z zakresu projektowania systemów medycznych

PEU_W02 Posiada podstawową wiedzę z zakresu standardów wymiany cyfrowej informacji medycznej

PEU_W03 Zna zasady działania systemów wspomagania decyzji klinicznych.

PEU_W04 Posiada podstawową wiedzę z zakresu Elektronicznej Dokumentacji Medycznej i medycznych baz danych.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi pozyskiwać i przetwarzać informację z różnych zasobów informatycznych i informacyjnych oraz dokonywać ich interpretacji

PEU_U02 Potrafi zaprojektować systemy informatyki medycznej

PEU_U03 Potrafi wykorzystać prawne aspekty przetwarzania danych medycznych

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, znajdując komercyjne zastosowania dla stworzonego oprogramowania

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wstęp	2
Wy2	Projektowanie sieciowych interfejsów programistycznych	4
Wy3	Rozmowa z człowiekiem bez konieczności rozmowy z człowiekiem, czyli podstawy typografii	3
Wy4	Projektowanie interfejsów użytkownika	3
Wy5	Systemy informatyki medycznej	3
Wy6	Obsługa danych z klinicznej części Systemów Administracji Szpitala	4
Wy7	Działanie systemów wspomagania decyzji klinicznych	4
Wy8	Elektroniczna Dokumentacja Medyczna, medyczne bazy danych i standardy cyfrowej wymiany informacji	2
Wy9	Prawne aspekty przetwarzania danych medycznych	2
Wy10	Systemy telemedycyny	3
	Suma godzin	30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Wprowadzenie, określenie zasad zaliczenia projektów, omówienie przykładowych projektów	1
Pr2	Wybór tematyki projektu i analizowanego zakresu	1
Pr3	Studium możliwości (opis celu, zakresu, wykonalności i kontekstu systemu)	2
Pr4	Projekt architektury informacji systemu	2
Pr5	Projekt architektury komunikacji systemu	3
Pr6	Projekt interfejsu użytkownika systemu	3

Pr7	Opracowanie dokumentacji	2
Pr8	Przedstawienie projektów oraz dyskusja	1
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład z zastosowaniem prezentacji multimedialnych
N2. Konsultacje z zakresu projektu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W04	Test lub odpowiedź ustna
F2	PEU_U01 - PEU_U03, PEU_K01	Ocena zadań w ramach projektu uwzględniająca realizację kolejnych etapów projektu
$P = (F1+F2)/2$. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest zaliczenie na ocenę pozytywną wykładu i projektu.		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Marek Cieciora, Wiktor Olchowik, Metody i narzędzia projektowania komputerowych systemów medycznych, Vizja Press&IT, Warszawa, 1, 2013
2. Roman Rammler TECHNOLOGY OF TELEMEDICINE Improves Patient Experience: Telemedicine - The Future of Healthcare, ISBN 9798638268343 Independently Published, 2020
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie wymagań dla Systemu Informacji Medycznej. Dz.U. 2013 poz. 463.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Rohit Thanki, Surekha Borra Medical Imaging and its Security in Telemedicine Applications Springer International Publishing, 2018
2. Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych
3. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia. Dz.U. 2011 nr 113 poz. 6577

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Paweł Ksieniewicz, pawel.ksieniewicz@pwr.edu.pl

Dr inż. Mariusz Topolski, mariusz.topolski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ Elektroniki

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** Cyfrowe przetwarzanie sygnałów i obrazów**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** Digital signal and image processing**Kierunek studiów (jeśli dotyczy):** Informatyka techniczna**Specjalność (jeśli dotyczy):** Systemy informatyki w medycynie**Poziom i forma studiów:** I stopień, stacjonarna**Rodzaj przedmiotu:** wybieralny**Kod przedmiotu** INES00117**Grupa kursów** TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90		60		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2		2		

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. w zakresie wiedzy: K1INF_W01, K1INF_W02, K1INF_W03, K1INF_W04, K1_INF_W09, K1INF_W13, K1INF_W15, K1INF_W22, K1INF_W24
2. w zakresie umiejętności: K1INF_U02, K1INF_U07, K1INF_U08, K1INF_U12, K1INF_U13,
3. w zakresie kompetencji : S1IMT_K01, S1IMT_K02

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zapoznanie z metodami cyfrowego przetwarzania i analizy informacji zawartej w sygnałach i obrazach cyfrowych, w szczególności w obszarze informatyki medycznej
- C2 Nabycie umiejętności implementacji komputerowych systemów analizy obrazów i sygnałów z wykorzystaniem bibliotek otwartego oprogramowania
- C3 Nabycie umiejętności konstruowania schematów przetwarzania i analizy obrazów i sygnałów dla problemów spotykanych w informatyce medycznej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu **wiedzy**:

PEU_W01 : zna podstawy teorii 1- i 2-wymiarowych sygnałów (obrazów) cyfrowych

PEU_W02 : zna szczegółowo elementy modelu opisującego obraz cyfrowy tj. model próbkowania , częstotliwościowy (2D FFT) , modele kolorów (RGN, HSI, Lab), model radiometryczny i geometryczny

PEU_W03 : zna metody filtracji liniowej sygnałów i obrazów stosowane w informatyce medycznej i ich interpretację w dziedzinie czaso-przestrzennej oraz częstotliwościowej

PEU_W04 : zna metody przetwarzania wstępnego obrazów tj. modyfikacja jasności i kontrastu, wyrównywanie histogramu i nierównomiernego oświetlenia.

PEU_W05 : zna metody filtracji nieliniowej obrazów

PEU_W06 : zna szczegółowo metody segmentacji obrazów cyfrowych i sposób ich wykorzystania do selekcji i ekstrakcji informacji przydatnej w analizie i interpretacji obrazu cyfrowego

Z zakresu **umiejętności**:

PEU_U01 : potrafi zastosować metody filtracji liniowej sygnałów 1- i 2-wymiarowych w dziedzinie czaso-przestrzennej oraz częstotliwościowej

PEU_U02 : umie skonstruować algorytmy rozwiązujące problemy spotykane w analizie i interpretacji obrazów i sygnałów w informatyce medycznej

PEU_U03 : potrafi wykonać implementację algorytmów przetwarzania wstępnego, filtracji nieliniowej oraz segmentacji obrazów cyfrowych

Z zakresu **kompetencji społecznych**:

PEU_K01 : umie zapoznać się z funkcjonowaniem komputerowych systemów przetwarzania i analizy obrazów i biosygnali stosowanych w informatyce medycznej dzięki świadomości roli jaką odgrywa informatyka we współczesnej medycynie.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie - omówienie podstaw teorii sygnałów, określenie pojęć sygnału 1-2 wymiarowy, obrazu i sygnału cyfrowego, operatora liniowego Omówienie składowych modelu matematycznego opisującego obraz składowych modelu matematycznego opisującego sygnał jakim jest obraz cyfrowy tj. model próbkowania , częstotliwościowy (2D FFT) , modele kolorów (RGN, HSI, Lab), model radiometryczny i geometryczny i statystyczny Omówienie sposobów reprezentacji obrazów i sygnałów cyfrowych (biosygnaly)	3
Wy2	Omówienie metod akwizycji, filtracji i analizy biosygnali na przykładzie sygnału elektrokardiograficznego	3
Wy3	Przetwarzanie wstępne obrazów : przekształcenia punktowe - korekcja jasności i kontrastu obrazu, metody modyfikacji histogramu obrazu. Operacje arytmetyczne na wielu obrazach	2

Wy4	Filtracja liniowa obrazów i sygnałów w dziedzinach czaso-przestrzennej i częstotliwościowej	2
Wy5	Filtracja liniowa i nieliniowa o charakterze dolnoprzepustowym - usuwanie szumów w obrazie	4
Wy6	Filtracja liniowa i nieliniowa o charakterze górnoprzepustowym - wyostrzanie obrazów i detekcja krawędzi	4
Wy7	Operatory morfologiczne w przetwarzaniu obrazów cyfrowych (erozja, dylatacja, otwarcie, zamknięcie)	2
Wy8	Metody segmentacji obrazów przez progowanie, analizę skupień	2
Wy9	Metody segmentacji obrazów przez rozrost obszarów	2
Wy10	Metody segmentacji obrazów przez detekcję krawędzi - detekcja określonych kształtów na obrazie	2
Wy11	Metody zliczania obiektów na obrazie oraz selekcji i obliczania cech opisujących informację zawartą w obrazie cyfrowym	2
Wy12	Kolokwium zaliczeniowe	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Zapoznanie z dostępnymi bibliotekami otwartego oprogramowania do przetwarzania i analizy obrazów (np. AForge, OpenCV, ImageJ, Fiji)	4
La 2	Usuwanie określonych zakłóceń dziedzinie częstotliwości przy pomocy 2D transformaty Fouriera	2
La3	Próba własnej implementacji operatora arytmetycznego na obrazie cyfrowym	4
La4	Zapoznanie z wybraną biblioteką/aplikacją filtracji i analizy biosygnatów na przykładzie sygnału EKG. Analiza algorytmu segmentacji cech sygnału EKG w oparciu o bibliotekę otwartego oprogramowania (np. EP limited, JBios)	2
La5	Implementacja wybranych algorytmów przetwarzania wstępnego obrazów tj. modyfikacja histogramu obrazu o charakterze globalnym i lokalnym	2
La6	Implementacja wybranych algorytmów filtracji nieliniowej do usuwania zakłóceń w obrazie cyfrowym	2
La7	Implementacja wybranych algorytmów segmentacji obrazów	6
La8	Algorytmy filtracji obrazów przy pomocy operatorów morfologicznych	2
La9	Implementacja algorytmów detekcji określonych wzorców na pojedynczym oraz wielu obrazach (strumień wideo) z wykorzystaniem gotowych bibliotek oprogramowania do analizy obrazów (np. AForge, OpenCV, ImageJ, Fiji)	2
La10	Projekt zespołowy	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład problemowy
N2. Stanowisko laboratoryjne wyposażone w komputer z dostępem do Internetu
N3. Praca własna
N4. Praca w zespole

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_W04, PEU_W05, PEU_W06	Kolokwium zaliczeniowe
F2	PEU_U01 PEU_U02 PEU_U03 PEU_K01	Oceny wykonanych zadań laboratoryjnych
$P = 0.3 * F1 + 0.7 * F2$ Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest otrzymanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] M. Sonka , V. Hlavac, R. Boyle – *Image Processing , Analysis and Machine Vision*
- [2] R. Klette , P. Zamperoni – *Handbook of Image Processing Operators*
- [3] Willis J. Tompkins *Biomedical Digital Signal Processing*
- [4] R. Tadeusiewicz , P. Korohoda – *Komputerowa analiza i przetwarzanie Obrazów*

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] J.R. Parker – *Algorithms for Image Processing and Computer Vision*
- [2] M. Petrou, P. Bosdogiani, *Image Processing The Fundamentals*
- [3] J. Serra *Mathematical morphology and image analysis*

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Jacek Cichosz, e-mail: jacek.cichosz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Projekt zespołowy
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Team project
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy informatyki w medycynie
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00119
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				45	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				120	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)				X	
Liczba punktów ECTS				4	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				4	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C.1 Nabycie praktycznych umiejętności z zakresu zarządzania procesami zarządczymi w trakcie prac projektowych.
- C2. Nabycie praktycznych umiejętności planowania pracy oraz dekompozycji i rozdziału zadań.
- C3. Nabycie umiejętności oceny kosztów i opłacalności działań projektowych.
- C4. Nabycie umiejętności pracy w grupie.
- C5. Nabycie praktycznych umiejętności tworzenia dokumentacji projektowej.
- C6. Nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się informatycznymi narzędziami wspomagania zarządzanie projektami

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi dokonać analizy wymagań użytkownika oraz zapisać jej wynik w ustandaryzowanej postaci.

PEU_U02 Potrafi dobrać adekwatne narzędzia do stworzenia harmonogramu oraz oszacowania kosztów realizacji projektu. Rozumie ich rolę do monitorowania projektu.

PEU_U03 Potrafi dobrać adekwatną metodę identyfikacji i zarządzania ryzykiem, jakością i zmianą w projekcie. Rozumie ich rolę i wpływ na pozostałe procesy zarządcze.

PEU_U04 Potrafi zaprojektować adekwatną strukturę zespołu projektowego oraz poprawnie zidentyfikować rolę w trakcie projektu, a także stworzyć macierz zatrudnienia

PEU_U05 Potrafi opracować podstawowe dokumenty związane z procesami zarządczymi.

PEU_U06 Potrafi stosować oprogramowanie komputerowe wspomagające zarządzanie projektem

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 Rozumie zasady pracy w grupie projektowej nad rozwiązaniem problemu inżynierskiego

PEU_K02 Rozumie potrzebę identyfikowania się z celami grupowymi, rozumie miękkie metody zarządzania zespołem, rozwiązywania konfliktów, motywowania członków zespołu

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – projekt		Liczba godzin
Pr1	Wstęp, przedstawienie warunków zaliczeń i organizacji zajęć, dyskusja na temat przykładowych projektów	2
Pr2	Wybór i dyskusja nad wstępnym zakresem projektu oraz wyznaczenie lidera projektu. Opracowanie pierwszej wersji dokumentu inicjującego projekt	4
Pr3	Identyfikacja ograniczeń projektowych, oszacowanie dostępnych zasobów, wybór adekwatnego cyklu życia. Opracowanie specyfikacji wymagań użytkownika, np. z wykorzystaniem szablonu wymagań Volere.	6
Pr4	Dekompozycja zadań w projekcie (WBS), opracowanie harmonogramu projektu, wyznaczenie ścieżki krytycznej oraz kamieni milowych. Sporządzenie harmonogramu w wybranym narzędziu informatycznym typu MS Project.	5
Pr5	Opracowanie struktury organizacyjnej projektu, ocena wpływu prowadzenia projektu na strukturę organizacyjną przedsiębiorstwa, identyfikacja ról, opracowanie m.in., planu zatrudnienia, macierzy odpowiedzialności oraz plan komunikacji	10
Pr6	Identyfikacja, opis i ocena ryzyka projektowego za pomocą narzędzi pracy grupowej typu „burza mózgów”, sporządzenie macierzy ryzyka oraz przedstawienie sposobu jego ewidencji i zarządzania	6
Pr7	Identyfikacja jakości poprzez sporządzenie np. domu jakości, opracowanie planu zarządzania jakością.	6
Pr8	Opracowanie wytycznych w zakresie wdrożenia rozwiązania.	4
Pr9	Sporządzenie dokumentacji zamykającej projekt. Dyskusja nad wnioskami z przebiegu projektu.	2
Suma godzin		45

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Konsultacje

N2. Praca własna – przygotowanie fragmentów dokumentacji

N3 Moderowane i niemoderowane dyskusje w grupie projektowej

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01-PEU_U06 PEU_K01-PEU_K02	Ocena składowych projektu oraz projektu końcowego
P =F1		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

literatura PODSTAWOWA:

- [1] Robertson S., Robertson J., *Mastering the Requirements Process*, Addison-Wesley, 2006.
- [2] A Guide to Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) 4th Ed.
- [3] Davidson J., *Kierowanie projektem. Praktyczny poradnik dla tych, którzy nie lubią tracić czasu*, Wyd. Liber, Warszawa, 2002
- [4] Philips J., *Zarządzanie projektami IT*, Helion Gliwice, 2005.

literatura UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Yourdon E., *Współczesna analiza strukturalna*, WNT, Warszawa, 1996.
- [2] Brooks, Jr., F.P., *Mityczny osobomiesiąc – eseje o inżynierii oprogramowania*, WNT, Warszawa 2000.
- [3] Yourdon E., *Marsz ku klęsce. Poradnik dla projektanta systemów*, WNT, Warszawa 1999.
- [4] Bainey K.R., *Integrated IT Project Management*, Artech House, Boston, 2003.
- [5] Jones C., *Estimating Software Costs*, McGraw Hill, New York 2007.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Michał Woźniak, michal.wozniak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Projekt zespołowy
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Team programming
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00217
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				45	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				120	
Forma zaliczenia				zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				4	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				4	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				2	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Zna podstawy programowania
2. Umie projektować i implementować algorytmy

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zdobycie umiejętności pracy w grupie poprzez udział w projekcie z zakresu inżynierii systemów informatycznych.
- C2 Przystwojenie dobrych praktyk programowania zapewniających wykonanie powierzonych zadań w ograniczonym przez harmonogram projektu czasie.
- C3 Opanowanie technik związanych z prowadzeniem projektu: planowania prac, kontroli błędów i dokumentowania (specyfikacja wymagań, zarys architektury, specyfikacja technicznej, instrukcja wdrożeniowa, scenariusze testów itp.)

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie pracować w grupie projektowej i rozumie znaczenie przydzielanych mu zadań i ról.

PEU_U02 – panuje nad spełnieniem wymogów harmonogramu podczas wykonywania prac oraz potrafi ocenić ich wpływ na przebieg projektu.

PEU_U03 – potrafi wykorzystać różne techniki związane z prowadzeniem projektu.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość wpływu jakości tworzonego kodu na możliwość jego dalszego rozwoju przez innych programistów.

PEU_K02 – rozumie konieczność samodzielnego doksztalcania się, szczególnie w obliczu ciągłej ewolucji technologii informatycznych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Wprowadzenie, wybór i omówienie tematu, ustalenie harmonogramu prac.	3
Pr2	Studia literaturowe, analiza materiałów pomocniczych, opracowanie założeń projektu, przygotowanie opisu części teoretycznej.	3
Pr3	Realizacja części praktycznej projektu w kolejnych iteracjach.	26
Pr4	Testowanie stworzonej aplikacji, przygotowanie dokumentacji końcowej	11
Pr5	Prezentacja projektu, weryfikacja jego wyników (działająca aplikacja razem z dokumentacją projektową), przekazanie projektu.	2
Suma godzin		45

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Zalecenia metodyk zwinnego projektowania

N2. Konsultacje i raportowanie postępów w realizacji projektu

N3. Praca własna – studia literaturowe w obszarze związanym z tematem projektu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 - PEU_U03 PEU_K01 - PEU_K02	Ocena projektu (w tym ocena stworzonego produktu, opracowanego kodu źródłowego i dokumentacji oraz ocena przebiegu realizacji projektu)
P = F1; F1 > 2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Materiały do projektu, w tym wzorce dokumentacji projektowej.
- [2] James Shore, Shane Warden: Agile Development. Filozofia programowania zwinnego, Helion.
- [3] Kena Schwaber: Sprawne zarządzanie projektami metodą Scrum, Microsoft.
- [4] Esther Derby, Diana Larsen, Ken Schwaber: Agile Retrospectives. Making Good Teams Great, Pragmatic Bookshelf.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Materiały udostępnione w Internecie (tutoriale, dokumentacje).

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Tomasz Kubik, tomasz.kubik@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Bezpieczeństwo systemów i usług informatycznych 1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Security of the computer systems and services 1
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00204
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60				
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	–				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie podstawowej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa w systemach i sieciach komputerowych.
- C2 Nabywanie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi informatycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna źródła ataków informatycznych.

PEU_W02 – zna metody ochrony systemów operacyjnych i sieci przed atakami informatycznymi.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia prawnej ochrony danych przechowywanych w systemach informatycznych.

PEU_K02 – rozumie konieczność prawnej ochrony danych i zna konsekwencje niewłaściwego wykonywania tego obowiązku.

PEU_K03 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy.

PEU_K04 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia organizacyjne: program, wymagania, literatura. Wprowadzenie do przedmiotu.	2
Wy2	Źródła ataków skierowanych na systemy informatyczne.	2
Wy3	Konta użytkowników, grupy, prawa dostępu.	2
Wy4	Ochrona pamięci. Ochrona plików.	2
Wy5	Metody uwierzytelniania i autoryzacji dostępu, hasła tradycyjne i jednorazowe, tokeny.	2
Wy6	Bezpieczeństwo sieci komputerowych w warstwie 2-3 OSI.	2
Wy7	Bezpieczeństwo protokołów sieciowych – FTP, NFS, DNS,	2
Wy8	Bezpieczeństwo protokołów sieciowych – SMTP, HTTP, inne	2
Wy9	Podstawy kryptografii.	2
Wy10	Szyfrowanie przesyłanych danych (protokół SSL).	2
Wy11	Bezpieczne programowanie (skrypty shell, funkcje systemowe w aplikacjach)	2
Wy12	Mechanizmy zapewniania spójności danych i synchronizacji w systemach współbieżnych	2
Wy13	Metody zachowania spójności danych i ochrony dostępu w aplikacjach wielowątkowych	2
Wy14	Bezpieczne programowanie aplikacji sieciowych z użyciem gniazdek	2
Wy15	Repetytorium	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Konsultacje
N3. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_K01 ÷ PEU_K04 PEU_W01 ÷ PEU_W02	Aktywność na zajęciach, Kolokwium pisemne
P = F1; F1>2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] S. Garfinkel, G. Spafford, „Bezpieczeństwo w Unixie i Internecie”, Wyd. RM, 1997.
- [2] J. Stokłosa, T. Bilski, T. Pankowski, „Bezpieczeństwo danych w systemach informatycznych”, PWN, 2001.
- [3] W.R. Cheswick, „Firewalle i bezpieczeństwo w sieci”, Helion, 2003.
- [4] N. Ferguson, B. Schneier, „Kryptografia w praktyce”, Helion, 2004.
- [5] A. Silberschatz, J.L. Peterson, G. Gagne, „Podstawy systemów operacyjnych”, WNT, Warszawa 2005.
- [6] W. Stallings, „Systemy operacyjne”, Robomatic, Wrocław 2004.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] S. Garfinkel, G. Spafford, „WWW. Bezpieczeństwo i handel”, Helion, 1999.
- [2] A.S. Tanenbaum, “Modern Operating Systems”, Prentice-Hall Inc., 2001.
- [3] G. Nutt, “Operating Systems. A Modern Perspective”, Addison Wesley Longman, Inc., 2002.
- [4] K.S. Siyan, T. Parker, „TCP/IP. Księga eksperta”, Helion, 2002.

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Tomasz Surmacz, tomasz.surmacz@pwr.wroc.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Internetowe bazy danych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Internet databases
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00218
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			30	
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie wiedzy w zakresie technologii oraz aplikacji internetowych umożliwiających dostęp do baz danych
- C2 Zdobywanie umiejętności w zakresie poprawnego modelowania relacyjnych internetowych baz danych wraz z przedstawieniem dokumentacji technicznej
- C3 Zdobywanie umiejętności w zakresie implementacji interfejsu użytkownika w postaci witryny internetowej z dostępem do baz danych
- C4 Opanowanie wybranych technik tworzenia dynamicznych stron WWW z dostępem do bazy danych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna klasyfikacje oraz specyfikę architektury internetowych systemów z bazami danych

PEU_W02 – zna technologie oraz aplikacje internetowe umożliwiające dostęp do baz danych

PEU_W03 – ma wiedzę w zakresie modelowania internetowych baz danych

PEU_W04 – ma wiedzę w zakresie tworzenia specyfikacji oraz dokumentacji projektowej

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie zaprojektować witrynę internetową z dostępem do bazy danych

PEU_U02 – umie tworzyć poprawnie tabele bazy danych oraz związki między nimi

PEU_U03 – umie używać język SQL oraz technologie MySQL i PHP (lub równoważne) do zarządzania internetowymi bazami danych

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy,

PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności,

PEU_K03 – ma świadomość odpowiedzialności za pracę własną oraz gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Architektura internetowych systemów z bazami danych. Systemy rozproszone oraz heterogeniczne.	3
Wy2	Modelowanie bazy danych z użyciem technologii MySQL, normalizacja tabel, notacja związków-encji oraz przepływu danych, narzędzia komputerowe oraz zakres zadań administratora bazy danych. Bezpieczeństwo internetowych baz danych.	3
Wy3	Przegląd zaawansowanych funkcji oraz cech języka SQL, osadzenie kwerend w językach skryptowych. Zasady używania języka PHP w projektach internetowych baz danych.	3
Wy4	Przegląd innych technologii internetowych związanych z bazami danych (np. Python, Ruby); frameworki MVC i mapowanie obiektowo-relacyjne.	3
Wy5	Optymalizacja baz danych. Zasady tworzenia dokumentacji projektowej dla internetowego projektu z bazą danych. Kolokwium zaliczeniowe.	3
	Suma godzin	15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Proj1	Sprawy organizacyjne: wprowadzenie, omówienie literatury. Przegląd oraz zapoznanie się ze środowiskami do projektowania oraz zarządzania internetowymi bazami danych. Instalacja wybranego systemu.	3
Proj2	Specyfikacja wymagań projektowych. Zaprojektowanie schematu relacyjnego bazy danych (model konceptualny).	3
Proj 3	Projekt struktury danych (model logiczny, normalizacja do trzeciej postaci normalnej). Tworzenie tabel oraz ich powiązanie w technologii MySQL (lub innej równoważnej) z użyciem narzędzi dedykowanych.	3
Proj 4	Projektowanie interfejsu użytkownika, przedstawienie mapy serwisu. Implementacja modelu funkcjonalnego systemu z bazą danych w technologii PHP (lub równoważnej), wprowadzenie danych testowych.	3

Proj 5	Testowanie gotowych modułów z dostępem do internetowych baz danych, udokumentowanie zaimplementowanych oraz przetestowanych modułów. Ocena prac projektowych.	3
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1.	Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2.	Konsultacje
N3.	Praca własna – realizacja zadania projektowego
N4.	Praca własna – studia literaturowe
N5.	Praca własna – przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 – PEU_W04	Kolokwium pisemne.
F2	PEU_U01 – PEU_U03 PEU_K01 – PEU_K03	Obserwacja postępów w pracy nad projektem, pisemne sprawozdanie końcowe.
$P = 0,5 * F1 + 0,5 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Tim Converse, Joyce Park, Clark Morgan, *PHP5 i MySQL. Biblia*, Helion, 2005.
- [2] Luke Welling, Laura Thomson, *PHP i MySQL. Tworzenie stron WWW. Vademecum profesjonalisty*, Helion, 2009.
- [3] Julie C. Meloni, *PHP, MySQL i Apache dla każdego*. Wydanie III, Helion, 2007.
- [4] T. Connolly, C. Begg, *Systemy baz danych. Praktyczne metody projektowania, implementacji i zarządzania. Tom 2*, RM, 2004.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Łukasz Sosna, *101 porad. PHP i MySQL*, Mikom, 2005.
- [2] Marcin Lis, *PHP. 101 praktycznych skryptów. Wydanie II*, Helion, 2007.
- [3] Laura Thomson, *PHP i MySQL. Tworzenie stron WWW. Vademecum profesjonalisty*, Helion, 2005.
- [4] Jacek Matulewski, Sławomir Orłowski, *Technologie ASP.NET i ADO.NET w Visual Web Developer*, Helion, 2007.
- [5] Mark Lutz, *Python. Wprowadzenie*. Wydanie IV, Helion, 2010.
- [6] Jeff Forcier, Paul Bissex, Wesley Chun, *Python i Django. Programowanie aplikacji webowych*, Helion, 2009.
- [7] Aidas Bendoraitis, *Aplikacje internetowe z Django. Najlepsze receptury*, Helion, 2015.
- [8] Larry Ullman, *Ruby. Szybki start*, Helion, 2009.
- [9] Edward Benson, *Rails. Sztuka programowania*, Helion, 2009.

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Roman Ptak, roman.ptak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Seminarium dyplomowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Diploma seminar
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES17209
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					90
Forma zaliczenia					zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					3
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)					1

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Opanowanie wiedzy o aktualnych trendach rozwojowych w obszarze inżynierii systemów informatycznych
- C2 Rozwijanie umiejętności prezentowania wyników własnej pracy i poddawania ich pod publiczną dyskusję
- C3 Nabycie umiejętności w zakresie zasad tworzenia dokumentacji pracy inżynierskiej, dokumentowania wyników eksperymentalnych, odwoływania się do literatury oraz właściwego jej cytowania
- C4 Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi informatycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 - ma wiedzę o aktualnych trendach rozwojowych w obszarze inżynierii systemów

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie tworzyć dokumentację pracy inżynierskiej, dokumentować wyniki badań eksperymentalnych, odwoływać się do literatury oraz właściwie cytować źródła literaturowe, zna sposoby prezentacji wyników, umie poddawać wyniki badań pod publiczną dyskusję

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy

PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Wprowadzenie. Określenie wymagań dotyczących zaliczeń, metody tworzenia prezentacji multimedialnych dotyczących projektów inżynierskich	3
Se2	Omówienie zakresu egzaminu dyplomowego, prezentacje studentów dotyczące pytań egzaminacyjnych	6
Se3- Se15	Prezentacje wyników realizacji projektu inżynierskiego przez studentów. Dyskusja nt. poszczególnych realizowanych projektów.	21
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Prezentacje studenta z wykorzystaniem wideoprojektora
- N2. Konsultacje
- N3. Praca własna – przygotowanie do wygłoszenia seminarium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 PEU_U01 PEU_K01 PEU_K02	Ocena wygłoszonych prezentacji oraz udziału w dyskusji
P = F1; F1>2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] P. Lenar, Profesjonalna prezentacja multimedialna. Jak uniknąć 27 najczęściej popełnianych błędów, Helion, Gliwice, 2010

[2] R. Williams, Prezentacja, która robi wrażenie. Projekty z klasą, Helion, Gliwice, 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] E. Żurek, „Sztuka prezentacji”, POLTEX 2004

[2] R. Pijarska, A. M. Seweryńska, „Sztuka prezentacji – poradnik dla nauczycieli”, WSiP 2002

[3] <http://www.prezentacje.edu.pl>

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr hab. inż. Olgierd Unold, olgierdunold@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Dobre praktyki programowania
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Good programming practices
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES17214
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		60		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	–		2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		2		

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Zna podstawy programowania
2. Zna zasady prowadzenia projektów informatycznych

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania dobrych praktyk programowania
- C2 Opanowanie umiejętności tworzenia czystego kodu w językach Python i Java.
- C3 Opanowanie umiejętności posługiwania się narzędziami wspierającymi pracę programisty.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna zasady redagowania czystego kodu w języku Java i Python

PEU_W02 – zna narzędzia wspierające śledzenie zagadnień, umożliwiające kontrolę wersji, ciągłą integrację, analizę i recenzowanie kodu, budowę aplikacji i przeprowadzanie testów

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie tworzyć czysty kod aplikacji

PEU_U02 – potrafi korzystać z narzędzi wspierających pracę programisty

PEU_U03 – potrafi włączać się w prace projektowe prowadzone przez grupę programistów

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość wpływu jakości tworzonego kodu na jakość projektów programistycznych

PEU_K02 – rozumie konieczność samodzielnego doksztalcania się wraz z postępowaniem technologicznym i rozwojem narzędzi programowych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Paradygmaty i style programowania	1
Wy2	Systemy kontroli wersji (git, gitlab, github) i systemy śledzenia zagadnień (JIRA, Track, Mantis)	2
Wy3	Redagowanie źródeł w języku Java, wsparcie narzędziowe budowy rozwiązań i statycznej analizy kodu	2
Wy4	Redagowanie źródeł w języku Python, wsparcie narzędziowe budowy rozwiązań i statycznej analizy kodu	2
Wy5	Systemy recenzowania kodu (gerrit)	2
Wy6	Systemy ciągłej integracji (Hudson, Jenkins)	2
Wy7	Testy obciążeniowe i integracyjne	2
Wy8	Testy funkcjonalne, Repetytorium	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Uruchomienie środowisk programowania.	2
La2	Praca nad projektem Java z wykorzystaniem narzędzi do wersjonowania	2
La3	Praca nad projektem Java z wykorzystaniem środowiska śledzenia zagadnień	2
La4	Praca nad projektem Java z wykorzystaniem narzędzi do automatycznego budowania aplikacji	2
La5	Uruchomienie narzędzi statycznej analizy kodu Java	2
La6	Praca nad projektem Python z wykorzystaniem narzędzi do wersjonowania oraz tworzenia wirtualnego środowiska	2
La7	Praca nad projektem Python z wykorzystaniem narzędzi wspierających obsługę zależności	2
La8	Praca nad projektem Python z wykorzystaniem środowiska śledzenia zagadnień	2
La9	Uruchomienie narzędzi statycznej analizy kodu Python	2
La10	Praca z systemem recenzowania	2

La11	Praca z systemem ciągłej integracji dla projektów Java	2
La12	Praca z systemem ciągłej integracji dla projektów Python	2
La13	Przygotowywanie instalatorów aplikacji	2
La14	Testowanie aplikacji Java	2
La15	Testowanie aplikacji Python	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora.
 N2. Ćwiczenia w laboratorium komputerowym.
 N3. Konsultacje.
 N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych.
 N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 - PEU_U03 PEU_K01 - PEU_K02	Ocena sposobu wykonania zadania (uwzględniająca jakość wygenerowanego kodu oraz zakresu zaimplementowanych funkcji częściowo w trakcie zajęć, a częściowo po ich zakończeniu), ocena poziomu nabytych umiejętności (na podstawie odpowiedzi na pytania związane z wykonanym zadaniem).
F2	PEU_W01 - PEU_W02	Kolokwium w formie testu (warunkiem koniecznym jest uzyskanie pozytywnej oceny F1).
$P = 0,5 * F1 + 0,5 * F2$ (warunkiem koniecznym jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2, w przeciwnym wypadku ocena wypadkowa będzie negatywna)		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Robert C. Martin: Czysty kod. Podręcznik dobrego programisty
- [2] Mark Lutz: Learning Python: Powerful Object-Oriented Programming
- [3] Włodzimierz Gajda: Git. Rozproszony system kontroli wersji. Helion
- [4] The MantisBT Team: Mantis Bug Tracker Administration Guide
- [5] Luca Milanese: Learning Gerrit Code Review
- [6] Tim O'Brien et al.: Maven: The Complete Reference

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Mark Pilgrim: Dive into Python
- [2] Frédéric Lepied: Quality Python Development
- [3] Matthew B. Doar: Practical JIRA Administration

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Tomasz Kubik, tomasz.kubik@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Programowanie w języku Java - techniki zaawansowane
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Programming in Java - advanced techniques
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00207
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45		105		
Forma zaliczenia	egzamin		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	–		3		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2		3		

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania zaawansowanych technik programowania na platformie Java SE.
- C2 Zaznajomienie się z fragmentami platformy Java umożliwiającymi tworzenie rozwiązań o wielowarstwowej architekturze.
- C3 Nabycie wiedzy o sposobach wdrażania aplikacji Java.
- C4 Opanowanie umiejętności tworzenia aplikacji rozproszonych w języku Java.
- C5 Opanowanie umiejętności projektowania i implementacji graficznego interfejsu użytkownika w technologii Java.
- C6 Opanowanie techniki tworzenia aplikacji hybrydowych (łączyjących wykonywanie skryptów z uruchamianiem kodu bajtowego).

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna zasady tworzenia graficznego interfejsu użytkownika.

PEU_W02 – zna zasady zarządzania pamięcią i kodem bajtowym.

PEU_W03 – posiada wiedzę na temat sposobów implementacji aplikacji rozproszonych z użyciem klas platformy Java SE oraz dedykowanych frameworków

PEU_W04 – zna zasady polityki bezpieczeństwa obowiązujące dla platformy Java.

PEU_W05 – zna wzorce projektowe obowiązujące przy tworzeniu ziaren Javy.

PEU_W06 – posiada wiedzę na temat integracji skryptów, kodu bajtowego oraz kodu natywnego.

PEU_W07 – zna techniki wdrożeń aplikacji Java.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – umie zaprojektować oraz zaimplementować aplikację z bogatym GUI.

PEU_U02 – potrafi stworzyć wielowątkowe aplikacje działające w środowisku rozproszonym.

PEU_U03 – potrafi wykorzystać zalety skryptów i bibliotek zewnętrznych w tworzonych aplikacjach.

PEU_U04 – umie tworzyć aplikacje z dynamicznym ładowaniem klas.

PEU_U05 – potrafi zaimplementować ziarna Javy modyfikowalnych stosownie do potrzeb.

PEU_U06 – potrafi budować aplikacje z wykorzystaniem pomostu do baz danych.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość wpływu jakości tworzonego kodu na możliwość jego dalszego rozwoju przez innych programistów.

PEU_K02 – rozumie konieczność samodzielnego dokształcania się, szczególnie w obliczu ciągłej ewolucji technologii informatycznych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie, przegląd podstaw programowania w języku Java.	2
Wy2	Tworzenia graficznego interfejsu użytkownika (Swing, JavaFX) i jego internacjonalizacja.	2
Wy3	Refleksja i ładowanie klas.	2
Wy4	Introspekcja i implementacja ziaren (JBeans)	2
Wy5	Programowanie współbieżne i zarządzanie pamięcią.	2
Wy6	Tworzenie aplikacji rozproszonych: serializacja i RMI.	2
Wy7	Podstawy Spring, SpringBoot.	2
Wy8	Dostęp do źródeł danych (JDBC i mapowanie obiektowo-relacyjne).	2
Wy9	Tworzenie aplikacji sieciowych (RESTful, SOAP, KVP).	2
Wy10	Zagadnienia bezpieczeństwa.	2
Wy11	Techniki wdrażania aplikacji.	2
Wy12	Wykorzystanie kodu natywnego (JNI).	2
Wy13	Integracja Javy z silnikami skryptowymi.	2
Wy14	Zarządzanie i monitorowanie aplikacji (JMX).	2
Wy15	Repetytorium.	2
	Suma godzin	30

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Uruchomienie środowiska programowania i kompilacja przykładowego programu.	2
La2	Stworzenie aplikacji okienkowej z możliwością zmiany ustawień lokalizacyjnych.	2
La3	Implementacja aplikacji o rozszerzalnej funkcjonalności z własnym ładowaczem klas.	2
La4	Implementacja ziarna Java, jego dystrybucja oraz wykorzystanie we własnej aplikacji.	2
La5	Wykorzystanie słabych referencji w wielowątkowej aplikacji.	2
La6	Projekt aplikacji rozproszonej o zadanej funkcjonalności oraz wyspecyfikowanym interfejsie zdalnym.	2
La7	Budowa aplikacji z wykorzystaniem Spring, SpringBoot.	2
La8	Wykorzystanie bazy danych w aplikacji przeznaczonej do przetwarzania dużych zbiorów danych.	2
La9	Implementacja prostej aplikacji sieciowej i serwerowej.	2
La10	Wykorzystanie szyfrowania oraz polityki bezpieczeństwa przy ładowaniu klas.	2
La11	Przygotowanie wdrożenia aplikacji Java.	2
La12	Rozbudowa wybranej aplikacji Java o funkcje zaimplementowane w kodzie natywnym.	2
La13	Projekt aplikacji do testowania algorytmów w problemach sztucznej inteligencji poprzez wykorzystanie skryptów.	2
La14	Stworzenie narzędzia do monitorowania i zmiany przebiegu działania własnej aplikacji.	2
La15	Podsumowanie wykonanych prac i zadania dodatkowe.	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora.
- N2. Ćwiczenia w laboratorium komputerowym.
- N3. Konsultacje.
- N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych.
- N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 - PEU_U06 PEU_K01 - PEU_K02	Ocena sposobu wykonania zadania (z uwzględnieniem jakości wygenerowanego kodu oraz zakresu zaimplementowanych funkcji – częściowo w trakcie zajęć, a częściowo po ich zakończeniu), ocena poziomu nabytych umiejętności (na podstawie odpowiedzi na pytania związane z wykonanym zadaniem).
F2	PEU_W01 - PEU_W07	Egzamin w formie testu (warunkiem koniecznym jest uzyskanie pozytywnej oceny F1)
P = 0,5 * F1 + 0,5 * F2 (warunkiem koniecznym jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2, w przeciwnym wypadku ocena wypadkowa będzie negatywna)		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Bruce Eckel: Thinking in Java. Edycja polska, Helion.
- [2] Cay Horstmann, Gary Cornell: Java 2. Podstawy, Helion.
- [3] Cay Horstmann, Gary Cornell: Java 2. Techniki zaawansowane, Helion.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [4] Göetz B., Peierls T., Bloch J., Bowbeer J., Holmes D., Lea D.: Java Concurrency In Practice. Addison-Wesley Professional
- [5] Venkat Subramaniam: Programming Concurrency on the JVM: Mastering Synchronization, STM, and Actors

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Tomasz Kubik, tomasz.kubik@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Zarządzanie w systemach i sieciach komputerowych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Management in computer systems and networks
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00213
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60			30	
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	–			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy dotyczącej problemów pojawiających się w zarządzaniu w systemach i sieciach komputerowych, a także metod i algorytmów wykorzystywanych do ich rozwiązania.
- C2 Nabycie umiejętności opisywania i diagnozowania problemów pojawiających się w zarządzaniu w systemach i sieciach komputerowych, a także stosowania odpowiednich metod i algorytmów ich rozwiązywania.
- C3 Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej, korzystania z dokumentacji narzędzi programistycznych oraz przygotowywania dokumentacji projektowej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna problemy występujące w zarządzaniu zasobami i procesami w systemach i sieciach komputerowych, a także metody i algorytmy wykorzystywane do ich rozwiązania.
- PEU_W02 – zna problemy on-linowe występujące w systemach i sieciach komputerowych oraz algorytmy umożliwiające ich rozwiązanie.
- PEU_W03 – zna problemy związane z równoważeniem obciążeń w systemach i sieciach komputerowych, a także metody i algorytmy wykorzystywane do ich rozwiązania.
- PEU_W04 – zna zagadnienia związane z problemem impasu w systemach i sieciach komputerowych.
- PEU_W05 – zna modele obliczeń równoległych, a także metody konstruowania i kryteria oceny algorytmów równoległych.

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – potrafi sklasyfikować i scharakteryzować problemy związane z zarządzaniem zasobami i procesami w systemach i sieciach komputerowych, a także opracować, zaimplementować i stosować odpowiednie algorytmy umożliwiające ich rozwiązanie.
- PEU_U02 – potrafi konstruować i stosować wybrane metody i algorytmy równoważenia obciążeń w systemach i sieciach komputerowych.
- PEU_U03 – potrafi opisać i diagnozować problem martwego punktu w systemach i sieciach komputerowych, a także stosować odpowiednie metody zapobiegania, unikania, wykrywania i likwidowania impasów.
- PEU_U04 – potrafi identyfikować i opisywać zagadnienia przetwarzania równoległego występujące w systemach i sieciach komputerowych, a także implementować, stosować i oceniać wybrane metody i algorytmy obliczeń równoległych.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy.
- PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia organizacyjne: program, wymagania, literatura. Wprowadzenie do przedmiotu.	1
Wy2	Zasoby i procesy w systemach i sieciach komputerowych, struktury danych wykorzystywane do opisu ich stanu, metody obsługi zdarzeń. Wybrane problemy i algorytmy zarządzania zasobami i procesami w systemach i sieciach komputerowych. Kryteria oceny algorytmów.	2
Wy3	Modele obliczeń: sekwencyjne, współbieżne, równoległe. Metody interakcji procesów i wątków, przetwarzanie rozproszone i potokowe. Metody konstruowania algorytmów równoległych, poziomy wprowadzania zrównoleglenia. Ocena efektywności algorytmów współbieżnych i równoległych, prawo Amdahla, optymalna liczba procesorów.	2
Wy4	Stany procesów w systemie współbieżnym z podziałem czasu procesora. Procesy a wątki, obsługa wątków w systemach operacyjnych. Wybrane algorytmy on-line (niewyłączające, wyłączające) zarządzania czasem procesora. Kryteria oceny algorytmów planowania przydziału procesora.	2

Wy5	Rodzaje i własności systemów komputerowych. Rodzaje i własności sieci komputerowych. Topologia fizyczna i logiczna sieci komputerowych. Protokoły sieciowe. Problemy zarządzania dostępem do łącza transmisji danych i buforów urządzeń, problemy równoważenia obciążeń.	2
Wy6	Usługi i parametry QoS w systemach i sieciach komputerowych. Metody i algorytmy zarządzania dostępem do łącza transmisji danych i równoważenia obciążeń. Algorytmy kształtowania ruchu: równoważenie przeciążeń, ograniczanie i podział ruchu. Algorytmy zapobiegania przeciążeniom.	2
Wy7	Problem głodzenia i martwego punktu w systemach i sieciach komputerowych. Klasyfikacja problemów rozstrzygania konfliktów zasobowych. Metody zapobiegania, unikania, wykrywania i likwidowania impasów w systemach i sieciach komputerowych: algorytmy scentralizowane i rozproszone.	2
Wy8	Wybrane algorytmy rozwiązywania problemu impasu (blokad): scentralizowane i rozproszone. Repetitorium.	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, podanie programu oraz wymagań.	1
Pr2	Omówienie tematów zadań projektowych. Badania literaturowe problemów dotyczących zarządzania zasobami i procesami w systemach i sieciach komputerowych z uwzględnieniem praktycznych zadań związanych z zastosowaniami tych systemów w informatyce, przemyśle i biznesie.	2
Pr3	Modelowanie zadań projektowych z wykorzystaniem problemów optymalizacji kombinatorycznej. Zastosowanie modeli obliczeń współbieżnych, równoległych i rozproszonych (wątki, procesy współbieżne, procesy równoległe). Analiza tematów projektów proponowanych przez studentów: problemy on-linowe, problemy zarządzania dostępem do łącza transmisji danych i buforów urządzeń, problemy równoważenia obciążeń, problemy związane z zapewnianiem jakości usług, problemy rozstrzygania konfliktów zasobowych i rozwiązywania problemu impasu, i inne.	2
Pr4	Prezentacja opisu założeń projektowych: sformułowanie problemu, koncepcja (metody i algorytmy) rozwiązywania, technologie i narzędzia (sprzęt, oprogramowanie) wykorzystywane do realizacji zadania, sposób weryfikacji poprawności oraz oceny jakości rozwiązania.	2
Pr5, 6	Implementacja wybranego rozwiązania (rozwiązań), prezentowanie zrealizowanych etapów projektu.	4
Pr7	Testowanie, weryfikacja poprawności, ocena jakości opracowanych rozwiązań i systemów.	2
Pr8	Przygotowanie i analiza dokumentacji projektu.	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora.
- N2. Konsultacje.
- N3. Praca własna – samodzielne wykonanie zadań w ramach projektu.
- N4. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 ÷ PEU_U04, PEU_K01 ÷ PEU_K02	Odpowiedzi ustne, konsultacje, prezentacja wyników, pisemne sprawozdanie z realizacji zadania projektowego.
F2	PEU_W01 ÷ PEU_W05	Kolokwium pisemne.
P = 0,5*F1 + 0,5*F2; aby uzyskać zaliczenie kursu oceny F1 i F2 muszą być co najmniej równe 3.0		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Górski J., Inżynieria oprogramowania w projekcie informatycznym, Mikom, Warszawa, 2000.
- [2] Błażewicz J., Problemy optymalizacji kombinatorycznej, PWN, Warszawa, 1996.
- [3] Cormen T.H., Leiserson Ch. E., Rivest R. L., Stein C., Introduction to Algorithms. Third Edition., The MIT Press, Massachusetts, 2009
- [4] Sedgewick R., Wayne K., Algorytmy. Wydanie IV., Helion, Gliwice, 2012.
- [5] Janiak A. (Ed.), Scheduling in computer and manufacturing systems, WKŁ, Warszawa, 2006.
- [6] Janiak A., Wybrane problemy i algorytmy szeregowania zadań i rozdziału zasobów, Akademicka Oficyna Wydawnicza PLJ, Warszawa, 1999.
- [7] Borodin A., El-Yaniv R., Online Computation and Competitive Analysis, Cambridge University Press, Cambridge, 1998.
- [8] Czech Z., Wprowadzenie do obliczeń równoległych, PWN, Warszawa, 2010.
- [9] Silberschatz A., Peterson J.L., Gagne G., Podstawy systemów operacyjnych, WNT, Warszawa, 2005.
- [10] Stallings W., Systemy operacyjne, Robomatic, Wrocław, 2004.
- [11] Strona internetowa: www.simulatefirst.com, 8.04.2015 r.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Chakravarthy Sharma, Jiang Qingchun, Stream Data Processing: A Quality of Service Perspective Modeling, Scheduling, Load Shedding, and Complex Event Processing, Springer 2009.
- [2] Wyrzykowski R., Klastry komputerów PC i architektury wielordzeniowe: budowa i wykorzystanie, Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa, 2009.
- [3] Karbowski A., Niewiadomska-Szynkiewicz E. (Red.), Programowanie równoległe i rozproszone, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa, 2009.
- [4] Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Prentice-Hall Inc., New York, 2001.

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Robert Wójcik, robert.wojcik@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Administrowanie sieciowymi systemami operacyjnymi
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Managing of the network operating systems
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00216
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu instalowania, konfigurowania i administrowania sieciowymi systemami operacyjnymi.
- C2 Nabycie wiedzy z zakresu budowy aplikacji wspomagających administrowanie sieciowymi systemami operacyjnymi.
- C3 Nabycie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi informatycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna zadania i obowiązki administratora sieciowych systemów operacyjnych.

PEU_W02 – zna problemy mogące występować podczas administrowania sieciowymi systemami operacyjnymi.

PEU_W03 – zna aplikacje wspomagające administrowanie sieciowymi systemami operacyjnymi.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi instalować wybrane sieciowe systemy operacyjne.

PEU_U02 – potrafi skonfigurować wybrane sieciowe systemy operacyjne.

PEU_U03 – potrafi wykonywać typowe zadania administracyjne w wybranych sieciowych systemach operacyjnych.

PEU_U04 – potrafi przeciwdziałać, wykrywać i likwidować podstawowe problemy pojawiające się podczas administrowania sieciowymi systemami operacyjnymi.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia organizacyjne: program, wymagania, literatura. Charakterystyka sieciowego systemu operacyjnego.	1
Wy2	Stos protokołów TCP/IP. Usługi sieciowe – charakterystyka, konfigurowanie, obsługa.	2
Wy3	Instalowanie i konfigurowanie sieciowego systemu operacyjnego. Zarządzanie modułami i sterownikami.	2
Wy4	Zarządzanie kontami użytkowników.	2
Wy5	Ochrona danych i bezpieczeństwo – system plików, uprawnienia użytkowników, udostępnianie zasobów. Sieciowe systemy plików.	2
Wy6	Nadzorowanie pracy użytkowników, konserwacja systemu. Zadania i obowiązki administratora. Aplikacje wspomagające ochronę i zarządzanie SO.	2
Wy7	Przykładowe aplikacje sieciowe – funkcje, obsługa, konfigurowanie.	2
Wy8	Repetitorium.	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne, podanie programu oraz wymagań. Wprowadzenie – zapoznanie się ze stanowiskiem pracy, dostępnym oprogramowaniem, itp.	1
La2	Instalacja sieciowego systemu operacyjnego (serwer) w środowisku laboratoryjnym.	2
La3	Zapoznanie z organizacją zainstalowanego systemu operacyjnego oraz niezbędnymi narzędziami, zarządzanie programowaniem.	2
La4	Konfiguracja sieci w środowisku SSO z uwzględnieniem konfiguracji doraźnej oraz permanentnej, diagnostyka sieci, konfiguracja zapory sieciowej. Routing, translacja adresów, serwer DHCP.	2
La5	Konfiguracja i uruchomienie serwera nazw (DNS) - resolver oraz własna domena. Instalacja i uruchomienie serwera usług katalogowych; autoryzacja użytkowników w oparciu o usługi katalogowe.	4
La6	Zarządzanie kontami użytkowników, zarządzanie środowiskiem użytkownika, zarządzanie uprawnieniami użytkowników do zasobów.	2

La7	Zdalne zarządzanie sieciowymi systemami operacyjnymi.	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
 N2. Ćwiczenia laboratoryjne
 N3. Konsultacje
 N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych
 N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 ÷ PEU_U04	Odpowiedzi ustne, obserwacja wykonywania ćwiczeń, pisemne sprawozdania z ćwiczeń,
F2	PEU_W01 ÷ PEU_W03	Kolokwium pisemne
P = 0,7*F1 + 0,3*F2; F1 > 2, F2 > 2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] A. Silberschatz, J.L. Peterson, G. Gagne, „Podstawy systemów operacyjnych”, WNT, Warszawa 2005
 [2] W. Stallings, „Systemy operacyjne”, Robomatic, Wrocław 2004.
 [3] C. Hunt, „TCP/ip – administracja sieci”, Wydawnictwo RM, 2003.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] A.S. Tanenbaum, “Modern Operating Systems”, Prentice-Hall Inc., 2001.
 [2] G. Nutt, “Operating Systems. A Modern Perspective”, Addison Wesley Longman, Inc., 2002.
 [3] K. Krysiak, „Sieci komputerowe. Kompendium”, Helion, 2005.
 [4] K.S. Siyan, T. Parker, „TCP/IP. Księga eksperta”, Helion, 2002.

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Dariusz Caban, dariusz.caban@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Bezpieczeństwo systemów i usług informatycznych 2
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Security of the computer systems and services 2
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria systemów informatycznych
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00205
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)			30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)			60		
Forma zaliczenia			zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS			2		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)			2		

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie umiejętności praktycznych z zakresu bezpieczeństwa w systemach i sieciach komputerowych oraz kryptografii.
- C2 Nabywanie i utrwalenie umiejętności wyszukiwania informacji w literaturze naukowej oraz korzystania z dokumentacji narzędzi informatycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi rozpoznawać przypadki ataków informatycznych.

PEU_U02 – potrafi zabezpieczać systemy operacyjne i sieci przed atakami informatycznymi.

PEU_U03 – potrafi stosować elementy kryptografii w ochronie systemów i sieci komputerowych.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia prawnej ochrony danych przechowywanych w systemach informatycznych.

PEU_K02 – rozumie konieczność prawnej ochrony danych i zna konsekwencje niewłaściwego wykonywania tego obowiązku.

PEU_K03 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy.

PEU_K04 – rozumie konieczność samokształcenia oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne, podanie programu oraz wymagań. Wprowadzenie – zapoznanie się ze stanowiskiem pracy, dostępnym oprogramowaniem, itp.	3
La2	Ochrona zasobów (plików, folderów) w systemach operacyjnych – uprawnienia do zasobów.	3
La3	Bezpieczeństwo danych w systemach informatycznych – mechanizmy synchronizacji w aplikacjach współbieżnych	3
La4	Bezpieczeństwo danych w systemach informatycznych – mechanizmy synchronizacji i kontroli zasobów aplikacjach wielowątkowych	3
La5	Ochrona danych w systemach informatycznych – szyfrowanie za pomocą GPG, podpisywanie kluczy.	3
La6	Ochrona komunikacji sieciowej i serwerów WWW – certyfikaty SSL, Certificate Authority	3
La7	Ochrona serwerów WWW – instalacja certyfikatów SSL, kontrola dostępu za pomocą haseł i certyfikatów	3
La8	Ochrona aplikacji – analiza działania za pomocą debuggera, reverse engineering	3
La9, La10	Skanowanie portów i aktywne badanie stanu sieci.	6
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Ćwiczenia laboratoryjne
- N2. Konsultacje
- N3. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_K01 ÷ PEU_K04 PEU_U01 ÷ PEU_U03	Odpowiedzi ustne, konsultacje, ocena wykonywania ćwiczeń
P = F1; F1>2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] S. Garfinkel, G. Spafford, „Bezpieczeństwo w Unixie i Internecie”, Wyd. RM, 1997.
- [2] J. Stokłosa, T. Bilski, T. Pankowski, „Bezpieczeństwo danych w systemach informatycznych”, PWN, 2001.
- [3] W.R. Cheswick, „Firewalle i bezpieczeństwo w sieci”, Helion, 2003.
- [4] N. Ferguson, B. Schneier, „Kryptografia w praktyce”, Helion, 2004.
- [5] A. Silberschatz, J.L. Peterson, G. Gagne, „Podstawy systemów operacyjnych”, WNT, Warszawa 2005.
- [6] W. Stallings, „Systemy operacyjne”, Robomatic, Wrocław 2004.
- [7] M. Sportack, „Sieci komputerowe. Księga eksperta”, Helion, 1999.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] S. Garfinkel, G. Spafford, „WWW. Bezpieczeństwo i handel”, Helion, 1999.
- [2] A.S. Tanenbaum, “Modern Operating Systems”, Prentice-Hall Inc., 2001.
- [3] G. Nutt, “Operating Systems. A Modern Perspective”, Addison Wesley Longman, Inc., 2002.
- [4] K.S. Siyan, T. Parker, „TCP/IP. Księga eksperta”, Helion, 2002.

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Tomasz Surmacz, tomasz.surmacz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Sieciowe systemy operacyjne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Network operating systems
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00315
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			3		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		2		

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

- 1.
- 2.
- 3.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie praktycznej wiedzy z zakresu programowania w środowisku UNIX
- C2 Nabywanie wiedzy dotyczącej komunikacji międzyzadaniowej i programowania współbieżnego
- C3 Nabywanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących stosowania mechanizmów synchronizacji procesów
- C4 Nabywanie wiedzy dotyczącej modelu OSI i protokołów sieciowych w sieciach TCP/IP
- C5 Nabywanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących gniazdek sieciowych BSD i programowania komunikacji sieciowej w trybach klient-serwer i peer-to-peer
- C6 Nabywanie umiejętności wyszukiwania i korzystania z dokumentacji technicznej

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna sposób działania mechanizmów strumieni (nazwanych i nienazwanych)
- PEU_W02 – zna sposób działania mechanizmów IPC (kolejek komunikatów, pamięci wspólnej)
- PEU_W03 – zna metody zapewniania synchronizacji procesów za pomocą buforów i semaforów
- PEU_W04 – zna sposób organizacji pamięci w systemie operacyjnym, działanie stosu, segmentacji i stronicowania pamięci oraz pamięci wirtualnej
- PEU_W05 – zna różnice między procesami i wątkami, zna sposoby pisania aplikacji wielowątkowych
- PEU_W06 – zna i potrafi opisać metody synchronizacji wątków za pomocą semaforów, monitorów i zmiennych warunkowych.
- PEU_W07 – zna model OSI, potrafi zidentyfikować poszczególne warstwy i przynależność do nich odpowiednich części oprogramowania systemowego i programów użytkownika.
- PEU_W08 – zna i potrafi opisać metody synchronizacji wątków za pomocą monitorów i zmiennych warunkowych.
- PEU_W09 – zna i kojarzy podstawowe protokoły sieciowe TCP/IP, potrafi scharakteryzować sposób komunikacji przy użyciu TCP i UDP.
- PEU_W10 – zna funkcje systemowe dotyczące gniazdek sieciowych pozwalające na pisanie programów sieciowych
- PEU_W11 – zna model działania klient-serwer oraz peer-to-peer
- PEU_W12 – zna sposób działania zdalnych wywołań funkcji (RPC) oraz mechanizmów wymiany danych XDR.

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – potrafi napisać program w języku C i uruchomić go w środowisku UNIX.
- PEU_U02 – potrafi korzystać z edytorów tekstowych (vi, vim), kompilatora (gcc, g++), programu make.
- PEU_U03 – potrafi wykorzystać funkcje systemowe do tworzenia nowych procesów i komunikacji między nimi (strumienie, kolejki, pamięć wspólna)
- PEU_U04 – potrafi napisać aplikację wielowątkową
- PEU_U05 – potrafi zapewnić właściwą synchronizację procesów lub wątków za pomocą odpowiednich mechanizmów (semaforów i monitorów).
- PEU_U06 – potrafi napisać aplikację sieciową klient-serwer z użyciem gniazdek TCP
- PEU_U07 – potrafi napisać aplikację sieciową w trybie peer-to-peer i klient-serwer z użyciem UDP

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 – jest świadomy znaczenia wagi przykładanej do poprawnego pisania programów z zastosowaniem kontroli błędów i deterministycznego zachowania aplikacji.
- PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia oraz samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy w praktyce,

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1, Wy2	Wstęp, wprowadzenie do wykładu, wymagania	1
Wy2	System plików, prawa dostępu, blokowanie, biblioteki systemowe, skrypty,	1

	komendy.	
Wy3	Procesy, sterowanie procesami.	1
Wy4	Komunikacja między procesami łączem.	1
Wy5	Kolejki komunikatów.	1
Wy6	Synchronizacja procesów - semafony i podstawowe zagadnienia współbieżności.	1
Wy7	Aplikacje wielowątkowe, monitory i zmienne warunkowe	1
Wy8	Komunikacja między procesami - pamięć wspólna SHM, pamięć wirtualna.	1
Wy9	Komunikacja sieciowa - adresy w sieci Internet, warstwy ISO/OSI.	1
Wy10	Przegląd protokołów sieciowych w systemie UNIX, gniazda BSD.	1
Wy11	Protokół TCP - właściwości, schemat blokowy aplikacji.	1
Wy12	Protokół UDP - właściwości, schemat aplikacji, przykłady.	1
Wy13	Zaawansowane zagadnienia sieciowe - zwielokrotnione wejście, funkcje specjalne.	1
Wy14	Komunikacja RPC, standard XDR - schemat blokowy aplikacji, przykłady. Funkcje tłumaczenia nazw (DNS), protokoły sieciowe.	1
Wy15	Repetytorium	1
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Zajęcia wstępne – określenie tematyki zajęć, założenie kont dostępowych w laboratorium, poznanie/przypomnienie podstawowych komend systemu Unix, opanowanie pracy w systemie	3
La2	Opanowanie edycji tekstów, kompilacja i linkowanie przykładowych programów	3
La3	Poznanie reguł kompilacji za pomocą programu make, uruchomienie programów testujących kontrolę zadań (funkcje fork, exec)	3
La4	Komunikacja międzyzadaniowa z użyciem strumieni PIPE i FIFO	3
La5	Komunikacja międzyzadaniowa z użyciem pamięci wspólnej i semaforów	3
La6-7	Poznanie mechanizmów synchronizacji w programach wielowątkowych – biblioteka pthreads, semafony, monitory, zmienne warunkowe	6
La8-9	Komunikacja sieciowa z użyciem TCP	4.5
La9-10	Komunikacja sieciowa z użyciem UDP	4.5
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny
N2. Konsultacje
N3. Instruktaż w trakcie zajęć laboratoryjnych
N4. Praca własna w trakcie zajęć
N5. Praca własna – przygotowanie do zajęć

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 - PEU_U07 PEU_K01 - PEU_K02	Ocena wykonania zajęć laboratoryjnych

F2	PEU_U01 - PEU_U07 PEU_K01 - PEU_K02	Ocena wykonania programu sieciowego
F3	PEU_W01 - PEU_W12	Kolokwium zaliczeniowe
$P=F1*0.6+F2*0.4, P2=P1*0.4+F3*0.6$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] SILBERSCHATS, ABRAHAM : Podstawy systemów operacyjnych.
- [2] STEVENS : Programowanie zastosowań sieciowych w systemie UNIX.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Bach, Maurice J. -- Budowa systemu operacyjnego UNIX
- [2] Ben-Ari, M. -- Podstawy programowania współbieżnego

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

dr inż. Tomasz Surmacz, tomasz.surmacz@pwr.wroc.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Zastosowania systemów wbudowanych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Embedded systems applications
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00316
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				60	
Forma zaliczenia				zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				2	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				1	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie umiejętności z zakresu organizacji architektury systemów wbudowanych.
- C2 Nabywanie umiejętności programowania systemów wbudowanych.
- C3 Nabywanie umiejętności pracy z dużymi projektami (więcej niż 1000 linii kodu).
- C4 Nabywanie umiejętności wyszukiwania i korzystania z dokumentacji i katalogów firmowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi napisać oprogramowanie dla wybranego systemu wbudowanego

PEU_U02 – potrafi rozbudować *hardware* wybranego systemu wbudowanego

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 – ma świadomość znaczenia umiejętności wyszukiwania informacji oraz jej krytycznej analizy

PEU_K02 – rozumie konieczność samokształcenia do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Rozdanie tematów projektów.	3
Pr2	Uszczegółowienie tematów projektów, przedstawienie środowiska programowania, rozpoznanie sprzętu, prezentacja dokumentacji, stron WWW itp.	3
Pr3	Praca własna nad projektem, prezentacja częściowych wyników, konsultacje.	3
Pr4	Praca własna nad projektem, prezentacja częściowych wyników, konsultacje.	3
Pr5	Praca własna nad projektem, prezentacja częściowych wyników, konsultacje.	3
Pr6	Praca własna nad projektem, prezentacja częściowych wyników, konsultacje.	3
Pr7	Praca własna nad projektem, prezentacja częściowych wyników, konsultacje.	3
Pr8	Praca własna nad projektem, prezentacja częściowych wyników, konsultacje.	3
Pr9	Praca własna nad projektem, prezentacja częściowych wyników, konsultacje.	3
Pr10	Odbiór projektów, prezentacja wyników, ocena, zaliczenie	3
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Przedstawienie tematów
- N2. Prezentacja narzędzi używanych w projekcie
- N3. Konsultacje
- N4. Praca własna – przygotowanie do projektu
- N5. Praca własna – samodzielna realizacja projektu
- N6. Praca własna – dokumentacja projektu
- N7. Prezentacja rezultatów

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_K01, PEU_K02	Ocena wykonania dokumentacji projektu
F2	PEU_U01, PEU_U02	Ocena efektów działania projektu
$P = 0,2 * F1 + 0,8 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Monk, S., 2012. Programming Arduino. Tab Electronics,.
- [2] Jacek Majewski, Piotr Zbysiński, Układy FPGA w przykładach, Wydawnictwo BTC,2007
- [3] Membrey, P., Hows, D. and Watkiss, S., 2013. Learn Raspberry Pi with Linux. apress.
- [4] Richardson, M. and Wallace, S., 2012. *Getting started with raspberry PI*. " O'Reilly Media, Inc."
- [5] Noble, J., 2009. Programming Interactivity: A Designer's Guide to Processing, Arduino, and Openframeworks. " O'Reilly Media, Inc."

Strony Internetowe:

<https://www.raspberrypi.org/resources/learn/>

<https://www.arduino.cc/en/Tutorial/HomePage>

<http://forefront.io/a/beginners-guide-to-arduino/>

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Marek Woda, marek.woda@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Projekt zespołowy
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Team project
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00314
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				45	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				120	
Forma zaliczenia				zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				4	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				2	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie podstawowych umiejętności, z uwzględnieniem aspektów aplikacyjnych, z realizacji zadania budowy systemu informatycznego, programowo-sprzętowego.
- C2 Nabywanie umiejętności z zakresu realizacji zadań wchodzących w skład całego projektu: projektowania aplikacji, programowania z wykorzystaniem gotowych bibliotek, uruchamiania i testowania aplikacji, integracji oprogramowania, projektowania systemów wbudowanych, uruchamiania i testowania aplikacji w systemach informatycznych, uruchamiania i testowania aplikacji rozproszonych w różnych konfiguracjach (PC/system wbudowany) z wykorzystaniem różnych protokołów warstwy sieciowej (np. TCP/IP, RS232, USB, Bluetooth, ZigBee, Dash-7).
- C3 Nabywanie umiejętności prowadzenia projektu informatycznego z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do planowania i zarządzania przebiegiem prac projektowych oraz gromadzenia i zarządzania wynikami projektu (opracowaniami, sprawozdaniami, dokumentacją, archiwizacją rozwiązań i kodem aplikacji).
- C4 Nabywanie i utrwalanie kompetencji społecznych obejmujących inteligencję emocjonalną

polegającą na umiejętności współpracy w grupie studenckiej mającej na celu efektywne rozwiązywanie problemów. Odpowiedzialność, uczciwość i rzetelność w postępowaniu; przestrzeganie obyczajów obowiązujących w środowisku akademickim i społeczeństwie.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – potrafi zebrać wymagania potrzebne do rozwiązania zadania, określić cel projektu, rezultaty i wskaźniki pomiaru rezultatu; określić funkcjonalności „must have” i „nice to have”.
- PEU_U02 – potrafi pozyskać i uporządkować informacje o technologiach w jakich można zrealizować podejmowane zadanie projektowe.
- PEU_U02 – potrafi podzielić projekt na zadania, sformułować warunki wstępne, spodziewane efekty każdego zadania, oszacować czas potrzebny na wykonanie każdego z etapów danego zadania, wyznaczyć zasoby potrzebne do jego realizacji oraz wskazać ryzyka projektu.
- PEU_U03 – potrafi określić możliwości realizacji zadań przez członków zespołu projektowego, przydzielić zadania do członków zespołu i opracować harmonogram realizacji projektu.
- PEU_U04 – potrafi użyć narzędzi informatycznych do zarządzania projektami grupowymi: systemów kontroli wersji, zarządzania problemami i zadaniami, dokumentami, harmonogramem.
- PEU_U05 – potrafi dokonać kompletacji elementów systemu z doбором i wyceną komponentów.
- PEU_U06 – potrafi dokonać modyfikacji w zakresie zadań i harmonogramu realizacji w przypadku wystąpienia problemów w trakcie realizacji projektu.
- PEU_U07 – potrafi zastosować metodykę szeregowania zadań w opracowaniu harmonogramu projektu z uwzględnieniem synergii i ograniczeń wynikających z realizacji innych przedmiotów z planu studiów.
- PEU_U08 – potrafi opracować dokumentację cząstkową z realizacji poszczególnych zadań w postaci sprawozdań oraz wykorzystać je do opracowania całościowej dokumentacji projektu.
- PEU_U09 – potrafi wykorzystać wyniki prac innych zespołów projektowych (lub innych projektów realizowanych w ramach toku studiów) oraz wykorzystać wyniki prac z projektu zespołowego do realizacji projektu inżynierskiego.
- PEU_U10 – potrafi zredagować i upowszechnić wyniki projektu w postaci komunikatu konferencyjnego, prezentacji multimedialnej lub filmu.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 – wyszukiwania informacji oraz narzędzi oraz ich krytycznej analizy,
- PEU_K02 – zespołowej współpracy dotyczącej doskonalenia metod wyboru strategii mającej na celu optymalne rozwiązywanie powierzonych grupie problemów,
- PEU_K03 – rozumienia konieczności samokształcenia, w tym poprawiania umiejętności koncentracji uwagi i skupienia się na rzeczach istotnych oraz rozwijania zdolności do samodzielnego stosowania posiadanej wiedzy i umiejętności.
- PEU_K04 – rozwijania zdolności samooceny i samokontroli oraz odpowiedzialności za rezultaty podejmowanych działań.
- PEU_K05 – przestrzegania obyczajów i zasad obowiązujących w środowisku akademickim oraz w zespole.
- PEU_K06 – myślenia niezależnego i twórczego, rozwiązywania problemów.
- PEU_K07 – obiektywnego oceniania argumentów, racjonalnego tłumaczenia i uzasadniania własnego punktu widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu realizowanego tematu.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, wprowadzenie, określenie problematyki, przedstawienie tematów projektów	2

Pr2	Omówienie szczegółowe zadań projektowych, podział projektu na podzadania, podział na zespoły, opracowanie harmonogramów	3
Pr3	Przedstawienie, uruchomienie i konfiguracja narzędzi informatycznych do zarządzania projektem	3
Pr4	Kompletacja systemu, specyfikacja komponentów i list materiałów	3
Pr5-Pr12	Realizacja zadań projektowych	28
Pr13	Uruchomienie gotowego systemu	2
Pr14	Ustalenie zakresu rozbieżności pomiędzy celem projektu a realizacją, podsumowanie wyników	2
Pr15	Ocena dokumentacji projektowej, prezentacja wyników, ew. przygotowanie wyników do publikacji	2
	Suma godzin	45

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Krótkie wykłady z wykorzystaniem slajdów, dyskusja
 N2. Warsztaty
 N3. Konsultacje i spotkania
 N4. Praca własna – samodzielne studia literaturowe
 N5. Praca własna – opracowanie sprawozdań, dokumentacji końcowej i oprogramowania

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 - PEU_U10 PEU_K01 - PEU_K07	Odpowiedzi ustne, dyskusje, ocena sprawozdań, ocena stopnia osiągnięcia stawianych celów projektu
P = F1; F1>2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] F. Brooks, The Mythical Man-Month: Essays on Software Engineering, Addison-Wesley, 1975, 1995
 [2] Dokumentacja systemów zarządzania pracą grupową: Trac, Redmine, FlySpray, ProjectOpen, MS Project

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Adam Koszlajda, Zarządzanie projektami IT. Przewodnik po metodykach, Helion, 2010
 [2] Joseph Phillips, Zarządzanie projektami IT, Helion, 2004

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Piotr Patronik, piotr.patronik@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Rekonfigurowalność e-systemów
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	E-systems reconfiguration
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES17308
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			60	
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH
1.
2.

CELE PRZEDMIOTU
C1   Poznanie zasad konfigurowania systemów usług i ich oceny wydajnościowej/niezawodnościowej.
C2   Poznanie zasad projektowania systemów rekonfigurowalnych.
C3   Nabycie umiejętności projektowania i realizacji badań wydajnościowych systemów webowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 zna metody (re)konfigurowania systemów webowych i techniki ich oceny.

PEU_W02 zna metody i narzędzia do badania wydajności serwisów

PEU_W03 zna techniki reagowania na naruszenia bezpieczeństwa systemów (oparte o rekonfigurację)

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi zaplanować i przeprowadzić badanie wydajnościowe serwisu internetowego.

PEU_U02 potrafi wyciągnąć wnioski z wyników badań wydajnościowych i zaproponować zmianę konfiguracji poprawiającą parametry dostępu do systemu.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Konfiguracja usług sieciowych, wybranych serwerów, rozlokowanie usług (deployment)	6
Wy2	Ocena parametrów e-systemów: monitorowanie pracy i testy wydajnościowe	3
Wy3	Rekonfiguracja po wystąpieniu naruszeń bezpieczeństwa	3
Wy4	Profilowanie usług	3
	Suma godzin	15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Ustalenie tematyki projektu i zadań indywidualnych	3
Pr2	Zaprojektowanie badań wydajnościowych i niezawodnościowych wybranego systemu informatycznego	3
Pr3	Przeprowadzenie badań wydajnościowych i prezentacja wniosków z eksperymentu	6
Pr4	Przeprowadzenie rekonfiguracji systemu i ocena skutków	3
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora

N2. Prezentacja założeń i wyników eksperymentu

N3. Konsultacje

N4. Praca własna – przeprowadzenie eksperymentu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W03	kolokwium (test wyboru)
F2	PEU_U01 - PEU_U02	prezentacje multimedialne założeń i wyników projektu indywidualnego
$P = 0,3 \cdot F1 + 0,7 \cdot F2$; $F1 > 2$, $F2 > 2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] J.D. Meier, C. Farre, P. Bansode, S. Barber, D. Rea, Performance Testing Guidance for Web Applications, Microsoft Patterns and Practices.
- [2] T. Walkowiak, D. Caban, Improvement of Dependability of Complex Web Based Systems by Service Reconfiguration, Dependability Problems of Complex Information Systems, vol. 307, Springer-Verlag, Berlin – Heidelberg, 2014, str.: 149 – 165
- [3] D. Caban, T. Walkowiak, Preserving Continuity of Services Exposed to Security Incidents. NetWare 2012, The Sixth International Conference on Emerging Security Information, Systems and Technologies, SECURWARE 2012. IARIA, 2012, str.: 72 – 78

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Dokumentacja techniczna Tomcat
- [2] Dokumentacja techniczna Apache JMeter
- [3] Dokumentacja techniczna Funkload
- [4] Dokumentacja techniczna Nagios

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Dariusz Caban, dariusz.caban@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Aplikacje internetowe i rozproszone
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Internet and distributed application development
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00304
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			30	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			90	
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				3	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie wiedzy z zakresu projektowania aplikacji rozproszonych, w tym wiedzy na temat modeli i mechanizmów komunikacji i synchronizacji w systemach rozproszonych.
- C2 Nabywanie umiejętności zrównoleglenia przetwarzania oraz programowania w środowisku Message Passing Interface
- C3 Nabywanie wiedzy dotyczącej architektury i projektowania wielowarstwowych aplikacji internetowych.
- C4 Nabywanie wiedzy na temat najważniejszych technologii wykorzystywanych w budowie aplikacji internetowych po stronie serwera oraz po stronie klienta.
- C5 Nabywanie umiejętności zaprojektowania i wykonania aplikacji internetowej z wykorzystaniem wybranego frameworka (np. Django, język Python).
- C6 Nabywanie umiejętności realizacji logiki aplikacji internetowej po stronie klienta z wykorzystaniem wybranego języka skryptowego (Javascript, biblioteka jQuery).

- C7 C7. Nabycie umiejętności opracowania dokumentacji wykonanej aplikacji internetowej.
- C8 Nabycie i utrwalanie umiejętności współpracy w grupie studenckiej w celu wspólnej realizacji projektu systemu informatycznego (kompetencja społeczna).

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 – zna podstawowe zasady zrównoleglania obliczeń, w tym model farmy procesów, prawa Amdahla i Gustafsona oraz zakres ich stosowania
- PEU_W02 – zna model i mechanizmy komunikacji w standardzie Message Passing Interface
- PEU_W03 – zna protokół HTTP/1.1, w tym rozszerzenia (nagłówki) wspierające efektywne aplikacje internetowe (m.in. mechanizm persistent connections, obsługa sesji, wsparcie dla serwerów wirtualnych)
- PEU_W04 – zna architekturę aplikacji internetowych (MVC) oraz najważniejsze technologie wykorzystywane przez aplikacje internetowe po stronie serwera
- PEU_W05 – zna mechanizmy programowania proceduralnego, funkcyjnego i obiektowego w języku Python
- PEU_W06 – zna budowę wybranego frameworka do budowy aplikacji internetowych (np. Django, Flask)
- PEU_W07 – zna mechanizmy pozwalające na osadzenie elementów logiki aplikacji internetowej po stronie klienta (w tym wybraną bibliotekę języka JavaScript – np. jQuery)
- PEU_W08 – zna mechanizmy komunikacji asynchronicznej pomiędzy serwerem i klientem aplikacji internetowej (asynchroniczność od strony klienta – AJAX, jak i serwera – Comet, mechanizmy komunikacji asynchronicznej w HTML5 -- SSE)

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 – potrafi zaprojektować i zaimplementować program realizujący zadanie intensywne obliczeniowo z wykorzystaniem środowiska Message Passing Interface
- PEU_U02 – potrafi zaprojektować i wykonać prostą wielowarstwową aplikację internetową z wykorzystaniem wybranego frameworka (np. Django lub Flask, język Python)
- PEU_U03 – umie wykorzystać wybrany język skryptowy (np. Javascript z biblioteką jQuery) do realizacji logiki aplikacji internetowej umieszczonej po stronie klienta
- PEU_U04 – umie zrealizować asynchroniczną komunikację pomiędzy klientem i serwerem aplikacji internetowej z wykorzystaniem technologii AJAX
- PEU_U05 – potrafi zdokumentować wykonany projekt i implementację aplikacji internetowej

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 – potrafi współpracować w grupie w celu wspólnej realizacji postawionego zadania
- PEU_K02 – potrafi samodzielnie poszerzać wiedzę i umiejętności w obszarze rozwijających się technologii informatycznych

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Mechanizmy i modele przetwarzania rozproszonego, miary efektywności, prawa Amdahla i Gustafsona Protokół HTTP, metody, najważniejsze nagłówki, wsparcie sesji	2
Wy 2	Standard MPI, model procesów, mechanizmy komunikacji, struktury danych, przykład farmy procesów	2
Wy3	Przetwarzanie rozproszone w modelu MapReduce - Apache Spark	2
Wy 4	Python – najważniejsze konstrukcje programowania proceduralnego, funkcyjnego, mechanizmy obiektowość, moduły	2

Wy 5,6	Python jako środowisko budowy aplikacji internetowych, framework Django – architektura MTV, mechanizmy ORM, widoki, język template’ów. Mikroframework Flask, template’y. Przykład aplikacji w modelu REST	4
Wy 7,8	Programowanie po stronie klienta, model DOM, obsługa elementów DOM w JavaScript i biblioteki jQuery i AngularJS. Komunikacja asynchroniczna (AJAX, Comet, mechanizmy komunikacji asynchronicznej w HTML5 – Server Sent Events (SSE))	3
	Suma godzin	15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Wprowadzenie – prezentacja proponowanych tematów projektowych, organizacja grup projektowych, skonfigurowanie środowiska wspierającego pracę w grupie	2
Pr2	Wybór i zatwierdzenie tematów realizowanych przez poszczególne grupy projektowe, opracowanie wymagań/założeń na projektowany system	2
Pr3-4	Opracowanie projektu koncepcyjnego (warstwy serwera aplikacji, bazy danych, silnika obliczeniowego, interfejsu użytkownika, mechanizmów komunikacji pomiędzy modułami)	4
Pr5-6	Opracowanie projektu technicznego	4
Pr7-9	Implementacja i uruchomienie podstawowej funkcjonalności projektu (iteracja „0”)	6
Pr10	Prezentacja iteracji 0 systemu, weryfikacja założeń i wymagań na finalną wersję (iterację 1)	2
Pr11-13	Implementacja finalnej wersji systemu	6
Pr14	Opracowanie dokumentacji (technicznej i powykonawczej)	2
Pr15	Prezentacja finalnej wersji projektu	2
	Suma godzin	

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem prezentacji PowerPoint N2. Zadania projektowe N3. Konsultacje N4. Praca własna – przygotowanie się do realizacji podzadań w ramach projektu N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 – PEU_U05 PEU_K01 – PEU_K02	Ocena wykonanych zadań projektowych, ocena dokumentacji i prezentacji projektu, dyskusja nad poszczególnymi etapami projektu w trakcie jego realizacji
F2	PEU_W01 – PEU_W08	Kolokwium pisemne
$P = 0,6 * F1 + 0,4 * F2$ (pod warunkiem: $F1 > 2$ i $F2 > 2$)		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] M. Ben-Ari, *Podstawy programowania współbieżnego i rozproszonego*, WNT 2009
- [2] A. Krajka, *Python – podstawy języka i aplikacje internetowe*, Wyd.PBL, 2011
- [3] J. Forcier, *Python i Django: programowanie aplikacji webowych*, Helion 2009
- [4] Opis standardu MPI <http://www.mcs.anl.gov/research/projects/mpi/>
- [5] Dokumentacja Apache Spark <http://spark.apache.org/docs/latest/programming-guide.html>
- [6] Dokumentacja frameworka Django <http://www.djangoproject.com>
- [7] Dokumentacja frameworka Flask <http://flask.pocoo.org>
- [8] Dokumentacja języka Python www.python.org

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] C. Lin, L. Snyder.: *Principles of parallel programming*, Addison Wesley 2009
- [2] A.D. Kshemkalyani, M.Singhal, *Distributed computing: principles, algorithms and systems*, Cambridge Univ. Press 2011
- [3] G. Coulouris, J. Dollimore, T. Kindberg, *Systemy rozproszone, podstawy i projektowanie*, WNT 1999

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr hab. inż. Henryk Maciejewski, henryk.maciejewski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Programowanie współbieżne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Concurrent programming
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00302
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	40		80		
Forma zaliczenia	egzamin		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			3		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie wiedzy o zjawiskach zachodzących w systemach składających się z wielu komunikujących się współbieżnych procesów.
- C2 Nabywanie wiedzy o metodach tworzenia procesów, atrybutach procesu ich ustawianiu i testowaniu.
- C3 Nabywanie wiedzy o metodach dostępu do pliku, atrybutach, komunikacji poprzez pliki, blokadach
- C4 Nabywanie wiedzy o komunikacji między procesowej poprzez łącza nienazwane, kolejki FIFO, kolejki komunikatów
- C5 Nabywanie wiedzy o problemie wzajemnego wykluczania procesów i ochronie sekcji krytycznej
- C6 Nabywanie wiedzy o komunikacji procesów poprzez pamięć dzieloną, synchronizacji poprzez semafony POSIX
- C7 Nabywanie wiedzy o tworzeniu aplikacji rozproszonych składających się z procesów komunikujących przez interfejsy gniazdek (komunikaty UDP, komunikacja połączeniowa TCP).

- C8 Nabycie wiedzy o tworzeniu aplikacji wielowątkowych, synchronizacji wątków za pomocą muteksów, zmiennych warunkowych, barier, blokad czytelników pisarzy. Nabycie wiedzy o efektywnym wykorzystaniu maszyn wieloprocesorowych.
- C9 Zapoznanie się z sieciami Petriego jako narzędziem do modelowania systemów współbieżnych i dowodzenia ich własności jak osiągalność, żywotność, bezpieczeństwo, występowanie zakleszczeń.
- C10 Nabycie umiejętności tworzenia aplikacji składających się z wielu komunikujących się procesów działających w środowisku maszyny jedno lub wieloprocesorowej, systemie rozproszonym lub klastrze składającym się z wielu maszyn.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

- PEU_W01 Rozumie zjawiska zachodzące w systemach współbieżnych,
- PEU_W02 Rozumie funkcje procesu, zna strukturę aplikacji składających się z wielu komunikujących się procesów
- PEU_W03 Rozumie abstrakcję pliku, metody dostępu do pliku, atrybuty, blokowanie.
- PEU_W04 Zna mechanizmy lokalnej komunikacji międzyprocesowej takie jak łącza nienazwane, łącza nazwane, kolejki komunikatów
- PEU_W05 Rozumie mechanizm wzajemnego wykluczania i ochrony sekcji krytycznej
- PEU_W06 Zna mechanizmy synchronizacji procesów takie jak semafony i monitory
- PEU_W07 Zna mechanizmy komunikacji sieciowej i interfejs gniazdek komunikację bezpołączeniową UDP i połączeniową TCP.
- PEU_W08 Zna zasady tworzenia aplikacji wielowątkowych i rozumie mechanizmy synchronizacji wątków takie jak muteksy, zmienne warunkowe, bariery.
- PEU_W09 Zna metodologię tworzenia aplikacji współbieżnych i równoległych i działających lokalnie i na maszynach wieloprocesorowych

Z zakresu umiejętności:

- PEU_U01 Umie tworzyć współbieżne i równoległe procesy i posługiwać się ich atrybutami.
- PEU_U02 Potrafi utworzyć aplikację składającą się z wielu wykonywanych współbieżnie i równoległe procesów gdzie procesy komunikują się przez wspólne pliki
- PEU_U03 Potrafi utworzyć aplikację składającą się z wielu wykonywanych współbieżnie i równoległe procesów gdzie procesy komunikują się przez łącza nienazwane, łącza nazwane i kolejki komunikatów.
- PEU_U04 Potrafi utworzyć aplikację współbieżną gdzie procesy komunikują się poprzez pamięć dzieloną i synchronizują za pomocą semaforów.
- PEU_U05 Potrafi utworzyć aplikację oparta o komunikaty gdzie procesy komunikują się poprzez interfejs gniazdek w domenie UNIX, datagramy i komunikację strumieniową Potrafi utworzyć serwer współbieżny i aplikacje klient serwer.
- PEU_U06 Umie tworzyć aplikacje składające się z wielu wątków wykonywane na maszynie wieloprocesorowej. Potrafi napisać aplikację w taki sposób aby efektywnie wykorzystać procesory maszyny SMP.

Z zakresu kompetencji społecznych:

- PEU_K01 Jest świadomy tego że aby współpracujące ze sobą osoby tworzyły sprawnie działający zespół muszą się one komunikować i synchronizować swe działanie.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia współbieżności, procesy sekwencyjne i współbieżne, bezpieczeństwo, żywotność, blokada, zagłodzenie. Stany kanoniczne	2

	procesów, struktury danych używane przez proces.	
Wy2	Procesy - tworzenie atrybuty, kończenie, synchronizacja zakończenia, ograniczenia na zużycie zasobów.	2
Wy3	Pliki, metody dostępu, atrybuty, komunikacja przez pliki, blokady plików	2
Wy4	Komunikacja przez łącza nienazwane i nazwane, obsługa zdarzeń asynchronicznych.	1
Wy4	Kolejki komunikatów POSIX	1
Wy5	Wzajemne wykluczanie procesów, sekcja krytyczna, niesystemowe i systemowe metody ochrony sekcji krytycznej	1
Wy5	Komunikacja przez pamięć dzieloną	1
Wy6	Synchronizacja procesów, problem producenta – konsumenta, semaforey POSIX, monitory	1
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Szkolenie stanowiskowe BHP. Sprawy organizacyjne. Wprowadzenie. Posługiwanie się systemem Linux.	2
La2	Tworzenie programów, posługiwanie się narzędziami do edycji, kompilacji i uruchamiania programów, gnu debugger. System tworzenia programów make, biblioteki statyczne i dynamiczne, zintegrowane środowisko uruchomieniowe.	4
La3	Tworzenie procesów, kończenie procesów, atrybuty procesów, przekształcanie procesu w inny proces, przetwarzanie równoległe.	4
La4	Komunikacja procesów poprzez wspólne pliki, problem zarządcy / wykonawcy	4
La5	Komunikacja procesów poprzez łącza nienazwane i kolejki FIFO, problem zarządcy / wykonawcy.	4
La6	Komunikacja procesów poprzez kolejki komunikatów POSIX, problem zarządcy / wykonawcy, problem producenta / konsumenta.	4
La7	Aplikacje komunikujące się przez pamięć dzieloną, synchronizacja poprzez semaforey POSIX, problem producenta / konsumenta	4
La8	Aplikacje oparte o komunikaty, interfejs gniazdek, komunikacja bezpołączeniowa	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
N2. Ćwiczenia laboratoryjne
N3. Konsultacje
N4. Praca własna – przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych
N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do egzaminu

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 ÷ PEU_U06 PEU_K01	Odpowiedzi ustne, obserwacja wykonywania ćwiczeń.

F2	PEU W01 ÷ PEU W09	Obecność i aktywność na wykładach
F3	PEU W01 ÷ PEU W09	Egzamin pisemny
$P = 0,25 \cdot F1 + 0,15 \cdot F2 + 0,6 \cdot F3$ Konieczne jest uzyskanie oceny pozytywnej z każdej formy zajęć.		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Love Robert; Linux Programowanie systemowe, Helion 2014.
- [2] M. Ben-Ari, Podstawy programowanie współbieżnego i rozproszonego, WNT Warszawa 1990.
- [3] Jędrzej Ułasiewicz, Systemy czasu rzeczywistego, QNX6 Neutrino, wyd. BTC 2008

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Zbigniew Czech, Wprowadzenie do obliczeń równoległych, Wyd. nauk. PWN, Warszawa 2010
- [2] K. Haviland, D. Gray, B. Salama; UNIX Programowanie systemowe, RM Warszawa 1999.

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Jędrzej Ułasiewicz, jedrzej.ulasiewicz@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Seminarium dyplomowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Diploma seminar
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES17309
Grupa kursów	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					60
Forma zaliczenia					zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					2
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					2
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)					1

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH
--

CELE PRZEDMIOTU

C1	Nabywanie umiejętności poszukiwania selektywnej wiedzy niezbędnej do tworzenia własnych oryginalnych rozwiązań.
C2	Zdobycie umiejętności przygotowania prezentacji pozwalającej w sposób komunikatywny przekazać słuchaczom swoje oryginalne pomysły, koncepcje i rozwiązania.
C3	Nabywanie umiejętności kreatywnej dyskusji, w której w sposób rzeczowy i merytoryczny można uzasadnić i obronić swoje stanowisko.
C4	Nabywanie umiejętności pisania dzieła prezentującego własne osiągnięcia, w tym prezentacji własnych osiągnięć na tle rozwoju myśli światowej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi przygotować prezentację zawierającą wyniki rozwiązań

PEU_U02 potrafi w dyskusji rzeczowo uzasadnić swoje oryginalne pomysły i rozwiązania

PEU_U03 potrafi krytycznie ocenić rozwiązania naukowo-techniczne innych osób

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Omówienie zasad przygotowania i pisania pracy dyplomowej, a w szczególności przedstawienie zasad edytorskich	2
Se2	Prezentacje indywidualne dotyczące omówienia aktualnego stanu wiedzy związanego z problematyką realizowanej pracy dyplomowej oraz odniesienia przewidywanego, oryginalnego własnego wkładu do osiągnięć literaturowych	8
Se3	Dyskusja w grupie seminaryjnej nt. stanu wiedzy literaturowej i założonej koncepcji rozwiązania stawianych sobie problemów, składających się na pracę dyplomową	6
Se4	Prezentacje indywidualne dotyczące zrealizowanej pracy dyplomowej z uwypukleniem własnego oryginalnego dorobku autora wraz z dyskusją w grupie seminaryjnej	14
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. prezentacja multimedialna

N2. dyskusja problemowa

N3. praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01	prezentacja
F2	PEU_U02 - PEU_U03	dyskusja
$P = 0.5 * F1 + 0.5 * F2$; $F1 > 2,0$ i $F2 > 2,0$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

Literatura związana z problematyką pracy dyplomowej

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr hab. inż. Janusz Biernat, janusz.biernat@pwr.wroc.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Systemy wbudowane i Internet Rzeczy
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Embended systems and Internet of Things
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00312
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			3		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		2		

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH
--

CELE PRZEDMIOTU

C1	Nabywanie wiedzy z zakresu budowy i zasady działania urządzeń tworzących internet rzeczy
C2	Nabywanie umiejętności projektowania i oprogramowania urządzeń tworzących internet rzeczy

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Zna i potrafi omówić protokoły warstwy aplikacji stosowane w sieciach IoT,

PEU_W02 Zna techniki programowania systemów wbudowanych na platformach sprzętowych o ograniczonych zasobach

PEU_W03 Zna i rozumie architekturę typowych urządzeń końcowych sieci IoT

PEU_W04 Zna techniki integracji urządzeń końcowych z sensorami i elementami wykonawczymi

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Umiejętnie wykorzystuje platformy programistyczne typowe dla urządzeń końcowych IoT

PEU_U02 Potrafi zaprogramować urządzenie końcowe IoT do współpracy z sensorami i elementami wykonawczymi

PEU_U03 Potrafi oprogramować protokoły transportowe i protokoły warstwy aplikacji wykorzystywane w sieciach IoT

PEU_U04 Potrafi oprogramować komunikację radiową pomiędzy elementami sieci IoT

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Zajęcia wprowadzające, przedstawienie zakresu przedmiotu i warunków i formy zaliczenia	1
Wy2	Omówienie architektury wybranej rodziny mikrosterowników np. ARM	2
Wy3	Modele programowania systemów wbudowanych. Obsługa urządzeń peryferyjnych oraz metodologia doboru sposobu komunikacji. Aspekty energetyczne pracy węzłów IoT.	1
Wy4	Protokoły komunikacji w systemach mikroprocesorowych CoAP, MQTT	4
Wy5	Systemy operacyjne dla węzłów IoT	1
Wy6	Komunikacja przewodowa (np. USB, RS232, Ethernet, I2C, 1-wire, RS485), łączność radiowa (np. ISM, Sub-1GHz, Dash7, UWB, LoRa, IEEE 802.15.4, IEEE 802.11, GSM), modele komunikacji	4
Wy7	Zarządzanie systemami IoT, dostęp użytkowników, współpraca w modelu M2M, bramy dla sieci obiektów IoT, architektura OMA LWM2M i oneM2M.	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Zajęcia wprowadzające, przedstawienie zakresu przedmiotu, warunków i formy zaliczenia. Zapoznanie się ze środowiskiem programowania, Narzędzia sprzętowe – JTAG, narzędzia programowe, uruchamianie systemu np U-BOOT, kompilacja skrośna programów	4
La2	Techniki programowania węzła IoT, modele programowe, debugowanie	8
La3	Obsługa układów peryferyjnych	4
La4	Wykorzystanie protokołów sieciowych w węzłach IoT. Praca z protokołem warstwy aplikacji IoT.	4
La5	Programowanie komunikacji radiowej między węzłami IoT.	4
La6	Bazy danych NoSQL	2
La7	Urządzenia pamięciowe dla systemów wbudowanych; Pamięci flash, systemy plików dla urz. wbudowanych, SSD, SD, eMMC	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora
- N2. Zajęcia laboratoryjne
- N3. Konsultacje
- N4. Praca własna – przygotowanie do zajęć laboratoryjnych
- N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 - PEU_U04	Odpowiedzi ustne, obserwacja wykonywania ćwiczeń, pisemne sprawozdania z ćwiczeń,
F2	PEU_W01 - PEU_W04	Kolokwium pisemne
P = 0,4*F1 + 0,6*F2 Uwaga: Jeżeli ocena F1 lub F2 jest negatywna (ndst) to P=ndst		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Jabłoński T.: "Mikrokontrolery PIC16F8x w praktyce", Wyd. BTC, Warszawa 2002.
- [2] Pietraszek S.: "Mikroprocesory jednoukładowe PIC", Wyd. Helion, Gliwice 2002.
- [3] Starecki T.: "Mikrokontrolery 80C51 w praktyce", Wyd. BTC, Warszawa 2002.
- [4] Doliński J.: "Mikrokontrolery AVR w praktyce", Wyd. BTC, Warszawa 2003.
- [5] Daca W.: "Mikrokontrolery od układów 8-bitowych do 32-bitowych", Wyd. NIKOM, Warszawa, kwiecień 2000.
- [6] Baranowski R.: "Mikrokontrolery AVR ATmega w praktyce", Wyd. BTC, Warszawa 2005.
- [7] Baranowski R.: "Mikrokontrolery AVR ATtiny w praktyce", Wyd. BTC, Warszawa 2006.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Pasierbiński J., Zbysiński P.: "Układy programowalne w praktyce", Wyd. WKŁ, Warszawa 2002.
- [2] Gałka P., Gałka P.: "Podstawy programowania mikrokontrolera 8051", Wyd. NIKOM, Warszawa, wrzesień 1995.
- [3] Hadam P.: "Projektowanie systemów mikroprocesorowych", Wyd. BTC, Warszawa 2004.
- [4] Bogusz J.: "Lokalne interfejsy szeregowy w systemach cyfrowych", Wyd. BTC, Warszawa 2004.
- [5] Jabłoński T.: "Graficzne wyświetlacze LCD w przykładach", Wyd. BTC, Legionowo 2008.
- [6] Jabłoński T.: "Karty SD/MMC w systemach mikroprocesorowych", Wyd. BTC, Legionowo 2009.

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Marek Bawiec, marek.bawiec@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	Inżynieria e-systemów - technologia JAVA
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	E-systems engineering - Java technology
Kierunek studiów	Informatyka techniczna
Specjalność	Inżynieria internetowa
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	wybieralny
Kod przedmiotu	INES00313
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			60	
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę			zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			2	

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

- 1.
- 2.

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabywanie wiedzy z zakresu nowoczesnych technik tworzenia aplikacji rozproszonych
- C2 Nabywanie wiedzy z zakresu tworzenia aplikacji webowych w technologii Java EE
- C3 Zaznajomienie z frameworkami Java EE
- C4 Nabywanie umiejętności projektowania i tworzenia aplikacji webowych w technologii Java EE
- C5 Nabywanie umiejętności tworzenia dokumentacji projektowej
- C6 Nabywanie i utrwalanie kompetencji społecznych obejmujących inteligencję emocjonalną polegającą na umiejętności współpracy w grupie studenckiej mającej na celu efektywne rozwiązywanie problemów.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 – zna Servlety i język JSP

PEU_W02 – zna ziarna EJB

PEU_W03 – zna technologię JPA

PEU_W04 – zna wybrane frameworki Java EE

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 – potrafi zaprojektować aplikację w technologii Java EE

PEU_U02 – potrafi zaimplementować aplikację webową w technologii Java EE

PEU_U03 – potrafi utworzyć prezentację o wybranych aspektach technologii JavaEE

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do JavaEE	1
Wy2	Servlety, JSP	2
Wy3	JSTL oraz Expression Language	2
Wy4	Java Server Faces	2
Wy5	Enterprise Java Beans	2
Wy6	Dostęp do baz danych w Java EE	2
Wy7	Przegląd frameworków Java EE	2
Wy8	Repetytorium	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Sprawy organizacyjne, wprowadzenie, określenie problematyki, przedstawienie tematów projektów	2
Pr2	Omówienie szczegółowe zadań projektowych, podział projektu na podzadania, podział na zespoły, opracowanie harmonogramów	2
Pr3	Projekt systemu informatycznego	2
Pr4	Implementacja i testowanie systemu informatycznego	5
Pr5	Redakcja dokumentacji, podsumowanie wyników	2
Pr6	Ocena dokumentacji projektowej, prezentacja wyników	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem wideoprojektora

N2. Zajęcia projektowe - praca w grupach, zaprojektowanie i wykonanie systemu informatycznego

N3. Konsultacje

N4. Praca własna – przygotowanie prezentacji na wybrany temat

N5. Praca własna – samodzielne studia i przygotowanie do kolokwium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01,PEU_U02,	Odpowiedzi ustne, prezentacja działania aplikacji, pisemna dokumentacja projektowa.
F2	PEU_U03	Opracowanie prezentacji na podany przez prowadzącego temat
F3	PEU_W01 - PEU_W04	Kolokwium pisemne
P = 0,5*F1 + 0,2*F2+0,3*F3 ,ocena z F1 i F3 musi być pozytywna		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] K. Rychlicki-Kicior *Java EE 6. Programowanie aplikacji WWW*. Helion
- [2] E. Jendrock, I. Evans, D. Gollapudi, K. Haase, C. Srivathsa *Java EE 6. Przewodnik*, Helion
- [3] Dokumentacja firmy Oracle <http://docs.oracle.com/javase/6/tutorial/doc/>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] D. Heffelfinger, *Java EE 6 Development with NetBeans 7*, Packt Publishing
- [2] A. Goncalves, *Beginning Java EE 6 with GlassFish 3*, Apress

OPIEKUN PRZEDMIOTU

dr inż. Tomasz Walkowiak, tomasz.walkowiak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: **Wirtualizacja systemów i sieci komputerowych**Nazwa przedmiotu w języku angielskim: **Virtualization of computer systems and networks**Kierunek studiów: **Informatyka techniczna**Specjalność: **Systemy i sieci komputerowe**Poziom i forma studiów: **I stopień, stacjonarna**Rodzaj przedmiotu: **wybieralny**Kod przedmiotu: **INES00425**Grupa kursów: **TAK**

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45		45		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH
CELE PRZEDMIOTU

C1 Nabywanie wiedzy w zakresie wirtualizacji systemów i sieci komputerowych

C2 Nabywanie umiejętności konfiguracji i uruchamiania usług teleinformatycznych w środowisku zwirtualizowanym

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Posiada wiedzę z zakresu wirtualizacji oraz kluczowych zagadnień związanych z platformą sprzętową oraz oprogramowaniem.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi dobrać stosowane technologie wirtualizacyjne i analizować czynniki wpływające na wydajność realizacji usług.

PEU_U02 Potrafi skonfigurować i zmienić konfigurację maszyny wirtualnej oraz konfigurację sieci zgodnie ze specyfikacją.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Wstęp do wirtualizacji.	1
Wy2	Wymagania i rozwiązania w zakresie niezawodności systemów informatycznych.	2
Wy3	Implementacje technik wirtualizacyjnych.	3
Wy4	Wirtualizacja środowisk sieciowych - symulatory i narzędzia do zarządzania.	2
Wy5	Wirtualizacja zasobów sieciowych, tworzenie i zarządzanie sieciami wirtualnymi.	2
Wy6	Zastosowanie technologii wirtualizacji zasobów w rozwiązaniach opartych na przetwarzaniu w chmurze.	2
Wy7	Zagadnienia związane z bezpieczeństwem systemów i sieci komputerowych - rola wirtualizacji.	2
Wy8	Green IT	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Informacje organizacyjne, zasady pracy w laboratorium, zasady oceniania. Narzędzia wykorzystywane podczas zajęć.	1
La2	Instalacja i konfiguracja maszyny wirtualnej.	2
La3	Wirtualizacja infrastruktury sieci komputerowej	2
La4	Konfiguracja i testowanie profesjonalnych narzędzi sieciowych dostępnych w otwartych systemach wirtualizacyjnych	4
La5	Tworzenie prostych struktur sieciowo-systemowych w oparciu o wybrane oprogramowanie.	2
La6	Zaawansowane techniki konfiguracji i wykorzystywania maszyn wirtualnych.	4
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- N2. Wykład problemowy
- N3. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym
- N4. Konsultacje

N5. Dyskusja
N6. Praca własna – przygotowanie do wykładu i laboratorium

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01	Kolokwium.
F2	PEU_U01, PEU_U02	Ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych, odpowiedź ustna.
$P = (F1 + F2) / 2$	Ocena końcowa może być pozytywna, pod warunkiem uzyskania pozytywnych ocen cząstkowych (F1 i F2)	

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

literatura PODSTAWOWA:

- [1] M. Serafin, Wirtualizacja w Praktyce, Helion, 2012.
- [2] Cloud computing: Fundamentals (Concepts, benefits, risks, and considerations for moving to the cloud) - IBM e-learning path , 07 Oct 2011
[<http://www.ibm.com/developerworks/training/kp/cl-kp-cloudfundamentals/>]
- [3] IBM Smart Storage Cloud (IBM Redpaper 16 November 2012)

literatura UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Dokumentacja platformy Xen. <http://wiki.xensource.com/xenwiki/XenDocs>
- [2] Dokumentacja platformy KVM. <http://www.linux-kvm.org/page/Documents>
- [3] Dokumentacja VirtualBox. <https://www.virtualbox.org/wiki/Documentation>

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr. inż. Arkadiusz Grzybowski, Arkadiusz.Grzybowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Bezpieczeństwo sieci komputerowych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Network security
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00426
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. K1ITE W10, K1ITE U10

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy z zakresu zagrożeń i podatności sieci komputerowych oraz mechanizmów ochronnych, w tym mechanizmów kryptograficznych
- C2 Nabycie umiejętności testowania bezpieczeństwa systemu informatycznego oraz konfiguracji mechanizmów zabezpieczających
- C3 Zrozumienie idei standaryzacji w dziedzinie bezpieczeństwa, świadomość aspektów prawnych i społecznych bezpieczeństwa informacji

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Zna i rozumie typowe zagrożenia oraz podatności współczesnych systemów teleinformatycznych

PEU_W02 Posiada wiedzę w zakresie środków i metod ochrony systemów, w tym mechanizmów kryptograficznych

PEU_W03 Posiada wiedzę z zakresu metodyki przeprowadzania analizy ryzyka i audytu teleinformatycznego, potrafi wymienić i opisać standardy normujące ocenę bezpieczeństwa teleinformatycznego

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi zaprojektować i przeprowadzić testy bezpieczeństwa sieci komputerowej oraz przeanalizować wyniki testów i wyciągać wnioski

PEU_U02 Potrafi korzystać z narzędzi kryptograficznych, szyfrować i deszyfrować, składać i weryfikować podpisy cyfrowe

PEU_U03 Potrafi konfigurować i zarządzać mechanizmami bezpieczeństwa i bezpiecznymi usługami sieciowymi

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 Rozumie ideę normalizacji i certyfikacji, zna i rozumie aspekty prawne i społeczne bezpieczeństwa informacji

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia bezpieczeństwa teleinformatycznego, zagrożenia i podatności sieci komputerowych	2
Wy2	Kryptografia symetryczna, podstawy kryptoanalizy	2
Wy3	Kryptografia asymetryczna	1
Wy4	Kryptograficzne algorytmy ochrony integralności. Podpis cyfrowy	1
Wy5	Dystrybucja kluczy, certyfikaty cyfrowe, infrastruktura klucza publicznego	1
Wy6	Protokoły uwierzytelniania	1
Wy7	Bezpieczne usługi sieciowe, wirtualne sieci prywatne	2
Wy8	Bezpieczeństwo sieci bezprzewodowych	1
Wy9	Filtrowanie i inspekcja ruchu sieciowego	2
Wy10	Aspekty prawne i standaryzacja bezpieczeństwa, analiza ryzyka i audyt bezpieczeństwa	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Zagrożenia w sieciach komputerowych, wykrywanie podatności	3
La2	Kryptografia	3
La3	Bezpieczne usługi sieciowe, wirtualne sieci prywatne	3
La4	Zapory ogniowe, filtrowanie ruchu	3
La5	Bezpieczeństwo infrastruktury sieciowej	3
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- N2. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym
- N3. Dyskusja
- N4. Praca własna – przygotowanie do wykładu i laboratorium
- N5. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W03, PEU_K01	Kolokwium pisemne, odpowiedź ustna, kartkówka
F2	PEU_U01 - PEU_U03	Kartkówka, ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych, dyskusja
P = 0,5 * F1 + 0,5 * F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Stallings W., 'Kryptografia i bezpieczeństwo sieci komputerowych : matematyka szyfrów i techniki kryptologii', wyd. Helion, Gliwice, 2012
- [2] Cole E., Krutz R., Conley J., 'Bezpieczeństwo sieci: biblia', wyd. Helion, Gliwice, 2005
- [3] Dostálek L., 'Bezpieczeństwo protokołu TCP/IP: kompletny przewodnik', Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006.
- [4] Krzysztof Liderman, 'Analiza ryzyka i ochrona informacji w systemach komputerowych', Wydawnictwo Naukowe PWN: Mikom, Warszawa, 2008
- [5] Fry C., Nystrom M., 'Monitoring i bezpieczeństwo sieci', wyd. Helion, Gliwice, 2010
- [6] Polaczek T., 'Audyt bezpieczeństwa informacji w praktyce: praktyczny przewodnik po zagadnieniach ochrony informacji', wyd. Helion, Gliwice, 2006
- [7] Serafin, M., 'Sieci VPN: zdalna praca i bezpieczeństwo danych', wyd. Helion, Gliwice, 2010
- [8] Stallings W., 'Ochrona danych w sieci i intersieci', WNT, Warszawa, 1997

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Lockhart A., '125 sposobów na bezpieczeństwo sieci', Helion, Gliwice, 2007
- [2] Lam K., LeBlanc D., Smith B., 'Ocena bezpieczeństwa sieciowego', Microsoft, wyd. APN PROMISE, Warszawa, 2005
- [3] Strony WWW organizacji i instytucji związanych z bezpieczeństwem sieci komputerowych (www.isaca.org, www.cert.pl, www.iso.org)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Marcin Markowski, Marcin.Markowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Bezpieczeństwo sieci komputerowych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Network security
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00426
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. K1ITE W10, K1ITE U10

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy z zakresu zagrożeń i podatności sieci komputerowych oraz mechanizmów ochronnych, w tym mechanizmów kryptograficznych
- C2 Nabycie umiejętności testowania bezpieczeństwa systemu informatycznego oraz konfiguracji mechanizmów zabezpieczających
- C3 Zrozumienie idei standaryzacji w dziedzinie bezpieczeństwa, świadomość aspektów prawnych i społecznych bezpieczeństwa informacji

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Zna i rozumie typowe zagrożenia oraz podatności współczesnych systemów teleinformatycznych

PEU_W02 Posiada wiedzę w zakresie środków i metod ochrony systemów, w tym mechanizmów kryptograficznych

PEU_W03 Posiada wiedzę z zakresu metodyki przeprowadzania analizy ryzyka i audytu teleinformatycznego, potrafi wymienić i opisać standardy normujące ocenę bezpieczeństwa teleinformatycznego

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi zaprojektować i przeprowadzić testy bezpieczeństwa sieci komputerowej oraz przeanalizować wyniki testów i wyciągać wnioski

PEU_U02 Potrafi korzystać z narzędzi kryptograficznych, szyfrować i deszyfrować, składać i weryfikować podpisy cyfrowe

PEU_U03 Potrafi konfigurować i zarządzać mechanizmami bezpieczeństwa i bezpiecznymi usługami sieciowymi

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 Rozumie ideę normalizacji i certyfikacji, zna i rozumie aspekty prawne i społeczne bezpieczeństwa informacji

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Podstawowe pojęcia bezpieczeństwa teleinformatycznego, zagrożenia i podatności sieci komputerowych	2
Wy2	Kryptografia symetryczna, podstawy kryptoanalizy	2
Wy3	Kryptografia asymetryczna	1
Wy4	Kryptograficzne algorytmy ochrony integralności. Podpis cyfrowy	1
Wy5	Dystrybucja kluczy, certyfikaty cyfrowe, infrastruktura klucza publicznego	1
Wy6	Protokoły uwierzytelniania	1
Wy7	Bezpieczne usługi sieciowe, wirtualne sieci prywatne	2
Wy8	Bezpieczeństwo sieci bezprzewodowych	1
Wy9	Filtrowanie i inspekcja ruchu sieciowego	2
Wy10	Aspekty prawne i standaryzacja bezpieczeństwa, analiza ryzyka i audyt bezpieczeństwa	2
Suma godzin		15

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Zagrożenia w sieciach komputerowych, wykrywanie podatności	3
La2	Kryptografia	3
La3	Bezpieczne usługi sieciowe, wirtualne sieci prywatne	3
La4	Zapory ogniowe, filtrowanie ruchu	3
La5	Bezpieczeństwo infrastruktury sieciowej	3
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- N2. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym
- N3. Dyskusja
- N4. Praca własna – przygotowanie do wykładu i laboratorium
- N5. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W03, PEU_K01	Kolokwium pisemne, odpowiedź ustna, kartkówka
F2	PEU_U01 - PEU_U03	Kartkówka, ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych, dyskusja
P = 0,5 * F1 + 0,5 * F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Stallings W., 'Kryptografia i bezpieczeństwo sieci komputerowych : matematyka szyfrów i techniki kryptologii', wyd. Helion, Gliwice, 2012
- [2] Cole E., Krutz R., Conley J., 'Bezpieczeństwo sieci: biblia', wyd. Helion, Gliwice, 2005
- [3] Dostálek L., 'Bezpieczeństwo protokołu TCP/IP: kompletny przewodnik', Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006.
- [4] Krzysztof Liderman, 'Analiza ryzyka i ochrona informacji w systemach komputerowych', Wydawnictwo Naukowe PWN: Mikom, Warszawa, 2008
- [5] Fry C., Nystrom M., 'Monitoring i bezpieczeństwo sieci', wyd. Helion, Gliwice, 2010
- [6] Polaczek T., 'Audyt bezpieczeństwa informacji w praktyce: praktyczny przewodnik po zagadnieniach ochrony informacji', wyd. Helion, Gliwice, 2006
- [7] Serafin, M., 'Sieci VPN: zdalna praca i bezpieczeństwo danych', wyd. Helion, Gliwice, 2010
- [8] Stallings W., 'Ochrona danych w sieci i intersieci', WNT, Warszawa, 1997

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Lockhart A., '125 sposobów na bezpieczeństwo sieci', Helion, Gliwice, 2007
- [2] Lam K., LeBlanc D., Smith B., 'Ocena bezpieczeństwa sieciowego', Microsoft, wyd. APN PROMISE, Warszawa, 2005
- [3] Strony WWW organizacji i instytucji związanych z bezpieczeństwem sieci komputerowych (www.isaca.org, www.cert.pl, www.iso.org)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Marcin Markowski, Marcin.Markowski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: **Seminarium dyplomowe**Nazwa przedmiotu w języku angielskim: **Diploma Seminar**Kierunek studiów: **Informatyka techniczna**Specjalność: **Systemy i sieci komputerowe**Poziom i forma studiów: **I stopień, stacjonarna**Rodzaj przedmiotu: **wybieralny**Kod przedmiotu: **INES17409**Grupa kursów: **NIE**

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)					30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)					90
Forma zaliczenia					Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS					3
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)					3
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)					2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie umiejętności poszukiwania selektywnej wiedzy niezbędnej do tworzenia własnych oryginalnych rozwiązań.
- C2 Zdobycie umiejętności przygotowania prezentacji pozwalającej w sposób komunikatywny przekazać słuchaczom swoje oryginalne pomysły, koncepcje i rozwiązania.
- C3 Nabycie umiejętności kreatywnej dyskusji, w której w sposób rzeczowy i merytoryczny można uzasadnić i obronić swoje stanowisko.
- C4 Nabycie umiejętności pisania dzieła prezentującego własne osiągnięcia, w tym prezentacji własnych osiągnięć na tle rozwoju myśli światowej.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi przygotować prezentację zawierającą wyniki rozwiązań

PEU_U02 potrafi w dyskusji rzeczowo uzasadnić swoje oryginalne pomysły i rozwiązania

PEU_U03 potrafi krytycznie ocenić rozwiązania naukowo-techniczne innych osób

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Omówienie zasad przygotowania i pisania pracy dyplomowej, a w szczególności przedstawienie zasad edytorskich	2
Se2	Prezentacje indywidualne dotyczące omówienia aktualnego stanu wiedzy związanego z problematyką realizowanej pracy dyplomowej oraz odniesienia przewidywanego, oryginalnego własnego wkładu do osiągnięć literaturowych	8
Se3	Dyskusja w grupie seminaryjnej nt. stanu wiedzy literaturowej i założonej koncepcji rozwiązania stawianych sobie problemów, składających się na pracę dyplomową	6
Se4	Prezentacje indywidualne dotyczące zrealizowanej pracy dyplomowej z uwypukleniem własnego oryginalnego dorobku autora wraz z dyskusją w grupie seminaryjnej	14
Suma godzin		30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1. prezentacja multimedialna

N2. dyskusja problemowa

N3. praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny: F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01	prezentacja
F2	PEU_U02, PEU_U03	dyskusja
$P = 0.5 * F1 + 0.5 * F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

Literatura związana z problematyką pracy dyplomowej

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Andrzej Kasprzak, andrzej.kasprzak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: Projektowanie gier komputerowych 2

Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Computer games development 2

Kierunek studiów: Informatyka techniczna

Specjalność: Systemy i sieci komputerowe

Poziom i forma studiów: I stopień, stacjonarna

Rodzaj przedmiotu: wybieralny

Kod przedmiotu: INES17419

Grupa kursów: TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH
CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie wiedzy z zakresu zaawansowanych metod projektowania gier oraz zaawansowanych narzędzi do tworzenia gier na platformy komputerowe i urządzenia mobilne
- C2 Nabycie wiedzy w zakresie grywalizacji
- C3 Nabycie umiejętności tworzenia własnych rozszerzeń narzędzi programistycznych do tworzenia gier oraz tworzenia gier wyposażonych w mechanizmy społecznościowe

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Posiada wiedzę w zakresie zaawansowanych metod projektowania gier komputerowych na strony internetowe, urządzenia mobilne, konsole i PC

PEU_W02 Posiada wiedzę o możliwościach wprowadzenia mechanizmów z gier do sytuacji z życia w obszarach zarządzania i edukacji

PEU_W03 Zna różnice pomiędzy środowiskami do tworzenia gier, potrafi dokonać wyboru odpowiedniego narzędzia na podstawie ogólnej specyfikacji wymagań gry

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi wzbogacać możliwości środowiska programistycznego poprzez instalację dodatkowych wtyczek, potrafi tworzyć własne wtyczki

PEU_U02 Potrafi stworzyć pełną grę wyposażoną w mechanizmy społecznościowe oraz rankingi

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Szczegółowe możliwości wybranego środowiska, pisanie wtyczek, łączenie z portalami społecznościowymi, analityka	5
Wy2	Możliwości płatnego licencjonowanego, pełnego środowiska do tworzenia gier	2
Wy3	Tworzenie gier na platformy społecznościowe i WWW – narzędzia, metody i przykłady projektów, firmy, rynek	2
Wy4	Tworzenie gier na urządzenia mobilne – narzędzia, metody i przykłady projektów, firmy, rynek	2
Wy5	Tworzenie dużych gier AAA – narzędzia, metody i przykłady projektów, firmy, rynek	2
Wy6	Grywalizacja – przenoszenie mechanizmów znanych z gier do różnych zastosowań	2
Suma godzin		15

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Wtyczki i rozszerzone możliwości środowiska	2
La2	Analityka w grach	2
La3	Integracja z portalem społecznościowym	2
La4	Pisanie własnych wtyczek	2
La5	Własna gra – prototyp mechaniki	3
La6	Własna gra – przejścia pomiędzy ekranami, menu głównego i opcji	2
La7	Własna gra – wyniki, ranking i rywalizacja	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- N2. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym
- N3. Dyskusja
- N4. Praca własna – przygotowanie do wykładu i laboratorium
- N5. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W03	Kolokwium
F2	PEU_U01, PEU_U02	Ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, ocena wykonanego programu semestralnego
P = 0,4 * F1 + 0,6 * F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Jesse Schell, „The Art of Game Design: A book of lenses”, CRC Press 2008
- [2] Jason Gregory, “Game Engine Architecture”, A K Peters/CRC Press 2009
- [3] Ernest Adams, „Projektowanie gier. Podstawy. Wydanie II”, New Riders 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Jeremy Kerfs, „Android. Programowanie gier na tablety”, Apress 2011
- [2] Seidelin Jacob, „HTML5. Tworzenie gier”, Helion Wydawnictwo 2012
- [3] Gabe Zichermann, Christopher Cunningham, „Grywalizacja. Mechanika gry na stronach WWW i w aplikacjach mobilnych”, O'Reilly 2012

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Piotr Sobolewski, Piotr.Sobolewski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim: Projektowanie gier komputerowych 1****Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Computer games development 1****Kierunek studiów: Informatyka techniczna****Specjalność: Systemy i sieci komputerowe****Poziom i forma studiów: I stopień, stacjonarna****Rodzaj przedmiotu: wybieralny****Kod przedmiotu: INES00418****Grupa kursów: TAK**

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH**CELE PRZEDMIOTU**

- C1 Nabycie wiedzy z zakresu podstaw tworzenia gier, mechanizmów wykorzystywanych w grach komputerowych oraz narzędzi wykorzystywanych do tworzenia gier
- C2 Nabycie umiejętności tworzenia prototypu gry na platformy komputerowe i urządzenia mobilne

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Ma podstawową wiedzę w zakresie budowy i tworzenia gier komputerowych

PEU_W02 Zna i rozumie mechanizmy wykorzystywane w grach

PEU_W03 Potrafi omówić proces tworzenia gier, role w projekcie oraz podstawowe narzędzia

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Potrafi stworzyć nowy projekt i zaprogramować mechanikę oraz logikę gry w silniku graficznym

PEU_U02 Potrafi zaimplementować grafikę w grze

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Platformy docelowe dla gier, środowiska i systemy operacyjne – PC, konsole, urządzenia mobilne	2
Wy2	Role w projekcie – tworzenie gry, podział odpowiedzialności	2
Wy3	Mechanizmy w grach i typy gier - przykłady gier i flagowe tytuły dla różnych typów, wspólne mechanizmy, kolizje i fizyka	6
Wy4	Wprowadzenie do silników graficznych – wysoko poziomowe tworzenie gier i wieloplatformowość	2
Wy5	Przegląd i porównanie silników – środowisko pracy, platforma docelowa, cena. Przykłady gier i kodu	3
Suma godzin		15

Forma zajęć – laboratorium		Liczba godzin
La1	Wprowadzenie do środowiska – obsługa edytora	2
La2	Prosty projekt gry	2
La3	Obsługa instrukcji dla obiektów w grze, metody komunikacji	2
La4	Fizyka, kolizje i relacje między obiektami w grze	4
La5	Interfejs użytkownika	2
La6	Wykorzystanie zaawansowanych możliwości środowiska	3
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- N2. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym
- N3. Dyskusja
- N4. Praca własna – przygotowanie do wykładu i laboratorium
- N5. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01-PEU_W03	Kolokwium
F2	PEU_U01, PEU_U02	Ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, ocena wykonanych programów
P = 0,4 * F1 + 0,6 * F2, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 i F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Jesse Schell, „The Art of Game Design: A book of lenses”, CRC Press 2008
- [2] Jason Gregory, “Game Engine Architecture”, A K Peters/CRC Press 2009
- [3] Ernest Adams, „Projektowanie gier. Podstawy. Wydanie II”, New Riders 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Dev Ramtal, Adrian Dobre, „Wprowadzenie do fizyki w grach, animacjach i symulacjach Flash”, friendsofED 2011

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr inż. Piotr Sobolewski, Piotr.Sobolewski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** Zarządzanie projektem informatycznym**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** Project management**Kierunek studiów:** Informatyka techniczna**Specjalność:** Systemy i sieci komputerowe**Poziom i forma studiów:** I stopień, stacjonarna**Rodzaj przedmiotu:** wybieralny**Kod przedmiotu:** INES00428**Grupa kursów:** TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15				30
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	45				105
Forma zaliczenia	Egzamin				Zaliczenie na ocenę
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	5				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-				3
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1				2

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH**CELE PRZEDMIOTU**

- C1 Poznanie i zrozumienie zasad efektywnego zarządzania projektami informatycznymi w zakresie planowania i organizacji, oszacowania i monitorowania ryzyka, planowania budżetu
- C2 Zdobywanie umiejętności realizacji dużych projektów informatycznych,
- C3 Zdobywanie doświadczeń w pracy zespołowej, możliwość wykazania się kreatywnością, otwartością na innowacyjne podejście do realizacji celu

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 posiada wiedzę o cyklu życia projektu i metodach realizacji projektów

PEU_W02 posiada wiedzę o procesach niezbędnych dla efektywnego zarządzania projektami, ze szczególnym uwzględnieniem strony organizacyjnej przedsięwzięcia (uwzględnieniem kontekstu projektu).

PEU_W03 posiada wiedzę o zarządzaniu jakością w projekcie

PEU_W04 posiada wiedzę o zarządzaniu ryzykiem w projekcie

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 umie wykonać przydzielone zadania zgodnie z harmonogramem

PEU_U02 umie opracować i zaprezentować przyjętą strategię realizacji zadań w projekcie

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 potrafi współpracować z zespołem, wykazuje się świadomością swojej roli w projekcie oraz dbałością o terminową realizację powierzonych zadań

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do zagadnień zarządzania projektem	1
Wy2	Cykl życia projektu, porównanie zarządzania projektami z działaniami operacyjnymi	1
Wy3	Metodyki zarządzania projektami, procesy zarządzania projektami	2
Wy4	Zarządzanie zasobami ludzkimi w projekcie, role w zespole	1
Wy5	Zarządzanie komunikacją w projekcie	2
Wy6	Zarządzanie zakresem w projekcie: analiza wymagań i założenia projektowe	2
Wy7	Zarządzanie jakością	2
Wy8	Zarządzanie ryzykiem: analiza ryzyk, planowanie reakcji na ryzyka	2
Wy9	Szacowanie kosztów i zarządzanie kosztami w projekcie	1
Wy10	Procesy zamknięcia projektu	1
Suma godzin		15

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1	Prezentacja zespołów projektowych, ustalonych ról w zespole, celu projektu, wybranej metody zarządzania projektem	2
Se2	Prezentacja planu komunikacji, studium wykonalności, analiza wymagań, dyskusja problemowa	4
Se3	Prezentacja zarządzania czasem w projekcie: określenie działań, przydział zasobów do realizacji działań, szacowanie czasu trwania działań, opracowanych harmonogramów	4
Se4	Prezentacja rozpoznanych ryzyk w projekcie, analiza jakościowa i ilościowa ryzyk, planowanie reakcji na ryzyka, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka, dyskusja problemowa	4
Se5	Prezentacja wybranych przez zespoły projektowe metod zarządzania jakością, metod przeprowadzenia zapewnienia jakości oraz kontroli jakości,	4

	dyskusja problemowa	
Se6	Prezentacja planu zarządzania kosztami w projekcie: szacowania kosztów, określenie budżetu, kontrolowanie kosztów, dyskusja problemowa	4
Se7	Prezentacja planu zarządzania zamówieniami w projekcie, dyskusja problemowa	4
Se8	Zamknięcie projektu, dyskusja problemowa: ocena wszystkich prezentacji przez słuchaczy. Dyskusja nad zaletami i wadami poszczególnych wystąpień. Uzasadnienie ocen przez prowadzącego. Sformułowanie sugestii przyszłościowych – udoskonalających formę i treść prezentacji..	4
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych	
N2. Prezentacja multimedialna	
N3. Dyskusja problemowa	
N4. Konsultacje	
N5. Praca własna	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_W04	Aktywność na wykładach, ocena z pisemnego sprawdzianu egzaminacyjnego
F2	PEU_U01, PEU_U02, PEU_K01	Aktywność na zajęciach seminaryjnych, ocena jakości prezentacji seminaryjnych
P=0.6*F1+0.4*F2 pod warunkiem, że F1≥3.0 i F2≥3.0		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA	
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u>	
[1] Praca zbiorowa, A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide), wydanie polskie, 2009	
[2] Praca zbiorowa, Zarządzanie projektem informatycznym - model najlepszych praktyk, IFC Press, Kraków 2003	
[3] Robertson J., Robertson S., (1999), Pełna analiza systemowa, WNT Warszawa, 2003	
[4] Dennis A., Wixam B.H., System Analysis, Design, John Wiley & Sons, 2003	
<u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u>	
[5] Yourdon E., Współczesna analiza strukturalna, WNT, Warszawa, 1996	
[6] Wrycza S., Projektowanie systemów informatycznych, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 1997	
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)	
Dr inż. Agata Kirjanów-Błażej, agata.kirjanow-blazej@pwr.edu.pl	

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: Rozległe sieci komputerowe

Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Wide Area Networks

Kierunek studiów: Informatyka techniczna

Specjalność: Systemy i sieci komputerowe

Poziom i forma studiów: I stopień, stacjonarna

Rodzaj przedmiotu: wybieralny

Kod przedmiotu: INES00421

Grupa kursów: TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15		30	15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30		60	30	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę		Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	4				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-		2	1	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1		1	1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. K1ITE W10, K1ITE U10

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie podstawowej wiedzy, uwzględniającej jej aspekty aplikacyjne, z zakresu działania sieci, protokołów komunikacyjnych oraz metodologii projektowania sieci rozległych.
- C2 Zdobywanie umiejętności jakościowego rozumienia, interpretacji oraz ilościowej analizy problemów w projektowaniu podsystemów komunikacyjnych sieci rozległych.
- C3 Nabycie umiejętności projektowania podsystemów komunikacyjnych sieci rozległych.
- C4 Nabycie umiejętności konfiguracji trasowania na urządzeniach sieciowych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 posiada wiedzę o zasadach działania sieci rozległych

PEU_W02 posiada wiedzę z zakresu protokołów komunikacyjnych sieci rozległych

PEU_W03 posiada wiedzę o metodologii projektowania sieci rozległych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi prawidłowo opisać własności protokołów komunikacyjnych w kontekście ich zastosowań do sieci rozległych spełniających określone wymagania

PEU_U02 potrafi korzystać z katalogów sprzętu i oprogramowania sieciowego

PEU_U03 potrafi wykonać projekt logiczny rozległej sieci komputerowej uwzględniając wymagania użytkownika

PEU_U04 Potrafi zaprojektować oraz skonfigurować statyczne reguły routingu oraz skonfigurować wybrane protokoły routingu w sieci komputerowej, a także diagnozować i rozwiązywać problemy związane z trasowaniem i dostępnością urządzeń w sieci

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Wprowadzenie do sieci rozległych	1
Wy2	Struktura i architektura sieci rozległych	1
Wy3	Protokoły warstwy sterowania łączem: HDLC i LAP-B	1
Wy4	Techniki komutacji	1
Wy5	Protokoły komunikacyjne X.25 i FR	1
Wy6	Protokoły TCP/IP	1
Wy7	Technika ATM	1
Wy8	Zasady adresacji w sieci rozległej. Adresowanie IP oraz X.121	1
Wy9	Przepływy w sieciach i kryteria oceny jakości przepływów	1
Wy10	Protokoły routingu	1
Wy11	Topologie sieci rozległych	1
Wy12	Metodologia projektowania rozległych sieci komputerowych	3
Wy13	Metody dostępu do sieci rozległych	1
	Suma godzin	15
Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Sieci przełączane	4
La2	Wirtualne sieci lokalne	2
La3	Routing statyczny: projektowanie, konfiguracja, rozwiązywanie problemów	4
La4	Routing pomiędzy sieciami wirtualnymi	2
La5	Adresacja w złożonych sieciach komputerowych	4
La6	Routing dynamiczny – protokoły wektora odległości: konfiguracja, rozwiązywanie problemów	4
La7	Routing dynamiczny – protokoły stanu łącza: konfiguracja, rozwiązywanie problemów	4
La8	Kontrola dostępu	2
La9	Samodzielne zadanie praktyczne – budowa złożonej sieci komputerowej, projektowanie adresacji, konfiguracja różnych źródeł routingu	4
	Suma godzin	30

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Opracowanie koncepcji budowy sieci rozległej na podstawie zadanego zapytania ofertowego	1
Pr2	Dobór struktury sieci i określenie zasad dostępu do sieci	2
Pr3	Ocena niezawodności sieci	1
Pr4	Dobór urządzeń sieciowych	3
Pr5	Wyznaczenie i konfiguracja reguły routingu	4
Pr6	Zaproponowanie schematu adresacji i przypisanie adresów	1
Pr7	Dobór systemu zarządzania siecią	1
Pr8	Wykonanie kosztorysu	2
Suma godzin		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. wykład problemowy N2. konsultacje N3. dyskusja nt. celowości zastosowanych rozwiązań i wykorzystanego sprzętu N4. praca własna – samodzielne studia N5. praca własna – przygotowanie projektu N6. Ćwiczenia praktyczne na stanowisku laboratoryjnym

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 - PEU_W03	kolokwium
F2	PEU_U01 – PEU_U03	wykonany (napisany) projekt
F3	PEU_U04	ocena stopnia realizacji ćwiczeń w laboratorium, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych
$P=0.4 \cdot F1 + 0.3 \cdot F2 + 0.3 \cdot F3$, warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1 – F3		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Kasprzak A., Rozległe sieci komputerowe z komutacją pakietów, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, 1999
- [2] Tannenbaum A., S., Sieci komputerowe, Helion, Gliwice, 2004
- [3] Graziani R., Vachon B., Akademia sieci Cisco CCNA Exploration: Sieci WAN – zasady dostępu, Pwn, Warszawa, 2009
- [4] Sportack M., A., Routing IP, Podstawowy podręcznik, Mikom, Warszawa, 2000
- [5] Comer D., E., Sieci komputerowe TCP/IP, zasady, protokoły i architektura, tom 1, WNT, Warszawa, 1997

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [6] aktualne Katalogi firm produkujących urządzenia sieci rozległych, np. RAD Communication
- [7] Wajda K. red., Budowa sieci komputerowych w technologii ATM, Wydawnictwo Fundacji Postępu Telekomunikacji, Kraków, 1997

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. dr hab. inż. Andrzej Kasprzak, andrzej.kasprzak@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Projektowanie systemów internetowych i mobilnych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	WEB and mobile system development
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00423
Grupa kursów:	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			15	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			60	
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę			Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	-			2	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1			1	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Zapoznanie studentów technikami zbierania i dokumentowania wymagań użytkownika
- C2 Zapoznanie studentów z wybranymi technikami tworzenia aplikacji mobilnych
- C3 Zapoznanie studentów z wybranymi technikami tworzenia aplikacji Internetowych
- C4 Nabycie przez studenta praktycznych umiejętności w projektowaniu i implementacji zintegrowanych systemów informatycznych

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 Zna zasady dokumentowania wymagań

PEU_W02 Zna wybraną technologię tworzenia aplikacji Internetowych lub mobilnych

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 Umie opracować specyfikację wymagań użytkownika

PEU_U02 Umie stworzyć złożoną aplikację internetową lub mobilną

Z zakresu kompetencji społecznych:

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
W1	Specyfika aplikacji mobilnych i problemy realizacji projektów informatycznych	1
W2	Zasady opracowania specyfikacji wymagań użytkownika	2
W3	Tworzenie aplikacji WEB	6
W4	Tworzenie aplikacji mobilnych	6
Suma godzin		15

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
P1	Prezentacja zasad realizacji projektów	2
P2	Rejestracja grup i tematów	2
P3	Implementacja - konsultacje	9
P4	Prezentacja - ocena	2
Suma		15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykład informacyjny

N2 Wykład problemowy

N3 Konsultacje

N4 Studia literaturowe

N5 Praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_W01 PEU_W02	Test podsumowujący zdobytą wiedzę
F2	PEU_U01 PEU_U02	Ocena postępów prac projektowych i ocena końcowej dokumentacji projektu.
P = 0,6F1+0,4*F2		
Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny podsumowującej jest uzyskanie pozytywnych ocen F1-F2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u> [1] Bill Evjen, ASP.NET 3.5 z wykorzystaniem C# i VB. Zaawansowane programowanie, Helion 2010 <u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u> [2] Alexander I., Beus-Dukic L., Discovering Requirements, John Wiley, 2009
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)
Dr inż. Mariusz Topolski, Mariusz.Topolski@pwr.edu.pl

WYDZIAŁ ELEKTRONIKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim:	Projekt zespołowy
Nazwa przedmiotu w języku angielskim:	Team project
Kierunek studiów:	Informatyka techniczna
Specjalność:	Systemy i sieci komputerowe
Poziom i forma studiów:	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu:	wybieralny
Kod przedmiotu:	INES00424
Grupa kursów:	NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)				45	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)				120	
Forma zaliczenia				Zaliczenie na ocenę	
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS				4	
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				4	
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)				2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

CELE PRZEDMIOTU

- C1 Nabycie umiejętności wykonania przydzielonych zadań inżynierskich w ramach realizacji złożonego zadania inżynierskiego
- C2 Zdobycie doświadczeń w pracy zespołowej, w tym umiejętności planowania i harmonogramowania, komunikacji wewnątrz-zespołowej, pełnienia roli członka zespołu bądź lidera, możliwość wykazania się kreatywnością, otwartością na innowacyjne podejście do realizacji celu oraz zorientowaniem na sukces zespołu

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 potrafi wykonać zadania w ramach realizacji złożonego projektu informatycznego

PEU_U02 umie zastosować zasady zarządzania projektem do realizacji złożonego projektu informatycznego

PEU_U03 umie opracować dokumentację projektu

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 potrafi współpracować z zespołem, wykazuje się świadomością swojej roli w projekcie oraz dbałością o terminową realizację powierzonych zadań

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1	Ustalenie tematu i celu projektu (np. informacyjny system internetowy, złożony system bazodanowy, kompleksowy projekt informatyzacji firmy). Przydział ról w projekcie, wstępny przydział zadań do wykonania, wybór lidera zespołu	3
Pr2	Zapoznanie się z obszarem problemowym projektu. Przegląd rozwiązań w obszarze problemu – analiza metod i stosowanych środków informatycznych.	3
Pr3	Analiza wymagań użytkownika, łącznie z analizą ekonomiczną skutków implementacji projektu. Opracowanie założeń projektowych. Ustalenie wstępnego harmonogramu działań (w formie wykresu Gantt'a) oraz zasad komunikacji wewnątrz-zespołowej i z prowadzącym	5
Pr4	Analiza ryzyk w projekcie, ustalenie scenariuszy awaryjnych i sposobów monitorowania ryzyka. Zaplanowanie zasad zarządzania jakością w projekcie, opracowanie procedur kontrolowania jakości. Ustalenie zasad odbioru wyników poszczególnych etapów projektu oraz zasad dokumentowania etapów	4
Pr5	Realizacja indywidualnych zadań projektowych wg harmonogramu realizacji I etapu projektu	10
Pr6	Realizacja spotkań zespołu z prowadzącym - zgodnie z ustalonym harmonogramem (kamień milowy)	4
Pr7	Realizacja indywidualnych zadań projektowych wg harmonogramu realizacji II etapu projektu	10
Pr8	Prezentacja efektów wykonanego projektu, dyskusja problemowa, ocena elementów wykonanego projektu przez prowadzącego. Weryfikacja projektu. Ustalenie ewentualnych zmian	4
Pr9	Przedstawienie ostatecznej dokumentacji projektu w formie pisemnej	2
Suma godzin		45

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

- N1. Prezentacja multimedialna
- N2. Dyskusja problemowa
- N3. Konsultacje
- N4. Praca własna

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01 PEU_U02 PEU_K01	Ocena prezentacji kolejnych etapów projektu oraz umiejętności pracy w zespole: przestrzegania harmonogramu, aktywność w zespole, umiejętność zastosowania zasad zarządzania projektem
F2	PEU_U03	Ocena jakości wykonanego projektu oraz dokumentacji projektowej
P=0.4*F1+0.6*F2 pod warunkiem, że F1>=3.0 i F2>=3.0		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Praca zbiorowa, A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide), wydanie polskie, 2009
- [2] Praca zbiorowa, Zarządzanie projektem informatycznym - model najlepszych praktyk, IFC Press, Kraków 2003
- [3] Robertson J., Robertson S., (1999), Pełna analiza systemowa, WNT Warszawa, 2003
- [4] Dennis A., Wixam B.H., System Analysis, Design, John Wiley & Sons, 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [5] Pozycje literaturowe dotyczące wybranych technologii i środowisk programistycznych

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Prof. Michał Woźniak, Michał.Wozniak@pwr.edu.pl